

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
16 Şubat 2016 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Vural Kavuncu'nun, İç Tüzük'ün 35'inci maddesine göre Komisyonun Genel Kurul çalışma saatleri içinde de çalışabilmesi için Başkanlık Divanından izin alındığına ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Vural Kavuncu'nun, Komisyon toplantılarının Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından deşifre edilip İnternet'e açılacağına ilişkin açıklaması

III.- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- İç Tüzük'ün 33'üncü maddesi uyarınca Komisyon toplantılarında tam tutanak tutulmasına ilişkin karar

IV- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler

V.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/597)

VI.- ALT KOMİSYON

A) ALT KOMİSYONA SEVKLER

1.- İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/597), alt komisyona sevk edilmesi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 3

16 Şubat 2016 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.33

BAŞKAN: Vural KAVUNCU (Kütahya)

BAŞKAN VEKİLİ: Celil GÖÇER (Tokat)

SÖZCÜ: Mehmet Ali PULCU (İstanbul)

KÂTİP: Mahmut KAÇAR (Şanlıurfa)

BAŞKAN – Sayın Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar, basın mensupları ve sivil toplum kuruluşlarımız ile sendikalarımızın çok değerli temsilcileri; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun 26'ncı Yasama Dönemi Birinci Yasama Yılı 2'nci Toplantısını açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Bu toplantımızın gündemini 11 Şubat 2016 Perşembe günü sizlere yazılı olarak tebliğ ettik ve ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisi uzantılı e-posta adreslerinize de gönderdik. Bundan sonraki toplantı çağrılarını da bu usulle bildirmeye devam edeceğiz.

Şimdi, gündeme geçmeden kısa bir bilgilendirme yapmak istiyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- *Komisyon Başkanı Vural Kavuncu'nun, İç Tüzük'ün 35'inci maddesine göre Komisyonun Genel Kurul çalışma saatleri içinde de çalışabilmesi için Başkanlık Divanından izin alındığına ilişkin açıklaması*

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 35'inci maddesi gereğince Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Genel Kurul çalışma saatleri içinde de çalışabilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanından izin talebinde bulunduk. Söz konusu talebimiz Başkanlık Divanı kararıyla olumlu karşılandığından Komisyon toplantılarında görev alacak sayın üyelerimiz Genel Kurul çalışmaları için yok yazılmayacaklardır, buna alt komisyon çalışmaları da dâhildir.

Şimdi, gündeme geçiyorum.

III.- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- *İç Tüzük'ün 33'üncü maddesi uyarınca Komisyon toplantılarında tam tutanak tutulmasına ilişkin karar*

BAŞKAN – Gündemimizin ilk sırasında tutanak tutulmasına ilişkin karar yer almaktadır. Bu kapsamda İç Tüzük'ün 33'üncü maddesi uyarınca 26'ncı Yasama Döneminin ilk devresi için Komisyon toplantılarımızda tam tutanak tutulmasını oylarınıza sunuyorum....

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkanım, gündeme geçmeden önce usul üzerinde bir söz talebimiz vardı.

BAŞKAN – Efendim, gündeme geçtim ama size söz vereceğim, müsaade ederseniz şu oylamayı yapalım.

Tekrar ediyorum oylamanın kapsamını: İç Tüzük'ün 33'üncü maddesi uyarınca 26'ncı Yasama Döneminin ilk devresi için Komisyon toplantılarımızda tam tutanak tutulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- *Komisyon Başkanı Vural Kavuncu'nun, Komisyon toplantılarının Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından deşifre edilip İnternet'e açılacağına ilişkin açıklaması*

BAŞKAN – Bir bilgilendirme daha yapıp size söz vereceğim.

Sayın Komisyon üyeleri, aldığımız bu kararla bağlantılı olarak kısaca bir bilgi vermek istiyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisi Tutanak Hizmetleri Başkanlığınca komisyon toplantıları en geç bir gün sonra İnternet'e açılmakta; ayrıca, konuşma yapan milletvekillerinin konuşmaları deşifre edilip temize geçirildikten hemen sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi uzantılı e-postalarınıza gönderilmektedir. Bu konuşmalar, aynı zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisi İnternet sayfasında sayın milletvekillerinin öz geçmişlerinin altında "Komisyon Konuşmaları" sekmesi altında yer almakta; ayrıca, her yasama yılı sonunda e-kitap olarak taşınabilir belleklerde kendilerine verilmektedir.

Sayın Atıcı, söz istemiştiniz.

Buyurun.

IV- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- *Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler*

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli basın mensupları ve misafirlerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, bu sunulan tasarı 24'üncü Dönemde yine Komisyonumuz tarafından ele alınmış bir tasarıydı, daha doğrusu bir torba tasarısı içerisinde bu maddeler de vardı ve o zaman yaptığımız tartışmalarda bu maddelerin tümüne bütün sendikalar ve muhalifet partileri karşı çıktıkları için o dönemin Komisyon üyelerinin takdiriyle bunlar çıkarılmış ve bizim kanımızca bir daha görüşülmemek üzere raftaki yerine gönderilmişti. Bunun en önemli gerekçelerinden bir tanesi de dönemin Cumhurbaşkanının daha önce yasalaşan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 4

benzeri bir tasarımı veto etmesiydi ki biliyorsunuz Sayın Abdullah Gül hayatı boyunca bildiğim kadarıyla sadece 2 yasaı veto etmiştir, 1 tanesi de bu yasadır. Bu sebeple, bu veto gerekçelerinin de ortadan kaldırılmadığını görüyoruz bu yeni tasarıda. Sivil toplum kuruluşları ve bütün sendikalarla yani hiçbir görüş ayrımı yapmadan bütün sendikalarla yaptığımız görüşmelerde -hiçbir farklı görüş olmadan- bu tasarıya karşı olduklarını, asla görüşülmemesi gerektiğini de beyan ettikleri için bizim bu tasarımı burada görüşmememiz gerekiyor. Yani, eğer Sayın Bakan uygun görürse hiç görüşmelere dahi başlamadan, belki bir beş dakika ara verip, konuşup bu yasa tasarısının geri çekilmesi gerekmektedir. Eğer bir konsensüs aranıyorsa, bir uzlaşma aranıyorsa, muhalefet partileri arasında iktidarla uzlaşma yapmak her ne kadar zor olsa da zaman zaman uzlaşmalar olmuştur ama çok nadiren bütün sendikaların uzlaştığı bir konuda bizim de onların gösterdiği bu uzlaşma kültürünü kendimize şiar edinmemiz gerekir, bizim de uzlaşma bu yasa tasarısını gündemden kaldırmamız gerekir. Sayın Bakan, bunu geçen dönem yaptık, bu dönem de farklı bir durum yoktur. Bu yasa tasarısını görüşmek incitici olacaktır insan hakları açısından, işçi hakları açısından, çalışma hayatı açısından yani gerçekten toplumda da tamiri mümkün olmayan yaralar da açacaktır. Yani, işçiye verdiğimiz önemin, çalışma hayatına verdiğimiz önemin, sendikal yaşama verdiğimiz önemin tam anlamıyla yok edildiği bir tasarıda Komisyonumuzun görüşmesi, bunu Genel Kurula sevk etmesi gerçekten bizleri de çok incitecektir. Toplum bu konuda uzlaşmıştır, bütün STK'lar uzlaşmıştır, biz de uzlaşalım, bu yasaı görüşmeyelim diyoruz.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Komisyonumuz İç Tüzük'e uygun olarak çalışıyor. Bu anlamda da Başkanlığın bize tevdi ettiği bir tasarı var. Dolayısıyla, bizim kendimizin şu anda bunu görüşmeye yönünde bir irade koyma durumu yok ta ki biraz sonra söz vereceğim, Sayın Bakan, değerli üyeler, bununla ilişkili herhangi bir görüş ortaya çıkar ve ortak bir karar çıkar ve tasarı reddedilirse ancak bu şekilde görüşme durumu söz konusu olabilir.

Şimdi gündemimizin 2'nci sırasındaki işe geçiyorum...

YAKUP AKKAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, usul hakkında söz almak istiyorum.

BAŞKAN – Söz vereyim, yalnız bir şey rica edeyim. Bu görüşmeler genelde tasarının esasları üzerine olan görüşmeler, bunlarla ilgili zaten birazdan görüşeceksiniz ama usulle alakalı...

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Usulle alakalı...

BAŞKAN – Peki, efendim, kısaca sizden de alalım.

Sayın Akkaya, buyurun efendim.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Sayın Bakan, Sayın Başkan, Komisyon üyesi değerli arkadaşlar, sendikalarımızın değerli temsilcileri; öncelikle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

1 Kasımdan sonraki Meclisin başladığı günden bugüne kadar Plan ve Bütçe Komisyonunda birçok yasa tasarısı görüşüldü ve bu bizim Komisyonunda görüşülmesi gereken birçok yasa önerisi Komisyonumuzda görüşülmeden direkt Plan ve Bütçe Komisyonuna geldi. Plan ve Bütçe Komisyonunun Sayın Başkanına sorduğumuzda biz "Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonundan bu konuda toplanmamasıyla ilgili görüş aldık." dendi ve tabii, Sayın Başkanın bu Komisyonun toplanmamasıyla ilgili Komisyon üyelerine nezaketten bile bir bilgi vermemesini biz anlayamıyoruz. Yani, bunun, bu Komisyon üyelerine bir saygısızlık olduğunu ben değerlendiriyorum en azından.

Bir başka olay bugünkü konuyla ilgili, konuşacağımız konu çalışma hayatının genelini ilgilendiren ve köklü değişiklikler getiren bir düzenleme; bu düzenleme, esasen, anayasal bir kurum olan Ekonomik ve Sosyal Konseyde görüşülmesi gereken bir konu. Çünkü çalışma hayatının bütün aktörlerini ilgilendiren, işçi, işveren her kesimi ilgilendiren bir konu. 2009'da çıktı, biliyorsunuz, Ekonomik ve Sosyal Konsey yasallaştı ve o günden beri toplanmıyor. Ayrıca, 2010 yılında yapılan Anayasa referandumunda da bu, biliyorsunuz, Anayasa hükmü olarak yer aldı. Şimdi, sorunların arttığı bu dönemde, iş kazalarının arttığı bu dönemde, işsizliğin çift hanelere çıktığı, yaklaşık 20 milyon vatandaşın sosyal yardımlarla ayakta durmaya çalıştığı, sorunların arttığı bu süreçte Ekonomik ve Sosyal Konseyin toplanmaması anlaşılır gibi değildir. Yani, Anayasa'nın 166'ncı maddesinde de bu yer almıştır, ki bu, her zaman sizin de savunduğunuz millî iradenin onayıyla Anayasa'ya girmiştir. Şurada bir samimiyetsizlik görüyorum ben: Biliyorsunuz Hükümetiniz olarak bu yeni dönemde, 26'nci Dönemde Anayasa'nın değişmesi, demokratik, özgürlükçü bir anayasanın olmasını arzu ediyorsunuz. 2 tane şey söyleyeceğim size, Ekonomik ve Sosyal Konsey 2010 yılında Anayasa maddesi olarak, 160'ncü madde olarak yürürlüğe girdi. E, peki, o günden bugüne kadar bunu toplamadınız ve ayrıca, yeni anayasa metninde Ekonomik ve Sosyal Konseyle ilgili ne yazacaksınız? Aynı maddeyi yazacaksınız. Yani, yerine getirmediğiniz bir maddenin bir anlamı oluyor mu? Kaldı ki "Basın hürdür, sansür edilemez." deniyor. Peki, yeni anayasa maddesinde ne yazacaksınız, başka bir şey yazma imkânınız var mı? Yani, burada sorun Anayasa'nın değiştirilmesi sorunu değil, var olan demokratik uygulamaların bile yerine getirilmemesi konusunda iradenin gösterilmemesidir. Onun için esasen bu Anayasa değişikliğinde de iktidarınızın samimi olmadığını burada söylemek isterim. Bu teklifiniz çalışan kesimin hemen hemen tamamını etkiliyor, işçiyi, işvereni, devleti, meslek kuruluşlarını, sendikaları, örgütlü olsun ya da olmasın her kesimi doğrudan ilgilendiriyor. Dolayısıyla, Ekonomik ve Sosyal Konseyin toplanması gereken... Bu teklifinizi bizim geri çekilmesini isteme nedenimiz, bunu, evet, görüşsek görüşelim ama önce bir Ekonomik ve Sosyal Konsey de toplansın, Ekonomik ve Sosyal Konsey tarafları bir dinesin yani orada bu konuyla ilgili görüşler ortaya çıksın, olmazsa bir alt komisyon da bu Komisyonun altında... Çünkü teknik bir komisyon bu her şeyden önce, içimizde sağlıkçılar var, ben bir sendikacıyım, hukukçular var yani teknik bir komisyon

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 5

farklı kesimlerin de bu konudaki görüşlerini almamız lazım. Kaldı ki biz sosyal taraflarla görüştüğümüzde yazılı metinlerin dışında bu konuyla ilgili ciddi bir görüşme yapılmadığını da öğrenmiş oluyoruz. Yani, burada...

BAŞKAN – Toplayabilir miyiz Sayın Akkaya?

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Efendim, daha yeni başlıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Özür dilerim, usul anlamında, tasarıda konuşacağız zaten.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Tabii, tabii.

Şimdi, bakın, biz buna niye şey yapıyoruz? Bakın, Türkiye’de toplumsal barış bozuldu, bu yapılan yanlış politikalar yüzünden bozuldu, toplum ortadan ikiye ayrıldı. Ben Medisteyim, yoldan geçerken bile birbirine selam vermeyen milletvekilleri var, bunu görüyorum, bu çok doğru bir şey değil. Biz hepimiz bu geminin içindeyiz ve sonuçta bu ülkeye herhangi bir zarar gelirse unutmayın ki buradan hepimiz bu zararları çıkacağız. Onun için aynı şeyi biz bu Kürt meselesi konusunda da söylemiştik, “Gelin, burada toplumsal uzlaşmayla bu işi çözelim.” demiştik, dinlememiştiniz. “Sizin aklınıza ihtiyacımız yok.” dediniz bu Mediste. Ama, geldiğimiz noktada görüyoruz. Bunu niçin söylüyorum? Bakın, eğer Türkiye’de, bu ülkede çalışma barışı yoksa toplumsal barışa da dinamit vurulur. Onun için, gelin, toplumsal barışı hep birlikte tesis edelim ve bu teklifinizi bir alt komisyona göndereyim. Yok, siz her zaman olduğu gibi bu güç zehirlenmesinin getirmiş olduğu o duyguyla “Yok, kardeşim, siz istediğiniz kadar konuşun, biz bildiğimizi okuruz.” dersiniz yani biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak tarafların mutabakatının olmadığı bu Komisyonunda sağlıklı bir çalışmanın olmayacağını düşünüyoruz Sayın Başkan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Akkaya, çok teşekkür ediyorum.

Ben öncelikle kısa bir açıklama yapayım. Öncelikle, bu tali komisyon konusundaki bir saygısızlık yönündeki algınıza üzülüm, böyle bir niyetimin asla olmadığını ben ifade etmek istiyorum. Burada oluşan teamüller var. Bu teamüller anlamında verilen bir takdir kararıdır. Kaldı ki değerli üyelerimizin Plan ve Bütçe Komisyonuna da ilgili konuda görüşmek üzere gittiğini, görüş bildirdiklerini de biliyorum, böyle bir imkân da var, Genel Kurulda da görüşme ve konuşma imkânı oldu.

Şimdi, diğer konularda da usul itibarıyla...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – O zaman kapatalım bu Komisyonu Sayın Başkan. Bütün şeyler Plan ve Bütçeye gitsin, biz de oraya gidelim, orada konuşalım, burayı da kapatalım gitsin, bütün komisyonları kapatalım. Öyle şey olur mu?

BAŞKAN – Efendim, yok, yok.

Şimdi, biz daha çok konuşmayı arzu ederiz. Sayın Başkanlığın takdirine göre bize tevdi edilen konuları elimizden geldiğince konuşacağız. Zaten komisyonlar, efendim, genellikle birbirimizi daha iyi anladığımız, daha geniş fırsat bulduğumuz, imkân bulduğumuz, konuştuğumuz yerlerdir, geçmiş senelerde böyle oldu, yeni çalışma döneminde de inşallah aynı tarz ile devam edeceğinden benim hiçbir kuşku yok.

Sayın Demirtaş, size söz vereceğim, bir şey rica edeceğim. Söz aldığınızda kayıtlara geçiyor, istihdam ediyorum, isminizi tekrar bir zikrederseniz kayıtlara geçmesi açısından. Bir de usul çerçevesinde olursa, tasarıyla ilişkili olan konuları tasarı bölümünde söz alacaksınız, konuşacaksınız, görüşeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

Buyurun efendim.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım ve değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İsmim Ünal Demirtaş.

Ben de tasarinın alt komisyona gitmesi noktasında ısrarcıyım. Çünkü güvenceli esnek çalışma modelini konuşuyoruz. Güvenceli esnek çalışma modeli, kanun tasarinın gerekçesinde de belirtildiği üzere, Avrupa Parlamentosunun 2008/104 sayılı Direktifi esas alınarak düzenleme yapılmış. Daha önce de Meclisten benzer şekilde bu tasarı getirilmiş yine aynı gerekçelerle ve sosyal tarafların görüşleri dikkate alınarak bu konuda karar verilmiş, birkaç defa getirilmiş, geri çekilmiş. Şimdi, bakıyoruz, sosyal tarafların görüşleri şu anda yok. Biz resmî olarak kendilerinden, sendikalardan, sivil toplum örgütlerinden görüşler aldık. Bakıyoruz, sendikaların, işçi sendikalarının tamamı, konfederasyonların tamamı bu çalışma yaşamını derinden etkileyecek, temelinden sarsacak bu kanuna karşı, bu tasarinın yasallaşmasını istemiyorlar.

Şöyle bir baktığımız zaman, inceleme yaptığımız zaman da gerçekten iş ve çalışma yaşamını temelinden sarsacak, özellikle 4857 sayılı Yasa'nın işçilere, çalışanlara getirdiği güvenciyi ortadan kaldıracak, bertaraf edecek bir düzenleme söz konusu, 10 milyon çalışmanı ilgilendiriyor. Bakın, çalışanlar, bu Komisyonun çalışmalarını, esnek çalışma koşullarını vesaireyi son derece dikkatli şekilde izliyorlar. 10 milyon çalışmanın iş hayatını, yaşamını temelinden etkileyecek, derinden etkileyecek bir düzenlemeden söz ediyoruz. Dolayısıyla, bunu alt komisyona havale etmeden, sosyal taraflarla, sendikalarla, sivil toplum örgütleriyle görüşmeden, tasarinın neler getirdiğini paylaşmadan direkt konuya girmek usule de aykırı, yasaya da aykırı, Anayasa'ya da aykırı, vicdana da aykırı diyorum. Alt komisyona götürülmesini özellikle rica ediyorum.

BAŞKAN – Efendim, teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 6

Biz görüşmeler esnasında bu öneriyi de sayın heyetin, Komisyonun görüşlerine sunarız, takdirlerine sunarız. Benim elimde de sendikalarımızın çoğundan gelen resmî görüşler var. Eminim onlar da hem geçtiğimiz senelerden kalan çalışmalarını, pratikleriyle birlikte, bu konuda önemli bilgi birikimi sahipler, burada da onlardan istifade edeceğiz.

Efendim, şimdi, gündemimizin 2'nci sırasındaki işe geçiyorum.

V.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/597)

BAŞKAN – Gündemimizde (1/597) esas numaralı İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı bulunmaktadır. Söz konusu kanun tasarısıyla, geçici iş ilişkisinin özel istihdam büroları aracılığıyla hangi durumlarda ve ne şekilde kurulacağını belirlenmesi, uzaktan çalışmanın ve özel istihdam bürolarının tanımlanması, özel istihdam bürolarının faaliyet alanlarının genişletilerek bu bürolara geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin verilmesi, özel istihdam bürosu faaliyeti yürütmek için başvuru yapacak gerçek veya tüzel kişilerin taşınması gereken şartların, büroların faaliyet alanlarının, özel istihdam bürosu veya geçici iş ilişkisi kurma izinlerinin hangi hâllerde iptal edileceğinin belirlenmesi, özel istihdam bürolarının geçici iş ilişkisi faaliyeti kapsamında yerine getirmesi gereken yükümlülükler, kaçınması gereken hususlar ve işçi bulma faaliyetleri ile Türkiye İş Kurumu tarafından verilecek para cezalarının düzenlenmesi öngörülmektedir.

Şimdi tasarının tümü üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Tümü üzerindeki görüşmeler kapsamında ilk sözü Sayın Bakana veriyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Sayın Başkan, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun çok değerli üyeleri, sivil toplum örgütlerinin, sendikaların ve burada bulunan bu konuyla ilgili çok kıymetli örgütlerin temsilcileri, kamu bürokrasisinin çok saygıdeğer mensupları, basınımızın değerli temsilcileri; İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın geneli üzerinde değerlendirme yapmak üzere söz almış bulunuyorum. Öncelikle, hem Komisyonumuzun çalışmalarının ülkemiz için, milletimiz için, çalışma hayatı için ve bu Komisyonun iştiğal ettiği tüm alanlar için hayırlara vesile olmasını ve çalışma hayatımız için esenlikler getirmesini temenni ediyorum ve hepimizi saygıyla muhabbetle selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; malumunuz olduğu üzere, bu tasarıyla güvenceli esneklik anlayışı ile İş Kanunu'nda geçici iş ilişkisi kurulması yeniden düzenlenmekte, iş-yaşam dengesini esas alan uzaktan çalışmaya ilk kez mevzuatımızda yer verilmekte ve geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilen özel istihdam bürolarına ilişkin Türkiye İş Kurumu Kanunu'nda bazı önemli değişiklikler yapılmaktadır. Açıkça belirtmek isterim ki tasarının esası hâlihazırda iş gücü piyasasında insani olmayan şartlarda, temel hak ve hürriyetlere aykırı olarak kayıt dışı yapılan işleri kayıt altına almaktır. Bir kamyonun üzerinde 50 kişinin can kaybı tehlikesi altında ulaşımının sağlanmasının sigortası olmadan, “dayıbaşıllık” denilen kayıt dışı yöntemle çalışmasının uygun olmadığını hepimiz biliyoruz. Yıllarca ev hizmetlerinde çalışmasına rağmen bir an bile sosyal güvenceye sahip olamayan çalışanlara karşı hepimizin sorumlulukları olduğuna inanıyoruz. Önemli bir sipariş aldığında, iş hacmi artışlarında işletmelerimizin sağlıksız koşullarda ya da “merdiven altı” diye tabir edeceğimiz yerlere üretimlerini aktarmasının, işçilerimizin oralarda sağlıksız ve kayıt dışı olarak üretimde bulunmasının nasıl sonuçlara yol açtığını da hep beraber takip ediyoruz. İşte, bu tasarı bu bilinçle ortaya çıkan sorumluluklarımızın somutlaştırılmış, yasa metnine dönüştürülmüş hâlidir.

Değerli milletvekilleri, ulusal istihdam stratejisiyle somutlaştırdığımız 2023 hedefleriyle iş gücü piyasasında işsizliğin ve kayıt dışılığın azaltılmasına, istihdama ve iş gücüne katılımın artırılmasına ilişkin önemli göstergeleri ortaya koymuş bulunuyoruz. Bu noktada, ekonomik büyümenin kalkınmaya dönüşmesiyle hedefimiz dünyadaki ilk 10 ekonomiden birisi olmaktadır. Bu hedefe kayıtlı çalışmayı teşvik eden istihdam biçimlerini teşvik ederek kadınların, gençlerin, uzun süreli işsizlerin güvenceli bir şekilde istihdama katılmalarını kolaylaştıran politikalarla ulaşmamız gerektiği aşikârdır. Hepimizin bildiği gibi, ülkemizde kadınların istihdam ve iş gücüne katılım oranları, çeşitli nedenlerden dolayı arzu edilen düzeyde değildir. Kadınların iş gücüne düşük katılımının önemli nedenlerinden biri, kadınların çalışma yaşamına girme ve devam etme kararını doğrudan etkileyen aile ve iş yaşamının uyumlaştırılmasına yönelik politikaların ve düzenlemelerin yeterli derecede etkin olmamasıdır. Ülkemizde 15-64 yaş aralığında kadınların yüzde 30,5 olan kadın istihdamı oranı Avrupa Birliği 28 ülke ortalamasında yüzde 60,7 düzeyindedir. AB ülkelerinde bu oranın yüksek olmasında yarı zamanlı çalışma ve ebeveyn izni kapsamında uygulanmakta olan politikaların yaygın olmasının etkili olduğu elbette ki görülmektedir. Bu kapsamda geçtiğimiz ay 6663 sayılı Kanun'la ebeveyn izni ve yarı zamanlı çalışmaya ilişkin önemli düzenlemeleri mevzuatımıza kazandırmış bulunmaktayız. Bu düzenlemelerle birlikte bu haklarını kullanan çalışanlarımızın iş yerinde çalıştığı alanı doldurabilecek ama bir taraftan da iş güvencesini ortadan kaldırmayacak bir düzenleme getirmemiz gerektiği de ortadadır.

Özel istihdam büroları aracılığıyla geçici iş ilişkisinin beraberinde sağlayacağı istihdam artışlarından yararlanabilmek, ekonominin büyümesini sağlamak ve rekabet gücünü olumlu etkilemek, gelir artışını sağlamak, iş gücü piyasasında meydana gelebilecek kötü uygulamaların önüne geçebilmek, kayıt dışı istihdamı önleyebilmek, çalışanlara mesleki deneyim kazandırmak, işsizliğin azalmasını sağlamak adına söz konusu çalışma biçimi bir an önce yasal düzenlemeye kavuşturulmalıdır.

Bildiğiniz üzere, 2009 yılında 5920 sayılı İş Kanunu, İşsizlik Sigortası Kanunu ve Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la İş Kanunu'na “mesleki anlamda geçici iş ilişkisi” başlıklı 7/A hükmü eklenmiş,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa : 7

fakat bu düzenleme Avrupa Birliği'nin mesleki anlamda geçici iş ilişkisini düzenleyen 2008/104/EC sayılı Yönergesi'nin temelini oluşturan istihdam ve çalışma şartlarında eşitlik esasının sağlanması, dolayısıyla bu eşitliği bozacak uygulamaların yasaklanması yönündeki hükümlere yer verilmemesi ve özel istihdam bürosuyla işçi temin eden işveren arasında yapılacak sözleşmelerde yer alacak hususların kanunla düzenlenmesinin yönetmeliğine bırakılması gerekçeleriyle Cumhurbaşkanı tarafından veto edilmişti. Daha sonra, 26 Ocak 2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan Ailenin ve Dinamik Nüfus Yapısının Korunması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 11'inci maddesinde geçici iş ilişkisi düzenlenmiştir. Maddeyle özel istihdam bürosunun tamamının değiştirilmiş ve faaliyetler arasına geçici iş ilişkisi kurma yetkisi eklenmiştir.

Öncelikle bu tasarıda yer verilen düzenlemelerin ilgili AB direktifine ve ILO normlarına uyumlu olduğunu vurgulamak ve taslakta yer alan bazı önemli hususları sizlerle paylaşmak istiyorum. Tasarıya göre askerlik hizmeti, yıllık izin, hastalık hâli, doğum izni, ebeveyn izni gibi iş görme ediminin işçiden kaynaklı sebeplerle iş ediminin yerine getirilemediği hâllerde geçici iş ilişkisi kurulabilmesini düzenlemektedir. Böylece, iş hayatıyla aile hayatının uyumuna imkân sağlamak, doğum izni kullanan, yarı zamanlı çalışan kadınların çocuğuna zaman ayırırken gerçek bir iş güvencesi ne kavuşmasını esas almaktadır.

İş hacminin öngörülemez ölçüde artması, günlük işlerden sayılmayan aralıklı gördürülen işlerde dönemsel iş artışları gibi işverenden kaynaklı sebeplerle geçici iş ilişkisinin kurulmasına imkân verilmektedir. Böylece ek iş yaratan özel istihdam büroları hem dönemsel hem de uzun dönemli işsizliğin azalmasına katkıda bulunmaktadır.

Uygulamaya baktığımızda, özellikle tarım sektöründe geçici çalışan tarım işçileri, dayıbaşı, çavuşbaşı ve kayıt dışılıkla birlikte sıhhsiz, sağlam olmayan, sağlıklı ve şunu ifade etmek istiyorum ki: Kamyonların üzerinde sürekli hayati tehlike yaşayarak seyahat etmektedirler. Bu şekilde çalışmalarının önüne geçilmesinin en önemli yollarından birisi özel istihdam bürolarında nitelikli insanlar tarafından kurulan devlet güvencesinde, devlet kontrolünde işçilerin haklarını güvence altına alan bir sistem kurmaktır. Bizim bu tasarıyla yapmaya çalıştığımız tam da budur. Kayıt dışı çalışmayı kayıt altına alırken bu işçilerin, başta can güvenliği olmak üzere, tüm haklarını güvence altına almaktır. Aynı şekilde, ev hizmetlerinde yoğun bir şekilde kayıt dışı olarak çalışıldığı bilinen bir gerçektir. Yıllar sonra, çalıştığı süreler nedeniyle hiçbir kazanımı, sosyal güvencesi olmayan ev hizmetleri çalışanlarını da İş Kanunu kapsamına alarak sosyal güvencelerini garanti ederek koruyoruz.

Özel istihdam bürosu aracılığıyla gerçekleştirilecek geçici iş ilişkisinin istismarını önlemek amacıyla, hangi durumlarda ve nasıl kurulacağı belirtilerek çalışan haklarını korumaya yönelik önemli sınırlamalar getirilmektedir. Geçici iş ilişkisine başvurulması durumlarının somutlaştırılması ve geçici iş ilişkisinin belirli sınırlar dâhilinde gerçekleştirilmesi ortaya çıkabilecek istismarları önlemenin yanında, geçici iş ilişkisinin belirsiz süreli sözleşmelerin yerini almasını önleyebilecek en etkili mekanizmalardan biri olarak gözükmektedir.

Tasarıyla, sözleşmelerin yazılı yapılması şartı, süre ve kota sınırlamaları, işverenin iş sözleşmesi feshedilen işçisini altı ay içerisinde geçici işçi olarak çalıştıramaması, işverenin iş yerinde boşalan işleri öncelikli olarak geçici işçiye bildirmesi, işverenin iş yerindeki istihdam durumunu iş yeri sendika temsilcisine bildirmesi gibi güvenceyi önceleyen şartları elbette getirmektedir. Ayrıca, grev ve lokavt esnasında, toplu işçi çıkarma durumunda, son altı ay içerisinde kamu kurum ve kuruluşlarında, yer altında, maden çıkarılan iş yerlerinde geçici iş ilişkisi kurma yasağı gibi sınırlamalar da getirilmektedir.

Tasarıyla, esnek çalışma modeli olarak uzaktan çalışma sistemi getirilmektedir. İşçilerimize teknolojik iletişim araçları aracılığıyla iş yerinin dışında çalışma imkânı sağlanarak işin niteliğine göre iş edimlerini evlerinde yerine getirme imkânı düzenlenmiştir. Uzaktan çalışan işçilerin emsal işçilere göre farklı işleme tabi tutulmaması hükmüyle haklarını korumaktadır. Uzaktan çalışacak işçilerin iş sözleşmelerinin yazılı bir şekilde yapılmasıyla işin tanımı, şekli, süresi ve yeri, ücret ve ücretin ödenmesi gibi hükümlerin sözleşmede yer alması zorunluluğu getirilmektedir.

Tasarıyla, gerçek ve tüzel kişilerin iş ve işçi bulmaya aracılık faaliyetleri yürütebilmesini teminen kurumdan alacağı özel istihdam bürosu izni için yerine getirilmesi gereken şartlar ve ibraz edilmesi gereken belgeler de elbette düzenlenmektedir. Özel istihdam bürolarına geçici iş ilişkisi yetkisi verilmesi, yürütülebilecek faaliyetler, özel istihdam bürolarınca verilecek teminata, denetime ve geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin iptaline ilişkin hususlar ile diğer idari yaptırımlara yer verilmektedir.

Değerli milletvekilleri, elbette ki biraz önceki değerlendirmeleri de büyük bir itina ile dinledim. Şimdi şunu ifade etmek istiyorum: Yaklaşık bir-bir buçuk aydır, daha önce de yüce Meclisin huzuruna gelmiş, bu Komisyonun huzuruna gelmiş ve yüce Meclisin huzuruna geldikten sonra Sayın Cumhurbaşkanına gitmiş ve Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından da biraz önce bahsettiğim gerekçelerle yani AB ve ILO normlarıyla ilgili biraz daha netlik kazandırılması itibarıyla geri gönderilmiş ve ondan sonra tekrar aynı tarihlerde yani bundan iki yıl evvel tekrar Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine gelmiş ve bu Komisyonun gündemine gelmiş ve bu Komisyondan Türkiye Büyük Millet Meclisine inmiş olan bir kanun tasarısı hakkında hep beraber burada bir görüşme yapıyoruz.

Ben son bir aylık, bir buçuk aylık, bu konuyla ilgili genel tecrübelerimi, bu çalışmanın içerisindeki genel tecrübelerimi çok kısa da olsa sizinle paylaşmak istiyorum. Bu maddelerin çoğunda yani gerek kadınların doğum nedeniyle işten ayrılmaları gerek herhangi bir sebeple işçinin çalıştığı iş yerinde işinin kendinden kaynaklanan sebeplerle askıya alınması gerek iş yerinden kaynaklanan sebeplerle oluşan durumlar gerek askerlik sebepleri gerek özellikle mevsimlik tarım işçileriyle ilgili kaynaklanan nedenler, bütün bunlarla ilgili süreçlerin tamamında ben de bu ülkede yaşayan bir insan olarak "Acaba burada bir eksiklik yapar, iş hayatının dengesini bozar mıyız?" diye bir düşünce içerisinde olmadım değil. Ama şunu söyleyeyim: Bu saydıklarımın hepsi, şu anda ifade etmeliyim ki kayıt dışılıkla beraber bu ülkenin çalışma hayatında mevcuttur. Bir tanesi denemez ki bu mevcut değildir. Mevsimlik tarım işçileri,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa : 8

mevcuttur; evde çalışan kadınlar, kayıt dışılıklar, mevcuttur; askere gidenin yerine alınan kişiyle ilgili değerlendirmeler, mevcuttur; biraz önce bahsettiğim -yani yeni çıkardığımız kanunla biraz daha geliştirdik, genişlettik yani iki ay, dört ay, altı ay ve altı yıla kadar çıkardık- doğum yapan kadının yerine çalışabilecekler, mevcuttur. Bütün bunların hepsi kayıt dışı sistemin içerisinde vardır. Bir işletmenin öngörülemeyen sebeplerle iş hacmini artırması konusunda da mevcuttur, bütün iş âlemi bilmektedir. Eğer tanımlamadığı, bilemediği veya öngöremediği bir sipariş kendisine gelmişse -ki bunun da hangi sektörlerde olduğunu siz de ben de biliyoruz; metal sektörü olsun, tekstil sektörü olsun, paketleme sektörü olsun- bir iki ay işini yetiştirebilmek için dışarıdan işçi temin edebilmek -yani bunların nerelerden temin edildiğini siz de biliyorsunuz, biz de biliyoruz- ve bunları sosyal güvenlik sisteminin içerisine almadan kayıt dışılıkla çalıştırabilmek, bu da mevcuttur.

Ve yine ifade etmek istiyorum çok değerli milletvekilleri, kıymetli milletvekillerimiz; -bu benim şahsi kanaatim, çok net bir şekilde altını çizmek istiyorum- Avrupa'da 1,8'dir bunun ortalaması yani özel istihdam büroları vasıtasıyla geçici iş ilişkisi kurulan kişi sayısı ortalama 1,8. Avrupa'da kısıt olan ülkeler var, -önümüzdeki sunumlarda var- kısıt olmayan ülkeler var. Avrupa'da hiç kısıt koymayan ülkeler var, özellikle İngiltere'deki gibi. İngiltere'de hiç kısıt konulmamış, 3,9 ama Avrupa ortalaması bunun 1,8. Amerika 2,2. Bizim eğer istihdam kapasitemizin, istihdam oranımızın yüzde 1,8'le çarpıldığını düşünürsek elbette ki 10 milyon gibi bir rakamla bunun değerlendirilmesini... Elbette ki şunu çok net bir şekilde ifade etmeliyim ki ya bizim anlatmamızdan kaynaklanan bir eksiklik söz konusudur ya da mesele farklı bir şeyle karıştırılıyor.

Sonra, tekrar ifade edeyim: Biz 6 Ocak 2016 tarihinde sosyal paydaşlarımızla bir araya geldik. Bu meseleyi tam da bu söylendiği ölçüde yaklaşık zannediyorum beş altı saatlik bir dilimle kendileriyle konuştuk. Artı, orada bir karar aldık. Aldığımız kararlar bunun bir teknik komite tarafından tartışılması lazım geldiğini de ifade ettik. O tarihleri de söyleyeyim -teknik komiteler de bunları değerlendirdiler- 11, 13, 18, 20, 29 Ocak ve 1 Şubat tarihinde tekrar teknik komiteler bunların hepsini değerlendirdiler. Artı, 29 Ocak tarihinde tekrar sosyal diyalog çerçevesinde paydaşlarımızla yine bir araya geldik, bunları hep tartıştık. Metinler gitti geldi, çalışıldı. Elbette ki hem bir taraftan işverenin olduğu, özel sektörün olduğu hem bir taraftan çalışanların, işçilerin olduğu bir süreç içerisinde bizim de görevimiz işçinin hakkına hâle getirmeyecek, bu işi istismar etmeyecek yani geçici iş ilişkisi kurulurken bunu daimî iş ilişkisine alternatif olarak düzenlemeyecek ve kayıt dışılığı ortadan kaldıracak ve aynı zamanda da işverenin de işinin hem kayıt içerisinde hem sosyal güvenlik sistemi içerisinde hem de kanuni ölçüler içerisinde yapılabilmesini temin eden anlayışı sağlamak gerekir.

Şu sorun, hepinize... Şimdi, siz karşılaşmıyor musunuz -milletvekiliyiz hepimiz- "Ben nasıl emekli olacağım?" diye soru soranlarla? "18 yaşında, 19 yaşında çalışmış idim." "Nerede çalışmış idin?" "Bir ofiste çalışmış idim." "Peki, var mı sosyal güvenliğiniz?" "Yok." "Ben üç ay, dört ay öğrenciyken yazın çalışmış idim." "Var mı sosyal güvenliğiniz?" "Yok." "Ben mevsimlik tarım işçisi olarak çalışmışım." "Var mı sosyal güvenliğiniz?" "Yok." E, nasıl emekli olacaksınız? Nasıl sosyal güvenlik sistemi içerisinde bulunacaksınız?

Elbette ki bizim devlet olarak ve Türkiye'yi yönetenler olarak en temel görevlerimizden bir tanesi sosyal hukuk devletinin gereklerini yerine getirebilmektir. Allah şahittir, buradaki arkadaşlarımızın birçoğuyla birlikte biz bir kişinin çalışma hayatında haksızlıkla karşı karşıya kalmasından imtina ederiz ve bunu biz kendi vatandaşımıza karşı en önemli ödevimiz olarak görürüz. Böyle bir şey söz konusu olabilir mi?

Burada şunu ifade etmek istiyorum: Biz mevsimlik tarım işçilerinde karşı karşıya kaldığımız durumu görmüyor muyuz? Hep beraber görüyoruz. Bir kamyonun üzerinde 50 kişi, 100 kişi gidiyorlar, çadırlarda sağlıksız koşullarda hayatlarını devam ettiriyorlar ve idame ettiriyorlar, bu çok nettir.

Yine, özellikle kadınlar için söylüyorum. Bakın, Türkiye'deki kayıt dışı yüzde 52'den yüzde 32,6 rakamına kadar indi. Bu, bu tip politikalarla beraber geldi, bu hepimizin başarısıdır. Özellikle hem AK PARTİ Hükûmetinin hem de aynı zamanda buna karar veren, bu iradeyi ortaya koyan Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir başarısıdır. Ve yine ifade etmek istiyorum yani kadınlardaki istihdam oranını artırmak sadece bizim değil, özellikle bizim gibi gelişmekte olan ve gelişmiş ülkelerin tamamının en temel önceliklerinden bir tanesidir. Ve burada şunu ifade etmek istiyorum: Bütün dünyada iş-yaşam dengesi koşulunda, özellikle gelişmekte ve gelişen ülkelerde kadınlara ciddi sosyal haklar sağlanmaktadır. Ve bu sosyal haklar çerçevesinde siz bir kadının doğum yapması hâlinde iki ay, dört ay, altı ay ve altı yıla kadar olacak yarı zamanlı çalışma hakkını kullandırma imkânını sağladığınız andan itibaren iş hayatında şöyle bir endişe belirecektir: "Acaba kadın çalışanlarla ilgili güvence nasıl temin edilecektir?" İşte, kadın çalışanlarla ilgili güvenceyi temin edebilmek için başka bir yöntem yok dünyada. Yani, biz Amerika'yı yeniden keşfetmiyoruz çok doğal olarak. Var olan yöntemler, bunların ortaya koymuş olduğu...

Ve burada bir tek madde söylenemez -bakın, iddialı söylüyorum- ILO normları ve AB normlarıyla çelişecek bir tek madde yok burada, somut. "Şu, ILO normlarının şusuna; şu, AB direktiflerinin şusuna aykırıdır." Ha, değerlendirmeler yapılabilir. Türkiye'ye ait birtakım özel durumlarla ilgili bu Komisyonun elbette ki genel değerlendirmesi, genel çalışması bu değerlendirmeler üzerinden bir sonuç oluşturmaktır, elbette ki bu da doğrudur. Belki bizim eksik gördüğümüz, sizin gördüğünüz birtakım değerlendirmeler de burada ortaya konulabilir. Sivil toplum örgütlerimizin, sendikalarımızın elbette ki olacaktır. Bu, burada tartışılacaktır. Bu, bunun için var. Yani, biz birçok tartışma ortamından geliyoruz, sadece burada tartışılmıyor, dikkat edin. Yaklaşık on beş gündür, yirmi gündür kamuoyunda bu tartışılıyor yani bize ucu değebilecek birtakım değerlendirmeleri de bunun içerisinde ortaya koyabilelim diye. Bunun temel amaçlarından, temel sebeplerinden bir tanesi de budur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 9

Bunu şunun için ifade etmeye çalıştım: Özellikle, bu konuda, arkadaşlarımızla birlikte, Bakanlar Kurulumuzla herkes çok net bir çalışma tablosu ortaya koydu. Fakat, çalışma hayatımızın, yatırım ortamımızın iyileştirilmesi, iş güvencesinin daha iyi tesis edilebilmesi ve kayıt dışılığın ortadan kaldırılabilmesini temin edebilmek için, azaltmak için biraz daha güvenceli esnek çalışma modeline ihtiyaç var. Bunun, isterseniz yani 30 milyon üzerinden bir rakam yazarsanız 1,8'lik, en fazla yüzde 2'lik istihdam açısından bir karşılığı olacaktır. O da şimdi de değil, onu da söyleyeyim. Yani, bu da önümüzdeki döneme ait bir zaman diliminde gerçekleştirilecektir.

Yani, burada, özellikle ifade etmek istiyorum, kiralık işçi tanımı beni derinden yaralamaktadır, bu doğru bir tanımlama değil dir.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Cuk oturuyor Sayın Bakan yani daha güzel bir şey olamaz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Tam cuk oturuyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bu eksik bir tanımlamadır ve yine şunu ifade etmek istiyorum ki...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Hatta “kiralık köle” bile diyebiliriz yani.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bu tanımlama esas itibarıyla... Burada, tamamıyla “Şu anda kayıt dışı olarak var olan hiçbirisi yok.” diyemez bir arkadaşımız, hepsi var burada.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Çözelim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bu çalışma hayatının içerisinde hepsi var. Tam da bunu çözmek için biz Türkiye'ye bütün dünyaca gelişmiş ülkelerde AB normlarına ve ILO normlarına uygun bir öneri getiriyoruz ve bu öneri daha önce de Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmiş ve daha önce de Türkiye Büyük Millet Meclisinde gerçekleşmiş ve bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisinde onay olmuş. Evet, bir önceki öneride yani burada biraz önce söylenen, benim de ifade etmeye, arz etmeye çalıştığım Sayın Cumhurbaşkanımıza giden ve veto gören öneriden AB ve ILO normlarına çeken, çok kısıtlar oluşturan, ciddi şekilde kısıtlar oluşturan -burada göreceğiz zaten- bir öneri demeti de elbette ki burada söz konusudur.

Tabii, bu Komisyonun en temel görevlerinden bir tanesi de bunları tartışmak, bunların her biri üzerinde kendi değerlendirmelerini ortaya koymak, katkılarını sunmak ve ifade etmeliyim ki en nihayetinde bu Komisyonun vereceği karara da uygunluk sağlamaktır.

Bu vesileyle, başta Sayın Başkan olmak üzere, bu Komisyonunda bulunan tüm milletvekillerimize, ayrıca, sivil toplum örgütlerimizin, sendikalarımızın çok kıymetli temsilcilerine, basınımızın değerli temsilcilerine, kamu bürokrasisinde birlikte çalıştığımız arkadaşlara tekrar teşekkürlerimi sunuyorum, 64'üncü Hükümetimizin 10 no.lu ve 11 no.lu Eylem Planı'nda olan ve milletimize de taahhüt ettiğimiz bir kanun tasarısıyla ilgili bu görüşmelerin başta Komisyonumuz adına, çalışma hayatımız adına hayırlara vesile olmasını diliyorum, tekrar teşekkürlerimi sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, efendim, benim önümdeki iş akışı listesinde şu anda konuşmacı olarak değerli milletvekillerimiz, Komisyon üyelerimiz, Komisyon üyesi olmayan milletvekillerimiz ve sosyal taraflar var.

Ben sayın vekillerimize sormak istiyorum, eğer bir itirazları yok ise önce sosyal tarafları dinleme açısından bir teklifte bulunmak istiyorum; kabul ederseniz, itirazınız yok ise.

Uygun mudur efendim?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Uygunudur.

BAŞKAN – Peki.

O zaman şöyle bir yöntemle buraya misafir olarak katılan sosyal temsilciler, sendikalarımızdan her kurumdan birer kişiye bir söz verdim. Söz almak isteyenleri bir isim olarak yazalım, bir kaydedelim lütfen.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, bundan önce bir şey söyleyebilir miyim yani çalışma tarzınıza yönelik olarak? Yani, değerli Komisyon üyelerimizin bu tasarımın alt komisyona gitmesi konusunda eğer bir eğilimleri varsa biz konuşmalarımızı kısa tutalım, genel anlamda sivil toplum örgütlerini de çok yormayalım, bizi bilgilendirsinler. Ama eğer alt komisyona göndermek gibi bir niyet mevcut değilse o zaman bizim bütün gücümüzle bu yasaya nasıl karşı çıkacağımızı oturup tartışmamız lazım. Yani, sizi de yormayalım biz de yorulmayalım. Eğer alt komisyona gidecekse bütün...

ALİM TUNÇ (Uşak) – Hep beraber yoruluruz, problem değil.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, şu anda bir sosyal tarafları dinleyelim, sonra milletvekillerine söz vermeden evvel bu teklifinizi tekrar değerlendirip genel bir eğilimi görmüş oluruz.

Efendim, sendikalarımızdan...

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, yalnız burada bir şey eklemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Yani, sosyal taraflar... Ben bu sendikal camianın içinden gelmiş biriyim.

BAŞKAN – Efendim, ben size...

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – İzin verirsiniz bir şey söyleyeceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Kayda geçmesi lazım efendim.

Buyurun.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Ben bu camianın içinden gelmiş olan birisiyim. Şimdi, sosyal taraflar dediğiniz zaman, ilk önce buraya bütün sosyal tarafları çağırınız mı? Çünkü burada işçi sendikaları da dâhil meslek odalarının da işveren sendikalarının da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 10

bulunması gerekiyor. Yani, sadece bir kısım sendikaların çağırılması yetmez. Onun için kimlerin çağırıldığını, çağırılıp çağırılmadığını bilmemiz lazım, bir.

İkincisi, biraz önce Sayın Bakan -belki konuşmamda da onu söyleyeceğim ama- "Biz bu çalışmalarını yaparken, işte, 15 kez toplandık" -ya da daha az, daha fazla- dedi. Biraz önce bize sendikalardan gelen de "Hayır, bizim görüşümüz alınmadı, Bakanlık kendi içinde toplanmış olabilir ve toplandıysa da bize dayatma yapıldı." dedi. Yani, bunu da aynı zamanda kayıtlara geçmesi için söylüyorum. Hangi kurumlar varsa o kurumları da öğrenmek istiyoruz Sayın Başkan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki.

Ben hemen özetleyeyim: Toplantı gündeminin sosyal tarafları itibarıyla sorduğunuzda Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu, İşveren Sendikaları Konfederasyonu, İşçi Sendikaları Konfederasyonu TÜRK-İŞ, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu DİSK, HAK İŞÇİ Sendikaları Konfederasyonu HAK-İŞ, Türk Sanayici ve İş Adamları Derneği TÜSİAD, Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği MÜSİAD, Tüm Sanayici ve İş Adamları Derneği TÜMSİAD, Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Örgütü ILO Türkiye Temsilciliği ve Özel İstihdam Büroları Derneklerine bu davetler gitti efendim.

Şu anda zannediyorum 11 taraf var bize bildirilen.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yani, tarafların isimlerini öğrendik sizden. Sayın Başkanım, 3 tane çalışma yaşamına yönelik, işçi hakkını savunabilecek konfederasyon temsilcimiz gelmiş, 8 tane de işverenlerin hakkını savunabilecek temsilciyi çağırılmışsınız. Yani, burada, bir defa 10 milyon çalışmanı ilgilendiren bir konu var, işçinin hakkını savunacak 3 tane sivil toplum örgütü çağırılmışsınız. Meslek odaları yok yani Maden Mühendisleri Odası yok, Makine Mühendisleri Odası yok, İnşaat Mühendisleri Odası yok. Bunun gibi, TMMOB gibi çalışma yaşamında işçilerin de haklarını savunabilecek, Tabipler Birliği gibi çalışanların da haklarını savunabilecek sivil toplum örgütlerinin de çağırılması lazımdı. Hep işverenleri çağırılmışsınız yani böyle olmaz ki, adil bir dağılım değil bu defa. Şimdi dinleyeceğiz hepsini, işveren tarafı hep "Bu çıksın, çıksın, çıksın." diyecek. E, nasıl savunacak işçiler?

Bakın, zaten burada iş ve çalışma hayatının, iş kanunlarının temeli, güçlü olan işverene karşı işçiyi korumak amacıyla çıkartılmıştır. Vahşi kapitalizmden sonra böyle bir düzenleme yoluna gidilmiştir. Sosyal devlet ilkesinin gereği budur. Şimdi 3 tane sendikamız savunacak işçileri. Geri kalanlar nerede? Yani, bir defa, sayısal olarak işverenler üstün burada. Ben o yüzden bu çağırma yetersiz görüyorum. Sizden rica ediyorum, işte, diğer meslek odaları vesaire gibi, işte, meslek birlikleri gibi yerlerden de davet edilmesi konusunda sizden talepte bulunuyorum.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Demirtaş, teşekkür ediyorum.

Tabii, olayın nicelik sadece bir yönü olabilir ama, fakat işçi sendikalarımızın kapsadığı kesim ve temsil ettiği kesim şu anda Türkiye'deki iş yaşamında çok önemli bir kesimi temsil etmeleri açısından son derece önemli.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ben bir şey söyleyebilir miyim? 1,3 milyon kişiyi temsil ediyor bu sendikalar.

BAŞKAN – Müsaade edin efendim.

Kayıtla konuşuyoruz, onun için ben istirham ediyorum sırayla.

Şimdi, bir şey yaptınız, ben de bir açıklamada bulunuyorum. Şurada o nicelikle alakalı, sendikalarımızın oylamayla alakalı bir konusu gündemde yok, dinlemeyle alakalı. Şu anda da bir konuyu belirteyim size: Söz aldılar ve söz aldıklarında da önümüzdeki listede toplam 2 işveren, 3 tane de işçi sendikaları temsilcisi, toplam 5 kişi konuşacak, 3 tanesi işçi sendikası efendim.

Sizden beşer dakikalık bir süreyle başlayalım.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Başkan, TTB'yi falan çağırıyor muyuz? İş sağlığı ve güvenliği var, siz vekilsiniz.

BAŞKAN – Efendim?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – TTB çağırıldı mı? İş sağlığı ve güvenliği çok önemli çünkü burada.

BAŞKAN – Çağırmadık efendim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Lütfen çağıralım.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Temsilcileri var burada, o nedenle.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ama olsun, bizler milletvekiliyiz, milletin temsilcisiyiz.

BAŞKAN – Şimdi kurumlara ben sırasıyla söz vereceğim.

Sözleri beşer dakikayla şu anda istirham ediyorum.

İlk olarak, yazdırma sırasına göre, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonundan Sayın Faruk Özdemir.

Buyurun efendim.

DİSK TEMSİLCİSİ FARUK ÖZDEMİR – Sayın Başkan, değerli Bakan, değerli milletvekilleri, sayın konuklar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu tasarının değerlendirilmesine geçmeden önce iki konuda bilgi vereceğim sizlere. Türkiye'de fiilî çalışma süresi elli üç saat, Avrupa ortalaması otuz dokuz-kırk. Gene, seçilmiş ülkelere göre kâr oranı en yüksek ülke Türkiye, bunlar istatistik veriler.

Şimdi, tasarıyla ilgili düşüncelerimizi arz etmek istiyorum. Burada sanıyorum hukukçu arkadaşlarımız da vardır, özellikle onlar için çok dikkatli konuşmak istiyorum. Türkiye'de iş hukuku esas itibarıyla çalışanların hakları, iş ve iş yeri olgusu üzerine

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 11

oturtulmuştur. Bu iki kavramda ve olguda belirsizlik bütün hakların kullanımını ortadan kaldırır. Türkiye’de 4857 sayılı Kanun’ün omurgası sürekli işler, otuz günden fazla süren işler üzerine oturtulmuş ve “Bu işlerde hangi tür sözleşme yapılabileceği gene işin niteliğine göre belirlenir.” denilmiştir yani burada bir belirleme var, kamu buraya kanunla müdahale etmiştir. Yani, Türkiye’de herhangi bir işveren “Benim keyfim bu tür bir sözleşme istedi, ben bu tür sözleşme yapacağım.” diyemez, işin niteliği gereği hangi tür sözleşme yapılacaksa onu yapmak zorunda. Bu yapılmamış olsa bile yargıya intikal hâlinde yargı kanunun öngördüğü biçimde o sözleşmeyi, o hakkı teslim ediyor.

İkincisi, gene, Türkiye’de 6356 sayılı Kanun yani Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu’nda “sendika üyesi olmak” ve “toplu iş sözleşmesi hakkından yararlanmak” “iş yeri” ve “iş kolu” kavramı, olgusu üzerine oturtulmuştur. Bu tasarıyla hem iş hem iş yeri hem iş kolu olgusu belirsizleştirilmiş ve ben iddia ediyorum Sayın Bakanımın söylediğine karşı, bu tasarıyla özel istihdam büroları aracılığıyla kiraya verilen tek bir işçi sendika üyesi olamaz, olması hâlinde de anlamlı bir biçimde herhangi bir toplu iş sözleşmesinden yararlanamaz. Birincisi, bu, Türkiye’de sendikal haklar, özellikle toplu iş sözleşmesi hakkına dönük onu tamamen ortadan kaldıran, işçi kiralamasını öngören bir kanun tasarısıdır.

İki: Sayın Başkan, bir, burada kayıt dışı değil, kayıt içi sektör hedef alınmış, düzenli sektör hedef alınmış özel istihdam bürolarının iş yapması için. İki, sendikal örgütlülük hedef alınmış. Üç, özel istihdam bürolarının bizatihi kendisi bir iş yaratmaz, ekonomide bir ihtiyaç varsa iş ortaya çıkar. Siz var olan bir işte çalışacak işçiye aracılık edecek bir kurum ortaya koyuyorsunuz. Devlet bu tasarının tümünü içselleştirmiştir. Aktif iş gücü politikalarını, devlet olarak kamusal görevlerini bu kurullara terk ediyor. Dayıbaşlılık sistemini kaldırmak için illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar ve koskoca bir Çalışma Bakanlığı örgütü varken dayıbaşlılık sistemini meşrulaştıracak özel istihdam bürolarını dayıbaşı yapmaya ne hacet var? Devlet burada kendisine aktarılan kaynakları bu sistemi ıslah etmek yerine bu alanlara para aktaracak yahut da özel istihdam büroları aracılığıyla yeni, daha modern dayıbaşları ortaya çıkarmış olacaktır. Şimdi, özel istihdam büroları bu tasarıda şube açacak, markasını kullanıracak. Dershaneler gibi bir yarış başlayacak, dört aydan bir gün, beş ay çalıştıran özel istihdam büroları markasını satacak, komisyon alacaktır masa altından, el altından.

Ben şunu soruyorum: Türkiye’de iş hukukunda yevmiyeli, kısmi süreli -yani yarı zamanlı-, tam zamanlı- belirli süreli sözleşme ve taşeron iş verme varken hangi ihtiyacı karşılamak üzere bu özel istihdam büroları aracılığıyla işçiler kiraya verilecektir? Sayın Bakanım burada, bürokratları da burada: Hangi ihtiyaca binaen? Yevmiyeli çalışma -tekrar ediyorum- mümkün, yarı zamanlı çalışma mümkün yani kısmi süreli çalışma, belirli süreyle çalışma mümkün, taşeron iş verilmesi mümkün. Hangi ihtiyaca binaen Avrupa’da var, bizde de olsun? Avrupa köleci bir geçmişe sahip, onlarda işçi kiralması belki acayip karşılanmayabilir ama bizim toplumsal dokumuza da bu uygun değildir, bizim köleci bir geçmişimiz yok. Bu sebeple de bize aykırı.

Şimdi, Sayın Başkan, zaman içerisinde yüzde 1,8-2 seviyesine çıkacak, ortalama 30 milyonu dikkate alırsanız, işte, diyelim beş yıl içerisinde 600 bin işçi falan. Taşeron yaygınlaştığında 3-5 bin kişiyle başladı, on yıl önce 50 bin kişiydi. Bu sene 1,5 milyon, iki sene önce 1 milyon 647 bindi, o da bilinen, ağırlıklı olarak kamuda taşeron. Dolayısıyla, bu belirsizlik bu kayıt içi sektörü, sendikal örgütlülüğü hedef alan, ucuz işçi çalıştırmayı hedef alan bu işçi kiralması sistemi hayata geçirildiği vakit çok kısa süre içerisinde taşeron ve bunun yanında özel istihdam bürosu aracılığıyla işçi kiralması Türkiye’de temel bir işçi istihdam biçimini alacaktır. Sendikal örgütlülüğün anlamlı bir biçimde toplu iş sözleşmesine uzanan, o anlamda yüzde 6,5-7’yi bulduğu bir ülkede sendikal örgütlülüğü hedef alan, işçilerin kiralmasını öngören bir sistem Türkiye’de bu sendikalaşma oranlarını tekrar aşağıya çekecektir. Hemen bitireceğim Sayın Başkan. Bundan sonra mesela şöyle de bir belirsizlik var: Öngörülemez durum veya dönemsellik, “Altı ay içerisinde, işçisini, özel istihdam bürosu işçisi olarak çalıştıramaz.” Çok basit olduğu için söylüyorum. Yani, dönemsellik arz eden, her yıl üç ay çalıştırır; altı ay, dokuz ay sonra tekrar o özel istihdam bürosu işçisi olarak da çalıştırılır. Kimi noktalarda özensizlik var, genel yaklaşım itibarıyla da Türkiye’de işçi kiralmasını öngören sendikal örgütlülüğe nispeten, derli toplu kayıt içi sektöre dönük bir düzenlemedir.

Arz ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi TÜRK-İŞ adına Ramazan Açar Bey.

Buyurun efendim.

TÜRK-İŞ GENEL MALİ SEKRETERİ RAMAZAN AÇAR – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri ve sivil toplum örgütlerimizin değerli temsilcileri; biz de TÜRK-İŞ olarak daha önce önümüze getirilen kiralık işçilik tasarısına olumsuz baktığımızı her zaman söyledik. Geçtiğimiz yıllarda konu yine Meclise getirildi ve o dönem, Cumhurbaşkanımız tarafından veto edilmiştir. Bugün yine benzer konu önümüze gelmiştir. Biz kiralık işçiliğin çalışma hayatına katkı sağlamayacağını düşünüyoruz, bu kanun çıkarsa taşeronluğu arar hâle geleceğimize inanıyoruz. Ayrıca, işçi köleliği ortaya çıkacağına inanıyoruz.

Şimdi, kayıt dışılığından bahsedilmekte, kıdem tazminatı alamamaktan bahsedilmekte. Bunlar önlenir mi? Önlenir. Kayıt dışılık sona erdirilir mi? Erdirilir. Kıdem tazminatı alamayanlar alır mı? Alır. Nasıl alır? Bu çalışma hayatında çalışan işçi arkadaşlarımızın sendikal olduğu zaman, hem kayıt dışılığı sifıra düşer hem kıdem tazminatı alamayan arkadaşlarımız da kıdem tazminatına kavuşmuş olur. Hatta, bunun ekonomiye de büyük katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Sayın Başkanım, uygun görürseniz, ben kısa bir giriş yaptım ve diğer konuları uzman arkadaşımız sizlere söyleyecektir.

BAŞKAN – Peki, sürenizin devamı açısından...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 12

TÜRK-İŞ HUKUK MÜŞAVİRİ AV. FERHAN TUNCEL – Şimdi, konu aslında yeni bir konu değil, 2002 yılından beri biz bu konunun içerisindeyiz. 2002 yılında İş Kanunu ön tasarısı hazırlandığında, bu 91'inci madde olarak vardı, adı da meslek edinilmiş ödünç iş ilişkisiydi. O dönem, kanun çıkarken işverenlerin de ihtiyaçları göz önüne alındı, özellikle işverenlerin ihtiyaçları göz önüne alındı. Uzun, yaklaşık bir yıl, bir buçuk yıl kadar kanun tartışıldı. O tartışılma dönemi içerisinde 1475 sayılı Kanun'dan farklı olarak –ki 1475 sayılı Kanun katı bir kanun olarak eleştirilen bir kanundu- içinde esnek çalışma modellerine yönelik düzenlemeler yoktu, özellikle de biraz önce Faruk Bey'in belirttiği o taşeronluk vesaire, alt işveren ilişkileri. Orada dahi işçiler fedakârlık yaptılar, dediler ki: “Madem işverenin hakikaten bir alt işverenliğe ihtiyacı vardır, tamam, siz alt işveren olarak çalıştırın.” Orada 2'nci madde bu şekilde düzenlendi, iyi de bir düzenlemeydi dönemine göre. Netice itibarıyla, bu esnek çalışma modellerinin neredeyse tamamı eksiksiz olarak kanunda yer aldığı için bir tek bu kiralık işçilik modeli yer almadı, onun haricinde bütün esnek çalışma modelleri var, bir tek bu yoktu. Şimdi, biz o günden bugüne kanundan çıkan, İş Kanunu Tasarısı'ndan çıkan hükmü birkaç yılda bir muhatap alıyoruz, sürekli karşımıza çıkıyor ihtiyaç olarak. İhtiyaç olduğu söyleniyor ama biz bunun ihtiyaç olmadığını dilimiz döndüğünce, raporlarımızla, konferanslar, seminerler sırasında, basın açıklamaları sırasında -birkaç defa Meclise geldi konu- Mecliste komisyonlarda bunu hep izah ve arz etmeye çalıştık. Yani, bizim kanunumuzda, bakınız, Sayın Başkanım, 9'uncu maddede hükmümüz var, diyor ki: “Taraflar ihtiyaçlarına uygun türde iş sözleşmesi yapabilirler.” Nasıl yapabilirler? “İş sözleşmeleri belirli veya belirsiz süreli yapılabilir. Çalışma biçimleri bakımından tam süreli veya kısmi süreli yahut deneme süreli ya da diğer türde yapılabilir.” diyor. Ki bu “diğer türde” lafı söylediği zaman biz kıyameti koparmıştık, diğer türde ne demek diye, buna bile kıyameti koparmıştık, şimdi biz tekrar başa, başa dönüyoruz ve kiralık işçiliğe geliyoruz. Şimdi, bizim burada gördüğümüz şu: Bizim iş hukuku sistemi olarak seksen yıllık bir sürecimiz var. Bu süreç içerisinde iş hukukumuz belli bir noktaya geldi ama özellikle 2003 yılında 4857 sayılı Kanun'un kabulünden bu yana, bir baş aşağı düşüş hâlimiz var. Şimdi, bu kanunlar önümüze geliyor, bunlar bir bütünün parçası olarak geliyor. Şimdi, geçen dönem... Şeyde söylemiştik birkaç hafta önce aile paketi görüşülürken, şimdi burada da başka bir şey daha söyleyeceğiz. Bu geçtikten sonra, yine, bu Komisyona ya da Plan Bütçeye yakında 5521 değişiklikleri gelecek, arabuluculuk mevzuu. Orada da 4857, 6356 ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu değişiyor ve işçilerin alacaklarını almaları doğrudan doğruya zorunlu arabuluculuğa bağlanıyor. Şimdi, bunlar bir bütünün parçası olduğu için bunu ifade ediyorum. Şimdi, biz burada hükümleri getireceğiz, bakacağız, biz bunu okuyoruz, daha önce de söyledik neler var neler yok diye burada. Sayın Bakanımız söyledi, doğru söylüyor “Sizleri komisyonlara çağırdık, teknik komite çalışmaları yapıldı.” dedi. Biz de teknik komite çalışmalarına gittik ama bu önümüzde duran metni müzakere etmedik, içeriğini hiç tartışmadık bu metnin; bizim burada virgül katkımız yok ama şu var özellikle söylüyorum: Şurada 2'nci maddedeki -bunu arkadaşlarımız da teyit edeceklerdir- bu uzaktan çalışmada bir tam gün boyunca oturduk, akşama kadar çalıştık ve dedik ki: Biz bu işi benimsememle beraber, hani, bize bir görev tevdi edilmiş, tevdi edilen görevden de kaçılmaz, uzaklaşmaz, elimizden gelen iyi bir şey var ise olayı, müesseseyi kabul etmemle beraber, ne yapabileceğimizi tartıştık bir tam gün. Bir metin elde ettik, satırı yok burada; bir satırı, virgülü yok. Yani, bir tam gün çalıştık sosyal taraf olarak ve tamamen iyi niyetle, şu uzaktan çalışma mevzuunda 2'nci maddede göreceğiniz. Bu 1'inci maddede gördüğümüz neyse satırında katkımız yok.

Şimdi, burada, biz daha önce bunları raporlarımızda izah ettik ama ben burada kayıtlara geçmesi bakımından net bir şekilde söylemek istiyorum: Bu kanun bizi geriye götüren bir kanun, bizim bu kanuna ihtiyacımız yok. Burada düzenlenen müesseseler sorun yaratacak müesseseler. Hani, sorunlu alanlar çözülmek isteniyor olabilir, gerçekten, bugün kime sorsanız kabul eder, ev hizmetlerinde, ev bakım hizmetlerinde çalışmalarda sorun vardır, sorunlu bir alandır ama sorunlu bir alanı çözeceğiz derken... Bakınız, “f” maddesi var, “g” maddesi var, mesela, diyor ki: “Dönemsellik arz eden iş artışları işletmenin iş hacminin öngörülemez ölçüde artması.” Bunlar tabii, teknik detayda çok ehemmiyetli hususlar. Bunları açıklamak mümkün değil, iş hukuku açısından biz bunun altında kalırız, bu açıklanamaz bir şey. “Öngörülemez artış” diye bir şey olamaz. Bu nedir? İş hukuku olarak baktığımızda, işletmenin iş hacminin öngörülemez ölçüde artması, bunun sadece bir anlamı vardır: Bu sadece doğal afetle açıklanabilir yani deprem olur, deprem olduğu zaman demirci fazladan ranza yapmaya başlar, demirci açısından öngörülemez bir artış olur ya da deprem olur, sel afeti olur, bunlar olur. Onun haricinde, patron ne yapacağını bilir, hangi işe girecek, nerede ne kadar adam, bunların hepsini bilir ve bunların hepsinin de çözümü vardır. Dönüyoruz, “dönemsellik arz eden iş artışları” Burada ben arkadaşlarımla konuştuğumda bundan kasıtlarının bayram zamanlarında pasta, börek, şekerlemeler filan ama benim diyelim ki bir otelim var, ben bir otel sahibiyim. Benim için dönemsellik arz etmek ne demek? Yaz mevsimi demek. Benim işim çünkü bu, benim işim müşterileri almak, yaz döneminde onları mutlu etmek. Benim için de o yüzden dönemsellik arz etme hadisesi benim geçici işçi olarak çalıştırmam demek. Demek ki ben bu lafa sığınarak kendi otelimde sürekli geçici işçi çalıştırabilirim. Şimdi, kanunun devam eden maddelerinde buna çok benzer açıklamalar var fakat...

Özür dilerim Başkan, biraz süremi aşıyor olabiliyorum, aşmışımdır da birkaç kelime daha söyleyeceğim: Şimdi, burada özel istihdam bürosu hayır kurumu değil, burası kâr etmek için ortaya çıkmış bir yer yani temel gayesi bu. Bu tasarı şunu diyebiliyor mu bize? Bizim emsal aldığımız Avrupa Birliği ILO normları “Bize eşit işlem yapma mükellefiyeti yükler.” Bizim iş hukukumuzun temelinde de bu vardır. Şunu diyebiliyor mu? “Ben aldığım işçiye, kendi çalıştırdığım işçime verdiğim ücreti kiralık işçime de ödeyeceğim, emsal ücretten verebileceğim.” diyor mu? Diyemiyor. Öyle bir şey yok kanunda. Yani, eşit işlem borcu bu kanunda reddedilmiş, öyle bir borç yok. Sadece “Çalışma koşulları bakımından esaslı bir fark olmaz.” diyor, çalışma koşuluna indirgemiş ama ücretle ilişkin herhangi bir şey yok, açıklama yok.

Şimdi, tabii, ben sözü uzatmayayım Sayın Başkanım, burada hakikaten biz samimi olarak görüşlerimizi bildirmeye çalışıyoruz. Bunun bizim iş hukukuna katacağı bir faydası yok. Biz böyle düşünüyoruz.

BAŞKAN – Peki.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 13

Teşekkür ediyorum.

Şimdi HAK-İŞ adına Cahit Demiral.

Buyurun efendim.

HAK-İŞ TEMSİLCİSİ CAHİT DEMİRAL – Sayın Başkan, Sayın Bakan ve hazırım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

HAK-İŞ adına ben de bu ödünç iş ilişkimize bakışımızı anlatacağım. Maalesef, işçi sınıfı olarak şöyle bir ikileme karşı karşıyayız: Bir taraftan, evet, bir esnekleşme dediğimiz kuralızsızlaştırma var ama diğer taraftan da dünyanın gittiği bir yön var, nehrin bir akışı var, küreselleşme, yeni çalışma modelleri, çalışma hayatına işçilerin ve işverenlerin bakış açıları. Bu nedenle, kabul etmesek de her ne kadar, zoraki de olsak dünyadaki o değişimi okumak zorundayız. O yüzden, 70'li, 80'li yıllarda Avrupa'da bu ödünç iş ilişkisi uygulandı, bu vahşi köle ticareti şeklinde uygulandı ancak işte bu bir esneklikten daha ıslah edilmiş bir esnekliği de artık kabul etmek zorunda kalıyoruz. Dünyanın bir gidişatı var.

Şimdi, 70'li yıllarda ilk önce Almanya'da sonra Fransa'da bu ödünç iş ilişkisi getirildi. Önce, süreyle korunmaya çalışıldı, işçiler üç aylık, altı aylık, on iki aylık, yirmi dört aylık kadar korunmaya çalışıldı. Fransa değişik bir yol izledi, eşit davranma borcu getirdi bu anlamda. En son, işte, 2008 sayılı Avrupa Direktifi'yle bütün üye ülkeler açısından eşit davranma borcu getirildi. Şimdi, esnekliğin bir de o 70'li yıllarda esnekliğin kendisinde hem çalışma hayatında bir dönüşüm yaşandı, esnekliğin kendisine bakış açısı ve uygulanmasında da bir dönüşüm yaşandı. Yani, 70'li, 80'li, 90'lı yıllarda esneklik sadece firmaların rekabet gücünün artırılması, personel politikasının hızlı bir şekilde yeni, o küreselleşme uyumu açısından kullanıldı, bir araç olarak kullanıldı ama bugün geldiği noktada esnekleşme biraz daha farklı, biraz daha sosyal içerik kazanmaya başladı. Artan refah düzeyine paralel olarak çalışanların da bu yönde birtakım talepleri oldu yani özellikle kalifiye çalışanlar, yüksek düzeyde bilgi ve becerisini satmak isteyenler daha esnek çalışma koşulları talep eder hâle geldiler. Artı, diğer taraftan, yine refah düzeyiyle birlikte ve Batı'daki o aile yapısının zayıflamasıyla birlikte sosyal politikalar güçlendirildi, "Aileyi nasıl güçlendiririz, aile hayatı ile çalışma hayatını nasıl bir arada kombine edebiliriz" in cevabı hâline gelmeye başladı esnek çalışma modelleri. Şimdi, Almanya'daki bu esnek çalışma modeli ve diğer atipik sözleşmeler yaygınlaşmaya başladığında 2005 yılında işsizlik oranı 4 milyon 500 bin idi. Bugün gelinen noktada bu tür desteklerle, bu tür politikalarla 4 milyon 200 binden 2 milyon 600 bine işsizlik oranı düşürüldü. Elbette ki bu düşüş tamamen esnek çalışma modelleriyle sağlanmadı ancak esnek çalışma modellerinin de bunda büyük bir etkisi var kabul ediliyor.

Şimdi, Sayın Bakanın ifade ettiği, evet, bu ILO ve 2008 tarihli ve 104 numaralı Avrupa Birliği Direktifi'ne uygun hazırlanan tasarı deniliyor ama -buna ilişkin itirazlarımızı biraz sonra söyleyeceğim- Türkiye'deki istihdamın yapısı yapılacak bu yöndeki bir düzenlemenin ILO normları ve Avrupa Birliği direktifi normlarından daha ileri bir düzey gerektiriyor. Neden? Çünkü sizin baz aldığınız Avrupa'da yüzde 35 ile yüzde 40 arasında bir sendikalaşma oranı ve yüzde 85 ile yüzde 90 arasında yani iş sözleşmelerinin yüzde 80 ya da yüzde 90'ının bir toplu iş sözleşmesi şemsiyesi altına alındığı bir sistemden bahsediyoruz. Dolayısıyla, oradaki sistem, oradaki korumalar o sistem için yeterli olabilir ama bizdeki sistem için yeterli olmayacaktır. O nedenle, biz genel olarak esnekliğe bakış açımız, ödünç iş ilişkisine bakış açımız, eğer amaç burada istihdamın artırılması, kayıt dışı çalışan grupların kayıt altına alınması, istihdam piyasasına atılmakta zorluk çeken dezavantajlı sosyal grupların istihdama kazandırılması, artan refah seviyesine orantılı olarak çalışanların daha esnek süreli çalışma taleplerinin karşılanması, özellikle ebeveyn çalışanların çalışma ve aile hayatlarının birbirleriyle uyumlu hâle getirilmesi, üst düzey kalifiye çalışanların bilgi ve tecrübelerinden daha fazla yararlandırılması, mal ve hizmet üretiminin kesintisiz olarak devamının 15.57 durumlardan etkilenmeksizin devamının sağlanmasına yönelik ise elbette ki HAK-İŞ olarak bu düzenlemenin yanındayız. Ancak, çekincemiz şu: Bu saydığımız meşru ve masum amaçlar arkasına gizlenmiş esnek çalışma modelleri eğer işçilerin mevcut kazanımlarının boşa çıkarılması, daha ucuz iş gücü sağlanması -tıpkı alt işverenlikte olduğu gibi- zaten zayıf olan sendikalaşmanın sendikal örgütlenmenin daha da zayıflatılması, iş güvencesi veya kıdem tazminatı hükümlerinin arkasına dolanılmasına bir araç olarak kullanılacaksa elbette ki bunun karşındayız. O yüzden de kanunda bu tür kötüye kullanımların, önünün her ihtimale karşı tıkanmış olması gerekir, gerekli yaptırımların alınmış olması gerekir.

Şimdi, kanunun gerekçesine baktığımız zaman, bir kere amacın ne olduğu tam olarak ortaya konulması gerekirdi. Yani, biz burada mevcut iş sözleşmelerini esnek modele mi dönüştüreceğiz, yoksa dışarıda kalan çalışanları, işsizleri, çalışmak isteyip de birtakım nedenlerle çalışmak istemeyen grupları istihdama mı kazandıracacağız? Bunun ortaya konulması gerekirdi. Eğer "Mevcut sözleşmeleri biz esnek hâle getireceğiz." diyorsanız biz bunda yokuz elbette ki ama dışarıda, mesela, ev hizmetlerinde çalışanlar, tarım işçileri, bu çok makul. Bunun için yapılıyorsa elbette ki buna varız ama bu konuda bir çalışma yapılması gerekirdi, hedeflerinin ortaya konulması gerekirdi. Yani, dışarıda ne kadar işçimiz var? Biz bu istihdam politikasıyla ne kadar işçi istihdam edeceğiz? İşsizliğe etkisi ne olacaktır? Bunun ortaya konulması gerekirdi.

Bir diğer hususa kanunun tekniği bakımından, kanun özü itibarıyla tek bir maddede düzenlenmiş, iki sayfalık bir madde. Yani, biz diyoruz ki ILO sözleşmelerine ve Avrupa Birliği direktifine uygun düzenleme yapacağız ama Avrupa Birliği direktifi -elimde- 20 maddeden oluşuyor. Biz sadece bir maddeye her şeyi özet olarak sıkıştırmaya çalışmışız. Oysaki 7/a, 7/b, 7/c şeklinde düzenlemeler yapabiliydik. Bunu okuyan bir kişinin yani bu şekliyle, kanunu şu hâliyle uygulamada çok büyük tartışmalara yol açacak. Yani, ilişki nedir, ne değildir, tarafları kimdir, tarafların borçları nedir, nasıl tanımlıyoruz, bunlar net, ayrıntılı bir şekilde düzenlenmesi gerekirdi. Bu yok. Çünkü biz normal bir iş ilişkisinden bahsetmiyoruz. Güvenceli esneklik diyoruz. Aslında burada bir sistemi, bir ilişkiyi güvence altına almak istiyoruz. O zaman bütün ayrıntılarının düzenlenerek kanuna dercedilmesi gerekirdi, böyle bir eksikliğimiz var.

Onun dışında, mesela, kanunun tek tek, kısaca maddelerine bakacak olursak geçici iş ilişkisinin tanımı tam olarak ortaya konulmamış, kanunun hiçbir yerinde geçici iş ilişkisi tanımı yapılmamış. İkincisi, bakıyoruz, geçici istihdam bürosu ile işçi arasında ne

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 14

tür bir sözleşme var, o yok ortada, kanunda böyle bir tanım yok. dolayısıyla, taraflar arasında yani istihdam bürosuyla işçi arasında normal bir iş sözleşmesi mi var, yoksa sadece geçici verilen ödünç işverene verdiği süreyle sınırlı bir iş sözleşmesi mi var? örneğin, devirler arasındaki sürede ne olacak işçilerin hakları? Yani, işçi altı ay x firmasına devredildi, sonra geldi ve biz o işçiye ücret ödemek zorunda mıyız yeni iş buluncaya kadar? Ki ödememiz gerekiyor zaten ama bu orada belirtilmiyor. Artı, geldik, orada ücretin ne şekilde ödeneceğine ilişkin bir düzenleme yok. Peki, geçici iş ilişkisi belli süreli mi yapılacak yani senkronizasyon mu olacak yani ödünç verdiğimiz iş yerindeki süreyle sınırlı mı olacak, belirsiz süreli mi olacak? Belirsiz süreli olduğu takdirde işçi tekrar kendi işvereni döndüğünde ve özel istihdam bürosu bu işçiye yeni bir iş sağlayamaz ise bu, fesih için geçerli bir neden olabilecek mi acaba? Yani, "Kusura bakma, sana iki aydır iş bulamadık. Dolayısıyla, iş haddini feshediyorum." Geçici bir feshe neden olabilecek mi? bununla ilgili bir düzenlemenin ortaya konulması gerekirdi.

Onun dışında, emsal işçiyle benzer şartlarda çalıştırma zorunluluğu getirilmiş ama emsal işçi tanımı yapılmamış. Emsal işçi, şu anki 13'üncü maddeden alırsak yanılıya düşeriz yani benzer işleri yapan işçi yoksa ne diyoruz, o sektördeki çalışan işçilerin almış oldukları ücretler ya da çalışma şartları... Oysaki Avrupa Birliği direktifinin 5'inci maddesinde şunu söylüyor yani emsal işçi demiyor da diyor ki: "Ödünç alan işveren kendisi işçi istihdam etseydi hangi şartlarda çalıştıracak idiyse o şartlarda çalıştırmak zorunda." Bu çok daha makul, çok daha hakkaniyete uygun bir düzenleme. Örneğin, ödünç alan işveren o ödünç işçi yerine kendisi normal bir işçi istihdam etmiş olsaydı hangi şartlarda çalıştıracak idiyse o şartlarda çalıştırmak zorundadır. Örneğin, toplu iş sözleşmesi uygulanan bir yeri düşünün, orada daha yüksek düzeyde sosyal haklar ve ücret var ama emsal işçiler bir temizlik firmasının, belediyeyi düşünün, belediyenin kendi kadrosundaki temizlik işçisi 4 bin lira alıyor ama taşeronda çalışan 1.500 lira, 1.300 lira alıyor. Burada hangisini emsal olarak alacağız, onun daha net ortaya konulması gerekirdi.

Yine, TÜRK-İŞ'ten arkadaşın ifade ettiği gibi, çalışma şartları bakımından sadece genel bir ifade kullanılmış 19'uncu maddede. Diyor ki: "Özel istihdam bürosu işçisine, geçici iş ilişkisiyle çalışan işçiye geçici işçi çalıştıran işverenin aynı kıdemi haiz emsal işçisinin aldığı ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki istihkakı geçici çalıştığı dönemle sınırlı olarak ödemek zorundadır. Şimdi, burada ücret vesaire diyoruz ama bu ücreti neye göre belirleyeceğiz? O gittiği iş yerinde bir toplu iş sözleşmesi uygulanıyor oysa. o zaman daha direktifteki tanımıyla birlikte yani kanundan, sözleşmelerden, toplu iş sözleşmesinden doğan bütün hakları kapsayacak şekilde bir düzenleme daha yerinde olur, o şekilde düzenlenmesi gerekirdi.

En can alıcı noktası şu: Diyoruz ki biz geçici iş ilişkisini birtakım sınırlamalara tabi tutmuşuz. Sadece mevsimlik işçilerde, ev hizmetlerinde veyahut da dönemsellik arz ve iş artışları vesaire diyoruz. Peki, buna uygun olmayan bir geçici iş ilişkisi kurulduğu zaman ne olacaktır? Bunun cevabı kanunda yine yok, hukuki bir yaptırımı yok bunun. Mesela, "Dönemsellik iş arzının iş artışları hâlinde" bu gerekçeyle bir geçici iş ilişkisi kurulduğunda daha sonra ortaya çıktı ki böyle bir dönemsellik arz eden iş artışı yok. o zaman bu ilişkinin niteliği ne olacaktır. Aynı, alt işverendeki mu23.11 olduğu gibi, bunun ödünç işçi alan işveren ile işçi arasında bir iş sözleşmesinin kurulduğunun kabul edilmesi gerekir. Aynı şey, direktifte düzenlenmemiş ama Alman ödünç işçi kanununda bu şekilde düzenleme yapılmış. Yani, eğer şartlar oluşmaksızın bir ödünç iş ilişkisi kurarsanız bunun yaptırımı kanunda öngörülmemiş, idari para cezası bile öngörülmemiş. Zaten, idari para cezası olamaz da burada ama hukuki bir yaptırımın ortaya konulması gerekirdi burada.

Geçici işçi çalıştırılmayacak işler "Sadece kamuda ve madenlerde geçici işçi çalıştırılmaz." Diyor ama bizim ülkemizin de bir gerçeği var. Biz iş sağlığı, güvenliği kültürünü ancak çalışan iş yerlerinde görüyoruz yani sadece bir iki saatlik teorik eğitimle iş sağlığı güvenliği eğitimi alamayacağımız, o kültürü kazanamayacağımız işler var, tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde biz bir iki saatlik eğitimler veremeyiz. İşçiler buradaki iş sağlığı güvenliği eğitimini yıllara dayalı olarak, oradaki çalışmalarla bir kültür içerisinde kazanıyorlar. Dolayısıyla, bu çalıştırılmayacak işleri sadece madenler değil de bir katalog hâlinde çok tehlikeli işleri kapsayacak şekilde sınırlandırılması gerekir.

Onun dışında, aslında kanuna baktığımız zaman, hemen hemen bütün amaçlarla geçici iş ilişkisi kurabiliriz. Mesela diyoruz ki "İşletmenin iş hacminin öngörülmeyen ölçüde artması dönemsellik arz eden iş artışları hâlinde..." Bu çok muğlak bir ifade. Bütün işletmelerde böyle bir geçici iş ilişkisi kurabilirsiniz buna dayanarak ve yeni yeni sorunlar. Bir taraftan şimdi Almanya'nın 42 milyon işçisi var, 450 bin derdest davası var; bizim 14 milyon işçimiz var, 500 bin derdest davamız var. Bu size yeni yeni davalar demektir. Kanun yapılırken bunların da dikkate alınarak daha objektif kriterlerin oluşturulması yerinde olur.

Bir diğer düzenleme, sendikalaşma oranı zaten düşük. Bu işçilerin sendikalaşmaları konusunda, sendikal örgütlenme konusunda kanun herhangi bir şey söylemiyor. Yani, burada işçiler hangi iş kolunda acaba büro hizmetlerinde mi örgütlenecekler, yoksa gittiği iş yerine göre mi örgütlenecek? ki o mümkün değil zaten veyahut da yeni bir iş kolu mu oluşturmamız gerekir acaba? Buna bir yanıt verilmiyor. Almanya'daki uygulamasında işçiler yeni bir iş kolunda örgütleniyorlar. Ha, şunu da belirtelim: Yani, biz geçici iş ilişkisine, evet, karşıyız vesaire... Yani, şu sınırlar içerisinde olursa, biz dünyayı kabul etmekte zorundayız, dünyanın gidişatı bu yönde. Alman Sendikalar Birliğinin kendisine ait özel istihdam bürosu var ve o özel istihdam bürosu da işveren sendikasına üye. Şimdi, şöyle bir ironi yapılıyor yani karşılıklı olarak birbiriyle pazarlık yapıyor, bir tarafta özel istihdam bürosu işveren olarak var ama diğer tarafta işçi olarak aynı şekilde var. Sendikal örgütlenmenin nasıl olacağı da kanunda bir yanıt bulmuyor. Yine, işçi sayıları bakımından, özellikle yüzde 25 oranı çok yüksek bir oran. Bu bütün işlerin ya da asıl işlerin büyük kısmının geçici işçi aracılığıyla yapılmasına yol açabilecektir. Hele hele 10 ve daha az işçi çalıştıran iş yerlerinde bu sınırlamaya uymaksızın tamamını eğer siz geçici işçiyle yaparsanız o zaman alt işvereni asıl iş alt işverene veremediğimiz işleri küçük küçük işverenlikler yaratarak ödünç işçi temini aracılığıyla giderebileceğiz bu ihtiyacı. Dolayısıyla, bu konuda Dolayısıyla, bu konuda bir... Çünkü Türkiye'de 4 milyonun üzerinde bir işçi 10 ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 15

daha az işçi çalıştıran işletmelerde çalışıyorlar, iş yerlerinde çalışıyorlar; yüzde 25 de diğer tarafta var, 10 milyonun yüzde 25'i, 2,5; 6,5 milyon işçiyi ilgilendiren bir husus bu. O yüzden bu sayıların tekrar gözden geçirilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Sonuç olarak, evet, dünyanın bir gidişatı var, bu konuda bir ihtiyaç var, evet, bunun yanındayız ancak ıslah edilmiş, tamamen kötüye kullanımı, kanuna karşı hilenin, dolanımının veyahut da mevcut iş sözleşmelerinin esnekleştirilmesine yol açacak bir ödünç iş ilişkisine elbette ki karşıyız ama toplumdaki bir kanun koyucu toplumdaki bir ihtiyacı ortaya koyar ve "Bu ihtiyacı karşılayacak en makul olan yol da budur." derse elbette ki buna da destek oluruz.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Demirel, teşekkür ediyorum.

Ben sözü Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonuna, Sayın Cengiz Delibaş'a vereceğim. Süreyi biraz daha itinalı kullanabilme adına da istirhamda bulunacağım. Tabii ki açıklamalarını, izahatlarını yapınlar.

Bir de kayıtlara geçmesi açısından başlarken isim...

Buyurun efendim.

TİSK DANIŞMANI CENGİZ DELİBAŞ – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım; sözlerime başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, bu fırsatı verdiğiniz için ayrıca teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Konu epeycedir gündemde olan ve kamuoyunun da ilgisini çeken bir konu. Konunun tabii bir evveliyatı var. Sayın Bakanım, göreve başladıktan sonra sosyal diyalogu kararlı bir şekilde, çok güzel işlettiniz; defalarca üçlü danışma kurulunu topladınız, teknik toplantılar yaptınız. Bu arada bir şeyi daha belirtmek istiyorum Sayın Başkanım. Bu konuların geniş olarak değerlendirildiği üçlü danışma kurulunda üç işçi konfederasyonu var, işveren kuruluşu olarak sadece TİSK yer almakta yani böyle bir oran söz konusu değil ki bütün platformlarda da aynı durumla karşılaşıyoruz. Üç işçi konfederasyonu karşısında bir işveren konfederasyonu olarak TİSK görüşlerini dile getirmektedir, bugün de herhâlde öyle olacak.

Sayın Bakanım, çalışmalarınızın temelinde Hükümetin eylem planını görüyoruz ve kararlı bir şekilde Hükümetiniz eylem planını üç aylık programını neredeyse tamamlamak üzere. Burada hem çalışanların hem işverenlerin görmek istediği birçok şey var ve bunlar sırasıyla yerine getiriliyor fakat bu eylem planındaki maddede öncelikle İş Kanunu'ndaki esneklikle ilgili hükümlerin yeniden revize edilmesi ve daha kullanılabilir hâle getirilmesi yönünde bir düzenleme vardı. Fakat gelen tasarılar baktığımızda mevcut esneklikle ilgili düzenlemelerin yine aynen durduğunu fakat onun yanı sıra, daha sonra gündeme gelecek konuların yer aldığını görüyoruz. Biz bekliyorduk ki öncelikle İş Kanunu'ndaki bu işlemeyen esnekliklerin uygulanması... İşlemediğini özellikle vurgulamak istiyorum sayın Komisyon üyelerine. 2003 yılında yeni İş Kanunu'muz çıktı. O dönemde olan milletvekilleri de var şu anda, kendilerini görüyorum. Gece yaralarına kadar çalışarak çıkartıldı o İş Kanunu. İş Kanunu'nu hazırlayan bir bilim kurulu vardı. Dönemin bakanının imzalamış olduğu bir protokol çerçevesinde işçileri temsilen 3 bilim adamı, işverenleri temsilen 3 bilim adamı ve Bakanlık, Hükümeti temsilen de 3 bilim adamı yer almıştı ve bu 9 bilim adamı yeni İş Kanunu'nu yazmışlardı. Bu yeni İş Kanunu'nu yazarken de özellikle ILO normları ve Avrupa Birliği müktesebatı esas alınmıştı ve hazırlanan bu tasarı taslağında esneklikle ilgili bütün hükümler Avrupa Birliği müktesebatı esas alındığı için direktifler hemen hemen aynen alınmıştı. Fakat gerek komisyon çalışmalarında gerekse Genel Kurulda özellikle tekririmüzakerede bunların tamamı değiştirildi ve uygulanamaz hâle geldi. Evet, belirli süreli iş süreleri de var, telafi çalışması da var, denkleştirme de var, alt işverenlik müessesesi de var fakat uygulamaya baktığımızda bunların hiçbirinin uygulanmadığını görüyoruz. Çünkü, öylesi supaplar koyduk ki hiçbir şekilde işveren bunların uygulama yönüne gitmiyor çünkü başına çok daha büyük sıkıntılar geliyor. Önceki İş Kanunu'muzda özellikle alt işverenlikle ilgili hiçbir kısıtlama yoktu, 1475 sayılı İş Kanunu'nda, 1971 yılında çıkan İş Kanunu'nda. Ve o dönemde alt işverenle ilgili hiçbir sorun yaşamazken yeni İş Kanunu'na birçok kısıtlar koyduk, birçok engeller koyduk, dünyanın hiçbir ülkesinde olmayan, başından itibaren "Asıl işverenin işçisi sayılır." dayanağı olan muvazaayı koyduk, ona da idarenin inceleme yetkisini koyduk ve alt işverenlik şimdi içinden çıkılmaz hâle geldi. 1475 sayılı İş Kanunu döneminde böyle bir sorunuz yoktu ki çok daha serbestti, çok daha rahattı. Cümle tekti: "Bir işveren asıl işin bir bölümünü veya yardımcı işlerini alt işverene verebilir." Başka hiçbir düzenleme yoktu ama bu sorunların hiçbirini yaşamıyorduk. Hocam çok daha iyi bilir yılların bu derslerini veren insan olarak, o dönem ile bu dönemi kıyasladığımızda sorun alanlarımız gittikçe arttı. İş piyasasına yönelik düzenlemeleri katılaştırdıkça kayıt dışılık artmaya başlıyor. En önemli sıkıntılardan birisi de bu. Hükümet haklı olarak kayıt dışıyla da mücadele etmek istiyor ve bunları düzeltmek istiyor. Bunları ya kaynağından aldığımız Avrupa Birliği ülkeleriyle uyumlu hâle getireceğiz ya da uygulamayacağız. Peki, Avrupa Birliği bu müktesebatını nasıl oluşturuyor? Baktığımızda, işçi ve işveren tarafları bir araya geliyor, ortak çalışmalarını yürütüyorlar ve daha sonra hazırladıkları tasarı tasaklarını hükümete veya ilgili bakanlığa sunuyorlar. Eğer uygun görülürse de yasalıyor. Şimdi, Avrupa Birliği ülkelerinde işçi ve işveren tarafının bir araya gelerek oy birliğiyle oluşturdukları direktifler Türkiye'ye gelince biz karşı çıkıyoruz, olmaz. Şimdi, teknik çalışma döneminde de biz bunu yaşadık. Sayın Bakan, biraz evvel arz ettiğim gibi, üçlü danışma kurulunu defalarca topladı, bürokratlarını talimatlandırdı, teknik komite çalışmalarını yaptık ama yapamadık. Neden? Bir taraf "Kesinlikle biz bunları istemeyiz, bunlara ilişkin görüşümüz 'istemeyiz.'" Sadece bu kadar. Ama bir gerçek var, dünyanın bir gerçeği var, Türkiye'nin bir gerçeği var. Nüfus yapımıza baktığımızda çok ciddi bir genç nüfusumuz var. Kadın istihdam oranımız çok düşük. Bu salonda bulunan herkesin öyle veya böyle ya yeğenine, ya çocuğuna, ya yakına iş aradığını hepimiz biliyoruz. Böyle bir gerçeğimiz var. Daha dün işsizlik rakamlarımız yeni açıklandı, ikili rakamlardayız hâlâ, daha 10,5'larda. Genç işsizlik oranına baktığımızda yüzde 20'lerdeyiz. Neden? Yatırım ortamını düzenleyen, iş piyasasını düzenleyen kurallarımızın katılığından dolayı. Yatırım ortamını iyileştiremediğimiz için doğrudan sermaye yatırımlarını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 16

alamıyoruz. Yatırımları artırmadığımız için işsizliği önleyemiyoruz. Şimdi, bir taraftan bu gerçeğimiz var, hep bunu eleştiriyoruz bir taraftan da girmek için uğraştığımız Avrupa Birliği müktesebatını aynen Türkiye'ye getirelim dediğimizde de karşı çıkıyoruz.

Sayın Bakanımız, biz Türk işverenleri olarak Avrupa Birliği direktifleri ne diyorsa onu istiyoruz, fazla bir şey istemiyoruz biz. Bu alanda da 2008/104/EC sayılı Direktif var. O direktifin hükümleri neyse biz onu istiyoruz, farklı hiçbir şey istemiyoruz. Onlar neyi uyguluyorsa biz de onu uygulayalım. Rekabet ettiğimiz alan orası. Ve uygulamalarına baktığımızda, Hollanda'da, Belçika'da, Almanya'da yüzde 15'e yakın istihdama katkı sağladı özel istihdam büroları. Burada sadece yalın olarak işçiyi gönderip işveren işçiyi amiyane deyimle, hep bu kullanılıyor, "kiralama" ki hoş değil, onun için de 2003 yılındaki İş Kanunu'na "ödünç iş ilişkisi" diye konuldu bu. Burada istihdam bürosu elinde bulunan işçileri sürekli eğitiyor, sürekli istihdamını devam ettirebilmek için eğitime tabi tutuyor. Burada eğitim yükünü de alıyor. Bütün bunları göz ardı ederek biz "istememiz" diyerek belli bir yere getiriyoruz, ve sonuçta işsizlik oranımız günden güne artıyor.

Sayın Bakanım, biraz evvel arz ettiğim gibi, biz öncelikle, çok iddialı bir şekilde söylüyoruz, mevcut İş Kanunu'ndaki esneklik hükümlerinden işverenler olarak yararlanamıyoruz, Avrupa Birliği direktiflerine uygun olarak öncelikle bunların düzelmesini bekliyoruz.

Tasarıyla ilgili olarak, evet, bir tasarı şu anda gündemimizde fakat yetersizlikler var. Özellikle, süreye ilişkin olarak -biraz evvel Hocam da bahsetti, toplantıda da söylemişti- 24-30 ay olan ülkeler var ama en azından altı ay çarpı 3 kere yenilenmek itibarıyla on sekiz ay olabilir diye düşünüyoruz. Direktifte konu itibarıyla bir kısıtlama yok. Biz her kanunda yaptığımız gibi burada da yine önce "Şurada, şurada, şurada uygulanamaz." diyoruz, direktifteki bu hükme uygun olarak bu kısıtları kaldırılmasını öneriyoruz.

İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin hükümler: Şimdi, burada iş sağlığı ve güvenliğine haksızlık yapıyoruz, onu da şöyle arz edeyim: 6331 sayılı yeni İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'muzla biz bütün sektörleri, İş Kanunu kapsamında olmayanlar dâhil olmak üzere, kamu çalışanları da dâhil olmak üzere bütün çalışanları, hepsini 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na aldık ve ikincil mevzuatıyla birlikte bütüncül bir yapı oluşturduk. Şimdi, İş Kanunu'na ilişkin bir düzenleme olduğunda muhakkak iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin bir şey yazma ihtiyacı hissediyoruz fakat artık görelim. İş Kanunu'nda iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin hiçbir düzenleme kalmadı, tamamı 6331'de. Eğer varsa orada bir eksiklik orada yapalım, burada değil, yeri artık burası değil. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu müstakil bir kanun, farklı bir mevzuat, ikincil mevzuatıyla bir bütünlük arz ediyor. Buralara hüküm koyarak o bütünlüğü bozuyoruz. Varsa ihtiyaç, karşı çıkmıyoruz ama yeri burası değil, artık 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, oraya konulsun diye düşünüyoruz.

Uzaktan çalışma konusu: Aslında, tabii, belki de şu salonda bulunan birçok kişinin uyguladığı bir çalışma biçimi. Artık bilgisayarımızla, cep telefonumuzla hepimiz gece yarısı dahi çalışıyoruz. Fakat, bunun kuralları yoktu Sayın Bakanım, kurallı bir hâle getiriyorsunuz, çok teşekkür ediyoruz. Fakat, evden çalışma konusunda Borçlar Kanunu'nda çok ciddi bir düzenleme var. Borçlar Kanunu'nda bu düzenleme varken İş Kanunu'na tekrar evden çalışmayı ki çalışma tipi itibarıyla İş Kanunu'nda olmaması gerekiyor, biz öyle düşünüyoruz, öyle değerlendiriyoruz. Burada olmasının bir duplikasyona yol açacağını, bir çatışmaya yol açacağını düşünüyoruz. Dolayısıyla, evden çalışmalarda veya evde bal üretimi konusunun Borçlar Kanunu hükümlerine göre yürütülmesinin uygun olacağını düşünüyoruz.

Sevgili Hocam sendikal oranları verdi. Bu konuda Türkiye'ye her yerde çok haksızlık yapıyor. Bu, ILO'da da yapılıyor, Avrupa Birliği toplantılarında da yapılıyor. Türkiye'de toplu iş sözleşmesi kapsamındaki oran yüzde 10'ların altında, kendilerinde yüzde 35'lerde. Fakat baktığımızda, onlardaki oran içerisinde hem kamu çalışanları var hem işçiler var. Biz de "çalışan" tabiri olmadığı için sadece işçiler yönüyle gidiyoruz. Eğer onlardaki gibi biz de kamu çalışanlarını dâhil edersek bizde de oran yüzde 30'larda Sayın Bakanım. Hiç de düşük bir oranda değiliz. Bu konuda Türkiye'ye haksızlık yapıyor diye düşünüyorum.

Maddelerde lütfedip söz vererseniz Başkanım yine maddelerde görüşümüzü belirtiriz.

Tekrar çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Delibaş, teşekkür ediyorum ben de.

Şimdi, son olarak, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği temsilcisi Sayın Yasin Ekmen... Lütfen söz alın ve kayda geçmesi için isminizle birlikte...

Buyurun.

TOBB TEMSİLCİSİ YASİN EKMEN – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri ve kıymetli hazırım; hepinizi şahsım ve kurumum adına saygıyla selamlıyorum.

Aslında, Cengiz Bey çok iyi özetledi işveren tarafının düşüncelerini, o yüzden çok fazla tekrar girmek istemiyorum. Özellikle, kısmi zamanlı çalışmanın çalışma hayatında yerini almasıyla bu tür bir düzenleme işverenler için çok önem arz etmektedir. Bu itibarla biz bu düzenlemeyi TOBB olarak olumlu bulmaktayız. Bununla birlikte, bazı maddelerde yine görüşlerimiz mevcuttur. Yine, özellikle 1'inci maddedeki süreyle ilgili, dört aylık ve 2 kezle sınırlandırılmış. Bu sürenin yetersiz olduğunu düşünmekteyiz. Dört aylık ve 3 kez veya altı aylık ve 3 kez yani on sekiz aylık şeklinde değiştirilmesi işverenler için önemli görülmektedir.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ömür boyu yapsak daha iyi olur. Nasıl olur? Ömür boyu yapalım.

TOBB TEMSİLCİSİ YASİN EKMEN – Yine, 2'nci maddedeki düzenlemeye baktığımızda, hâlihazırda 6098 sayılı Borçlar Kanunu'nda evden çalışma mevzuatımızda ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiş ve uygulanmaktadır. Bununla birlikte, yine İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda da -yine Cengiz Bey'in dediği gibi- çeşitli hükümler bulunmaktadır. Bu nedenle, bu evden, uzaktan çalışmanın

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 17

İş Kanunu'nda değil, Borçlar Kanunu'ndaki mevcut hâliyle devam ettirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Eğer bir aksaklık varsa uygulamada bu hususta, yine Borçlar Kanunu'nda ve İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda yapılacak değişikliklerle veya iyileştirmelerle mevcut durumun daha iyi hâle getirileceğini düşünmekteyiz.

Çok fazla uzatmak istemiyorum. Maddelerde de söz verilirse yine ayrıntılı şekilde görüşlerimizi bildireceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Şimdi, konuşmalarımızın sıhhati açısından bir şey yapacağım ama öncelikle konuşmalarımızı... Sayın Atıcı'nın bir düşüncesi vardı. Müzakeremizin devamı dışında başka bir alternatif düşünen bir eğilim var mı efendim bir başka, alt komisyon yönünde? Sayın Atıcı, bunu sormuştu.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, şimdi...

BAŞKAN – Efendim, siz bu konudaki görüşünüzü belirttiniz. Ben yine size söz vereyim ama...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Müzakerelerden de anlaşıldığı üzere yani konu çok teknik bir konu, hakikaten çok hassas bir konu.

BAŞKAN – Evet.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Komisyonun bütünü de ilgilendirmeyen bir konu. Bu nedenle, Komisyonumuzun değerli üyelerinden ömrünü bu alanda geçirmiş olanlar bir alt komisyona toplansınlar ve orada işveren ile işçi göz göze, yüz yüze bakarak otursunlar, bunları bir tartışsınlar. Ondan sonra da herkes mutabıksa... Biz illa "Çarşı, her şeye karşı." mantığında değiliz ki. Yani, hakikaten, bakın, şimdi 3 sendika da diyor ki "Bu konu çok teknik bir konu ve karşıyız." İşverenler doğal olarak, tabii -yani, şimdi, kanunun nereden geldiği anlaşıldı- isteyecekler, isteyebilirler ama müzakere, teknik boyutlarıyla, uzun süreli ve eksik olan kurumların da çağrılmasıyla biraz daha sağlıklı olur. Çünkü, bu, basit bir şey değil. Biraz daha sağlıklı olur. Belki de Sayın Bakan bunu geri çekmeyi düşünüyor alt komisyonda, bilmiyoruz ki. Öyle bir noktaya gelir ki belki de hakikaten ikna olursunuz. Yani, sendikalar, işverenler de belki ikna olur. Yani, "Olmaz." diyorsanız, tamam, oy çoğunluğunuz var, hiç konuşmayız, çeker gideriz. Ama hakikaten eğer niyetiniz iyi bir şey yaparsa o zaman en ince teferruatına kadar konuşulur. 2 kere kanunlaşmayan bir konuda inadin bir anlamı yoktur Sayın Bakan. Yani, eğer toplumsal uzlaşma istiyorsak, bu çıkardığımız kanunun gerçekten üç ay sonra tekrardan karşımıza değişmek üzere gelmesini istemiyorsak, hakikaten bir uzlaşma lazımsa bunu sağlamak zorundasınız. Bir kere denediniz Cumhurbaşkanından döndü, bir kere denediniz bu Komisyondan döndü, şimdi üçüncü keredir deniyorsunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bu Komisyondan dönmedi.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, 24'üncü Dönemde...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Genel Kuruldan döndü.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Tamam ya, komisyondan dönmedi, aşağıdan çıkardık. Yani, 24'üncü Dönemde döndü. Döndü yani, ben vardım o dönem. "Bunları çıkarırsanız bu kanun geçer." dedik, çıkardı Hükümet ve geçti. Yani, her defasında tosladı tabiri caizse. Şimdi, bir daha inadına inadına gittiğiniz zaman görülüyor ki... Yani, bu işin uzmanları bu işin pişmediğini ve bir çoğunun da bu işin olmayacağını gördüğünü görüyoruz. Siz de takdir ederseniz, daha teknik bir çalışma yapılsın, daha uzun soluklu bir çalışma yapılsın aşağıda ya da nerede yapılacaksa. Biz de gelen sonuçlara göre işin siyasetini yapalım. Yani, burada, Komisyonda ister istemez siyaset yapıyoruz Sayın Başkan, ister istemez yapıyoruz. İşte, basın var, biz, hepimiz varız, ne olursa olsun dilimiz biraz siyaset yapmaya kayıyor ister istemez ama alt komisyonların ruhu tekniktir, siyaset pek yapılmaz orada. Alt komisyonda çok çalıştık. O nedenle, ben alt komisyonda daha rafine, daha öz bir çalışma yapılabileceğini tahmin ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, teşekkür ediyorum. Net olarak ifade ettiniz. Bir konuyu şey yapayım ama... Geçen dönemde Komisyonda birlikte çalıştık, ben tekrar teyit ettim. O maddeleri biz kabul etmiş ve indirmiştik Genel Kurula. Onu tekrar bir...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ama yasalaşmadı yani.

BAŞKAN – Tabii, kadük kaldı ama seçimler geldi, komisyon...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – O tasarıdan bu maddeleri çıkardık.

BAŞKAN – Yok efendim, vardı, aşağıya inen komisyonda vardı.

Efendim, şimdi ben...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Aşağıda çıkardık Sayın Başkan. O tasarı geçti, bu maddeleri çıkardık.

BAŞKAN – Eğilim açısından başka bir fikirde olan var mı yani bununla ilişkili, aynı, benzer şekilde? Müzakere illa edilecek, müzakere yapıyoruz, şu anda yaptığımız zaten geniş bir şekilde konuyu açıklamak. Bir alt komisyon yönünde düşüncesi olan var mı efendim?

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Bizim söz talebimiz vardı.

BAŞKAN – Bu komisyon konusunda mı efendim?

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Evet.

BAŞKAN – Tamam, vereceğim Hocam, görmedim, özür diliyorum.

Sayın Tor, geneli üstünde mi?

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Bir iki burada yanlış konular var, yani bunları...

BAŞKAN – Söz vereceğim de şunun için... Özür diliyorum, bir on beş dakika ara vererek tazelenelim arzum var.

Milletvekilleriyle sonradan konuşacağız.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Ben konuşsam... Öbür tarafta işim var Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 18

BAŞKAN – Genel üzerinde, peki.

Efendim, buyurun.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun kıymetli üyeleri, Sayın Bakanım, kıymetli misafirler, basınımızın kıymetli temsilcileri; tabii, kanun tasarısı hakkında eleştiri konusu yapılabilecek şeyleri söylemeden önce belirtmek gerekir ki geçici iş ilişkisi son olarak 2001 yılında Yunanistan'ın da kabul etmesiyle Avrupa Birliği'nin tümünde uygulanır hâle gelmiştir. İşin bir bu yönü var. Tabii, şimdi, burada HAK-İŞ'i, temsilen konuşan Cahit Bey "Dünyadaki değişimi okumak zorundayız." diyor, ben de kabul ediyorum, okumak zorundayız. Yalnız, tabii, Türkiye'nin kendine özgü şartları var. Şimdi siz Avrupa'da kaçak işçi çalıştırabilir misiniz? Yabancı işçi demiyorum, yabancı işçiler kaçak çalıştırılabilir, sömürü var. Veyahut aylık 5 bin lira ücret verip asgari kazanç üzerinden prim yatırabilir misiniz? Tabii, bunlar olmaz Avrupa'da. İşin bu yönü. İkinci bir yönü, tabii, burada, TÜRK-İŞ temsilcisi Sayın Ferhan'ın söylediğine de -dönemsellik konusuna değindi- ben katılıyorum. Ayrıca, tabii, HAK-İŞ Konfederasyonun -keza DİSK'in de, Faruk Bey'in de gündeme getirdiği konular ciddi konular- birçok konuda itirazları var. Şimdi, Cengiz Bey de "Kadın istihdam oranı Türkiye'de çok düşük." dedi. Esas olanın kadın istihdamı değil, kadının sosyal güvencesi olarak bakmak lazım diyorum. Biz en son, Sayın Bakanım, asgari ücreti artırdık. Tabii, asgari ücreti artırınca bugün isteğe bağlı sigortanın büyük bir kesimini kadınlarımız oluşturuyor. Bunların yükü de yüzde 30 oranında arttı. Bakın istatistiklere, kadının sosyal güvencesi üç beş yıl önceye göre, belki beş altı yıl önceye göre son derece geriye gitmiştir. Evet, kadın istihdam oranı düşük ama sosyal güvencesi baktığınızda çok daha geriye gitti. Bu asgari ücret artışıyla da -BAĞ-KUR statüsünde olduğu için isteğe bağlı sigorta- ev hanımlarının özellikle sosyal güvencesi çok daha geriye gidecektir. Bunu da bu arada söylemek istiyorum.

Şimdi, birinci konu şu: İş yerlerinde çalışan işçi sayısının yüzde 25'ine kadar geçici işçi çalıştırma izni veriliyor, 1 ile 10 arasında işçi çalıştıran KOBİ'lerde ise bu sınır yok. Yani, yüzde 25 sınırı yok, 10'a kadar var. İstihdamın yaklaşık yüzde 60'ını KOBİ'ler oluşturduğundan çalışanların büyük kısmının çalışma ilişkisi şekli kökten değişmiş oluyor. Şimdi, burada kanunun işveren çalıştırma koşulları açısından işçisiyle emsal iş yapan geçici işçi arasında esaslı bir neden olmadıkça ayırım yapamaz hükmü getiriliyor. Burada, 2'nci sayfada "d)" şıkkı olarak geçiyor. "Çalışma koşulları açısından işçisiyle emsal iş yapan geçici işçi arasında esaslı bir neden olmadıkça ayırım yapamaz." Şimdi, burada esaslı nedenin tam tanımlanmamış olması sebebiyle istismara çok açıktır. Esaslı neden ne? Bir ayırım yapamayacak ya? "Esaslı bir neden olmadıkça ayırım yapamaz." Esaslı nedenden kastınız nedir? Bunun açık olarak ortaya konulması lazım. Dolayısıyla, Sayın Bakanım, bu esaslı neden istismara çok açıktır, soyut bir kavramdır. Bana göre bunun altının kesinlikle doldurulması lazım.

"e)" şıkkında diyor ki -bu, 3'üncü sayfada da benzer uzaktan çalışmada var aynen 3'üncü sayfanın en üst fıkrasında- "Uzaktan çalışmada işçiler esaslı neden olmadıkça salt iş sözleşmesinin niteliğinden ötürü emsal işçiye göre farklı bir işleme tabi tutulamaz." diyor. Benzer bir durum burada da var. Dolayısıyla, burada ayırım yapamama olayı, esaslı bir neden olmadıkça ayırım yapamama olayı... Burada "esaslı bir neden" in kesinlikle düzeltilmesi gerektiği kanaatindeyim ben, soyut bir kavramdır.

Tabii, şu konu daha nasıl düzeltilbilir: "Geçici işçileri çalıştırdıkları dönemlerde, iş yerindeki sosyal hizmetlerden eşit muamele ilkesince yararlandırılır." Yani, bu da çok inandırıcı bir hüküm değil bana göre. "...eşit muamele ilkesince yararlandırılır." Bunu da ben çok uygulanabilir, inandırıcı bulmadım.

Şimdi, tabii, işçi sendikaları temsilcileri arkadaşların sendikasılaşma artacak, toplu iş sözleşmesi ve grev hakları fiilen ortadan kalkacak, buna benzer kaygılarını ben de paylaşıyorum. Geçici işçilerin yasal izinler, hastalık durumunda çalışmama gibi hakları ortadan kalkacaktır, bunlar detaylandırılabilir. Bir başka konu, işçilerin işe yabancılaşması artacak, "Benim bir işim var." duygusu kaybolacak... Belki sosyolojik bir şey bu ama üzerinde çok durulması gereken bir konu olarak değerlendiriyorum. Geçici işçilerin bir çalışma arkadaşları grubu oluşmaması sosyal izolasyonu artıracaktır. Aynı iş yerinde farklı statülerde işçi çalıştırılması çalışma barışını olumsuz etkileyecektir diye düşünüyorum. Şöyle: Mesela, özelleştirme uygulamalarıyla, genel idareye bağlı kamu kurumlarına özelleştirme idarelerinden çok sayıda personel geldi, bu personel bile kaynaşmadı.

Sayın Bakanım, çok daha somut bir örnek vereyim: BAĞ-KUR, SSK, Emekli Sandığı birleşti tek çatı altında. Tabii, bütün partilerin bütün seçim dönemlerinde vaatlerindendi. Emin olun, aradan kaç yıl geçti -2006, 2007 diyelim- işte, yedi sekiz yıl geçti, orada bile bir kaynaşma olmamıştır. Dolayısıyla, ben burada farklı statülerde çalışan işçilerin çalışma barışından bahsedilmez diye düşünüyorum. Çalışma barışını da olumsuz etkileyeceği kanaatindeyim.

Şunu söylemek istiyorum: Tasarının aceleyle getirilmemesi... İşçi sendikalarımız da karşı çıkıyor. Tabii, bu tasarı buradan geçermi? Geçer, ben Aykut Bey'e de katılıyorum. Ama yani işçi sendikalarımız, işveren sendikalarımız, varsa bu eksikler oturup yeniden bir ele alınması... Nihayet bir hafta sonra geçsin, iki hafta sonra geçsin ama mutabakatla geçsin diyorum. Aykut Bey'in alt komisyonda görüşülmesi teklifini destekliyorum ben. Çok ciddi konular var yani cümle cümle okunduğunda daha değişik şeyler ortaya çıkabilir. Bunları söylemek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Efendim, iktidar tarafından alt komisyon yönünde bir talep var mıdır yoksa müzakerelere devam etme yönünde...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ara verelim de isterseniz, böyle kayıtlara geçtiği zaman öyle...

BAŞKAN – Peki, vereceğim. Sonrasında da hemen artık görüşmelere geçeceğiz Sayın Atıcı, o yüzden.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Evet, arada konuşalım alt komisyonu çünkü bu kayıtlara geçtiği zaman kimse "evet" demez yani. Bir konuşalım, işi şare edelim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 19

BAŞKAN – Peki.

On beş dakika ara veriyoruz efendim.

Kapanma Saati:18.25

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 20

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.05

BAŞKAN: Vural KAVUNCU (Kütahya)

BAŞKAN VEKİLİ: Celil GÖÇER (Tokat)

SÖZCÜ: Mehmet Ali PULCU (İstanbul)

KÂTİP: Mahmut KAÇAR (Şanlıurfa)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; hoşgörünüz için teşekkür ediyorum.

Tümü üzerindeki görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sayın milletvekillerimize söz sırası geldi efendim. Bu noktada söz almak isteyenler, lütfen butonlara basarak sözlerimize başlayalım.

Vakit kaybını önlemek açısından söz isteme sırasına göre başlayacağım için Sayın Çitil, buyurun efendim.

MEHMET İLKER ÇİTİL (Kahramanmaraş) – Sayın Komisyon Başkanım, Sayın Bakanım, kıymetli Komisyon üyeleri, kıymetli basın; ben bu arada kendi fikrimi özellikle ifade etmek istiyorum.

Özel istihdam bürosu, geçici iş ilişkisi, uzaktan çalışma, güvenceli esneklik mevzuatımıza ilk defa girecek olan terimler ki bence bu süreçte bir an önce çıkartılması, kanunlaşması gereken bir kanun tasarısı. Aldığım geri bildirimler açısından gerek birtakım sendikaların, sivil toplum örgütlerinin de olumlu görüşleri tarafıma ulaştı, tabii ki eleştiren yahut olumsuz bakanlar da var. Muhtemelen Mecliste olduğu gibi, biraz daha geciktirme, tıkama yahut çıkarmayı önleme açısından düşünce içerisinde olan arkadaşlar da olabilir, bilemiyorum ama ben bunun bir an önce çıkması taraftarıyım. Hem işçi hem işveren açısından, iş gücü istihdamı açısından ve çalışacak olan sosyal güvenceye işçilerin kavuşması açısından önemli görüyorum.

İnceledim, hem işveren hem işçi açısından birtakım cezai müeyyideler, özellikle özel istihdam bürosuna, işverene ve hatta işçiye yönelik birtakım yaptırımlar da var. Belki bu Komisyon görüşmeleri esnasında farklı görüşler olabilir, birtakım düzenlemeler de eklenebilir ama genel manada olumlu gördüğümü buradan ifade etmek istiyorum.

Özellikle gençlere ve kadınlara yönelik, engellilere yönelik bir iş istihdamı oluşturma açısından da önemli görüyorum. Aynı şekilde bu, daha sonrasında uzaktan çalışma, evden ve tele çalışma şeklinde ikiye ayrılıyor, geçici süreli çalışmalar. Bunların tüm aşamaları da mevzuatlandırılmış.

O açıdan ben kısaca olumlu görüşümü buradan ifade etmek istiyorum ve emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akkaya, buyurun efendim.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tabii, aradan önceki konuşmaları dinlediğimizde sendikalar bu işe çoğunlukla karşı olduğunu söylüyorlar. Toplumsal bir mutabakatın olmadığı belli. Teknik bir konu. Bunun bir alt komisyonda görüşülmesiyle ilgili biz talebimizde ısrar ediyoruz, hatta Ekonomik Sosyal Konseyde bunun görüşülmesi lazım çünkü çalışma hayatının temelini ve bütün kesimleri ilgilendirecek bir olay. Bu şekilde çıkması hâlinde toplumsal barışı bozacak bir olay. Biz bunu geçtiğimiz dönemlerde de söyledik ama dinlenmedi, sonradan tekrar Mecliste revize edilen kanunlar oldu yani hiç bunlara gerek olmadan aslında Mecliste bunu yapabiliriz.

Sayın Bakan, konuşmasında şöyle bir ifade kullandı: “Biz, seçim öncesi vaatlerimizde halkımıza verdiğimiz sözleri yerine getiriyoruz.” Ben arada Adalet ve Kalkınma Partisinin 1 Kasım öncesinde seçim vaatlerine baktım. Acaba bu çalışma hayatıyla ilgili bir değerlendirme, halkımıza vermiş olduğu öyle bir vaat var mı diye baktım. Eğer öyle bir şey varsa, Adalet ve Kalkınma Partisi 1 Kasım seçimleri öncesinde çalışma hayatını temelinden değiştirecek kuralı, tamamen atipik çalışmayı artıracak bir düzenlemeyi eğer halkımıza vademiş, onlar da destek vermişse elbette ki bizim yapacak bir şeyimiz yok, bu konuda saygı duymak lazım. Bunu tabii 64’üncü Hükümetin eylem planı için söylemiyorum çünkü o 64’üncü Hükümetin eylem planı 1 Kasımdan sonra olan bir süreç yani güven oylamasından sonra olan süreçle ilgili bir durum. Baktığımız zaman şimdi ne demiş AK PARTİ 1 Kasım seçim vaadinde çalışma hayatıyla ilgili? Benim tespit ettiğim, eğer eksiklikler varsa lütfen düzeltin. “Asgari ücreti 1.300 TL net yapacağız.” demiş asgari ücretle ilgili. “200 bin kişiye istihdam sağlayacak, Silvan’daki 200 bin hektar alanın sulandırılması projesi.” demiş. Gene istihdamla ilgili öyle bir şey söylemiş. “Taşeron işçiler kamuda istihdam edilecek.” demiş. Bir de emekliye 100 TL seyyanen zammı söylemiş. Yani bunun dışında esnek çalışma, kıdem tazminatı, ödünç işçilik gibi bir tanımlama 1 Kasım seçimleri öncesinde yok. Bir kere bunu burada düzeltelim. Sayın Bakan aynısını geçtiğimiz Çalışma Bakanlığı bütçesi görüşmelerinde Plan Bütçe Komisyonunda da gene söyledi. Yani herkesin algılaması... Belki 64’üncü Hükümet eylem planı olarak söylüyor olabilir ama şeyinde öyle çıkmadı yani tutanaklara baktığımız zaman bu, AKP’nin seçim vaadi olarak hep algılandı. Bir kere bunu düzeltelim yani halkımıza eğer öyle bir şey yapılmış olsaydı belki daha farklı bir sonuç olabilirdi AKP açısından diye düşünüyorum.

Şimdi, geldiğimiz noktada tabii ki özellikle bu özel istihdam bürolarıyla ilgili tartışma ilk defa oluyor değil. Ta 1926 yılından beri de bu tartışılmış hatta yasa teklifleri olarak Büyük Millet Meclisine gelmiş, sonra reddedilmiş. Yani sonuçta bu işte dayıbaşıklık gibi, işçi sınırlılığı gibi böyle birtakım uygunsuz çalışma yöntemlerinin kasışında olmak için yapmışlar bunu. Onun için İŞKUR olmuş. Elbette ki kayıt dışı istihdamla ilgili mücadele etmek, yeni iş alanları yaratmak gibi çalışmalar hepimizin görevi olmalı. Bu konuyla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 21

ilgili Türkiye'de işte daha dün açıklandı resmî rakamlar: Yüzde 10,5 olmuş işsizlik ama esasen öyle değil. TÜİK'in rakamlarının çok doğru olmadığını biliyoruz, işsizliğin daha yüksekte olduğunu biliyoruz hepimiz bunu, sizle de, AKP'li arkadaşlarımızla da konuştuğumuz zaman onlar da aynı şeyi söylüyorlar. Elbette ki yeni istihdam yaratmak için projeler üretmemiz lazım ama bunu özel sektöre devretmek yani devletin... Ki bu şeyleri belki madde madde konuştuğumuzda Anayasa'ya da aykırı olan birçok madde olduğunu görüyoruz burada, Anayasa'nın temel birçok maddesine de aykırı olduğunu görüyoruz. Yani sonuçta eğer yasallaşsa bile birçoğunun Anayasa Mahkemesinden döneceğini biz iddia ediyoruz.

Yani Sayın Bakanın şöyle bir şeyi var. Geçmişte Millî Eğitim bakanlarından bir tanesi "Ya şu okullar olmasa ben ne güzel Millî Eğitim Bakanlığı yaparım." demişti. Herhâlde Sayın Bakan da "Ya şu işçiler, işverenler olmasa ben ne güzel Çalışma Bakanlığı yaparım." anlayışıyla yani esasen Çalışma Bakanlığının yapması gereken bir işi özel sektöre havale etmek istiyor. Yani burada İŞKUR'un Türkiye'de 81 ilin -bilmiyorum, 950'ye yakın ilçemiz var- kaç tanesinde temsilcilikleri var? Yani geniş örgütlenme ağıyla aslında İŞKUR vasıtasıyla yapılabilecek bir olay. Yani buna niçin aracı bir kuruma ayrıca böyle bir para ödensin ki?

İşte, taşeron belasından hep beraber kurtulmanın yollarını arıyoruz. Sizin de vaatlerinizde var: "Taşerondan nasıl kurtuluruz?" diye. "Taşerona vereceğimiz parayı işçiye verelim." diye hep düşünüyoruz ama geldiğimiz noktada şunu görüyoruz: Bu işin içinde başka bir şey var Sayın Başkanım. Bu işin içinde ne var biliyor musunuz? Nemalanma var. Niçin dersiniz? Bakın, tabii, bu özellikle kapitalist ülkelere baktığımızda o sistemin getirmiş olduğu bir rant pazarı var burada. Sadece 2014 yılında bu alanda dünyadaki ciro 415 milyar dolar. 415 milyar dolar dünyada getirdiği 2014 yılında. ILO'nun resmî rakamlarından almış olduğum verileri söylüyorum ben size. Yani Türkiye'de yine böyle bir sistem getirilerek burada yeni bir rant alanı açılmasının, işçi üzerinden yeni bir rant alanı açılmasının yolu açılmış oluyor. Bu çok doğru değil ve ben siyasal görüşme olarak da çok ahlaki bulmuyorum bu olayı. Çünkü burada işçi sınıflarına verilecek paranın, geçim sıkıntısı çeken... Tıpkı taşerondaki olduğu gibi İŞKUR vasıtasıyla yapılması ve bu yaptığımız düzenlemelerin aynısının ve devletin denetiminde olacak bir şekilde İŞKUR tarafından yapılmasının doğru olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, burada tabii işsizliğin önlenmesi, kayıt dışılığın azaltılması hedefleniyor ve Avrupa'dan da örnekler veriliyor. Ben de bu yasa geldiği zaman Avrupa'daki örneklerine baktım. Avrupa'da ne var, nasıl yapmışlar, bize uydurabilir mi? Tabii herkesin gelenek, görenek, yaşam biçimi farklı. Kendimize göre uydurabiliriz, birebir belki almayabiliriz. Şimdi burada esneklik özellikle dört unsurdan oluşuyor, bu dört unsuru şöyle söyleyebiliriz. Bir de bunların karşısında dört çeşit güvence var. Bir esneklik var, "güvenceli esneklik" diyoruz. Esnekliğin karşısında acaba Avrupalılar nasıl yapmış, nasıl sağlamış? Bir iş güvencesi var.

Bir: Esneklikte "dışsal sayısal esneklik" diyor yani iş alma ve işten çıkartmaların kolaylaştığı bir esneklik sistemi.

İki: "İş sayılan esneklik" diyor. Fazla çalışma, part-time, geçici gibi olan bir esneklik.

Üç: "İşlevsel esneklik" diyor. Bu, çalışanların yetkilerinin farklı şekilde kullanılabilmesini sağlayan bir şey.

Dört de, son olarak da "ücret esnekliği" diyor yani Avrupa'daki esneklik.

Peki, "güvenceli esneklik" dediğimiz zaman bunun karşılığında nasıl bir güvence sağlamış Avrupa? İş güvencesi var. Nasıl? Yani aynı işverene bağlı olarak belirli bir işte devam etmenin güvence altına alınmasını öngörüyor.

İki: "İstihdam güvencesi" diyor yani ücretli çalışmanın aynı iş veya aynı işverene bağlı olup olmamasına bakılmaksızın devamlılığı esas alıyor.

Üç: "Gelir güvencesi" diyor. Nedir bu? İşsiz kalan sürede yeterli bir gelir seviyesinin garantiye alınmasını içeriyor.

Dört: "İş ve değer" yani aile ve sorumlulukları bir arada yürütebilme anlamına gelen iş-yaşam dengesi kavramıyla tartışılan bir güvence olarak sunuluyor. Yani burada evet Avrupa'da birçok örneğinde "güvenceli esneklik" dediğimiz bir esnek çalışma modeli var uzun yıllardır hatta İngiltere'de sınır yok, Almanya'da var, işte İtalya'da var ama şu anda mesela bunun en olumlu olanı ilk başta Danimarka ve Hollanda'da görülmüştü. Ama bugün bile orada yaşanan olumsuzluklardan, oradaki yaşam standartlarının, çalışma koşullarının, haftalık çalışma saatlerinin ne kadar insani olduğunu biliyoruz ama orada bile bunlar çok tartışılmalı hâlde. "Bunları tekrar nasıl düzeltebiliriz?" derdindeler. Onun için bu olaya Türkiye'de "güvenceli esneklik" deniyor ama burada hiçbir güvence yok. Yani bir işçi bir istihdam bürosuna kayıt olduğu zaman, işsiz kaldığı zaman onun bir güvencesi yok çünkü bir istihdam bürosu açmanın kuralları bile çok zayıf burada yani burada bir güvence bedeli bugün bir araba yani lüks bir araba fiyatı bile değil. Düşünün, işçilerin parasını vermedi, ertesi gün kapiya kilit vurdu yani bir devletin güvencesi olmayan -bu belki daha ileride tartışılacak- böyle bir düzenlemeyle karşı karşıyayız.

Yani burada işçi sınıflığı ve emeğin bir mal gibi alınıp satılmasını yasal hâle getiren bu düzenleme tüm işleri ve iş kollarını kapsar nitelikte geniş. Hiçbir iş ya da iş kolu istisna edilmemektedir bu düzenlemede. Bu yeni düzende işçilerin işverenlerden korunması mümkün değildir. İşçiler fiilen örgütlenme ve grev haklarından mahrum edilmektedir burada. Mesela şöyle düşünün: Bir iş yeri var, bir toplu iş sözleşmesi var, bir de Avrupa'dan örnek verirken bakın meslek standardı var. Daha bizim ülkemizde meslek standardı yapılmadı. Nasıl meslek standardı? Belki biliyorsunuzdur ama tekrar olsun diye izin verirsiniz çok kısa bir şekilde anlatayım. Meslek standardı, örneğin Almanya'da bir kaynakçı düşünün, sınıflanmış, birinci, ikinci, üçüncü sınıf. Yani ben düz mantıkla söylüyorum. Şimdi, Almanya'nın hangi şehrine giderseniz gidin, işte bir istihdam bürosunda bir işveren birinci sınıf kaynakçıya eğer ihtiyacı varsa o kaynakçının asgari ücreti bellidir yani orada, bir ücret garantisi vardır yani kendi yapmış olduğu meslek standardına göre bir ücret garantisi vardır burada. Peki burada böyle bir şey var mı? Hayır, yok. Çünkü burada Türkiye'de daha henüz... Biz geçen sene eylül ayında, 2014 yılında taşeronların kadroya alınmasıyla ilgili, esas iş, yardımcı iş kavramıyla ilgili bakanlıklar bunu yapacak ve hangi bakanlığın esas işi nedir, yardımcı kavramını ortaya koyacaklardı ve daha sonra ihtiyaca göre de orada çalışan taşeron işçiler

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 22

kadroya alınacaktı. Bakın, on altı, on yedi ay geçti Sayın Başkanım. Daha biz bakanlıklarda... Ben iddia ediyorum bir buçuk, iki aydır yapılması, çok rahat yapılması... Düşünün, şimdi, Sayın Çalışma Bakanımız burada. Çalışma Bakanımız yanındaki bürokratlarına talimat versin, on beş gün içinde Çalışma Bakanlığının esas iş, yardımcı iş konuları ortaya çıkar. Şimdi, eğer bunu yapamıyorsanız o zaman orada Sayın Bakanda kabahat yok, o zaman bürokraside kabahat var, çalışanlarda kabahat var. Yani bir bakanlıkta hangi işin esas iş olduğu eğer on yedi aydır tespit edilemiyorsa o zaman burada art niyet vardır yani sadece söylem ile eylem arasında farklılıklar olduğunu görüyoruz. Onun için burada getirilen düzenlemelere işte Avrupa'dan örnek veriyor çünkü Avrupa'da, orada bir Sanayi Devrimi yaşanmış, o Sanayi Devrimi'nde bütün kurallar olmuş, sendikalaşma, örgütlenme belli bir bedel ödenerek gelmiş ve oturmuş, yerleşmiş bir kural var. Oradaki kuralları da şöyle düşünün, hep örnek veriliyor. Örneğin gene Almanya'dan bahsederek gidin Almanya'nın herhangi bir fabrikasına, Mercedes, Volkswagen, Siemens, hangi fabrikasına giderseniz gidin yönetim kurulunda işçi temsilcisi vardır. İşçi adına yönetim kurulunda o planlama sürecinde onlar otururlar ve birlikte karar verirler, o planlamayı... Bizde yönetim kuruluna, bırakın, müdürden bile işçi temsilcisi gidemiyor. Yani Avrupa ile Türkiye'yi kıyaslarken çalışma hayatı açısından -o biraz önce, en başta söyledim- gelenek, görenek ve geçmişte yaşanan tecrübeleri de dikkate aldığımızda bizim bu konuda daha çok yiyecek ekmeğimizin olduğunu düşünüyorum ama siz bu getirdiğiniz düzenlemeyle yani esas sistemde gerçekten olması gereken düzenlemeleri yapmadan yani bir gömleğin düğmesini ilk yanlış düğmediğiniz zaman aşağıya kadar yanlış şey yaparsınız Sayın Başkanım yani burada gömleğin düğmesi yanlış ilikleniyor ve sonuçta bu yasanın yukarıdan aşağıya kadar yanlış olduğunu ifade etmek isterim.

Ayrıca, bu getirilen düzenleme Anayasa'mızın "Çalışma ve sözleşme hürriyeti" başlıklı 48'inci maddesindeki irade özgürlüğüne de uymamakta, onu yok etmektedir. Anayasa'ya göre "Herkes dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetine sahiptir." Ancak mesleki anlamda geçici iş ilişkisi özü itibarıyla Anayasa hükmüne aykırıdır burada. İşçinin yaptığı sözleşmeyle iradesi elinden alınmakta, herhangi bir üretim unsuru gibi değişik işverenlerin elinde doluşturılmaktadır. Yani burada biz üretimi, işçiyi üretim, meta hâline koyuyoruz bu düzenlemeyle. Şimdi diyebilirsiniz ki: Böyle bir şey olmayabilir ama şöyle bir şey var Sayın Başkanım: Bugün işsizliğin çok yüksek olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Bugün "Sabahleyin ben evden işe gidiyorum." demek bile lüks olmuş. Yani siz bir işçinin önüne bir alternatif koyduğunuz zaman onu elinin tersiyle itecek durumda değil, mecbur. Yani siz bu mecburiyetten dolayı "İşte, biz bunun iş tanımlarının özelliklerine göre işe istihdam yaratma olanaklarını sağlıyoruz." demek gerçekten sadece kâğıt üzerinde kalan bir düzenleme Sayın Başkanım. Onun için bunun -yani eğer yapılmak isteniyorsa- alt komisyona gönderilmesi en azından Anayasa'nın bu ilgili maddesi gereğince bile gerekiyor.

Gene Anayasa'nın 49'uncu maddesinde "Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir." başlıklı temel düzenlemeye de aykırı. Anayasa'da "Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır." denilmektedir. Kim diyor bunu? Devlet diyor. Peki, burada örneğin kiralık işçilikle ilgili bir düzenleme getirdiğiniz zaman bugün iş kazalarını görüyoruz. İşte 6331 sayılı yeni İş Sağlığı İş Güvenliği Kanunu çıkarmıştık ve o gün kanun çıkartılırken o zaman da söylemiştik, demiştik ki: Bu yasa gene eksik. Yani niçin eksik? İyi niyet olabilir ama dinlenmiyor. Nasıl eksik? Çünkü siz bu denetimi, iş sağlığı ve iş güvenliğiyle ilgili denetim mekanizmasını eğer özel kurumlara verir, özel kurumlarda denetlenecek firmalar onların maaşlarını verirse burada sağlıklı bir denetim olmaz. O yasa çıkmasına rağmen, 6331 sayılı Yasa çıkmasına rağmen o günden bugüne kadar, işte sadece geçen sene yani 2015'te yaklaşık 1.800'e yakın işçi iş cinayetleri sonucunda öldü ve bunların hepsi de, aşağı yukarı yüzde 95'i, iş cinayetlerinin yüzde 95'i sendikasızsız iş yerlerinde, kuralısız iş yerlerinde oluyor. Yani burada yapılması gereken, esasen Türkiye'de çalışma hayatını daha verimli kılmak istiyorsak, üreten bir ülke, üreten bir iş yeri yaratmak istiyorsak örgütlenmenin önündeki engelleri aşmak lazım. Eğer bunu yaparsak iş kazaları... İşte ispatı: Çalışma Bakanlığının, TÜİK'in sayfalarına girdiğiniz zaman her gün 4 kişinin öldüğü, iş yerlerinin sendikasızsız iş yerleri olduğunu görüyoruz. Sayın Başkanım, onun için temelden bu yasanın bu şekilde gelmesi yanlış bir düzenleme.

Bu düzenlemeyle çalışma yaşamının dengeleri bozulacaktır. Piyasa, satıcıların mal satmak için bir araya geldikleri pazarın adıdır. Burada malın fiyatı belirlenir. Pamuk, fındık, çiçek piyasalarından söz edileceği gibi, menkul kıymetler ya da iş gücü piyasalarından da söz edilebilir. İş gücü piyasalarında arz ve talep karşılaşır ve ücret oluşur ama emek bir meta olmadığı için bir mal gibi alınıp satılmaz. İşçi emek gücünü belli bir iş karşılığında işverene sunar. Oysa bu ödünç iş ilişkisine işçinin emek gücü sunumu, ticari bir sözleşmenin ana konusu hâline getirilerek metalaştırılmak, bir mal hâline getirilmektir. Yani bir istihdam bürosu, hiçbir güvencesi yok. İşte insan, işte şeyi yok, gidecek, belki onunla iyi geçinmenin yollarını arayacak belki... Çünkü Türkiye'de istihdam yaratacak alanlar olmadığı için orada nasıl istihdam edilecek ki, nasıl şey yapılacak ki? Yani burada İŞKUR'un getirdiği o meslek edindirme projelerini geliştirmek bundan 10 kat daha iyi. Çünkü diyoruz ya: "Bizim ara eleman ihtiyacımız var." Şimdi bu ara elemanlarla ilgili çok bir sıkıntı yok. Yani eğer bir ara eleman konusunda yeterli bir mesleğe sahip olmuş bir işçi varsa iş bulma konusunda bir problem yok. Genellikle ne oluyor burada? Hizmet sektöründe daha çok şey oluyor. Hizmet sektöründe de asgari ücretle çalışıyor. İşte altı ay sonra asgari ücret artacağı zaman ya da ona başka, farklı bir ücret vereceği zaman zam yapmamak için onu bir yılda işten çıkartıp yerine tekrar... Çünkü kalifiyesiz bir şey yapmış oluyor. Yani bu uygulama Türkiye'nin yeni üretim alanlarını kalifiye hâline getirecek, dünyada marka hâline getirecek alanları yaratmada kullanılacak nitelikli elemanı yetiştirme konusunda bir şey değil, yanlış bir uygulama. Yani esasen yapılması gereken, gene söylüyorum: O imkânlar var, kaynak var, bu konuda daha şey var, devletin güvencesi var ve bunu İŞKUR vasıtasıyla yerine getirebiliriz, getirilmesi de lazım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 23

Şimdi, özel istihdam bürolarının mesleki anlamda geçici iş verebilmeleri yani işçi kiralayabilmeleri, emeği meta hâline geliyor. İşçilerin kazanç konusu olması, işsizlerin istismar edilmesi, işçilerin insan onuruna yakışmayacak koşullarda çalıştırılması, işçi simsarlığına yol açması, iş yeri kavramının ortadan kalkması, iş güvencesinin ortadan kalkması işçilerin örgütlenme hakkının ortadan kalkması, grev hakkının kullanılmaz hâle gelmesi, iş yerinde aynı işi yapan farklı statüde iki işçi grubu oluşması, göçmenlerin istismar edilmesi ki biliyorsunuz daha 15 Ocakta özellikle Suriyeli göçmenler için tarımda sınırsız bir çalışma şeyi getirildi. Siz biliyor musunuz Sayın Bakan? İsterseniz şöyle yapalım, ben bunda iddialyım. Urfa'ya gidelim sizinle. Sayın Fakıbbaba da karşımızda. Urfa'ya gidelim, orada bir işçi pazarı var, Urfa'da, Suriyeli göçmenlerin mafyası oluştu, mafyası oluştu orada. Bizim oradaki Suriyeli vatandaşlarımız oraya gidemiyor. Biz ile gittiğimizde şöyle bir şeyle karşılaştık: Gittik işçi pazarına. Bir işçi kardeşimiz, inanın Sayın Başkanım ağlıyor, "Bir haftadır bir iş bulamadım." diyor. Suriye pazarı açılmadan önce 70 liraymış günlük yevmiyeleri yani yaptığı işe göre -bana söylediklerini söylüyorum, Sayın Genel Başkanımızla gitmiştik- 70 liraymış. Şimdi 25-30 liraya şeyler çalışıyor ve bu Suriyeliler mafyalaşmış ve ancak o mafyalar vasıtasıyla gidiyorlar, oradan işçi alıyorlar yani bunlarla o rantın önünü kesecek düzenlemeler yapmanız mümkün değil. Bunu, bunları ancak İŞKUR'u daha aktif hâle getirerek... Çünkü bu işçi simsarlığına yol açacak. Bakın, üçüncü dünya ülkesi olmayı reddediyoruz, biz gelişmekte olan ülkeyiz diyoruz ama işçi simsarlığı geri kalmış ekonomilerde genellikle tarım alanlarında görülüyor. Yani simsar, satıcı ile alıcı arasında aracılık ederek belirli bir kazanç elde eden kimse. İşçi simsarlığı iş gücünün meta olduğu, diğer mallardan ayrıldığı, insanların temel hak ve hürriyetlerini kullanmadığı, hatta bu temel hak ve özgürlüklerinin bilincinde dahi olmadıkları ekonomilerde var. Orada insanlar serfler gibi toprakla birlikte alınıp satılmasalar bile başka güçlerin altında oluyorlar. Türkiye'de bu tarımda yaşadığımız olay yani bu düzenlemeyle... Ki bir yönetmelik de çıktı biliyorsunuz, tarımda bu dayıbaşılıkla ilgili yönetmelik, Soma faciasından çıkan bir yönetmelik. Buradaki sorun denetleme. Ben geçen Plan Bütçede de konuştum. Bakın, 2002'de AK PARTİ iktidara geldiğinde yanılmıyorsam -rakamlar üç aşağı beş yukarı eksik olabilir Sayın Başkanım- polis teşkilatının sayısı 125 bindi ve bugün polis teşkilatının sayısı yaklaşık -geçen Sayın Bakan da istihdamla ilgili bilgi verirken "240 bin." falan dedi galiba- 240 bin yani on dört yılda yüzde 100 polis teşkilatında artış olmuş. Ne var? İhtiyaç var polisle ilgili, emniyetle ilgili, alınmış, doğru bir şey, tamam. Peki, Türkiye'de sadece Sosyal Güvenlik Kurumunda kayıtlı 13 milyon işçi var yani 27 milyon çalışma hayatında var -işçisi, BAĞ-KUR'u- ama Sosyal Güvenlik Kurumunda kayıtlı 13 milyon çalışan var. Şimdi, yaklaşık 1 milyon 750 bin kurulu işletme var, artı-eksi ve yaklaşık bu 1 milyon 750 bin kurulu işletmenin 650-700 bini tehlikeli ve çok tehlikeli işler yapan iş yerleri. Peki, bunları denetleyecek iş güvenliği uzmanımız ne kadar? Yani Çalışma Bakanlığında toplam -Sayın Bakanımızın verdiği rakamla söylüyorum- 1.550 galiba, o civarda ve 1.550'nin hangisinde, kaç tanesinde... Bildiğimiz kadarıyla 455 tane ağır ve çok tehlikeli işleri denetleyecek müfettiş sayısı. Yani şöyle düşünün: 500 bin iş yerini düşünün tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde. Bir müfettişin bu rakamlarla bir iş yerini denetleyebilmesi için tahminen yedi buçuk yıl sonra o aynı iş yerine bir kez daha sıra geliyor. Şimdi, siz orada toplumun güvenliğini sağlamak için 125 bin polisi 240 bine çıkartıyorsunuz, güzel, ihtiyaç var ama 2002'de çalışma hayatındaki işçi sayısı 2014'teki, 2016'daki çalışma hayatındaki işçi sayısının o kadar artmasına rağmen -ki sizin rakamlarınızla aşağı yukarı 4,5-5 milyon arttığı söyleniyor on üç, on dört yılda- 2002'deki denetim elemanının altında bir şeyle yapıyoruz. Peki, burada ihtiyaç nerede? Yani siz bu yasaları çıkarttığınız zaman bunların alt temelini iyi atamazsınız. Bu sonuçlarla daha farklı şeylerle karşılaşacağız. Yani burada ihtiyaç nedir ilk önce? Burada eğer 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası çıkmışsa ve bu yasanın uygulanmasını denetleyecek, iş yerlerini caydırıcı yapacak olan da denetim elemanlarıdır. Bunlar yetersizse ne olacak yani nasıl bunların üstesinden geleceğiz? Yani sorun... Burada çünkü o iş kazalarına bir baktığımız zaman -bu araştırmalar da onu gösteriyor- yüzde 98'i -bakın, yüzde 95'i, 96'sı, 97'si değil- tedbir alınsaydı önlenebilirdi, çok küçük tedbirsizliklerle çok büyük kazalarla karşı karşıya kalıyoruz. Ama tercih ne oluyor? Bunları, bu eksiklikleri düzeltmek yerine daha çok farklı konularda bizi zor duruma sokacak yasal düzenlemeleri önümüze getiriyor sunuz.

Sayın Bakanım, Sayın Başkanım; bu yasayla, bu yasal düzenlemeyle işsizler istismar edilecek. İşsizlik çalışma arzu ve iradesinde olan bir insan için elbette ki ceza değildir yani çalışma arzusu ve iradesinde olan bir insan çalışacak. İşçi çalışacak, üretecek ve üretime katkısının karşılığını da ücret olarak alacak, bu ücretle de yaşamını sürdürecektir. Çalışma yaşamına katılmamış bir işsiz, sosyal güvenliğin koruyucu şemsiyesinin de dışındadır. Yani bunu nasıl şey yapacak? İşte, bakın, bu gene Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının da konusu. Yani yanlış söylüyorsam lütfen düzeltin, gene Bakanlığın verilerine göre 2014'te 20 milyon kişiye Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı destek vermiş yaşama tutunabilmeleri için. Yani 78 milyonluk bir ülkede 20 milyon kişiye Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı yaşama tutunabilmeleri, böyle yaşamaları için eğer vermişse... Ki bu da 22 milyar, bildiğim kadarıyla, aklımda kalan kadarıyla ödenen para bu sosyal yardımlarda. Geldiğimiz durumda bu işçinin yani bu işsizlikte, bu yoksullukta istismar edilmesinin yolunu açacak farklı bir yasal düzenlemedir bu Sayın Başkanım, burada sendikal örgütlenmeyi engelleyecek.

Şimdi, zaten Türkiye'de sendikal örgütlenme yeterli değil yani en son ocak ayı istatistiklerine baktığımızda yaklaşık 1 milyon 550 bin civarında...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – 1 milyon 512 bin.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Evet, o civarda.

Yani oransal olarak baktığımızda yüzde 10'un üzerinde görülüyor yani 13 milyon işçi ama toplu sözleşmeli işçilerin rakamı değil bu. Yani HAK-İŞ, TÜRK-İŞ, DİSK'in -ki burada temsilcileri var- 3 sendikanın, 3 konfederasyonun toplamı 750 bini bile geçmez, ki Çalışma Bakanlığında işverenle toplu sözleşme yapmış iş yerlerinin bütün listesi var. Peki, diyeceksiniz ki: "Öbür 750 bin nerede?" Öbür 750 bin de şu... Çünkü Türkiye'de yetki alabilmek için "Bir, eğer iş yeriyse o iş yerinde çalışanların yüzde 50 artı 1'ini alacaksınız; iki, o iş yeri işletmese yani başka yerlerde de o iş yerine ait işletmeler varsa yüzde 40'ını alacaksınız." diyor. Şimdi, adam

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 24

bir iş yerinde daha önce bir sendikaya girmiş ama orada sendika yok, aynı iş kolunda olduğu için sendika üyeliği devam ediyor ama orada toplu sözleşmesi olmadığı için toplu sözleşme gibi öyle bir haktan yararlanma şansı yok. Yani bu da... Evet, sendikalaşma oranı olarak 1 milyon 550 bin sendikalı işçimiz var ama sendikal haklardan yararlanmaktır esas olan. Eğer siz sendikal haklardan yararlanmıyorsanız buna nasıl siz... Kâğıt üzerinde sendikalı yani sendika bir eylem yapsa -3 konfederasyon sonuçta örgütlü gücünü kullanacak- üyesi olduğu iş yerlerine yani toplu sözleşme yaptığı iş yerlerine orada yaptığı çağırısı yapacak, öbürleri zaten bunu dikkate almazlar ki, orada öyle bir güvencesi yok çünkü ama kâğıt üzerinde bir baktığımız zaman onlar sendikalı görünüyor. Özellikle bu özel istihdam bürolarında bu işçilerin sendikalaşmasının mümkün olmadığını da görüyoruz. Yani örneğin büro tarafından istihdam edilmiş bir aşçı bir işverene, birkaç elektronik mühendisi bir başka işverene kiralanmış olabilecektir. Yani özel istihdam bürosunda nasıl örgütlenecek? Çünkü sonuçta burada bir meslek örgütlenmesi var. Sendikalaşmada yani herkes her istediği sendikaya üye olamıyor ki, hangi meslektenyse o meslekte kurulmuş olan sendikaya üye olabiliyor. Özel istihdam bürolarında da her türlü meslekten insanları çalıştıracaklar. Peki, orası nasıl çalışacak? O sendikalar özel istihdam bürolarıyla ki orası da bir iş yeri anlamı taşıyorsa eğer... Çünkü sonuçta bu ticaret siciline kaydolacak, sonuçta bunun kuralları var, bir iş yeri kuracak. Orada çalışan işçileri herhangi bir sendika nasıl örgütleyecek? Hangi iş kolunda olacak? Yani bu tamamen belirsizliklerle dolu bir şey. Ayrıca toplu sözleşme yapılan yerler var, sendikalı olduğumuz. Toplu sözleşme yetkisi almak zorlaşacak biraz önce saydığım oranlardan dolayı çünkü burada getirilen yüzde 25. Zaten sendikalar ilk örgütlenmelerinde yüzde 50 artı 1 ise ya da yüzde 40 artı 1 ise yani zor yetki alıyorlar yani ya 2 kişiyle ya 3 kişiyle ya 4 kişiyle, böyle örgütlenme şeylerine baktığımız zaman, 50 artı 1'i vurduğu zaman hemen Çalışma Bakanlığına yetki tespitinde bulunuyor ya da işletmeye yüzde 40 artı 1 olduğu zaman hemen Çalışma Bakanlığına yetki tespitinde bulunuyor. Şimdi, burada siz yüzde 25 getirdiğiniz zaman yani orada yüzde 25'e kadar o işletmenin özellikle özel istihdam bürolarından kiralandığı işçiyi düştüğünüz zaman o sendika orada nasıl örgütlenecek?

Güven hakkının kullanılması... İşçiler örgütlü değilse toplu pazarlıktan, toplu iş sözleşmesinden söz etmek mümkün olmayacak. İşçiler ekonomik ve sosyal hak, menfaatlerini korumak ve geliştirmek için toplu iş sözleşmesi yapamayacakları gibi hiç şüphesiz toplu sözleşmeye erişmek için de gerektiğinde başvuracakları grev haklarını da kullanamayacaktır. Kiralık işçiler çalışmakta oldukları iş yerinde, asıl işlerinde başlattıkları bir greve de o iş yerinin işçileri olmadıkları için katılamayacaklardır. Yani tamam, orada kiralık işçi çalıştıramayacaklar ama ilk başta çalıştırırken yani toplu sözleşme sürerken çalıştıramayacaklar diye bir şey yok. Eğer greve çıkarsa şey yapılacak.

Bir de şu belirsizlik var: Mesela bir grev oylamasına gidildiği zaman o iş yerinde sendikalı veya sendikasız kim çalışıyorsa grev oylamasına katılma hakkı var. Peki, bunların grev oylamasına katılıp katılmama hakkı... Çünkü daha greve çıkmamış. Greve çıkmadığı için orada çalışıyor görünecek. Tamam, greve çıktıktan sonra belki onlar çalışmayacak. Ama nasıl olacak bunlar -grev oylamasında yüzde 25 böyle- özel istihdam bürolarında çalışan işçiler oradayken? Bu tamamen işçilerin aleyhine olan bir durum Sayın Başkanım. Ayrıca devredilen işçi için ücret ödeme yükümlülüğünün sadece grev ve lokavt hâlinde münhasır kılınması için işçinin daha fazla sömürülmesine yol açacaktır.

Emsal alınan AB direktifinde özel istihdam bürosunun işçiye iş bulamaması ya da bulunan işin sona ermesi hâlinde yeni bir geçici iş ilişkisi kurulana kadar belli bir ücret ödeme yükümlülüğü var, bizde yok yeni düzenlemede. Ne oldu? Şimdi, beni özel istihdam bürosu sizin şirketinize kiralandı. Süre bitti. Ben gittim geri, döndüm. Bana da yeni bir iş veremedi. Ne olacak Sayın Başkanım? Yani AB'yle mukayese ederken burada, oradaki çalışma şartlarıyla, yaşam koşullarıyla, iş güvenceleriyle birlikte değerlendirmek lazım. Yani şu anda biz, dediğimiz gibi, gömleği tersten düğmelmeye başladık ve sonucunda bununla ilgili çok çarpık bir şey çıkacak. Burada işçinin iş güvencesi ortadan kalkıyor.

Şimdi, biliyorsunuz, bir de bu grevlerle ilgili, bakın, zaten Türkiye'de greve çıkamıyorsunuz. AKP döneminde tam 8 tane grev ertelendi, "Bu, millî güvenlik ve genel sağlığı bozucu." diye Allah aşkına Sayın Başkanım, ne olur, kurban olayım, cam üretmenin, çay bardağı üretmenin millî güvenliği bozucu ya da genel sağlığı bozucu olmasıyla ne alakası var? Ne olursunuz bir şey yapın. Ne alakası var? Ya da burada kaç tane lastik fabrikası var ya da bir lastik üreticisinde, bir lastik üreten fabrikada greve çıkıldığı zaman ertelenmesinin millî güvenliği bozucu ne gerekçesi olabilir? Yani bu anlaşılır bir şey değil. Yani işverenler baskı yapıyor, hemen Hükümetimiz de ona destek veriyor. Ya, bir kere de ne olur, Allah rızası için... Bakın, bu gök kubbenin altında hep beraber yaşıyoruz, bu gemideyiz, bir kere de işçi lehine bir şey yapın ya, kurban olayım, ne olur. Vallahi billahi sizin adınıza helva dağıtacağım, yemin ediyorum yani bir kez Allah rızası için işçi lehine bir şey yapın. Bakın, geldiğiniz günden beri burada işçi lehine deyin ki, 10 kişinin çalışıp bacasının tüttüğü bir tane fabrika yaptığınızı söyleyin, 10 kişinin çalıştığı, bacası tüten tek bir fabrika, bir tane örnek. Diyemezsiniz... Aksini ispat ederim, diyemezsiniz. Yani şimdi, olabilir, bu politikanızdır, biz de bunun aksini savunuruz.

BAŞKAN – Sayın Akkaya, tam anlaşılmadı da son örneği bir daha sorar mısınız?

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Sorayım.

On iki yılda Hükümet olarak 10 kişinin çalıştığı, bacası tüten bir fabrika yaptınız mı?

BAŞKAN – Kamu olarak mı soruyorsunuz?

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Evet, kamu olarak, kapanan iş yerlerini saymıyorum.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Açılan iş yerlerini saymıyor musunuz?

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Kamuda bir tane gösterin.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Kamuyu değil yani canım.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Sayın Vekilim, özel sektörde adam sermayeyi koymuş. Olur mu yani?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 25

ALİM TUNÇ (Uşak) – Biz de kamuda özelleştirme yapıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Tunç, istirahat ediyorum, size söz vereceğim.

Benim kendi memleketimde var, 10 kişilik değil de 700 kişilik yer var, ben size söyleyeceğim onu.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Kamu mu?

BAŞKAN – Kamu.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Gidelim beraber ziyaret edelim.

BAŞKAN – Maden ocağımız var 700 kişilik, kamunun.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Efendim, madeni zaten yerliye vermiyorsunuz. Maden, yer altı zenginlikleri kanunen, Anayasa gereği devletindir, elbette ki yer altı zenginliklerini yapacaksınız, onu redevans olarak vereceksiniz.

BAŞKAN – İhale de edilebiliyor efendim.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Yani siz bana başka bir şey söyleyin, yer altı zenginlikleri devletindir. Zaten özel sektöre bir maden ocağı açması için bile izin vermezsiniz ki, devlet açar, ondan sonra onu kiralar yani onunla ilgili elbette ki olacaktır.

Şimdi, burada iş yeri kavramı ortadan kaldırılacak yani burada işçinin iş güvencesi ortadan kalkacak. Bakın, iş güvencesiyle ilgili gene 2002’de rahmetli Ecevit –nur içinde yatsın- Türkiye’ye İş Güvencesi Yasası’nı getiren bizim 3’üncü Genel Başkanımız, Allah rahmet eylesin, işçi babası, dostu. 2002’de iktidar oldunuz, ilk yaptığınız iş ne oldu biliyor musunuz Sayın Bakanım? Gerçi Sayın Bakan orada sohbet ediyor ama.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bir şey sordum.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Peki, bitireyim isterseniz de yani çünkü sizi de şey yapıyor da.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Konuyla alakalı bir şey sordum.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Tamam, peki.

Şimdi, 2002’de rahmetli Ecevit Türkiye’ye İş Güvencesi Yasası’nı getirdi, ilkti, Allah rahmet eylesin. İlk geldiğiniz 2002’de ilk yaptığınız iş o İş Güvencesi Yasası’nı askıya almak oldu. Çünkü İş Güvencesi Yasası’nın ilk başlangıcı 10 kişi ve üzerinde olan iş yerlerinde çalışanlara iş güvencesi getirmişti. Türkiye’deki kurulu işletmelerin yaklaşık yüzde 65’i 30 kişinin altında çalışan iş yerleri, rakam eksik, fazla. İlk geldiğinizde ne yaptınız biliyor musunuz Sayın Bakanım? İlk geldiğinde o yasa askıya aldılar, 30 kişi ve üzerinde çalışan iş yerleri yaptılar. Yani burada Allah rızası için işçi lehine yapmış olduğunuz bir şey söyleyin kurban olayım ya. Bakın, ilk geldiğinizde... Yazık, günahdır. Şimdi, burada Türkiye’de çalışan işçilerin ancak yüzde 30’u İş Güvencesi Yasası’ndan yararlanıyorlar. Bir de şey getirdiniz burada yani tamam, iş güvencesiyle ilgili tamam, işsizlik sigortası geldi. İşsizlik sigortasının koşullarını değiştirdiniz, 25/2 diye bir kanunda şey yaptınız.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Genel sağlık sigortası geldi.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Geldi, hepsi işçilerin aleyhine.

Yani aslında İş Kanunu temelde art niyetli işverenlere karşı işçiyi koruyan bir kanundur ama şimdi işveren temsilcilerimiz de burada, o İş Kanunu çıktığı zaman –ben biraz önce söyledim, şey olduğu zaman helva dağıtacağım diye de- onlar kurban kestiler sevinçlerinden çünkü özellikle ilk defa AKP Hükümeti döneminde, böyle, işverenler işçi sömürsününün daha çok yukarılara tırmandığı kanunlara şey yaptılar. Biraz önce de işte gene bu özel istihdam bürolarıyla ilgili ne kadar güzel işverenlerimiz düşüncelerini ifade ettiler.

Şimdi, burada “iş yeri” kavramı da ortadan kalkacak ayrıca yani bu düzenlemeyle çünkü işçinin işverene iş görme borcunu yerine getirdiği yer iş yeridir. Kiralık işçinin işvereni özel istihdam bürosu olduğuna göre iş yeri de özel istihdam bürosudur. Ancak kiralık işçi özel istihdam bürosu iş yerinde değil, kiralayan işverenin iş yerinde çalışacaktır. Kaldı ki ödünç verilen işçilerin işçilik haklarını yani kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, izin, fazla çalışma ücretleri gibi haklarının... Nasıl olacak? Çalışıyor, yazık, günah. Nasıl şey olacak bu? Yok öyle bir şey çünkü orada “iş yeri” kavramı diye bir şey ortadan kalkıyor.

Efendim, kayıt dışı yasallaşacak aslında burada baktığınız zaman. Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtları işçilerin ezici bir çoğunluğunun asgari ücretle çalıştıklarını göstermektedir ki bu dünyanın... Yani gelişmiş ülkelerde, Avrupa’da baktığımız zaman toplam çalışanlarının yüzde 40’ının asgari ücretle çalıştığı başka, ikinci bir ülke yok, yok başka, ikinci bir ülke. Çünkü niye? Burada adaletsiz bir vergi sistemi var. Şimdi, ben ticareti hayatımda yapmadım. 11 yaşında çalışma hayatına başladım, bütün okulları gece okudum. Rahmetli babam da gece bekçisiydi ama o küçük yaşlarda çalışırken manufakturacıda, pazarda, bazen üretim yapan yerlerde “Ya, çok üretelim de sürümden kazanalım yani ucuz satalım, çok satalım, sürümden kazanalım.” diye öyle bir şey vardı benim bildiğim, ticaret yapmadığım için belki işverenler onu düzeltirler. Şimdi, o kadar adaletsiz vergi sistemi var ki herkesi kayıt dışına çıkarıyorsunuz. Yani asgari ücret 1.300 lira değil mi? Bugün aylık sınırı 1.450 lira ortalama, 1.300 lira da gene bizim sayemizde oldu. Gene de teşekkür ederiz, az olsa bile, biz de iyi bir iş yapmanın sevinci içindeyiz o anlamda ama şöyle bir durum var: Bakın, işveren burada işçinin cebine giren 1.300 liraya bakmaz, kendi cebinden çıktığına bakar. Yani bugün işveren payıyla birlikte işverenin cebinden çıkan para yaklaşık 1.900 liradır, işverene maliyeti. Yani düşünabiliyor musunuz, 1.300 lira alıyor, 600 küsur lira vergi veriyor ve burada yapılması gereken –biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak onu da önermiştik- asgari ücretten... Çünkü asgari ücret temel bir yaşam ücreti diyoruz. Gelir vergisi artan bir yaşam ücreti olur mu? Yani o sistem yüzde 15’le başlıyor, eylül ayında yüzde 20’ye gelecek. Yani eylül ayında asgari ücretle çalışan bir işçi 1.300 lirayı alamayacak. Artan bir vergi sistemi olmaması lazım ve burada sürümden kazanın yani ticari anlamda. Ne yapmak lazım burada? Vergiyi düşürün, cezaları yükseltin, işverenler, böyle, asgari ücret ödeme ya da vergiden kaçırma gibi farklı yasa dışı yollara girmesinler. Bir deneyin en azından, göreceksiniz, bu sistem vergi dairelerinde daha çok vergi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 26

toplama yol açacak bir sistem olacaktır. Yani Hükümet olarak, muhalefet partisinin bir milletvekilinden geldiğinde bunları olumlu bir şekilde değerlendirmeniz önemlidir yani sadece muhalefetten gelen birisinin konuşmasını "Bir kulağımızdan girip bir kulağımızdan çıkıp..." diye düşünmeyin. Genellikle on iki-on üç yıldır bunu yapıyorsunuz ve geldiğimiz noktada da tekrar düzeltmeye çalışıyorsunuz ama bu tür yerlerde eğer böyle konuşmaları değerlendirirseniz hepimizin menfaatine olur.

Şimdi, Sayın Başkanım, Sayın Bakanım; göçmenler, sığınmacılar kiralık işçi olarak çalıştırılacaklar burada. 15 Ocak 2016 tarihinde çıkartılan bir yönetmelikle iş yerlerinde yüzde 10 oranında, tarımda ise herhangi bir oran olmadan Suriyeli sığınmacıların çalıştırılabilmesine olanak sağlandı. Kiralık işçilik düzenlemesiyle birlikte bu durum da değerlendirildiğinde hiç kuşkusuz iş yerlerinde belirsiz süreli çalışmanın hayal hâline geleceğini söylemek yanlış olmaz. Ayrıca bu işçilerin de düşük ücretlerle çalıştırılacağı yönetmelikte de belirtildiği üzere aynı iş yerinde çalışmakta olan işçiler arasında ayrımcılığın yaygınlaşmasıyla karşı karşıya kalınacaktır. Bu düzenlemede bahsedilen işsizliğin azaltılması hedefi uygulamada işsizliğin artışına neden olacaktır. Her şeyden önce tarımda mevsimlik olarak çalışmakta olan ve günlük yevmiyeleri TÜİK'in ortalamasına göre 60-70 TL olan mevsimlik tarım işçilerinin yerine asgari ücretle veya daha altında göçmen işçileri çalıştırma tercih edilecektir ve yaklaşık 1 milyon kişi olan mevsimlik tarım işçileri gelirlerini kaybedecek ve göç edecektir. Yani bu şu anda bile oluyor, geçtiğimiz yıllarda bu yasa çıkmadan önce de özellikle Suriyeli işçilerin Hatay'da, Adana'da, Mersin'de... Adana'da o limon toplamayan işçilerin sorunlarını yerinde görelim diye sabahın beşinde gittik, bir otobüse bindik, yarıdan fazlası Suriyeli işçilerdi, küçük küçük çocuklardı. Yani, emeğin çok sömürüldüğü... Çünkü orada bir rant var yani bu düzenlemeyle onun önüne geçmeniz mümkün değil Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, yani esas olarak burada en başta da söylediğim bir olay var. Yani bunda ısrar edilmesinin nedeni burada çok önemli bir rant kapısı var, bu çok önemli bir rant kapısı. Dediğim gibi, 2014 yılında ILO'nun bu konudaki raporundan dünyada özellikle bu geçici iş ilişkisi ve kiralık işçilerle ilgili özel istihdam bürolarının 415 milyar dolarlık bir kaynak yarattığı görülüyor. Ben şöyle söyleyeyim: Sendika genel sekreterliğim sırasında, İstanbul'da bu uluslararası özel istihdam bürolarının hem yabancı hem Türkiye'deki temsilcileriyle bir toplantı yapmıştık bundan yedi sekiz sene önce. Daha bu, o zamanlardan böyle Türkiye'nin gündemine gelmeye başlamıştı ve özellikle dünyada küresel şirketler hâline gelmiş kiralık işçilik büroları var. Yani yarın bu yasa çıktığında, göreceksiniz, nasıl bankalarımızın yarısından fazlası yabancı şirketlerin elinde ve oradaki -çünkü güçlü sermayeler bunlar- o yabancı şirketler de burada işçi simsarlığı için Türkiye'de ofislerini açmaya başladılar bile. Yani Sayın Bakanım, bilmiyorum, Türkiye'de şu anda yabancı sermayeli işçi büroları var mı? Yani yarın, işte, bu yasallaştığında uluslararası işçi simsarlarının da hizmetine açılacaktır, pazarına açılacaktır. Bu çok doğru bir yaklaşım değildir.

Yani şimdi, biliyorsunuz, bu AVM'lerde de biz karşı çıkmıştık, demiştik ki: AVM'lerin şehir merkezlerine yapılması Türkiye'deki üretime doğrudan etki edecektir, küçük esnafı bitirecektir. Bakın, gidin, iddia ediyorum, hangi büyük AVM'ye, alışveriş merkezine giderseniz gidin -buna her türlü iddiaya girerim- oradaki satılan ürünlerin en az yüzde 60'ı yurt dışından gelen ürünlerdir. Yani hem geliyor, sermayesini koyuyor yabancı firma hem kendi dışarıda ürettiği ürününü getiriyor, burada satıyor ve aldığı kârı da dışarı götürüyor. Yani işte, bizim buradaki feryadımız bunların önüne geçmektir. Çünkü bu ülkede yaşıyoruz, bu ülkede milyonlarca insan işsiz, açlık sınırının altında yaşıyorlar sosyal yardımlaşma ve dayanışmayla ki Allah'tan biz Türk ulusu olarak, milleti olarak biz dayanışma ruhunun geliştiği bir ülkeyiz. Yani ailenizde herhangi birisine bir şey olsa, işsiz kalsa hemen ona elimizi, kolumuzu uzatır, onun mağdur olmaması için çalışırız. Yani bir de o gelenek, göreneğimiz olmasa burada toplumsal olayların daha çok artarak süreceği bir ülke hâline geliriz. İşte, hep birlikte bunun önüne geçelim diyoruz yoksa hiçbirimizin böyle bir özel istihdam bürosu kurma niyeti yok, sizin tarafta varsa onu bilmiyorum yani öyle bir şeyimiz yok. Gelin, bu şeyden vazgeçelim ve bunu bir toplumsal barışı sağlamak...

Yani bakın, bu işe kırk yıldır, 11 yaşından beri çalışma hayatını vermiş, ta 1976 yılından beri sendikal hareketin içinde olmuş birisi olarak gene söylüyorum: İş barışı yoksa toplumsal barış olmaz. Onun için, gelin, toplumsal barışı hep beraber tesis edelim, hepimiz güzel bir yasa tasarısı hazırlayalım, bu sevdadan vazgeçelim. Gelin, İŞKUR'u güçlendirelim. İŞKUR bunu, inanın, samimi söylüyorum, hepsinden daha iyi yapar. Çünkü Sayın Bakanım, herhâlde biraz daha özerk İŞKUR değil mi sizin Bakanlığınız içinde, bütçesiyle? İŞKUR diyorum, daha özerk yani daha bağımsız bir yapısı var İŞKUR'un. Onun için onu daha güçlendirebiliriz. İŞKUR vasıtasıyla bunları yapabiliriz yani öyle bir düzenlemeye ihtiyaç varsa.

Çok teşekkür ediyorum sabırla dinlediğiniz için, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Zevkle dinledik.

Tabii, şöyle söyleyeyim: Yani bir kulağımızdan girip öbüründen çıkmadı, ben de kendimce birtakım notlar da aldım. Aslında, son kalemde, niyet olarak yani işçimizin hakkını korumak, bir yandan istihdamı, güvenceyi, esnekliği, dünya standartlarına uyma anlamındaki temel niyetlerde aslında Sayın Bakanın yaptığı konuşmada da bizlerin de çok fazla farkı yok ama yöntem itibarıyla zannediyorum önemli farklılıklar var. Benim de konuşmaların sonucunda kişisel olarak da bazı önemli tespit ve düşüncelerim var. Onları da arz edeceğim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bir yemek arası vermeyecek miyiz?

BAŞKAN – Efendim, yemek için tabii, Sayın Bakanımızın bir ikramı var, yan salonda olacak ama henüz gelmek üzere. Sekizi çeyrek geçe, on beş dakika sonra geliyor. Arzu ederseniz bir on beş dakika daha veyahut da on beş dakika demeyelim ama bir ikinci konuşmaya da yer verelim, bu süreyi değerlendirelim düşüncesindeyim.

Sayın Demirtaş, buyurun efendim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 27

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım; diyoruz ki: Güvenceli esnek çalışma. Şimdi, ben kanuna bir baktım, inceledim, işin açıkçası bir güvence göremedim bu kanunda. Neden güvence göremedim? Şimdi, dört aylık bir çalışma diyoruz yani maksimum dört aylık devam edecek olan bir çalışma. O dört aylık süre bittikten sonra işçi ne olacak? Tekrar özel istihdam bürosuna gelecek, ona yeni bir iş bakılacak, öyle değil mi? Bir yılda dört defa bu adam iş yeri değiştirecek. Ve hatta ve hatta belki maksimum dört ay diyoruz ama belki bazı yerde bir ay çalıştırılacak, belki iki ay çalıştırılacak. Yani bir yılda belki on defa iş yeri değiştirecek. Peki, güvence bunun neresinde? Her işsiz kaldığında -yılda dört defa kalacak- on defa kaldığında bu adama iş bulunabilecek mi? Bence bulunamayacak. Dolayısıyla, ben buraya bakıyorum, bir güvence göremiyorum. Şimdi, geçici işçinin hem istihdam eden, istihdam bürosuna karşı hem de işverene karşı da herhangi bir güvencesi yok. Yani burada bakıyorum, aslında, işverene bir güvence veriliyor. Bakın, bu güvence kime veriliyor dersek, işverene bir güvence veriliyor. Nedir işverene verilen güvence? “Sizi, 4857 sayılı Yasa'nın yükümlülüklerinden kurtarıyoruz.” diyorsunuz. Çünkü 4857 sayılı Yasa, bizim, bütün çalışanların yaşamını ilgilendiren temel yasanın bazı kuralları var. Şimdi, bir işçinin bir haktan faydalanabilmesi için 4857 sayılı Yasa'ya göre en az altı ay çalışması lazım. Altı ay çalışan bir işçinin eğer iş akdi haksız olarak feshedilirse ihbar tazminatına hak kazanır. Kıdem ve yıllık izin ücretini alamaz. Bir işçinin yıllık izin ücretini alabilmesi için, kıdem tazminatını alabilmesi için, diğer haklarını alabilmesi için en az altı ay ve bir yıl gibi süreler gerekiyor. E, bakıyoruz, burada, bu işçi için böyle bir hak yok. Dört ay sonra bu adam kapının önüne konulabiliyor. Şimdi, hiç iş aradınız mı bilmiyorum Bakanım. İş arayan bir insan öncelikle şuna bakar: Bütün hayatını güvence altına alacak bir iş bakar yani öyle dört aylık falan bakmaz. Der ki: “Ben, en az üç yıl, beş yıl, on yıl hatta bütün yaşamımı idame ettirebileceğim.” diye bir iş arar. E, dört aylık işi kim arayacak? Ben dört aylık iş arayacak bir adam göremiyorum. Dolayısıyla, baktığımız zaman, bu güvenceli esnek çalışmanın güvence kısmı işverene veriliyor, işçiye verilmiyor. Yani kamuoyuna, birazcık, işte, bir parmak bal çalmak için, biraz etkilemek için konulan bir güvence. İstihdam güvencesi yok burada. Dolayısıyla, ben, özellikle bu kanundan bu güvence kısmının kaldırılmasını talep ediyorum.

Öte yandan, bakıyoruz, az önce “Alt komisyona havale edelim.” dedik. Şimdi, sorun, 2002 yılından bugüne kadar sürekli gündeme taşınmış, sürekli işçi tarafı da, işveren tarafı da ve Hükümet tarafı da, muhalefet olarak bizler de bu konu üzerinde konuşmuşuz. Ama, işte, Anayasa Mahkemesine gitmeden daha Cumhurbaşkanı tarafından geri gönderilmiş. İşte, bir önceki yasama döneminde kadük kalmış, geri çekildi, şu oldu, bu oldu ama yine bakıyoruz, ısıtılıp, ısıtılıp yine gündemde, bugün karşımızda. Peki, güvenceli esnek çalışmaya dayanak teşkil ettiğimiz Avrupa Parlamentosunun 2008/104 no.lu Direktifi nasıl çıkar? Bir defa Avrupa'da sosyal taraflarla bu geniş bir şekilde istişare edilerek çıkar. Yine, az önce bir sendika temsilcisi de açıkladı, 20 tane direktiften sadece 1 tanesini getirmeye çalışıyoruz. Ne oluyor? Dolayısıyla, demek ki hedefimiz Avrupa Birliği direktiflerini yerine getirmek değil, bir direktifle birden çok kuş vurmak. Kimin lehine? İşverenlerin lehine. Benim anladığım bu.

Dolayısıyla, alt komisyona havale edilmemesi bu işleri bilen kişiler tarafından, işin uzmanları tarafından bu işin konuşulmaması yanlış olmuştur. Bu Komisyonun üyelerinin büyük bir çoğunluğu, yüzde 90'ı doktor kökenli, sağlık kökenli, eczacı, doktor. Ben, buradaki konuşmaları, diğer arkadaşlarımızın tam anlamıyla anlayamadığını düşünüyorum. Çünkü uzmanlık alanları değil. Ama bunu sosyal taraflarla, işveren tarafıyla, işçi tarafıyla, sivil toplum örgütleriyle, tamamıyla, meslek odalarıyla, Tabipler Birliği gibi birliklerle bunlar konuşulsaydı, tartışılseydi, uzman olan kişilerle görüşülseydi çok daha belki sağlıklı bir sonuç elde edilebilirdi diye düşünüyorum.

Peki, 10 milyon kişiyi ilgilendirdiğini düşününüz bunun çünkü kanunun kapsamına baktığımız zaman son derece geniş. Bakın, iş ve çalışma yaşamını bozacak, iş barışını bozacak, iş hukuku ilkelerini temelinden sarsacak bir yasadan bahsediyoruz. Neden bundan bahsediyoruz? Çünkü kanunun sınırlandırmasına bakıyoruz. Nedir kanunun sınırlandırması? Maden ocaklarında çalışanlar için bu kanun geçerli değil, kamuda çalışanlar için bu kanun geçerli değil. Onun dışındaki bütün iş yerleri için geçerli bir defa. Yani iş yerlerinin yüzde 90'ını ilgilendiren bir kanun.

Onun dışında, bir alt sınırlandırma daha var. 10 kişi çalıştıran KOBİ'lerin ve daha az çalıştıran KOBİ'lerin tamamını ilgilendiriyor. 10 kişiyi geçtiği zaman da yüzde 25'ini ilgilendiriyor. Ama geçmişte uygulamalarda gördük, işverenler maalesef birçok yasa hükmünü kötüye kullanmışlardır. Bu hükümlerle, ben, yüzde 90'ının, maden ocaklarında dahi bunun kullanılabileceğini düşünüyorum. Çünkü uygulamaya baktığımız zaman, maalesef -işveren temsilcilerimiz de burada, sözümüz meclisten dışarı- kayıt dışı çalışanlar için bunu kastediyorum, buradaki işveren temsilcisi değerli arkadaşlarımıza herhangi bir sözümüz yok ama işverenlerin büyük bir çoğunluğunun mantığı şudur: Kâr odaklı olduğu için işçiye bir maliyet unsuru olarak görür ve bu şekilde işçi maliyetlerini düşürmek için bir hedefleme yapar. Nedir bu? Kıdem tazminatından nasıl kurtarırım, yırtarım? Efendime söyleyeyim, işten atarsam işe iade tazminatından nasıl yırtarım? Yıllık izin ücretini nasıl vermem? Hafta tatil ücretini nasıl vermem? Hatta ve hatta SGK'sından nasıl yırtarım?

Şimdi, bütün bu sorulara cevap veren bir kanun var önümüzde. İşverenin bütün istediği kâr odaklı hedefi ortaya koyabilecek bir kanun var. Bu kanunla işveren istediği bütün bu hedeflerine ulaşabilir. Öyle bir mekanizma veriyoruz işverenin eline. Oysa, İş Kanunu'nun temel amacı, vahşi kapitalizmden sonra çıktığı ve geliştiği için, büyüdüğü için, ilerlediği için ekonomik olarak güçsüz olan işçiye ekonomik olarak güçlü olan işverene karşı koruma amacını taşır. Burada, işçiye değil işvereni koruyoruz. Neye karşı koruyoruz? 4857 sayılı Yasa'nın işçi lehine getirdiği düzenlemeleri şey yapıyoruz. Deyim yerindeyse, burada, 4857 sayılı Yasa'dan işverenleri kaçırıyoruz, kurtarıyoruz. İşçiye diyoruz ki: “Sen burada güvencesiz bir şekilde çalış.” Şimdi, kıdem tazminatını alamayacak, fazla çalışma ücretini alamayacak, hafta tatil ücretini alamayacak, yıllık izin ücretini alamayacak bir yıl çalıştığı hâlde, belki tamamlayamayacak bunu. Çünkü dört ayda bir, hatta daha fazlada bir şey isteyecek. Dolayısıyla bunların iyi düşünülüp

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 28

değerlendirilmesi gerekirdi diyorum. İşte, az önce, TÜRK-İŞ yetkilisi açıkladı. “Sosyal taraflarla görüştük.” dediniz. “Çağırdık işçi temsilcilerini.” dediniz. Kendisi ifade etti burada, dedi ki: “Biz Bakanlığa davet edildik. Doğru, Bakanlık bizi çağırdı, konuştuk. Neyi konuştuk? 2’nci maddeyi konuştuk. Bu kanunun 2’nci maddesini konuştuk. 2’nci maddesini tartıştık, bir metin ortaya koyduk ve o metni çıkar zannediyorduk ama geldik, baktık, burada o 2’nci madde yok. Bizim hazırladığımız 2’nci madde yok. 1’inci madde ve asıl esnek çalışma dediğimiz maddeyi hiç görmedik. Şu anda burada gördük.” dediler. Dolayısıyla sosyal taraflarla konuşulmadan, tartışılmadan getirilen bir kanunla karşı karşıya kalmış olduk. Şimdi burada baktığımız zaman tabii İş Kanunu’nun temel felsefesine de çok açık ve net bir şekilde aykırı olduğunu da söyledik. İş hukukunun temel ilkesi emeğin korunmasıdır. Oysa bu kanuna bakıyorum. Emeği koruması mümkün değil, işçiyi koruması mümkün değil, dediğim gibi işvereni koruyor. Böyle bir kanunu da bizim kabul etmemiz mümkün değil. Yanlış oluyor çünkü.

Meselenin bir başka boyutunu da ifade etmek istiyorum. İşçi iş yerinde özel istihdam bürosuna gitti ve orada çalışmaya başladı. Özel istihdam bürosu dedi ki işçiyi: “Git kardeşim, falanca yerde iş yeri var, orayla anlaşım, oraya git, çalış.” Ne kadar çalışacak? Dört ay çalışacak. İşçi şehrin o bölgesindeki iş yerine yönelik olarak, efendime söyleyeyim, evini tuttu, oraya yerleşti, dört ay sonra bu adamın iş akdi feshedilecek, istihdam bürosu diyecek ki “Kardeşim, bu sefer seni oradan değil de kentin tersi bir yere göndereceğim.” Ne yapacak bu adam? Evini tutmuş, yerleşmiş, okulu var, çocuğunun okulu var, o var, bu var, mahalleyi tanımış. Ne olacak bu adam? Bunun bir cevabı yok.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Hem iş vermişler hem konuşuyorsunuz Allah aşkına! Bu CHP’yi anlamak mümkün değil!

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Evet.

Yani burada çok farklı bir durum söz konusu. Yani bu şekilde işçiyi, deyim yerindeyse -Bakanım, siz o kelimedemden rahatsız olduğunuzu ifade ettiniz ama- bir mal gibi görme anlayışı var. Çok açık. Yani üretimin parçası olan bir mal gibi görme anlayışı var. Şimdi şehrin bir tarafından öbür tarafına gitti. Ya özel istihdam bürosu “Arkadaş, ben seni burada çalıştırmak istemiyorum, Ankara’da çalışmıyorsun, İstanbul’a göndereceğim.” derse ne olacak? Bunlar yok kanunda. Yani işçinin hiçbir şekilde güvencesi yok. Şimdi tabii baktığımız zaman dediğimiz gibi, biz bunu, kiralık, işçiyi mal gibi gören bir anlayış diye nitelendiriyoruz. Kaba kaçıyorum ama maalesef durum bu. Çünkü insani ihtiyaçlarını, insan olarak gören bir anlayış yok burada. Üretimin bir parçası gibi görülüyor.

Yine meselenin bir başka boyutu: Sayın Bakanım, özellikle geçen de ifade etmiştik, iş kazaları. Bakın, iş kazalarının en büyük temel sebeplerinden birisi taşeronlaştırmadır; asıl işveren, alt işveren ilişkisidir. Bunu açık tecrübelerle gördük. Bakın, 2015’te 1.830 işçimiz yaşamını yitirdi. Siz dediniz ki: “Bu veriler doğru değil.” Bu rakamların içerisinde kamyon kasalarında ölen -evet, doğrudur, kamyon kasalarında- trafik kazalarında ölen mevsimlik tarım işçileri de vardı. Şimdi, siz burada tabii “Biz mevsimlik tarım işçilerini korumak amacıyla, evde çalışan temizlik işçilerini korumak amacıyla getiriyoruz.” diyorsunuz. Ama bakıyoruz ki bu tarım işçilerine yönelik özel bir düzenleme yok, evde çalışan kadınlarla ilgili özel bir düzenleme yok, hiçbir şey yok. Yani siz ne yapacaksınız da bu tarım işçilerini kayıt içine alacaksınız. Dayıbaşı sistemi diyoruz. Bakın, dayıbaşı sistemi elbette son derece yanlış ve 2016 Türkiye’sine yakışmayan bir sistem. Kölelik sisteminin bir başka versiyonu. Ama bu hâliyle özel istihdam bürosuna bakıyoruz, özel istihdam bürosu da dayıbaşı sisteminin bir başka parçası. Yasal bir dayıbaşılık sistemi geliyor çünkü işçi orada duracak, istihdam bürosunun listesinde duracak, işveren gelecek, bakacak, şunu, şunu alıyorum deyip götürülecek. Yani bu resmen yasal bir dayıbaşı sistemi. Amele pazarı gibi bir durum yani bu durum. Ulus’taki bildiğimiz amele pazarının yasallaşması bu durum çünkü sistem böyle çalışacak, bu şekilde hazırlamışsınız. Dört aylık kısa çalışma, hatta bir aylık, iki aylık kısa çalışmalar bu şekilde oluyor. Ulus’taki amele pazarında da günübirlik, iki günlük, üç günlük işlerle alınıyor, götürülüyor. Aynı o pazarın bulunduğu yeri özel istihdam bürosu yapacak çünkü oradaki, Ulus’taki amele pazarındaki işçinin de hiçbir güvencesi yok, İş Kanunu kapsamı dışında, o mevsimlik tarım işçisinin de bir güvencesi yok, bunun da yok. Sonuç bu. Şimdi, iş cinayetlerine baktığımız zaman, dediğim gibi, taşeronluk sisteminden kaynaklanıyor. Taşeronluk sistemi elbette geçmişten bugüne kadar Türkiye’de uygulanmış, 1970’li yıllarla 1980’li yıllarda taşeronluk sistemi varmış, eski kanun döneminde. TİSK temsilcisi ifade etti ama o dönemde bakın, çalışanların büyük bir çoğunluğu kamu işçisiydi, özel sektör bu kadar gelişmemişti. Özel sektörün bu kadar çok iş sahası yoktu. Dolayısıyla taşeronluğun uygulanması çok sınırlı sayıdaydı. Taşeronluk rahmetli Özal’ dan sonra Türkiye’de yaygınlaşmaya başlamıştır ve sizin iktidarınızla beraber zirve yapmıştır. Şu anda 1,5 milyon işçi, siz iktidara geldiğinizde, 2002 yılında 350 bin civarında taşeron işçisi vardı, şu anda 1,5 milyon taşeron işçisi var.

Şimdi, bakın, arkadaşlar, burada anlatmaya çalıştığım nokta şu. İşçi ile işveren arasına, yani emek ile sermaye arasına taşeronu koydunuz. Şimdi, “Taşeronu da çıkartalım, araya özel istihdam bürosu koyalım.” diyorsunuz. Yani neden işçi ile işveren arasına özel istihdam bürosunu koyuyorsunuz? Taşerondan daha kötü, daha ilkel, tam bir kölelik düzeni yaratacak özel istihdam bürosu koyuyorsunuz.

Şimdi, ben size bir şey daha söyleyeyim Sayın Bakanım. Bize göre bu tam bir kölelik. Neden tam bir kölelik: Eskiden TRT’ nin ilk çıktığı dönemde -siz de seyretmişsinizdir, yaşınız bizimle aynı, yaşıt sayılırsız sizinle- Kökler dizisi vardı, Afrika’ dan Amerika’ ya götürülen köle Kunta Kinte’ nin hayatını anlatıyordu. Bakın, şu anda 10 milyon tane Kunta Kinte olma ihtimali var burada. Kölelik sistemi. Güvencesi yok. Onun için dört ay bir yerde çalışın, iş akdiniz feshedilsin, gidin sokaklarda iş arayın, o zaman ajitasyon olup olmadığını anlarsınız, ben sadece onu söyleyeyim. Çocuklarınıza ekmek götürmeyin, anlarsınız.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Bütün işçilere oluyormuş gibi söylüyorsunuz. Burada yüzde 2’ lik, yüzde 1’ lik bir alanla ilgili.

BAŞKAN – Size de söz vereceğim Sayın Tunç, müsaade edin.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – 10 milyon işçi. Keşke öyle olsa. Niye tartışalım yüzde 1-2’ yi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 29

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – 10 milyon işçiyi ilgilendiriyor. Bakın, burada amaç kayıt dışılığı önlemek değildir. Bakın, buradaki amaç kayıt içindeki işçileri köleleştirmektir. Bu kadar basit. Çünkü kayıt dışında çalışan işçiyi siz zaten kayıt içine çekmek için çalışmıyorsunuz. Onun başka yöntemleri var. Bakın, denetleme yaparsınız, başka formüller bulursunuz. 1.500 tane müfettişle mevcut kayıtlı iş yerlerini denetleyemiyorsunuz. Bakın, 1 milyon 750 bin iş yeri var. 1 milyon 750 bin iş yerini 1.500 tane müfettiş kadrosuyla denetlemeniz mümkün değil. Kayıtlı olan bunlar, 1 milyon 700 bin. Bir de kayıt dışı olan var. Siz şimdi kayıt dışısını nasıl alacaksınız? Yani bir tarım işçisi, mevsimlik tarım işçisi nasıl gelecek de özel istihdam bürosundan iş isteyecek? Okuryazar değil veya ilkokul mezunu bir adam veya özel istihdam bürosu tarım sektöründe kime bunları gönderecek? Ben bunu anlamadım. Şimdi ev işleri diyoruz, ev işlerinde kime gönderecek? Yani ev sahipleri, hepimiz evimizde temizlikçi çalıştırıyoruz. Gidip bir özel istihdam bürosundan mı isteyeceğiz? Böyle bir şey bir defa işin pratiğine aykırı. Bunlar, bakın tarımda çalışanları ve temizlikte çalışanları örnek göstererek kayıt içinde çalışan işçilerin haklarını sıfıra indiriyorsunuz. Şimdi, bakın, bir işletme düşünün organize sanayi bölgesinde, 7-8 tane işçi çalıştırıyor. Telefon açacak, özel istihdam bürosundan kaynakçı getirecek, onu getirecek, bunu getirecek; üç ay sonra veya dört ay sonra onu gönderecek, bir başkası gelecek, o gidecek başkası gelecek. E denetleme yapmıyorsunuz. Yasayı çıkarmışsınız ama denetleme yok. 1.500 tane müfettişle bunu denetleme şansınız yok. Kötüye kullanılacak Sayın Bakanım. Bu aynı, taşeron işçiliğinde kullanıldığı gibi -sözümüz Meclisten dışarı, buradaki işveren temsilcilerini demiyorum ama- Türkiye’de yaygınlaşan bir gerçek var, acı bir gerçek. Dolayısıyla biz bunu kabul etmiyoruz.

Öte yandan, burada, daha önce Sayın Abdullah Gül bu yasayı iade etmiş. Bakın, Sayın Cumhurbaşkanınının 836 tane onayladığı giden kanun var, 4 tanesini iade etmiş. 4 tane iade ettiği kanundan 1’isi de bu. Bakın, çok önemli. Yani her şeyi onaylıyor ama bunu onaylamıyor. Bu çok önemli. Bu gerekçeler giderildi mi şu anda? Bu yasayla bu gerekçeler giderilmemiş, iade gerekçeleri şu anda giderilmemiş Sayın Bakanım. Açık ve net. Eşitlik ilkesi yok burada. Eşitlik ilkesinden iade ediyor. Eşitlik ilkesi giderilmemiş. Bakın, bu Anayasa Mahkemesinden döner. Bakın, Anayasa’nın direkt ilgilendiren maddelerini şuradan çıkardım, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 55 ve 60’ıncı maddelerini direkt ilgilendiriyor, iş ve çalışma yaşamına yönelik. 5 ve 17’nci maddelerini de dolaylı olarak ilgilendiriyor. Bu kanun Anayasa Mahkemesinden döner, bu hâliyle döner çünkü her yönüyle amaç tabii ki burada iş ve çalışma barışını korumak olsaydı, kayıt dışısını kayıt içine almak olsaydı başka çözüm önerileri getirilirdi.

Yine Sayın Başkanımız da ifade etti, İŞKUR’u özellikle bu tarımda çalışanlar için, özellikle bu evde çalışma yapanlar için, işte bu tür kayıt dışının olduğu yerlerde daha aktif çalıştırabiliriz. Bunun için daha fazla kaynak ayırabilirsiniz. Elinizde, İŞKUR’un elinde İşsizlik Sigorta Fonu’nda olmak üzere 93 katrilyonluk kaynak var. Bu kaynakla bu kayıt dışılığını çok rahat bir şekilde engelleyebilirsiniz. 93 katrilyon bugün 15-20 tane bakanlığın bütçesinden çok daha büyük bir katkı. Bu da neticede istihdam politikalarıyla ilgili bir şeydir; İşsizlik Sigorta Fonu’ndan yaratacağınız kaynaklarla kayıt dışılığını engelleyebilirsiniz, denetimleri artırarak, başka formüller bularak ama bu kanunla kayıt dışılığını önleyemezsiniz. Açık ve net.

Yine bir başka konu: Burada ben bu yasa çıkarsa kul hakkının yeneceğini düşünüyorum Sayın Bakanım. AK PARTİ’li arkadaşlarımız, kul hakkı yenmesine müsaade etmeyin. Kul hakkı yenilecek.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Efendim teşekkür ediyorum.

Bir on dakikamız daha varmış, arzu ederseniz, yorulduysanız...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Yorulduk biraz.

BAŞKAN – Peki, o zaman saat dokuzda toplanmak üzere ama beş on dakika içerisinde Sayın Bakanımızın yan salonda bir yemek ikramı olacak, buyurun efendim.

Söz hakkınız baki Sayın Arık, sıra sizdeydi.

Kapanma Saati: 20.23

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 30

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 21.13

BAŞKAN: Vural KAVUNCU (Kütahya)

BAŞKAN VEKİLİ: Celil GÖÇER (Tokat)

SÖZCÜ: Mehmet Ali PULCU (İstanbul)

KÂTİP: Mahmut KAÇAR (Şanlıurfa)

BAŞKAN – Efendim, afiyet olsun.

Kaldığımız yerden tekrar devam edeceğiz.

Sayın Yiğit, buyurun lütfen.

ALİ YİĞİT (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; yıllardır “Avrupa Birliği” deriz, “Avrupa Birliği uyum yasaları” deriz ama Avrupa Birliği uyum yasalarından hiçbir şey almadık şu ana kadar. İlk defa, bugün, Avrupa Birliğindeki bir maddeyi Türkiye’de uygulamaya çalışıyoruz. Bu tasarının aceleyle getirildiği konusunda herkes hemfikir yani oldubittiye getirildi, milyonlarca insanı ilgilendiren bu konu burada oldubittiye getirilmek isteniyor. Burada öncelikli olarak Türkiye İş Kurumuna ait görev ve yetkilerin devri söz konusu. Ayrıca bir sendika yetkilimizin ifade ettiği gibi, özel istihdam büroları hayır kurumları da değildir. Mutlaka, burada, gelenler para kazanmaya çalışacaklar. Öte yandan istihdam bürolarının ne kadar bağımsız, ne kadar objektif olacağı da şüpheli. Yani burada, iş bulmak zorunda olanlara siyasal aiddat koşuluyla bir baskı oluşturulmaması yönünde düzenleme yoktur.

Tasarının tümüne bakıldığında sınırlarının ne olacağı belli olmayan bir düzenlemeyle karşı karşıyayız. İşçinin kendi iradesiyle imzaladığı varsayımına dayalı olarak düşünülen sözleşme, ülkemizde iş bulma konusundaki zorluklar da göz önüne alındığında, işçinin kendi ayağına pranga vurması ve daha da yoksullaşmayı kabul etmesi anlamına gelmektedir.

Tasarının gerekçesinde işsizliğin azaltılmasının amaçlandığı belirtilmektedir. Yani şimdi burada “İşsizlik önlenecik.” deniliyor. Benim kendi mantığıma göre işsizlik daha da çok artacak. İnsanlar birçok işi bu şirketlere havale edecekler ve işverenlerin çalışan işçilerin birçoğunu da işten çıkaracaklarını düşünüyorum. Zaten burada bir de ikinci sınıf yani iki işçi oluşacak; yani saygın işçi, saygın olmayan işçi. Bir yerde bir işçi çalışıyor dolgun ücretle. Mesela belediyelerde taşeron işçi var, belediyeye ait işçiler var. Belediyeye ait çalışan işçi 4.000 lira aylık alırken orada taşeron 1.500 lira aylık alıyor. Burada bürolardaki gelecek kişi daha az maaş alacak ve orada saygınlığı olmayan bir işçi sınıfına girmiş olacak. Ayrıca 10 işçi çalıştırılan bir iş yeri o zaman diyecek ki “Ya ben niye uğraşayım ki? Dışarıdan alayım işçimi.” Elinde olan işçisini de işten çıkaracağını düşünüyorum ben.

Ayrıca tasarının gerekçesinde işsizliğin azaltılmasının amaçlandığı belirtilmektedir. Ben burada azaltılacağını sanmıyorum, işsizlik daha da çoğalacak, birçok iş bu büroya havale edilecek.

Bir yandan “Taşeron işçiyi kaldıracağız.” diyen AKP, öbür yandan kiralık işçilik yoluyla kölelik sistemini getirmeye çalışmakta.

Avrupa Birliğine uyumdan bahsediliyor. Avrupa Birliğinin çalışma yaşamı alanındaki kazanımlardan hangisi ülkemizde var? Yani demokrasiden söz edilemiyor, insan haklarından söz edilemiyor. Demokratikleşmeyle ilgili hiçbir şey yapmıyoruz ama böyle bir uyum olduğunda işçinin aleyhine eğri bir yasa çıkarılacaksa hemen dört elle sarılıyoruz, bu yasayı çıkarmaya çalışıyoruz. Devreye sormuşlar: “Boynun neden eğri?” Deve demiş ki: “Nerem doğru ki?” Yani Türkiye’nin her şeyi tamam, kala kala eksikliği buydu, bununla da tamamlamış olduk.

Sayın Başkan, Sayın Bakan; burada Türkiye İş Kurumunun özelleştirilmesi ve büyük bir rant vardır. Geçici iş ilişkisiyle çalışan işçilerin iş güvenceleri hakkında bir düzenleme öngörülmemiştir. Bu konuda hukuki yaptırım da yoktur. Sayın Bakana sormak istiyorum: Kamuoyu ve sosyal tarafların görüşleri alınmadan yangından mal kaçırmacasına hazırlanan bu tasarının bir an önce yasallaşması için niye bu kadar acele edilmektedir?

Bu Hükümet bugün değil, yani biliyorsunuz, daha önce de bu tasarımı defalarca sundu. Bu tasarıyla işçiler alınıp satılabilen birer köle hâline getirilecek. Bu düzenleme -getirilirse- AKP’nin aklına bugün gelmiş bir istek de değildir, daha önce de denendi ancak şiddetli karşı çıkışlar sonucunda geri çekilen bir düzenlemeydi. Bu Hükümet 2009’da Türkiye Büyük Millet Meclisine getirdiği bu yasayı itirazlar üzerine geri çekmiş, Abdullah Gül tarafından da reddedilmişti. Şimdi yine, tekrar “güvenceli esneklik” adı altında sunulan tasarı neoliberal program ekseninde Türkiye’ye pazarlanmak isteniyor. Daha önce yürürlüğe girdiği bu ülkede “güvenceli” tabiri sözde kalırken “esneklik” kavramı alabildiğince genişlemiş. AKP’nin işçileri köleleştirerek tüm güvencelerini yok edecek sistemi, birçok kazanılmış hakkı ortadan kaldırıyor bu yasayla.

İşçinin hesap vereceği iki patronu olan, işçiyi kiralayan, emeği üzerinden komisyon alıp kâr eden işçi büroları üzerinden çalıştıran şirketin işçinin haklarına ilişkin fazlaca bir sorumluluğu olmayacak. Dolayısıyla, işçi her açıdan sıkıntılı bir durumda kalacak. Biz emekçilerin sömürülmesine, köleleştirilmesine, sendikasılaştırılmasına, işten çıkarılmasına, kolaylaşmasına, emekçilerin kazanılmış haklarının ortadan kaldırılmasına izin vermeyeceğiz. Bizim programımızda da, tüzüğümüzde de “Emek en yüce değerdir.” ilkesi benimsenmiştir. Emekçilere karşı çıktığı için bu düzenlemenin yanında yer almayacağız.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yiğit, teşekkür ediyorum.

Şimdi Sayın Arık, buyurun efendim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 31

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri, sivil toplum örgütlerinin değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sendikaların, işçi temsilcilerinin, muhalefet partilerinin görüşü alınmaksızın tepeden inme yaklaşımla hazırlanan, yine oldubittiye getirilen, “Ben yaptım, oldu.” mantığıyla hazırlanan bu tasarıya karşı olduğumuzu vurgulamak isteriz.

Sayın Bakan, dünyanın en zengin yüzde 1’inin servetinin dünya nüfusunun geriye kalan yüzde 99’unun servetine eşit olduğu, en zengin 62 milyarderin servetinin dünya nüfusunun en yoksul yüzde 50’sinin servetine denk geldiği küresel kapitalizmin yarattığı eşitsizliklerin giderilmesi gerekirken sizin getirdiğiniz tasarı bu eşitsizliği daha da derinleştirecek, emekçi sınıfları yoksulluğa, güvencesiz, ağır ve sağlıksız çalışma koşullarıyla yoğun bir sömürüye mahkûm edecektir.

Sayın Bakan, gündeme getirdiğiniz bu yasanın köle ticaretinden başka bir anlamı yoktur. “Ne iş olsa yaparım.” diyen çaresiz insanların sorununa kör bakmaya maalesef ki devam ediyorsunuz. Bu yasa kesinlikle işsizliğin çözümü olmayacaktır. Diyorsunuz ki bu yasayla “İş gücü piyasasında yer alan kişilerin istihdam ve gelir güvencesinin sağlanması hedeflenmektedir.”

Sayın Bakanım, gerçekten buna inanıyor musunuz? Madem gelir güvencesi olacak, o zaman sizin VIP torpilli çocuklarınız çalışsın bu işlerde, hani önce özel kalem olarak işe başlatıp ardından da kıyak yerlere terfi ettirdiğiniz VIP torpilli çocuklarınızı. Tabii, halkın çocuklarına gelince kölelik, sizin çocuklarınıza gelince kıyak atama. Sonra çıkıp adaletten, kalkınmadan söz ediyorsunuz. Sizin adaletiniz de, kalkınmanız da nalıncı keseri, “Hep bana, hep bana.” diyorsunuz Sayın Bakanım.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; 2009 yılında bu tasarı gündeme geldiğinde AKP’nin kurucusu, dönemin Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül “İşçinin emeğinin istismarı, insan onuruna yakışmayan durumların doğmasına yol açabilir.” diyerek veto hakkını kullanmıştı. Peki ne değişti? Neden AKP yeniden emeğin istismarına, insan onuruna yakışmayan durumların doğmasına sebep olacak bu yasayı gündeme getirdi? Görülen o ki bir kez daha halkı kandırmak, yandaşlarınızı kalkındırmak için harekete geçiyorsunuz Sayın Bakanım. Kanun gerekçesinde kullandığınız süslü sözlerin gerçeği yansıtmadığını aslında sizler de çok iyi biliyorsunuz. Bu yasa kesinlikle işsizliğin çözümü olmayacak.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; özel istihdam büroları aracılığıyla işçi kiralamak işçi komisyonculuğunu yasal hâle getiriyor. Bilindiği gibi iş hukukunun temel kurumlarından biri olan iş ilişkisi iş sözleşmesi işçiyle işveren arasında kurulur. İşçinin bağımlı çalışmayı, işverenin ücret ödemeyi kabul ettiği sözleşmeye “iş sözleşmesi” adı verilir. İş sözleşmesi, taraflarının işçi ve işveren olduğu iki taraflı bir ilişkidir. Tasarıya göre kiralık işçi uygulanması nasıl işleyecek? İş arayan işçiler ve işçi çalıştıracak olan işveren, işçi kiralama sözleşmesi karşılığında özel istihdam bürolarına bir bedel ödeyecek, özel istihdam büroları bu bedelden işçinin ücretini ödeyecek ve bir bölümünüyse komisyon olarak alacak. Bir yerde işçi simsarlığı yapılmış olmuyor mu? Bu tasarıyla kiralık işçi çalıştıran işveren iş hukuku bağlamında işveren olmayacak, ancak işçiye talimat verebilecek. Özel istihdam bürolarının işveren olarak yükümlülüğüyse işçinin kiralık olarak çalıştığı süreyle sınırlı olacak. Sayın Bakanım, kiralık işçiden amacınız dönemsel olarak açığa çıkan iş gücü açığıysa mevcut yasanın 11’inci ve 12’nci maddeleri belirli bir süreli iş sözleşmelerini zaten düzenliyor. İş hukukunda telafi çalışması, denkleştirme, kısmi zamanlı çalışma, geçici çalışma, deneme süresi, taşeron uygulaması gibi işverenlerin acil ve istisnai durumlarda iş gücü talebini karşılamaya yönelik istihdam yöntemleri de mevcut. Peki o zaman tasarıda amaç ne? Buradaki amaç çalışanları esnek ve güvencesiz çalışma koşullarına mecbur bırakmak mı Sayın Bakanım? Kazanılmış hakları ortadan kaldırmak, sömürüyü daha da yaygınlaştırmak mıdır? Sermayeyi korurken bu ülkenin yurttaşlarını sefalete, köleliğe sürüklediğinizi düşünüyorum ben Sayın Bakanım.

Evet, mevcut iş ilişkisinde dahi ciddi iş alacakları sorunları yaşanırken özel istihdam büroları aracılığıyla ücret ödemesinin yeni mağduriyetler yaratması kaçınılmaz olmayacak mıdır? Tasarıda işçi kiralayacak özel istihdam bürolarının 200 asgari ücret tutarında tazminat yatırması öngörülüyor. Bürosu dışında başka bir mal varlığı zorunluluğu olmayan özel istihdam büroları işçi alacaklarını ödemezse ne olacak? Bu tazminat neye yetecek? Özel istihdam bürolarının iflas etmesi, faaliyetlerine son vermesi durumunda işçi alacakları ne olacak? Kiralık işçilerin sosyal güvenlik haklarında da ciddi sorunlar yaşanacak bu tasarıyla. Sadece çalıştıkları sürece prim ödeyeceğinden işçinin emekli olması neredeyse imkânsız olacak. Kiralık işçilerin çalışmadığı sürece kendilerinin ve bakmakla yükümlü oldukları kişilerin sağlık hizmetlerinden yararlanmalarında da ciddi sorunlar yaşanacak.

Bir diğer sorunsal işsizlik sigortasından yararlanamayacaklar. Düzenli çalışmadıkları için işsizlik sigortasının koşullarını yerine getiremeyecekler.

Bir başka sorunsal kıdem tazminatı. Bu konuda tasarıda hiçbir açıklık göremedim ben. Kiralık iş örgütsüz işçidir. Kiralık işçi yi bekleyen en önemli tehlike sendika, grev ve toplu sözleşme haklarını kullanamaması olacaktır. Kiralık işçilerin hangi iş kolunda örgütlenecekleri belirsiz. Özel istihdam bürolarının tabii olduğu iş kolu mu olacak, fiilen çalıştıkları iş kolu mu olacak? Özel istihdam bürolarının tabii olduğu iş kolu olacaksa sendikalar buralarda nasıl örgütlenecek? İş yeri ve işletme yetkilendirmesinde hangi işçi sayısı esas alınacak? Toplu iş sözleşmesinin süresi bir yıldan az olmayacağı için dört aydan az süreyle kiralanacak işçi nasıl toplu sözleşmeden yararlanacak Sayın Bakanım, grev hakkını nasıl kullanacak? Mevcut iş sözleşmesi kapsamında çalışanların sendikalaşmasının büyük bir sorun olduğu ülkemizde kiralık işçilerin sendikalaşması ve toplu sözleşmeden yararlanması hayalperestlik olarak görülüyor.

Bir diğer çalışmanız ev endeksli çalışma. Ev endeksli çalışma sosyal güvenceden ve örgütlenmeden uzak olduğundan maliyeti azaltmak isteyen işverenlerin başvurduğu en önemli yollardan biridir. İşveren iş yerinin kirasından, elektrik, su giderlerinden, işçilere sunulması gereken servis, sigorta, fazla mesai ve kreş gibi uygulamalardan kurtulmaktadır. Ev endeksli çalışma esnek ve güvencesiz bir istihdam çalışma biçimidir. Ev endeksli çalışanların hemen hemen hepsi kayıt dışı çalışmaktadır. Ev endeksli çalışmalar da çoğunlukla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 32

parça başı iş üzerinden gerçekleşmekte ve ücretler yapılan iş üzerinden hesaplanmaktadır. Bunun için elde edilen ücretler de oldukça düşük olmaktadır. Ev endekslı çalışma iş sağlığı ve iş güvenliği bakımından da çok ağır ve çok ciddi sorunlara yol açmaktadır. Gerek çalışma yerinin aynı zamanda yaşam alanı olarak da kullanılan hane olması gerekse de işverenler ve araçlar tarafından hiçbir sağlık ve iş güvenliği önleminin alınmaması nedeniyle ev endekslı çalışanlar ciddi sağlık ve güvenlik riskiyle karşı karşıya kalacaktır.

Yapılacak şey kadınların istihdama katılmasının önündeki engellerin kaldırılması ve nitelikli kadın istihdamının yaratılmasıdır. Yaygın ve erişilebilir çocuk bakım ve kreş hizmetleri, hâkim erkek egemen yaklaşımının terk edilmesi, hane içi yükümlülüklerin kadınların doğal görevi olarak görülmesine son verilmesi, "3 çocuk", "Kadının kariyeri anneliktir." ve benzeri gibi cinsiyetçi söylem ve politikardan vazgeçilmesi gereklidir. Yapılacak yasal düzenleme ev eksensli çalışmayı yaygınlaştırmayı değil, sınırlamayı ve kuralı hâle getirmeyi amaçlamalıdır.

Ben sabrınız için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Arık, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Biçer, buyurun efendim.

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

İyi akşamlar diliyorum.

Sayın Bakan, kolaylıklar diliyorum size.

Komisyonumuzun çalışmaları umarım ki ülkemiz için hayırlı ve uğurlu olur.

Şimdi ben yirmi dört yıllık bir hekim olarak konuşmak istiyorum. Tabii Komisyonunda tecrübesiz belki hepimiz, yeni üyeler var aramızda benim gibi. Aramızdaki Komisyon üyelerinin çoğu da hekimlerden oluştuğu için, hani, izin verirseniz ben bir ömür boyu hep somut ve bilimsel şeylerle, elle tutulur, gözle görülür veriler ve ölçümlerle çalışmış, hayatını geçirmiş bir hekim olarak buradaki bütün meslektaşlarım gibi. Bu başlıkta Bakanlığınız tarafından dağıtılan şu broşürde bakın üç sözcük var, ben öncelikle bunlara dikkat çekerek başlamak istiyorum. Diyor ki: "Esneklik", "uzaktan" ve "geçici." Bakın üç sözcüğün ortak bir yönü var. Ortak yönü sanki kuralızsızlık gibi. Yani üçünü bir potada eritmeye çalışıyorum ben. Sanki böyle sınırları belli olmayan, hani var mı yok mu anlayamayan, ne dediğini tam da anlayamadığımız kuralları olmayan, sınırları olmayan böyle müphem bir şeyden bahsediyoruz âdeta. "Esneklik ama ne kadar?", "Uzaktan ama ne kadar?", "Geçici ama nasıl?" sorularına hiç cevap bulamadığımız bir yasa tasarısı bu.

Şimdi, bu kuralızsızlaştırmak, kurallardan uzaklaşma, bu somutluktan uzaklaşma, daha soyut, böyle hayalî, müphem bir kavram yaratma acaba bizim hangimizin bir işine yarayabilir? Öncelikle, bence, her şeyi bir tarafa bırakıp gerçekten aklımızla, vicdanımızla buradan bir cümleyle özetleyip bir ana fikre ulaşmamız lazım diye düşünüyorum. Hani ben çok uğraştım, çabaladım böyle bir noktaya gelemedim; belki böyle bir ortak akılla bulabiliriz diye düşünüyorum.

Şimdi, bakın, kuralızsızlaştırmanın bize yararı değil zararı olur. Bize derken bütün topluma zararı olur. Çünkü biliyorsunuz "Bulanık suda balık avlamak." denilen bir şey vardır. Yani biz ortalığı müphem hâle getirip, sınırlarından uzaklaştırıp kuralızsızlaştırdığımız zaman birileri bu bulanık suda, bizim bulanıklaştırdığımız suda balık avlamaya çalışacaktır. Yine, bir atasözümüz var puslu havalarla ilgili, hani hepimiz biliyoruz bunların ne demek olduğunu.

Yine, bunun sonucunda sanki şöyle bir noktaya gidiyoruz: Yani bu insanlarımızı iyice çaresizleştirip sıtmayı gösterip ölüme razı etmeliyiz gibi bir noktaya geliyoruz Sayın Başkan. Yani biz işçilerimizi "sıtmayı gösterip ölüme razı etme" noktasına mı getirmeye çalışıyoruz? Nasıl bir amacımız var? Onu tam anlayamıyorum ben. Elbette ki buralardan bu tasarı geçerse mutlaka ki suiistimaller artacaktır.

Bakın ben Manisa Milletvekiliyim, Manisa biliyorsunuz özellikle iş kazalarında ne yazık ki dün altıncı ayağı görülmeye başlayan Soma davasıyla birlikte iş cinayetlerinin çok acı bir şekilde yaşandığı bir il. Herhangi bir ilden gelmiyorum. Yani bu iş cinayetlerinin acısını en iyi ben biliyorum.

Ayrıca, yine, kadın işçilerden ve güvencesiz işçilerden bahsettiniz, traktör römorkunda güvencesiz olarak taşınan işçilerden. Yine, ne yazık ki bu acıyı da en son biz yaşadık; biliyorsunuz, Çökelek köyünde topluca kadın ölümlerine sahne oldu Manisa'mız. Dolayısıyla, ben bu acıları yaşamış bir ilin vekili olarak gerçekten bunları bir kere değil on kere daha düşünmemiz gerektiğini düşünüyorum. Yani bütün vicdanımızı seferber edip, bütün aklımızı seferber edip 1 kere değil, 10 kere daha çok dikkatli bir şekilde düşünmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Bu kuralızsızlaştırmak ve esnekleştirme, dediğim gibi, bu kurallardan uzaklaşma iş cinayetlerini mutlaka artıracaktır. Bakın, biz, iş cinayetlerinde, ne yazık ki bütün ülkeler arasında üst sıraladayız. Yani bunun ne demek olduğunu lütfen bir kere daha düşünelim istiyorum.

Yine, ev eksensli çalışmalarda erkekler elbette ki mağdur olacaklar ama kadınlar bir kere daha ev eksensli çalışmadan mağdur olacaklar. Biz kadınlarımızı ısrarla sosyal hayattan, iş hayatından alıp; onların bir şekilde sokakta yürüme şekillerini, kıyafetlerini bile eleştirip; ısrarla sokaktan alıp bir yere tıkma gibi bir politika yürütüyoruz son on dört yıldır biliyorsunuz. Yani kadınlar yolda yürüseler suç, herhangi bir şey giyinseler suç, hareket etseler suç; böyle bir noktaya geldi. Buradaki kadınla ilgili kısmı da ev eksensli çalışmada da özellikle etkilenecek olan, negatif olarak etkilenecek olan mutlaka ki kadınlardır, bunu bir kere daha düşünmemiz lazım. Biz kadınları iş hayatından alıp, çekip eve hapsederek ve saatleri belli olmayan, çok düşük ücretli, iş güvencesi olmayan, örgütlenme şansı olmayan, sendikalaşma şansı olmayan koşullarda eve bir kere daha tıktığımızda bunun insani ve vicdani boyutu nedir?

Yine bizim Manisa'mızda özellikle bağıcılıkta kullanılan kostik denen bir malzeme var ve ben kulak burun boğaz uzmanı olarak yıllarca annelerinin yanında bağa gitmiş o çalışmalarda boşalmış pet şişelere konulan ve çocukların genellikle su sanarak içtiği

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 33

kostiklerden yanmış binlerce özefagus, binlerce solunum sistemi ve binlerce üst solunum yolu vakası görmüş bir hekim olarak söylüyorum: Bakın bir tek kostikten bile çocuklarını koruyamayan aileler ve ebeveynler evde herhangi bir kimyasalla değil, binlerce kimyasalla, binlerce belki makineyle, binlerce araç gereçle, günde on sekiz saat bir kuruş daha fazla kazanabilmek için ailedeki küçük çocukları da, yaşlıları da o çalışmaya ortak etmek zorunda kalarak acaba kaç çocuğun daha sağlığını tehlikeye atmış olacağız.

Sayın Bakanım, bu çocuklarını koruyabilecek misiniz annelerine evde on sekiz saat iş güvencesiz düşük ücretle parça başına iş verdiğinizde yanlarında onlara yardım etmek zorunda kalan çocuklar, yaşlılar, onları koruyabilecek misiniz? O parça başı işi bir tane daha fazla yapabilirsin diye okula gitmesi her geçen gün zorlaşan kız çocuklarının vebalini taşıyabilecek misiniz?

Yine, aynı kimyasallara hiçbir şekilde iş güvencesiz olarak, belki dikim atölyesi olarak dönüştürülen, belki deri sanayisinde kullanılan ya da herhangi bir iş alanında bilemiyorum, çalışmak zorunda kalan, görme yeteneği, duyma yeteneği azalmış hiçbir iş yeri güvenliği, koruması olmayan; işçi sağlığı, güvenlik, tertibatları olmayan ortamda çalışan işçiler, çocuklar ve yaşlıları koruyamayacağımızı bilmiyorum nasıl dillendirebilirim.

Yine Manisa'da çok geniş bir organize sanayi bölgesi var ve ben özellikle burada gürültüye bağlı işitme kayıplarını taramış, bu tarama sırasında da o iş yerlerinde sırf gürültüye bağlı işitme kayıplarını değil, aynı zamanda birden fazla iş yeri hekimi olan, birden fazla iş yeri güvenlik mühendisi bile olan çok büyük firmalarda, ismi marka olmuş firmalarda bile o kadar ilginç, masraftan kısmak için en basit solunum sistemini koruyucu maskelerden, lastik eldivenlere ve çizmelere kadar koruyucu malzemelerden tasarruf amacıyla o kadar büyük suistimaller gördüm ki bu insanlar iş güvencesiz olarak düşük ücretlerle bunu evlerinde yapmaya çalışan insanlar nasıl kendilerini koruyabilecekler? Bunu lütfen bir kere daha düşünmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Yine ev eksenli çalışmanın özellikle iş güvenliği ve işçi sağlığı açısından çok büyük bir tehdit oluşturduğunu söylemek istiyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum. İyi çalışmalar diliyorum. Umarım bir yerinden döneriz bu yanlışın, yanlışın bir yerinden dönmek de kârdır biliyorsunuz. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Biçer, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Tunç size söz veriyorum, buyurun.

ALIM TUNÇ (Uşak) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; akşamdan beri bu kanunun çıkartılmasıyla ilgili konuşuyoruz. Daha çok muhalefet partisindeki arkadaşlarımız konuştular. Gerçekten de önemli katkılar sunduklarını düşünüyorum. Ama ben 2002 yılında da milletvekiliydim ve İş Kanunu sabahlara kadar çalışıp alt komisyonlarda ve Genel Kurulda uzun süreli çalışmalarda bulunan bir arkadaşınız olarak bugün tekrar bazı maddelerinde değişiklik yapılmasıyla ilgili çalışmada bulunmak beni gerçekten heyecanlandırdı. O günleri hatırladık tekrar.

Tabii ki muhalefetin amacı bu kanunun daha iyi yapılması. Bizim de amacımız ortak akıl oluşturmak. O nedenle de özellikle fiiliyatta olup İş Kanunu'nda olmayan bu esnek çalışma, dönemsel çalışma, uzaktan çalışmayla ilgili ya da mevsimlik işçilerle ilgili önemli bir düzenleme. Hem Avrupa Birliği müktesebatin uygun olması adına hem de şu anda fiiliyatta olup da güvencesi olmayan insanlarımızın bu kanunun çıkmasıyla birlikte güvence altına alınmasıyla ilgili önemli olduğunu düşünüyorum.

Yine o dönemde çıkardığımız kanunların bir kısmında uygulamada eksiklikler vardı. Özellikle bu özel istihdam büroları yeni bir olay değil belki ama aktif hâle gelmesiyle ilgili belki bu düzenlemeyi yaptıktan sonra bunların daha aktif hâle gelmesi ve bu konumda çalışıp da herhangi bir sigortalı işte sigortası yapılmayan insanlarımızın, işçilerimizin sigortalık hâlinin oluşması ve kayıt altına alınmasıyla ilgili önemli bir düzenleme olduğunu düşünüyorum.

Tabii ki kendim, biraz önceki Manisa Milletvekiliyle beraber, aynı bölgenin insanlarıyız, kendim de Turgutlu'da büyüdüğüm için o bölgeyi ben de çok iyi biliyorum; gerçekten mevsimlik işçilerin çok çalıştığı, kendi bölgede de aynı şekilde, tarım işçilerinin özellikle dönemsel olarak haşhaş çapalamasında, üzüm kesmelerine gitmelerde, ya da tütünle ilgili çalışmalarda mevsimlik işçilerin çalıştığı bir bölgedeyiz bir de. Her ne kadar doğu ve güneydoğuda daha farklı olsa da her bölgede bu tür işçilerimizin olduğunu biliyoruz ve bununla ilgili de bu düzenlemelerin başlangıç olmasını temenni ediyorum. Buradaki insanlarımızın dayıbaşından kurtulması, en azından resmî bir kurum niteliğindeki yerlerden bu işçilerin sağlanarak sigortalarının yapılması ve araçların ortadan kaldırılmasıyla ilgili kanuni düzenlemenin yapılmasının da önem arz ettiğini düşünüyorum ben.

Maddeler üzerindeki görüşmelerde tekrar fikirlerimi beyan etmek isterim.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kaçar, buyurun efendim.

MAHMUT KAÇAR (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, çok değerli arkadaşlar; sözlerime başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gerek sendikalarımızın ve gerekse de milletvekili arkadaşlarımızın çok önemli tespitleri ve değerlendirmeleri oldu. Önce şu gerçekliği görmemiz gerekiyor: Şu anda Avrupa Birliği direktifleri veya ILO normlarına uygun olarak gelen bu yasa tasarısı içerisinde şu anda Türkiye'de gerek evde çalışmayla ilgili gerekse de esnek çalışmanın kuralı olmadığıyla ilgili bir gerçeklikle karşı karşıyayız. Şimdi, evde çalışmayla ilgili işte tekstil sektörünün yoğunluğu bir şekilde olduğu yörelerde parça başı dediğimiz işlerle ilgili şu anda bir fiilî durum var. Ama bunun güvencesiyle ilgili, sosyal güvenliği tedbirleriyle ilgili, iş sağlığı ve güvenliği tedbirleriyle ilgili bir kural yok.

Yine, aynı şekilde, teknolojik gelişmelere bağlı olarak özellikle üniversite gençliğinin yoğun bir şekilde gerek gazete gerekse de tasarımı ve teknoloji noktasında almış olduğu ve hiçbir kurala bağımlı olmayan bir çalışma var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 34

Yine, aynı şekilde, dönemsel olarak iş artışlarına bağlı olarak istihdam edilen ama bir yıldan az istihdam edildiğinden dolayı, kıdem tazminatı başta olmak üzere en temel sosyal haklardan mahrum bırakılan ciddi sayıda bir emekçimiz var. O zaman, bunları bir yasal çerçeveye içerisinde oturtup ama bunları oturturken mutlaka insan onuruna yaraşır çalışma koşullarını ve daha önceki Cumhurbaşkanlığı veto gerekçesinin esasını teşkil eden eşit ücret konusunu da dikkate alarak yeni bir düzenlemeye ihtiyaç var. İşte bu düzenlemede -belki maddelerine geçtiğimizde tek tek ayrıntılı bir şekilde değerlendirme imkânımız olacak ama- bizim Avrupa Birliğinin direktifleriyle ilgili değişik konuları pas geçip yalnız bir konu üzerinde değerlendirme yaptığımız yaklaşım da bence doğru bir yaklaşım değil. On üç yıllık, on dört yıllık AK PARTİ iktidarında gerek ILO normları noktasında ve gerekçe gerçekten çalışma hayatının demokratikleşmesi noktasında son derece önemli adımlar atıldı. 2003 yılında Tasarrufu Teşvik Fonu'nda biriken paraların ödenmesinden başlayan -ki AK PARTİ Hükümetleri olarak bizim dönemimizde veya sorumluluğumuzda olmayan ama çalışanlara yönelik olarak bir borç olarak önümüze gelen bu Tasarrufu Teşvik Fonu'nda biriken paraların ödenmesi- konut edindirme yardımı, ardından yine darbe ürünü olarak önümüzde duran, bize dayatılan ve emek örgütlerinin hepsinin değişmesi noktasında üzerinde ittifak ettiği 2821-2822 sayılı Yasalar, kamu çalışanlarıyla ilgili 4688 sayılı Toplu Sözleşme Kanunu -ki daha önce toplu görüşme şeklinde olan düzenleme- ve en son asgari ücretin artırılması gibi birçok adım bu dönem içerisinde atılan önemli adımlar oldu. Ama bütün bu yaklaşımlara rağmen, bizim çalışma hayatıyla ilgili atmamız gereken çok önemli adımların olduğu gerçekliğiyle de karşı karşıyayız.

Şimdi bu yasa tasarısında, zannediyorum maddeleri geldiğinde çok daha ayrıntılı bir şekilde emek örgütlerimizin ve milletvekillerimizin yaptığı tespitler üzerinden bazı maddelerle ilgili yeniden değerlendirme ihtiyacı olacağını da kişisel anlamda düşünüyorum. Özellikle işte 10'dan fazla işçi çalıştıran yerlerde yüzde 25 gibi yüksek bir kota, 10'dan aşağı çalıştırılan yerlerde hiçbir sınırın olmaması -ki bunun getirebileceği bazı olumsuz yaklaşımların da olabileceğiyle ilgili yapacağımız değerlendirme- yine geçici iş ilişkileriyle ilgili düzenlemelerin dışında hareket eden iş yerleriyle ilgili bir müeyyide sisteminin olması gibi yine geçici işlerde çalıştırılacak olan işçilerin gittikleri yerdeki toplu sözleşmelerden mi yoksa ayrı bir iş kolu olarak değerlendirilmesiyle ilgili yaklaşım gibi, zannediyorum maddeler geldiğinde tek tek değerlendirmemiz gereken; işte geçici iş ilişkisi biten ama özel istihdam bürosunun işçisi olarak kabul edilen işçinin çalışmadığı sürelerle ilgili ücret politikası gibi birçok konuyu, zannediyorum, maddeler geldiğinde biraz daha ayrıntılı bir şekilde değerlendirme imkânımız olacak. Ama nihai olarak evet şu anda fiilî bir durum var, kuralsız bir durum var ve bu kuralsızlık üzerinden emek sömürsünün sonuna kadar yapıldığı bir ortam var. Biz yapacağımız yasal düzenlemelerle ama düzenlemeler içerisinde elbette ki düzenlenecek olan maddelerle birlikte güvenceli, esnek, uzaktan çalışma ve geçici iş ilişkilerini de içerisinde alan bir çalışma yöntemi üzerinden zannediyorum çalışma barışına önemli bir katkı yapmış olacağız.

Ben, burada, özellikle mevsimlik tarım işçileriyle ilgili bir değerlendirmeye müsaadenizle sözlerime son vereceğim. Mevsimlik tarım işçileri Türkiye'de kanayan bir yara. Bunu niçin söylüyorum? Hem en fazla mevsimlik tarım işçisi veren bir ilin milletvekili olarak hem de 24'üncü Dönemde 2015 Ocak ayında başlayıp Nisan ayında tamamlanan geçici mevsimlik tarım işçileriyle ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir araştırma komisyonu kuruldu ve Araştırma Komisyonu Başkanlığı bize tevdi edildi; muhalifet partisi milletvekilleriyle birlikte, gerçekten son derece önemli ve bana göre Meclisi çalışmalarına örnek teşkil edecek ve zannediyorum başka örneği var mı bilmiyorum ama bütün milletvekillerinin oy birliğiyle kabul edilen bir araştırma raporu ortaya koyduk. Özeti şu: Mevsimlik tarım işçileri Türkiye'de yaklaşık 1 milyon ve mevsimlik tarım işçilerini diğer emekçilerden ayıran en önemli özellik yalnız kendilerini değil, gittikleri yerlere aileleriyle birlikte gittiklerinden dolayı bütün aileyi direkt olarak etkileyen ve dolayısıyla beraberinde eğitim sorununu, sağlık sorununu, barınma sorununu ve ulaşım sorununu da beraberinde getiren önemli bir kitle.

Yine Türkiye'ye kayıt dışılıkla ilgili biliyorsunuz, en fazla kayıt dışılık tarım alanında, yüzde 80 oranında; kayıt dışılığında en fazla olduğu alan mevsimlik tarım işçileridir ki bu, yaklaşık yüzde 95 oranında. Bu bağlamda özel istihdam bürolarının faaliyet alanına mevsimlik tarım işçilerinin alınmış olmasını ben son derece önemli buluyorum. Ama bu şekliyle bir netice almaktan ziyade netice almaya doğru bir yol haritasını ben burada görüyorum. Çünkü nihai olarak netice almanın yolu mutlaka bunun istihdamının özel istihdam bürosu veyahut oluşturulacak olacak müesseseler noktasında zorunlu hâle getirilmesi ve bu şekilde mevsimlik tarım işçisi istihdamı yapılan yerlerle ilgili mutlaka, devletin, sosyal güvenlikle ilgili ve üreticiye tarım desteklemesi noktasında bir destek girdisi yapmasını içeren bir düzenleme bu manada son derece önemli. Çünkü neredeyse gün geçmiyor ki özellikle mevsimlik tarım işçilerinde göçün yoğun olduğu dönemlerde bir trafik kazasıyla mevsimlik tarım işçilerinin hayatını kaybettiği o üzücü ve hepimizin gerçekten yüreğini ağlatan manzaralarla karşılaşmış olmayalım.

Gittikleri yerlerde gerçekten insanlık dışı şartlarda, yani böyle derme çatma, tabiri caizse naylon çadırlarda ortamlarda kalmaları, temiz şu başta olmak üzere en temel ihtiyaçlarını karşılama noktasında yaşadıkları mağduriyet ve en önemlisi birlikte götürdükleri çocuklarının -ki mevsimlik tarım işçileri en fazla nisan ayında gidip genelde kasım ayı sonunda, aralık ayında dönüyor- gittikleri yerde en temel hakları olan eğitim hakkından mahrum olması gibi bir gerçeklikle karşı karşıyalar. Bu bağlamda yapılacak yasal düzenlemelerde mevsimlik tarım işçilerinin bu yol haritasının daha da derinleştirilerek bir neticeye bağlanması önemli.

Sayın Bakanımızdan bir diğer önemli talebimiz, bu konuda başta Sayın Bakanımız olmak üzere, Çalışma Bakanlığının duyarlılığı için de teşekkür ediyorum. Mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarını çözmeye yönelik olarak gerek barınmayla ilgili gerek sosyal güvenlikle ilgili, gerek sağlıkla ilgili, eğitimle ilgili ve bunların koordinasyonu ile ilgili şu anda hazırlanan bir genelge var. Bildiğim kadarıyla şu anda genelge Sayın Bakanımızın imzasından sonra Başbakanlığa gönderildi. Başbakanlıktaki genelgenin bir an önce yayınlanmasının bu kanunun ruhuna hizmet etmesi noktasında, mevsimlik tarım işçileriyle ilgili hükümün role hizmet etmesi noktasında son derece önemli olduğunu düşünüyorum. Maddeler geldiğinde tekrar bu konuda değerlendirmemi yapacağımı ifade ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 35

BAŞKAN – Sayın Kaçar, teşekkür ediyorum.

Ben bu konuşmalardan sonra maddelere geçmeden evvel Sayın Bakana, Sayın Bakanım bu konuşmalar üzerine söz mü almak istiyorsunuz efendim?

Sayın Atıcı bir söz almak istedi, müsaade ederseniz ben ona...

Buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, farkındaysanız başta siz olmak üzere iktidar ve muhalefetteki milletvekillerinin tamamı bu ülkede emek sömürüsü olduğunu söylediler. Bu iyi bir şey yani bunun farkına varılmışsa bu iyi bir şey. Ama on üç yıldır tek başınıza iktidarda olduğunuzu düşürsek ve bunun da yeni bir sorun olmadığını düşürsek felaket bir şey, siyasi anlamda felaket bir şey. Bu sorun yeni bir şey değil; kayıt dışılık, emek sömürüsü, bu insanlar zaten kayıt dışı çalışıyor, bu insanların emeği zaten sömürülüyor diyorsunuz, bunu bir toparlayalım istiyorsunuz. Yani bu gerçekten önemli bir itiraf. Emek sömürüsünün olduğunu, kayıt dışı çalışmanın had safhaya geldiğini bize anlatıyorsunuz.

Şimdi bir iş yapıyoruz, amacımız ne? Amacımız kayıt dışılığı azaltma ve istihdamı artırmak. Yine arkadaşlarımızın önemli bir kısmı dediler ki siz bu işi yaparsanız istihdam azalır ve kayıt dışılıktan hiçbir şekilde vazgeçemezsiniz ya da kayıt dışılığı önleyemezsiniz.

Bakın, sizin bize dağıttığınız şu kitapçık Sayın Bakan. Bu kitapçığın 14'üncü sayfasında diyorsunuz ki: "Ülkelere göre mesleki sınırlamaları koyduk." Hangi ülkede ne gibi sınırlamalar var, hangi iş kolları bu işin dışında bırakılacak. Almanya örneğini siz vermişsiniz ben vermedim. Diyorsunuz ki Almanya'da inşaat sektöründe faaliyet gösteren işletmeler için işçi yasağı getirilmiştir. Almanya böyle söylüyor. Niye diyoruz diye baktık "Çünkü bu sektör kayıt dışılığın en yaygın olduğu sektörler arasındadır." diyor. Hayda, şimdi, Almanya diyor ki: Kayıt dışılığımın en yoğun olduğu sektör burasıdır ben bu yüzden bu alanda kiralık işçi kullanmıyorum. Siz de bunu örnek almışsınız kendinize, getirmişsiniz bizim önümüze koymuşsunuz. Bizim söylediğimizi dikkate almıyorsunuz, Almanların söylediğini dikkate alın Sayın Bakan. Bizde de en yoğun kayıt dışılık nerede? Ev çalışmalarında, tarım alanında değil mi? Şimdi siz diyorsunuz ki bizim de amacımız birinci olarak ev işleri ve tarım alanında bu işi uygulamak. Kayıt dışılığın en yoğun olduğu alan o zaten. Niye bunu uygulamıyor adam? Diyor ki sen bunu bu şekilde uygulamazsın çünkü bunu yaptığın zaman dayıbaşı gider 5 lira daha fazla verir işçiyi çalıştırır, yöntem bu değil ve onun için oraya bunu uygulamıyor. Siz de gidiyorsunuz, tam tersini yapıyorsunuz, Almanya ne yaptıysa tam tersini yapıyorsunuz.

Şimdi, bakın, ben iş uzmanı değilim. Ama geçen dönemde bunu tartıştık, bu dönemde sabahtan beri biz kendi içimizde yaptığımız toplantılarda da tartışıyoruz. Ben ülkesini seven bir insan olarak anladığım şeyleri söyleyeceğim size, teknik konuları arkadaşlarımız gayet iyi bir şekilde açıkladılar. Sizin iktidar grubundan arkadaşımız da, sendika kökenli arkadaşımız da gayet güzel ifade etti. Dedi ki: "Kardeşim siz bunu böyle yaparsanız bu işte kullanılacak yani kiralanacak işçi sayısı çok fazla olur. Gereğesi de şudur dedi: "10 işçiden daha az işçi çalıştıran KOBİ'lerde siz bu sisteme bir sınır getirmiyorsunuz." Böylece 10 işçiden az işçi çalıştıran bütün iş yerleri tabii kiralık işçi kullanacak, niye kullanmasın? "Koskoca devletin, koskoca Medisi buna izin veriyor, vicdanı sızlamıyor, benim mi vicdanım sızlayacak?" der ve hepsini kesinlikle kiralık işçi olarak çalıştırır. Hadi belki işi gereği 1-2 tane ciddi ustabaşı koyar işi yürütecek, onun dışındakilerin tamamını kiralık işçi yapar. 10'un üzerinde işçi çalıştıran sektörlerde yüzde 25 kısıtlamanız var. Peki demin sizin verdiğiniz rakamlarda ne diyordunuz bize? Bunun Avrupa'daki, dünyadaki ortalaması 1,8 doğru aklımda kaldıysa, 1,5 ile 2 arası yani çalışanların yüzde 1,5 ile 2 arası. E, be, kardeşim, eğer, biz yüzde 1,5 ile 2'yi hedefliyorsak yazık bizim şu yaptığımız mesaiye, yazık, yani ülkemin yüzde 1,5'unun eğer istihdamını ki sağlamıyor ya yazık, daha ciddi bir iş yapalım. Ama, eğer bu, yüzde 1,5'u değil de eğer sizin yaptığınız bu yöntemle 10 milyon çalışana yani mevcut çalışanların yüzde 70'ini ilgilendiriyorsa iki kere yazık hâlimize çünkü bütün işçilerimiz kiralık olacak.

"Kayıt altına almaya çalışacağım." diyorsunuz, kaç yapmaya çalışıyorsunuz. Benim iyi niyetli olduğunuzdan bir kuşum yok, sonuçta siz benim ülkemizin Bakanısınız, kalkıp da bilerek, isteyerek kötü bir iş yapacağınızı aklımıza bile getirmeyiz Sayın Bakanım. Ama sizi yönlendirenler, sizin müktesebatınız, hayata bakış açınız, yaşam tarzınız... Ne bileyim yani ne dersiniz deyin, hayata bizim baktığımız yönden bakmadığınızı biliyoruz. Zaten bu Komisyonun amacı da bu; hayata farklı yönlerden bakan insanlar görüşlerini ortaya koysunlar. Umarım bu görüşler, bizim penceremizden bakılan bu görüşler yararlı olur size. Ama biz kaç yapalım derken göz çıkarıyoruz. Neden mi? Çünkü eğer ben patron olsam hayatımda olmadım, hep işçi çocuğu ve işçi oldum ama ben eğer patron olsam Sayın Bakan, elime de böyle bir imkân verirse benim devletim, üstelik de bunu Meclisten geçirirse, yani bütün milletvekilleri buna el kaldırır ya da büyük bir çoğunluğu el kaldırırsa vicdanım çok rahat bir şekilde kiralık işçi çalıştırırım, başka da bir işçi çalıştırmam. Niye çalıştırırım ki? Kendi çalıştırdığım, kıdem tazminatı ödemek zorunda olduğum, hastalandığı zaman derdini çektiğim veyahut da ihbar tazminatı ödemek zorunda olduğum bütün işçilerimi bir şekilde işten çıkarırım, birkaç tane usta adamı bırakırım, geri kalanın hepsini de kiralık işçi yaparım. Niye? Çünkü ben daha çok para kazanırım, daha az bela alırım başıma. Böylece bunlarla uğraşmamış olurum. Bunu bizim yapmaya hakkımız yok.

Şimdi diyorsunuz ya bize sizin söyleminizle, sizin ağzınızdan çıktığı şekliyle "Dayıbaşılığı sistemi iyi bir şey değil, bunu bitireceğiz diyorsunuz ya." konuşmanızın ilk başında tutanaklarda da var "Dayıbaşılığı bitireceğiz." Sayın Bakan dayıbaşılığın sadece adını değiştiriyorsunuz. Yani bu "özel istihdam büroları" dayıbaşının kibarcasıdır ya da teknik adıdır, tıpkı sizin "Bıçak parasını bitirdik." dediğiniz gibi. "Bıçak parasını bitireceğiz." dediniz ama yasal hâle getirerek 11 noktada halktan bıçak parası alıyorsunuz şu anda katkı ve katılım paylarıyla, tam 11 noktada reddetmiyorsunuz çünkü kanunları siz çıkarttınız- ve bunu şöyle açıklıyorsunuz:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 36

“Kardeşim, o zaman doktora gittiklerinde 500 lira bıçak parası veriyorlardı, şimdi 10-15 lira veriyorlar, onu da veriversinler.” ve sürümden kazanıyorsunuz. Bizim burada derdimiz, 15 lira mı veriyor, 500 lira mı veriyor değil. O lanet olası bıçak parası işini temizlediniz mi temizlemediniz mi? Temizleyemediniz. Tıpkı IMF'ye olan borçlarımızı bitirdiğiniz gibi. Evet, IMF denen kuruluşa borcumuz bitti ama yurt dışı ve yurt içi borçlarımız katbekat yükseldi, arttı. Burada da siz dayıbaşılığı bitirmeyeceksiniz, modern dayıbaşılar üreteceksiniz ve bu işçilerimize kıyacaksınız.

Şimdi, diyeceksiniz ki: “Ya, bu kadar kayıt altına alınmamış işçi var, benim derdim bunları kayıt altına almak.” Sayın Bakan, bu konuda size tam destek veriyoruz. Kayıt dışı çalışanları kayıt altına alalım, almalıyız ama bu sistemle değil çünkü bana “Ya, bu sistemden, bu işten ne anladsın sen, bir cümleyle özetle.” dersiniz ben size derim ki: İşçileri alınıp satılan, kiralanan bir köle hâline getirmişiz. Benim anladığım bu. Bu, hiçbir şekilde insanları kayıt altına almayacak Sayın Bakanım, almayacak, işe yaramayacak. Yani bu özel istihdam bürolarından adam kiralamak yerine, özel istihdam bürosu yerine 15 lira daha fazla yevmiye veren dayıbaşına gidecek bu adamlar gene ve bu iş sizin istediğiniz gibi olmayacak. Ama arkadaşlarım, bu iki arkadaşım diyor ki: “Bakın, biz bu işin uzmanıyız. İŞKUR'u eğer el birliğiyle... Paramız da var.” Kaç katrilyon dedin?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – 93 katrilyon.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – 93 katrilyon paramız da varmış.

Şimdi, biz İŞKUR'u eğer adam edersek, biz bu işi bu şekliyle yaparsak bu iş oluyormuş. Niye denemiyoruz? Bakın, İŞKUR'a ben geçen ay Bilgi Edinme Yasası'ndaki hakkım çerçevesinde sizin bu seçim döneminde kaç kişiyi istihdam ettiklerini sordum, henüz daha cevap vermediler. Üst kurula şikâyet ettim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Gelmiştir ya.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Bakanım, gelmedi. Ben Bilgi Edinme Yasası'ndan doğan hakkımı...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Herkese gönderiyoruz çünkü.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Size hemen göndereyim.

Gönderdim, on beş günlük yasal süre içerisinde...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Her gün gazetelerde bizim verdiğimiz cevaplar çıkıyor.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Bakanım, bakın, ben yasal hakkımı kullandım, size yazdım, dedim ki: Bana bilgi verin.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bir eksiklik var demek ki.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Olabilir. On beş gün içinde bunu bana vermeniz gerekiyordu, vermediniz. Üst kurula şikâyet ettim.

Ben konuşmaya başlayınca popülariteniz arttı, herkes size bir şeyler söylemeye başladı Sayın Bakan. Biliyorum, siz aynı anda 3-5 kişiyi dinleme kabiliyetine sahipsiniz ama saat de onu geçti. Siz de insansınız, arkadaşlar çok fazla “input” verirlerse sağlığınız da bozulur.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – 11'inci madde kapsamında olduğu için öyleymiş.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – 11'inci madde neymiş, devlet sırrı mıymış?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Yok, bizzat bakmadım ama başka birimlerden geldiği için zor oluyor muhakkak şu anda, normal sorsanız hemen geliyor.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, bakın, Sayın Bakanım, benim sorduğum çok basit bir soru var. “Başka birim” ne demek ya? Ben bunu İŞKUR'a soruyorum: İŞKUR kime bağlı? Bunu bir kişi cevaplayacak. Hangi kuruma bağlı? Şimdi, bunun adı “ipe un sermek”tir. Yani şimdi, siz İŞKUR'dan Millî Eğitime...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Binlerce soruya cevap veriyoruz, hiç merak etmeyin Aytuğ Bey.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Vallahi vermiyorsunuz, Sayın Bakanım, vermediniz işte, on beş gün benim yasal hakkım var, vermediniz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Eksik yapmışız, verimiz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Tamam, bekliyorum ama bana sakın şunu demeyin: “Bir Millî Eğitime sorulmuş bakalım kaç kişi göndermişiz, bir Ormana sorulmuş bakayım kaç kişi göndermişiz.” Aynı şeyi ben nükleer santral için Enerji Bakanlığına sordum ÇED raporuyla ilgili, dönemin Enerji Bakanı dedi ki: “Efendim, bunu bize görüş bildiren kurumlara sor.” Kardeşim, bu evrak sana geldi mi? Geldi. Bu senin resmî evrakın mı? Evet.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Her şeyimiz açık, hiç merak etmeyin.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Yasa diyor ki: “Devlet sırrı olmadığı sürece vereceksin.” Ben size başvurduğum, vermediniz Sayın Bakanım. “Vereceğim.” diyorsanız bu sizin zaten lütfetmeniz değil, yasanın size yüklediği bir yükümlülük, bana verdiği bir hak ama bu hakkım benim gasbedildi, elimden alındı. Ben İŞKUR'dan sizin kaç kişiyi seçim döneminde işe aldığınızı bilmiyorum henüz ama öğreneceğim, peşini bırakmam.

Bakın, niye bu örneği verdim? Biz İŞKUR'un amacından saptırılmış bir şekilde Hükümet tarafından kullanıldığını iddia ediyoruz, bu iddialarımıza dayanak olmak üzere de sizden bilgi istiyoruz. Buna rağmen, bütün bunlara rağmen yani iktidar İŞKUR'u tepe tepe kullanmasına rağmen diyoruz ki: “Arpalığı artırın.” Çünkü İŞKUR aracılığıyla yapacağınız kayıt altına alma işlemi size siyasal yarar sağlayacaktır ama işçiye de yarar sağlayacak, bizim derdimiz bu. Onun için bunu, bu işlemi biz İŞKUR aracılığıyla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 37

yapabiliriz Sayın Bakan; paramız da var, birikimimiz de var, deneyimimiz de var; bunu yapabiliriz. Onun için hiç öyle işçi ile işveren arasına muhabbet tellalı koymamıza gerek yok. Devletim var, benim devletim işçisine iş bulmak, işverenin de sanayicinin de önünü açmak mecburiyetindedir. Hiç kimse, işveren temsilcisi arkadaşlarımız bizi işverene karşı geliyoruz, işverene zorluk çıkarıyoruz gibi algılamasın, asla öyle bir niyetimiz yoktur. Bu devlet namusuyla, şerefiyle çalışan, vergisini ödeyen, işçinin alın terini sömürmeyen bütün işverenlerin önünü açmak ve onlara teşekkür etmek zorundadır. Öncelikle gölge etmemesi gerekiyor, bu bilinçle konuşuyoruz. O yüzden, işverenin önünü açacaksınız ama işverenin önünü açarken işçinin de alın terini sömürmeyeceksiniz, devletimin varlık sebeplerinden bir tanesi de budur.

Yine, siz konuşmanızda, sunuşunuzda dediniz ki: "Efendim, kadınların iş yaşamına girmesi düşüyor." Çok haklısınız.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Düşüyor demedim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ne dediniz? "Yeterli değil." dediniz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Hayır, eğer biz iki, dört, altı ayla karşı, 6 yaşına kadar çocuklara bakmaya karşı ebeveynlere yönelik yeni bir sistem kurmazsak bu konuda kadınların iş yaşamında bulunmasıyla ilgili iş yaşamında bir tedirginlik var. Yani bu sadece bize ait bir endişe değil.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Bakanın mikrofonunu açar mısınız Başkanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Yok, onu anlatırım ben sonra.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Yok, ben duymadığım için Sayın Bakanım, önemli bir konu.

BAŞKAN – Sayın Bakana söz vereceğim efendim siz bitirirseniz, öyle yapalım, karşılıklı konuşmayalım.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bakın, Sayın Bakan önemli bir şey söylüyor. Burada amacımız: "Konuşmaları yapalım, gidelim, tamam, hadi." Hayır. Sayın Bakan önemli bir şey söylüyor, ben de dinlemek istiyorum eğer izin verirseniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, sorun değil, açarım, sadece şöyle bir konu için sizden sonra kendisine söz verecektim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Yok, karşılıklı konuşma gibi bir durum yok zaten Başkanım.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Bakanım, konuşur musunuz, söz almak ister misiniz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Sorun değil.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ben şöyle bir not almışım: "Kadınların iş yaşamındaki yeri istenilen düzeyde değil." Siz öyle söylemişsiniz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Doğru, tam söylediğim bu.

Şöyle bir problemimiz var, sadece bizim değil, dünyadaki gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin de şöyle bir problemi var: Refah payı yükseliyor. Bir taraftan refah payı yükselirken diğer taraftan şöyle bir süreç yaşanıyor, özellikle arkadaşlarımızın bir bölümü de bahsetti: Yani gerek aile içi ilişkiler gerek diğer gelişmelerde... Kadın doğum yapacak ve çok doğal olarak şöyle bir değerlendirme de var, bir bilgi olarak sunayım: Kişi başına gelir seviyesi yükseldikçe bir noktaya kadar toplumlarda doğurganlık oranı düşüyor, kişi başına gelir seviyesi daha yüksek bir noktaya geldiği zaman doğurganlık oranı artmaya başlıyor. Örneğin, bizim 2075-2080'den sonra doğurganlık oranımız daha artacak. Yani şu anda 2,1'den 2'ye, 1,9'a doğru geriliyor ya, kişi başına gelir seviyesi yükseldikten sonra... Neden? İşte, kreş imkânı yakalıyor. Neden? Çalışma hayatı içerisinde daha rahat edebilme imkânı ortaya geliyor. Bu bize ait bir araştırma değil. Bu, bütün dünyanın, üzerinde şu anda ortaklaşa olarak buldukları ve elde ettikleri veriler olarak ortada durmaktadır.

Şimdi burada temel problem şu: Siz iş hayatına koydunuz mu kadını? Koydunuz. İki ay, dört ay, altı ay 1'inci, 2'nci, 3'üncü çocukta izin verdiniz, 6 yaşına kadar da izin verdiniz mi? Çok doğal olarak... Siz de doktorluk yaptınız. Diyelim ki yanınızda çalışan bir hemşire, yanınızda çalışan bir sekreter, yanınızda çalışan başka birisi 1'inci çocuğu yaptı, siz onunla bir ilişkisi içerisinde girdiniz, ayrıldı; sonra tekrar döndü, tekrar ayrıldı, tekrar döndü. Bu, çok doğaldır ki iş ilişkisi içerisinde bulunan işveren ile o kişi arasında bir endişe ortaya koyacak ve kadını iş yaşamından biraz daha uzaklaştırabilen bir gelişme meydana getirecek. Şimdi buna nasıl bir tedbir almak zorundasınız? Buna bir hukuki tedbir almak zorundasınız; iki, kadının iş yaşamı içerisinde, iş güvencesi içerisinde bulunabileceği bir tedbir almak zorundasınız ve buna geçici bir tedbir almak zorundasınız ki o kadın -veya ebeveyn, aynı şey erkek için de geçerli yani- o iş ilişkisini, oradaki daimî işini kaybetmesin. Söylemek istediğim bu. Bu sadece bize ait de değil. O zaman onu söylerken şunu da dedim: "Amerika'yı yeniden keşfetmiyoruz." Aynen cümlelerim öyle. Yani Amerika'yı yeniden keşfetmiyoruz. Böyle bir ilişki kurulmuş, biz de bu ilişkiyi böyle sürdürmek zorundayız çünkü kadının iş yaşamı içerisindeki, siyasal hayat içerisindeki, sosyal hayat içerisindeki yerini artırma konusunda, yaklaşık on üç yıllık, on dört yıllık tecrübemiz başarısız bir tecrübe değil; tam tersi, başarılı bir tecrübe olarak gidiyor. Bakın, Türkiye Büyük Millet Meclisi içerisinde bile ciddi bir şekilde bir yarışma içerisindeyiz. Hatta "Siz bu kadar oranda kadın milletvekili yaptınız, biz bu kadar oranda kadın milletvekili yaptık..." Bu, kendi içimizde de ciddi bir şeye dönüyor. Yani "Şu kadar az kadın milletvekili yaptık, bu kadar çok fazla kadın milletvekili yaptık..." Bu bir kültür olarak oluşuyor. Bu, yanlış bir şey değil ama bunu hep beraber muhafaza etmek zorundayız. Bu, iş yaşamında da aynen böyledir. Bunu ifade etmek istedim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim.

Şimdi daha netleştireyim Sayın Bakanım. Teşekkür ederim ama şunu da unutmayın Sayın Bakanım: Biz hakikaten dersimizi çalışarak geliyoruz. Birazdan size ne demek istediğimi anlatacağım. Sizin verilerinize göre, TÜİK verilerine göre, kadının iş hayatındaki oranı, çalışan kadın oranı düşüyor, son üç yılda düşüyor. Bunu bütçe görüşmelerinde de sizin kitapçıklarınızdan arkadaşlarımızla tartıştık. Yani

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyona : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 38

şu anda iş alanı dışında bulunan kadın oranı yüzde 73. İstihdam edilen kadın oranında ciddi anlamda, ciddi sayılabilecek anlamda, yüzdelerde düşüş var. Bunu ben söylemiyorum, siz söylüyorsunuz.

Şimdi diyorsunuz ki: "Ben kadınların iş yaşamına girmesini istiyorum." Bu güzel bir şey, niyet iyi çünkü düşünüyor kadının iş yaşamındaki oranı sizin verilerinize göre. "Bir şeyler yapmam lazım." diyorsunuz ve kalkıyorsunuz, böyle bir özel istihdam bürosuyla bunu yapmaya çalışıyorsunuz ve 2'nci maddede evde çalışmayı öneriyorsunuz. Bu, kadının iş hayatındaki varlığını yok edecektir çünkü bu şekilde yaptığınız zaman, özel istihdam büroları aracılığıyla gelecek olan işçiler, iş güvencesi olmadığı için, mecburen 3 işçinin yaptığı işi 2 kişi yapacak, mecburen yapacak bunu. İş güvencesi olan insan biraz daha rahat olacak, biraz daha yasal haklarını isteyecek ama iş güvencesi olmayan işçiler, kadınlar 3 kadının işini 2 kadın yapabilecek. Bir de toplumsal geleneklerimizi de dikkate aldığımızda, kocası, babası da "Kızım, ne işin var gidiyorsun? Otur evinde, bak dikmiş dik, böyle evden, uzaktan çalışma sistemi de varmış." dediği anda siz kadını eve hapsedeceksiniz. Bunlar bizim endişelerimiz. Eğer "Haksız." diyorsa kadın arkadaşlarımız, tartışabiliriz, haksız da olabiliriz ama benim gördüğüm bu, arkadaşlar. Eğer bunda bir yanlışlık varsa oturalım, el birliğiyle bunun doğrusunu bulalım. Biz, kadının sadece çalışma hayatında değil, sosyal, siyasi hayatta da mutlaka en az erkekler kadar önde olmasını istiyoruz ama bu sistem kadını geri götürecektir.

Şimdi, bakın Sayın Bakanım, bu işi 2009 yılında bu Hükümet yasalaştırdı. Arkadaşlarımızın da söylediği gibi Abdullah Gül bunu veto etti. Neden veto etti? Bir bakmışsınızdır, muhakkak bakmışsınızdır. Ben de baktım. O kadar güzel anlatıyor ki, diyor ki: "Bak kardeşim, benim Anayasa'ya göre eşit işe eşit ücret vermeniz gerekir." Yani 2 insan aynı iş yerinde aynı iş yapıyorsa bu insanların nereden geldiğinin bir önemi yoktur, aynı parayı almalı. Peki, ben size şimdi sorayım: Ben geçici işçi olayım, siz de asıl işçi olun. Siz bir fabrikada çalışıyorsunuz ve 4 bin lira maaş alıyorsunuz. Beni de kiraladılar, asgari ücretle 1.300 lira alıyorum. Aynı fabrikada, aynı çatı altında, aynı atmosferi soluyarak aynı iş yapıyoruz; siz 4 bin alıyorsunuz, ben 1.300 alıyorum. "Ben bunu bunun için veto ediyorum çünkü siz eşit işe eşit ücret vermiyorsunuz, Anayasa'daki eşitlik hakkını ihlal ediyorsunuz." dedi. Şimdi siz bana deyin ki: "Efendim, biz öyle bir madde koyacağız ki buraya, bu işçi istihdam bürosundan gittiğinde..." Bakın, biz ruhuna karşıyız, kesinlikle karşıyız ama bize "Kardeşim, Ahmet'in yanına Mehmet'i gönderdiğim zaman aynı parayı alacak." dersiniz bu, bir nebze bizi ve kamuoyu vicdanını rahatlatabilir. Bir nebze... Ama asla, kesinlikle tatmin etmez. Neden? Adama gönderdiniz oraya üç ay çalıştı. Hadi Ankara'nın Çankaya'sında bir iş buldunuz, gönderdiniz. Üç ay sonra Mamak'a gitti, üç ay sonra Nallıhan'a gitti; Ankara içinde. Yahu bu adamın bir evi yok mu kardeşim? Bu adamın bir çocuğu yok mu? Bu adam bu çocuğu okula göndermeyecek mi? Bu adam evini barkını her defasında... Kaplumbağa mı bu gittiği yere evini götürsün? Böyle bir şey yok. Yahu bir insanın bir düzeni vardır, bir hayatı vardır. Yarın sabah uyandırdığınızda milletvekili olup olmayacağınızı bilmemek gibi bir şeydir bu. Sabah uyanacağınız, ya Allah ya Bismillah; acaba ben bugün gene milletvekili miyim, yoksa bugün beni başka bir yere mi geçici görevlendirdiler? Bugün ben müşavir miyim, müsteşar mıyım belli değil. Böyle bir şey olmaz Sayın Bakan, böyle bir şey olmaz. Sizin için de geçerli. "Yarın sabah uyandırdığımda acaba Bakanlığım elimden gider mi?" diye bir düşünce... O koltuğa âşık olmadığınızı biliyorum ama emek ediyorsunuz, diyorsunuz ki: "Ben bu işi yapacağım, görevimi yapayım. Belli bir süre ben bu işi aldım, emek ediyorum." Ama işçiler için bunu söylemiyorsunuz. Diyorsunuz ki: "Bir ay orada çalış, bir ay orada çalış; bir gün patronun bu olsun, bir gün patronun bu olsun; bir gün patronun rakı içsin, bir gün patronun cumaya gitsin." Ya böyle bir şey insanın ruhsal yapısını altüst eder Sayın Bakanım. İnsanların yaşam tarzlarını bizim bu şekilde ihlal etmeye gerçekten hakkımız yok ve bu sistem bir süre sonra yürümez hâle gelecek ve olmayacak.

Yine sizin tabiriniz: "Kamyonun üstünde giden insanlar ölmesin istiyoruz." Ya bunu kim ister? Ama bana "On dört yıldır tek başıma iktidarım. İsteyip de çıkaramadığım bir tek kanun yok ama ben kamyon üstündeki ölümleri on dört senede önleyemedim." diyorsunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Öyle demeyin.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ne diyeyim? Evet, önleyemediniz. Evet, keşke önleseydiniz, keşke. Ama bu dakika... Hadi, "Benim çok acil, daha acil işlerim vardı, bugün bunu yapacağım." diyorsunuz; e vallahi, yöntemi bu değil, gene yöntemi bu değil. Bu sefer, ölenler belki Türk olmayacak, Suriyeli olacak; değişen bir şey gene olmayacak. Çünkü insanoğlu yapısı gereği doymaz ve bencildir, ancak akıl, bilgelik gelirse biraz nefesine hâkim olabilir. Onun dışında, insan kadar bencil bir yaratık daha dünyada yoktur. Niye bunu söyledim? Çünkü insanlar para kazanmak isteyecekler, özel istihdam bürosundan bir vatandaşımızı alıp da çalıştırmak yerine o Suriyelileri kamyona koyup çalıştıracaklar. Yani bizim yaptığımız bu iş yine bir işe yaramayacak hiçbir şekilde.

Diyorsunuz ki: "Güvenceli bir iş." Ya, bakın, bu kadar laf saydım, Allah aşkına, biriniz deyin ki "Bunun bana güvencesi var.", biriniz deyin ki "Ya, bu gerçekten güvenceli." Hani demin Tur Hanım konuşurken söyledi ya, oradan bir ses geldi "Ya, 'güvenceli' yazıyor orada." "Güvenceli" yazıyor değil mi şunun başında? Sen onu okumadın ya. Şurada kalın kalın "güvenceli" yazmışlar. Ya, bunu kim yazdı Allah aşkına ya? Ya güvencenin ne demek olduğunu bilmiyor ya da bizimle dalga geçiyor. Kim yazdı bu yazıyı "güvenceli" diye? Allah aşkına, bunun neresi güvenceli? Sayın Bakan, siz kendiniz diyorsunuz ki: "Bunlar bunlar geçicidir." Siz kendiniz diyorsunuz ki: "Biz özel istihdam bürosundan alıp esnek çalıştıracacağız." Yani adamın işi arttı, bir sipariş aldı üç aylığına oraya gidiyor, paketleme örneğini verdiniz, doğru. Ya, hangi patronun böyle kalkıp da yoldan geçerken birdenbire işi artar? Hayır, yok öyle bir şey artık. İşini belli, planlı bir şekilde artırır, büyür, buna göre de istihdamını sağlar. Bu gerçekten önemli. Güvenceymiş, ne güvencesi?

Şimdi siz, Sayın Bakanım, bu özel istihdam bürosuyla... Diyelim ki siz özel istihdam bürosu açtınız, ben de işçinizim. İkimizin arasında nasıl bir hukuk var? İş hukuku var, değil mi? İş Kanunu geçerli; siz patronsunuz, ben işçiyim. İkimizin arasındaki iş akdini hukuken bağlayan kanun İş Kanunu'dur. Peki, güzel, siz beni kiraladınız diyelim ki Müsteşarınıza ya da işte bir yere kiraladınız, benim

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 39

oraya gittiğimde sizin patron olarak beni gönderdiğiniz iş yeriyse nasıl bir hukuki bağınız var? Borçlar Kanunu, Ticaret Kanunu. Peki, benim başıma bir iş geldi, acaba ben Borçlar Kanunu'na göre mi hakkımı arayacağım, İş Kanunu'na göre mi hakkımı arayacağım? Gönderdiğiniz yerde benim başıma bir iş geldi, bir kaza geçirdim, sakat kaldım. Patron diyecek ki bana: "Kardeşim, senin patronun ben değilim ki, senin patronun Sayın Soylu, git, derdini ondan ara." Sen diyeceksin ki: "Kardeşim, ben aracıyım, seni gönderdim, o adam gerekli tedbirleri almamış, sen sakat kalmışsın. Git, derdini oradan ara." Ben şimdi, hangi hukuka göre hakkımı arayacağım? Beni ortada bırakıyor bu sistem Sayın Bakan. Öbürü hiç olmazsa, kamyonda öldüğü zaman -Allah korusun, olmasın böyle bir şey ama- para toplanıyor, gariban götürülüyor, bir şeyler yapılıyor ama burada kimse "Çalışıyor bu adam, devlet bakıyor." diye vallahi billahi yüzüne bile bakmaz. O yüzden, büronuz ile müşteri arasında sizin ticaret hukuku, büronuz ile işçi arasında İş Kanunu geçerli. Bu muğlaklık, bu bulanıklık asla giderilemeyecek.

İşverenleri de uyarıyorum: Sizin de başınız belaya girecek. Bu kanundan öyle çok mutlu olmayın, "Biz onaylıyoruz." filan dediniz ya demin, onaylamayın kardeşim bu kanunu, vallahi onaylamayın, başınız ağrıyacak çünkü gelecek olan işçi sizin işinizi sahiplenmeyecek, "Lanet olsun, çocuğuma ekmek götürmek zorundayım." diye gelecek. Gönülsüz iş ya karın ağrıtır ya diş. Bunu da patronlar unutmasınlar. O yüzden, işçinize sahip çıkın, işçinin hakkını verin, işçiler de iş yerine sahip çıksın. Bakın, biz bunu çok yaşadık; işçiler, inanın bana, patronun daha çok iş yerine sahip çıkarlar. Neden? Çünkü patron batarsa işçi ölür ama patronun o fabrikası batarsa mutlaka bir yerde ya bir gayrimenkulü vardır ya başka bir fabrikası vardır ya bir güvencesi vardır, hayatını kurtarır. O fabrikanın batmaması için o işçi işine dört elle sarılır, sizi sevdiğinden değil, işini kaybetmemek istediğinden. Ama şimdi diyor ki: "Ben üç aylığına gelmişim ya, bana ne işverenin işinden, batarsa batsın." Ve benim üretimim düşecek Sayın Bakan.

Bu iş neresinden tutarsanız tutun her tarafı pis bir değnek hâline geldi. İşçi memnun mu? Vallahi değil "Kiralığım ben." diyor. İşveren memnun kalacak mı? Vallahi memnun kalmayacak çünkü işçi gönülsüz çalışacak. Peki, siyasetçiler memnun mu? Değil, sabahdan beri, konuşma âşığı değiliz ya, vallahi memnun değiliz. Peki, niye bu işte ısrar ediyorsunuz? Getirdiniz geçen dönem, gene bu kadar itiraz ettik, bu sene ne olduysa sendikaların da sesi çok çıkmıyor, söyleyeceklerini söylediler... Ya, ben sendikaların yerinde olsam yemin ediyorum şuraya 10 bin işçiyi yığarım, getiririm Meclisin kapısına, Yani "Hakkını ararım, hakkınızı arayın." derim ya. Bu iş başka türlü olmaz.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Akıllarına yattı demek ki. Siz bir işveren olun, bir kere de öyle düşünün, bunları konuşalım sonra.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Haklarını arayacaklar ablacım, hakkını arayacak.

İşveren olanlar zaten derterini yeterince güzel anlatıyorlar. Bakın, güzel güzel...

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Hayır, işveren işçisine sahip çıkmak istiyor zaten...

BAŞKAN – İlkse Hanım, sözleriniz kayda geçmiyor.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – İşveren işçisine sahip çıksın, geçici işçiye işveren de sahip çıkmaz Sayın Milletvekilim. "Nasıl olsa geçici, bana ne." diyecek, adını bile öğrenmez, "Çocuğun var mı?" diye bile sormaz.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Adı "geçici" ama kalacak orada...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Kalmaz, kalmayacak çünkü -çıkardığınız kanunu bilin- dört ay, üzerine iki, iki daha dört ay daha koyuyorsunuz, ondan sonra mümkün değil, zinhar o işe devam edemiyor. Yani böyle bir şey olmaz. Yani önünüzdeki tasarı diyor ki: "Dört ay, artı bir dört ay daha en fazla." Boşuna mı işveren dedi ki: "Kardeşim, bu dört ay, artı dört ay yetmez." "Ne istiyorsun kardeşim?" "Daha da uzatın." dedi. "Al sana ömür boyu köle." dedim ben de buradan. Yani, böyle bir şeyi yapamazsınız çünkü burada zaten adı "geçici işçi" bunun. Bu nedenle işçilerimizi vallahi billahi köleden beter ettik.

Bakın, bir başka örnek vereyim Sayın Bakanım: Diyelim ki sizin istihdam büronuz var -okudum kanunu- diyorsunuz ki: "Asgari ücretin şu kadar tutarı teminat verilir." Doğru mu Sayın Müsteşarım? Bir tutar var, 200 katı. Ben de 20 eleman çalıştırıyorum, çalıştırdım, paraları topladım, yallah dedim gittim, kayboldum. Olur mu olur, kaçtım; ne olacak? Söylediğiniz şey şu, devlet olarak, Çalışma Bakanlığı olarak yapacağınız şey şu bizim önümüze koyduğunuz evraka göre: Bir, ben önce bu şirketin SGK borcu var mı yok mu diye bakarım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Okumamışsınız galiba ama şimdi üzülürüm...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Hayır, bitirmeme izin verin, eksiğimi tamamlayın.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Ama birinci alacak, öncelikli alacak işçinin.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Bakanım...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Burada bu kanunda özellikle bu.

ÇETİN ARIK (Kayseri) - Kimden alacaklar bunu?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teminattan alacak ama o teminatın...

ÇETİN ARIK (Kayseri) – 200 asgari ücretliye de mi teminat vereceksiniz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Tamam, işte, 200 kişi...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – O teminatın...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) - Sayın Bakanım, bu teminat zaten 400 bin lira. Bu istihdam bürolarında belki bin kişi çalışacak yani çekirdek parası gibi kalıyor. Üç aylık maaşını alamadığı zaman 2 trilyonun, 3 trilyonun karşılama şansı yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 40

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Arkadaşlar, 10 bin lira sermayeli bir şirketten bahsediyoruz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ama bakın, ona göre işçiyi...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Hayır, söylediğiniz için sordum, SGK dediğiniz için.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – O zaman şunu deyin Sayın Bakanım: “Evet, bunlar ufak tefek iş yerleri olabilir, ben çalıştırdığı işçi başına teminatını yükseltirim.” veya deyin ki: “Ben devletim kardeşim, bu adam kaçtıysa güvencesi benim, işçinin parasını öderim.” Hiç olmazsa bunu deyin, bakın, bunu da demiyorsunuz. Yani, ha, bunu deseniz de biz mutlu olmayacağız yine tam anlamıyla ama hiç olmazsa bir kamburu kaldırmış oluruz. Yani, bizim “alt komisyon, alt komisyon” dememizin nedeni bu. Bakın, saat on buçuk oldu yani konuya ilgisi olan arkadaşlarımız da olmayanlar da çoğunluğu sağlamak üzere buradalar. Eminim, keyif alıyorlardır ama bu teknik konuları bizim alt komisyonda çok daha rahat konuşmamız gerekirdi. Belki Sayın Başkan tümü üzerindeki görüşmelerden sonra ikna olursa değerli milletvekilleri, bir oylama yapalım ve alt komisyona gönderelim. Göndermeyecekseniz de oylama yapalım, reddedin, kayıtlara geçsin Sayın Başkan, onu da sizden istirham ediyorum.

Peki, Sayın Bakanım, önemli bir soru: Bu özel istihdam bürolarına siz burada lisans vereceğinizi söylüyorsunuz yani tıpkı hastanelere verilen ruhsatlar gibi, ruhsat belli bir bedel karşılığında.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Var zaten şu anda.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Tamam.

Peki, bu özel istihdam bürolarını yabancı şirketlerin satın almasına bir engel var mı? Yok, değil mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Kıymetli Dostum, şu anda bu yaptığımız, konuştuğumuz işi Türkiye’de yapan yabancı şirket var.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Var, biliyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bir dakika... Hiçbirinizin sesi çıkmıyor. Şimdi biz bu ilişkiyi normalleştiriyoruz ve biz bu ilişkiyi kanunlaştırıyoruz ve hukuklaştırıyoruz. Sizin demeniz lazım ki: “Siz millî bir adım atıyorsunuz. Size teşekkür ediyoruz.” Ve bu ilişkiyi bizim... Adam holding kurmuş, mevcut İş Kanunu’ muza ait bir şekilde - arkadaşlar biliyorlar- şu anda 5 bin, 10 bin, 15 bin, 20 bin işçiyi bir yerde çalıştırıyor. Biz ona İş Kanunu’ muzun içinde olduğu için bir şey yapamıyoruz, söyleyemiyoruz da çünkü bir holdingden bir holdinge -burada var on sekiz aya kadar- bir işçiyi başka bir yere devredebiliyor benzer iş olduğu için. Biz dönüyoruz, bunu da sistemin içerisine alan, bunu da kontrol edebileceğimiz, bunu da bizim kendi kontrol mekanizmamız içerisine alabilecek bir adım daha atıyoruz ki biz bu işlerin tamamını bir şekilde hem denetim içerisine alalım hem de kendi kaydımız içinde daha iyi tutabilelim. Yani, bütün yapmaya çalıştığımız... Siz onun zaten hakkını birkaç kez verdiniz, “Siz de yanlış bir iş yapmak için yola çıkmış değilsiniz.” diyorsunuz, doğru. Biz bütün bunları görerek, bütün arkadaşlarımızla birlikte günlerden beri çalışıyoruz.

Evet, sendikalarımızın birtakım talepleri oldu, işverenlerimizin talepleri oldu ama bizim görevimiz burada bir hakemlik ortaya koyabilmek ve gücümüzün yettiği ölçüler içerisinde de bir sistematiğe bunu büründürebilmektir, yoksa...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Bakanım...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Kusura bakmayın...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Hayır, estağfurullah, ben benim oluyorum yani çünkü sizin konuşmanız lazım bizimle, biz sizi konuşmaya teşvik ediyoruz.

Bakın, sizin bu direncinizi anlıyorum, lütfen Genel Kurula saklayın. Bakın, Genel Kurulda televizyon var, halk bizi izliyor. Orada bu direnci göstermenizi anlayışla karşılarım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Direnç değil bu ya, karşılıklı konuşuyoruz Aytuğ Bey yani.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Tamam, ben direnç hissediyorum. Bende ki algı yani bende oluşturduğunuz algı.

Size rica ediyorum, bu direncinizi Genel Kurulda gösterirseniz bunu siyasi olarak ben anlamlandırabilirim ama burada eğer gerçekten bir iş yapmaya çalışıyorsak nasıl ki siz kötü niyetli değilseniz biz de bu işi bloke etmek için, sırf bu iş için tutulmuş memurlar değiliz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Estağfurullah.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ben kısa siyasi yaşamımda -içinizde benden çok daha kıdemli siyasetçiler vardır- buraya gelen, Komisyona gelen tasarıların, tıpkı sizin gibi konuşan sayın bakanların, “Biz, herkesle konuştuk, her şeyi yaptık.” diyenlerin Genel Kuruldan çıktığı şekliyle o tasarıya baktığımda yüzde 50’ den fazlasının değiştiğini gördüm, beş yıl gibi kısa bir hayat içerisinde. Bu ne demektir? Siz devletsiniz, o pencereden bakıyorsunuz. Elbette bakacaksınız, elbette sizin göreviniz devleti yönetmek, halk size bu yetkiyi verdi. Bizim de görevimiz sizi denetlemek ve hata yapmamanızı sağlamak. Bakın, hata yaptığınız zaman biz davul zurna çalarız, bunu siyaseten kullanırsınız ama halk zarar gördükten sonra bunun bir anlamı olmaz. Benim görevim sizin hata yapmanızı önlemektir. Ben bunları burada konuşacağım. Buna rağmen hata yaparsanız bunun adı taammüden, bilerek ve isteyerek bu yanlış yapmak demektir; bunun adı artık taksir değildir. Neden? Çünkü biz size bunları anlattık. Artık bunun adı bilerek, isteyerek, taammüden bunun sonuçlarına katlanacak şekilde adım atmış olmanızdır. Biz o zaman bunu kullanırsınız ama şu Genel Kuruldan çıkana kadar, biz sonuna kadar bunları size anlatmaya çalışacağız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 41

Biz bu Komisyonda, inanın bana, paçavraya dönen teklifler, tasarılar biliriz. "Allah Allah, biz nasıl bunu düşünemedik." diyen bakanlar biliriz. Siz o koltukta bugün oturuyorsunuz, dün başkası oturuyordu, yarın benim koltuğumda başkası... Ama değişmeyen, kök salmış kurumlar var, etrafınızdaki bürokratlar. Yani üst düzeyler siyaseten değişiyor, anlıyorum ama oradaki teknokrat ve bürokratlar için ruhunu biliyorlar; bir de sendikalar. Allah aşkına bunları dinleyelim.

Bakın, siz de siyasetçisiniz ben de ama bu, siyasete kurban edilecek bir konu değil, bu çok önemli bir konu. Demin bir arkadaşım dedi ki –sanıyorum Cengiz Bey’ di- “3 tane patron, 3 tane işçi, 3 tane Hükümet temsilcisi bir araya geldik, bu işi pişirdik.” dedi. Niye yapmıyoruz biz? Bir alt komisyona gönderemedik şunu ya. Ne olur yani, iki gün sonra çıksa bu kanun yani şey mi olur, yer mi yarılrır? Zaten bütçe görüşülüyor, zaten şu anda Parlamento, Genel Kurul meşgul, zaten dolu. Ne yaparsanız yapın Sayın Başkan, sıra sayısını alacaksınız, koyacaksınız bir kenara, “Benim Komisyonumdan çıkan ilk tasarı.” diyeceksiniz. Bu kadar. Vallahi gelmeyecek. Niye? Çünkü şu anda bir başka AR-GE görüşülüyor, arkasından bütçe görüşeceğiz. Bir ay daha bu kanun gelmez, kişisel verilerle ilgili tasarı var, bir ay daha bu kanun Meclise gelmez Sayın Bakan, gelmez.

Ya, Allah rızası için dedik ki size: İki, üç gün bunu, bırakın, taraflar birbirlerinin gözünü, kaşını yarıyor mu, ne yapıyorsa yapsın. Sayın Başkan beşer dakika süre verdi sendikalara, onlar aşılar ama biz saatlerce konuşuyoruz. Konuşması gereken taraflar onlar, işverenler ve işçiler; biz değil. Biz sadece onların hizmetkârı olacağız, diyeceğiz ki: “Girin şu odaya, ne istiyorsanız yapın, buradan bir şey çıkarın. Size de iki gün süre veriyoruz, üç gün veriyoruz. Sonra anlaşıyorsanız kusura bakmayın, ben siyasetçiyim, gereğini yaparım, siyasi sorumluluğunu da taşıyım.” Bunda niye inatlaşıyorsunuz bizimle? Yani bu çok zor bir... Ha, acil bir şey olur, anlarım. Bazen vardır, Sayın Davutoğlu dedi ki: “Yüz gün içinde şunu, şunu, şunu yapacağım. Halka söz verdim.” Eyvallah dedik, yani bizim de asgari ücret gibi, bizim de gerçekten çok önemseydiğimiz kanunlardı, yani çok uzatmadık, hadi çıksın dedik ama burada böyle bir sözünüz de yok vatandaşa. Hükümet programına koymuşsunuz. Ya, üç gün sonra olsun, ne olacak? Bizi şikâyet edin, deyin ki: “Ya, muhalefet istemedi, üç gün gecikti.” Ama sağlam bir iş yapalım, doğru düzgün bir iş yapalım.

Benim sizden özellikle istirham ettiğim konu bu. Bakın, sizinle ayaküstü sohbetimizde dediniz ki: “Ya, bir şey değiştirmedik ki. Bu nasılsa alt komisyona gitti, çalışıldı, çok enerji sarf edildi orada. Geldi, bir daha veto edildi, bir daha geldi. Ya, bir daha niye gitsin?” Yani düşünüyorsun, evet, mantık böyle gerektiriyor. Öyle değil, bakın, çıkardım. 2009’u demiyorum, 2015 ve şimdi sizin getirdiğiniz 2016’ daki farklar. Sadece farklardan birkaç tanesini okuyacağım:

“Geçici iş ilişkisi kurulacak hâller.” yazmışız 2015’te, hani kadük olanda. Şimdi 5 tane yeni madde ekleme. Hani bir ekleme yoktu, sadece kısıtlamalar vardı? Bakın, diyorsunuz ki: “Ben buna ev hizmetlerini ekledim, efendim, işletmenin günlük işlerden sayılmayan ve aralıklı olarak gördürülen işlerde de bunu yaparım.” Sonra diyorsunuz ki: “İş güvenliği bakımından acil olan işlerde veya üretimi önemli ölçüde etkileyen zorlayıcı nedenlerin ortaya çıkması hâlinde de ben geçici işçi kullanırım.” Ya, bir fikirdir; yanlış, doğrudur, tartışmamız lazım bunu ya. Yani bu doğru bir fikir de olabilir. Belki de siz bunun yanlış olduğunu anlayacaksınız veya deminden beri sendikacı arkadaşlarımızın söylediği, işletmenin öngörülemeyen ölçüde işinin artması. Ne demek “öngörülemeyen”? Bunu tartışmamız lazım, bu yepyeni bir kavram. Yepyeni bir kavram koyuyorsunuz literatüre ve diyorsunuz ki: “Dönemsellik arz eden iş artışları hâlinde ben kiralık işçi kullanırım.” Bunların hiçbirini bizim 2015 yılında 24’ üncü Dönemde tartıştığımız konular arasında yoktur Sayın Bakanım. Bunlar olmadığı için biz diyoruz ki: Yepyeni şeyler var, o yüzden bunu alt komisyona götüreceksiniz, götürmelisiniz.

Bakın, devam ediyorum. Geçici iş ilişkisiyle ilgili hükümlerde aykırılık olduğunda 2015 yılında işverene veya vekiline her bir işçi için ceza öngörmüşsünüz, burada kaldırmışsınız. Ya, bir gerekçesi vardır muhakkak. Yani biz işverenin düşmanı değiliz, kaldırmışsınız... Kaldırılmalı mı, kaldırılmamalı mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI AHMET ERDEM – Ayrı bir madde...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ayrı bir maddeye mi koymuşsunuz onu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI AHMET ERDEM – 7’nci madde oldu efendim o.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Neyse yani ben gördüğümü söylüyorum. Ben ısrar etmem, yanlışsam başka yere koydum, belki gözümden kaçtı, olabilir. Benim iddiam yok ama demin saydığım 5 maddenin tamamı yenidir.

Veya mesela, daha önce özel istihdam bürolarının faaliyetleriyle ilgili diyorsunuz ki: “T.C. vatandaşı olması gerekir.” Burada kaldırmışsınız. Niye? Bilmiyorum, benim işim değil, ben anlamam. Anlamadığım hâlde bu kadar konuşuyorum çünkü içime battı. Oturdum, çalıştım. Ya bir de anlayan arkadaşlarım olsa, onların daha çok bu işi konuşması lazım. Ben eğer bir saat konuşuyorsam bu arkadaşlarımızın yirmi dört saat konuşması lazım. Sağlık konusunda ben yirmi dört saat konuşurum, diğer arkadaşlarımız bir saat konuşular. Ama bizim size bunu anlatmamız lazım, sizin de elinizi vicdanınıza koyup “Evet, ben bunu anladım ama benim müktesebatım, vicdanım, aklım bunu yapmamı emrediyor.” dersiniz, imzalarsınız. Siz de “Vallahi, bilseydim bunu imzalamazdım.” demezsiniz yarın. Ben size bunları anlatmaya çalışıyorum.

Bu tasarıyla ilgili ikinci çok önemli konu: Özel istihdam büroları dışında evde çalışma sistemi Sayın Bakan. Bakın, evde çalışma sistemi tam bir felaket. Bunu muhakkak kayıt altına almamız lazım. Elbette, evinde üretim yapmak isteyen kadının da mutlaka önünü açmamız lazım, doğru ama bu şekliyle gelirse bu tasarı, inanın en başta çocuk işçiliği artacak. Annesi orada dikiş makinasında harıl harıl dikerken 10 yaşındaki, 11 yaşındaki kız çocuğu gelip annesine sürekli yardım edecek. “Kızım yetiştiremiyorum, bugün okula gitmesen olur mu?” diyecek annesi. Mecbur diyecek Sayın Bakan. İş almış, para kazanıyor. Ne yapsın? “Kızım bugün okula gitmeyiver.” diyecek. Veya başka bir iş yapıyorsa o çocuk o evde çocuk işçi olacak. Buna vicdanınız el veriyorsa buyurun yapın ya, Allah yolunuzu açık etsin ama ben burada konuştuğularımı televizyonlarda da konuşacağım, gittiğim her yerde de konuşacağım. Burada yüzünüze söyleyeyim ki benim de içim rahat etsin. Bunu yapmayalım -ben çocuk doktoruyum- bunu çocuklara yapmaya hakkımız yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 42

Ayrıca, evde ne gibi işler yapılacağını bilmiyoruz. Evde acaba kimyasalla bir iş yapılacak mı, bir kök boyamasından tutun da kimyasal bir şey olacak mı? O çocuğun zarar göreceği, o annenin zarar göreceği bir şey... Çünkü, her eve ben iş sağlığı ve güvenliği elemanı gönderemeyeceğim ama o bir iş yerinde çalışsa o iş yerini kör total da olsa denetliyoruz. Yani, bunu yaptığımız zaman... Bakın, demin dediniz ki "Ya, bu kadar iş yapmaya çalışıyoruz, görün!" Görüyoruz. Ayak total. Biz diyoruz ki: Bakın, şu yöntemle kemik uzatılabilir, zor iştir, meşakkatlidir. Siz diyorsunuz ki: "Kesin gitsin." Hayır, o total ayak tedavi olur. Yani, geçmişte bunlar vardı, görmediniz, sesiniz çıkmadı bu şeylere, uluslararası şirketler bunları alıyor, çalıştırıyor... Yasaya büründüremezsiniz. Yasa çıkmadığı sürece bunlar yasa dışıdır. Hiç olmazsa iyi bir hükümet gelir, düzgün bir yasa çıkarır, bu işi toplarlar. Ama mevcudu yasaya uydurmak... Aklım almıyor. Hayır, siz insanları yasaya uyduracaksınız, işi yasaya uyduracaksınız; yasayı işe uydurmak olmaz Sayın Bakanım. Siz yasaları işe uyduramazsınız. Nasıl ki Anayasa'yı yasalara uyduramazsınız... Olmaz. Siz akıllı insanlarla birlikte yasa çıkaracaksınız ve yapılan işleri bu yasaya uyduracaksınız, denetimini yapacaksınız. Siz diyorsunuz ki: "Bunlar zaten oluyor. Yanlış. E ne yapalım, zaten oluyor? Ben bir yasa çıkarayım bari, bunları hiç olmazsa yasal yapayım." Hayır, bu ayak topalsa kesemezsiniz. Olmaz, tedavi edeceğiz. Nasıl? Ya, bak bu kadar birikim var. Yol da göstermişiz, "Böyle yapsak daha iyi olur." demişiz. Sırf böyle her şeye karşı olmak için değil. Evde çalıştığımız zaman sadece o evin değil, binanın da sağlığını tehlikeye atarsınız. Ya, bunu yapmamalısınız. Yani, iş yerlerinin belli kuralları vardır, evin kuralı yoktur. O nedenle, kadın istihdamını da azaltan ve artık iş kazalarını eve taşıdığımız bir sisteme biz imza atmayacağız. Bunu Anayasa Mahkemesine de götüreceğiz, her yerde söyleyeceğiz. Yani, boşuna güç kaybetmeyelim, zaman kaybetmeyelim. Bu, Anayasa Mahkemesinden dönecek. Eğer Anayasa'ya saygısı varsa Anayasa Mahkemesinin... Bu, Anayasa'ya aykırı. Niye boşu boşuna zaman kaybedelim arkadaşlar ya? Bu kadar enerji kaybetmeye ne gerek var? Oturalım, bunu Anayasa'ya uygun bir şey yapalım, düzgün bir şey yapalım, biz de Anayasa Mahkemesine gitmeyelim, siz de oturun bu işi düzgün bir şekilde yapın, gururunun taşıyın. Bütün söylediğimiz şey bu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Atıcı.

Sayın Biçer, bu konu hakkında görüşmüştünüz, ilave bir şey mi eklemek istiyorsunuz?

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Bir şey eklemek istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hayhay, buyurun efendim.

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Şimdi, Aytuğ Hocam "Konu benim kanıma dokunuyor." dedi, gerçekten de Bakanımızın söylediği bir cümle de -izin verirsiniz, kaba bir tabir ama- benim de kanıma dokundu. Bakanımız "Kadınları milletvekili yaptık biz." dedi.

Sayın Bakanım, kadınlara bu şekilde, "Biz kadınları milletvekili yaptık yoksa onların kendi başına bir şey yapacağı yoktu." gibi bir algı içinde sunmanız gerçekten kanımıza dokundu bizim. Evet, bunu belki bilinçli olarak yapıp söylemiyorsunuz, ben de inanıyorum ona ama herhâlde bilinçaltında...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bunu kim söyledi ya?

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Ben not aldım siz konuşurken. Tutanaklarda vardır mutlaka, benim kendi...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bu kadar insan var burada. Bunları ne siyasi hayatta, ne özel hayatta...

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – İzin verirsiniz ben bir bitireyim.

Şimdi, Sayın Bakanım, bunu kasıtlı olarak yapmıyorsunuz mutlaka, ben de zaten oraya vurgu yapmak için söz aldım. Şimdi, AKP iktidarının zihniyetinde ve gerçekten bilinçaltında bunu fark etmeden de yaptığınız oluyor mutlaka.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Hayır.

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Bir izin verin, ben bitireyim lütfen!

Şimdi, burada benden önce aslında AKP iktidarının vekilleri var, bazıları kadın vekil arkadaşlarım -sanırım aynı zamanda da meslektaşlarım benim- öncelikle onların karşı çıkmasını beklerdim. Şimdi, bakın, zaten demin konuşurken de söyledim, bu yasada bütün işçileri iş güvencesiz olarak, işçi sağlığına aykırı olarak çalıştırıp iş cinayetlerine belki de fazladan bir kapı açıyorsunuz; bütün işçileri, bütün toplumu risk altına atıyorsunuz ama kadınları 2 kere atıyorsunuz diye demin de söylemişim. İşte, aynı zihniyet, kadınların burada 2 kere ezildiğini fark edememenizi sağlayan zihniyet, "Kadınları milletvekili yaptık." dedirten cümle ve aynı zihniyet size... Kadınlarımız cumhuriyet tarihimiz boyunca...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Sayın Başkan, öyle bir söz söylemedim.

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Tutanaklara bakabilirsiniz.

BAŞKAN – Sayın Biçer, bir konuda... Özür diliyorum... Siz bir konuda hassasiyetinizi dile getirdiniz. Sayın Bakan ise böyle bir şey ima etmediğini ifade etti.

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Tutanaklara bakabilir miyiz?

BAŞKAN – Birazdan da kendisine konuşma hakkı vereceğim. Dilerseniz bu hassasiyet üzerinden varsayımınla yola çıkarak yargılara varmak çok doğru olmayabilir.

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Anladım ben söylediğinizi. Şuraya bağlamak istiyorum...

BAŞKAN – Buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 43

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Bakın, burada da kadınları özellikle bir kere daha eve hapsederek yani ev ekseni çalışmada kadınların bir kere daha ezilip, eve bir kere hapsolacağını görmeye belki bu zihniyet engel olabiliyordur diye düşünüyorum. Bu konuda hassasiyeti mi...

BAŞKAN – Peki, Sayın Biçer, teşekkür ediyorum efendim.

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, siz söz istediniz değil mi efendim?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Evet.

BAŞKAN – Hoş geldiniz Komisyonumuza.

Ben size söz verdim, buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; ben de tabii... Bu özel istihdam bürolarının açılmasına, esnek çalışmaya sendikaların bu konuda karşı olduğunu biliyoruz. Özellikle, tabii, siz sadece işverenleri değil, işçileri de temsil ediyorsunuz doğal olarak. Bu anlamda, sendikaların desteklemediği, karşı çıktığı bir tasarinın Bakanlığınız tarafından desteklenmesini doğru bulmadığımı ifade etmek istiyorum. Tabii, biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak sendikaların “Hayır.” dediği bir şeye “Evet.” demiyoruz, “Evet.” dediği bir şeye de “Hayır.” demiyoruz; onu belirtmek istiyorum öncelikle.

Arkadaşlarımız söylediler, geçtiğimiz yıllarda bu birkaç kez denenmiş ama Cumhurbaşkanı tarafından reddedilmiş bir öneri. AKP, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunduğu yasa tasarısıyla işçileri alınıp satılabilen birer köle hâline getirecek bir düzenleme getirmek istiyor. Aslında, dayıbaşılığın da biraz resmîleştirilmesi gibi bir anlam taşıyor. Bu düzenleme AKP'nin bugün aklına gelmiş yeni bir istek değil, daha önce denenmiş ancak şiddetle karşı çıkışlar sonucunda geri çekilen bir düzenleme. 2009'da Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçirdiği ancak yoğun itirazlar üzerine dönemin Cumhurbaşkanı tarafından işçilerin emeğinin istismarına ve insan onuruna yakışmayan durumların doğmasına, olumsuz uygulamalara ve çalışma barışının bozulmasına yol açabileceği gerekçesiyle veto edilmişti. 24'üncü Dönemde tekrar denenmiş tasarının, tepkiler üzerine son anda geri çekilmişti. Şimdi, yeniden, “güvenceli esneklik” adı altında sunulan tasarı neoliberal program ekseninde Türkiye'de pazarlanmak isteniyor. Daha önce yürürlüğe girdiği ülkelerde “güvenceli” tabiri sözde kalırken “esneklik” tabiri olabildiğince genişledi. AKP, işçileri köleleştirerek tüm güvencelerini yok edecek sistemle birçok kazanılmış hakkı da ortadan kaldıracak. Geçici işçilik yasalastığı takdirde özel istihdam büroları geçici iş arayan şirketlere işçi kiralayacak. İşsizler önce bu özel istihdam bürolarına başvuracak ve bir iş sözleşmesi imzalayacak. Bu sözleşmeyle büro ile işçi arasında işçi-işveren ilişkisi kurulmuş olacak. Bürolara başvuran şirketler ihtiyaç duydukları süre zarfında işçi kiralayabilecekler. İşçilerin işvereni, kiralaayan değil, özel istihdam büroları olacak. Bir yandan da işçinin hesap vereceği iki patronu olacak. İşçi kiralaayan büro, işçinin emeği üzerinden komisyon alıp kâr ederken işçiyi büro üzerinden kiralık çalıştıran şirketin ise işçinin haklarına ilişkin fazlaca bir sorumluluğu olmayacak. Dolayısıyla, işçi her açıdan sıkıntılı bir durumda kalacak. Veriler, günümüzde dünya çapında 50 milyon işçinin benzer bürolar üzerinden çalıştığını gösteriyor. Bu işçilerin ancak üçte birine yakın bir oranının tam zamanlı bir işte çalıştıkları görülüyor. Özel istihdam bürolarının yarattığı sonuç, düşük ücretle güvencesizlik ve işçiler açısından örgütsüzlük olarak beliriyor.

Kiralık işçilik fazlasıyla istismara açık bir sistem. Birçok ülkede aynı iş yerinde çalışan işçiler düzenli, taşeron firma çalışanları ve kiralık işçi olarak kategorize edildiğinde en düşük ücreti alan kategori hemen her zaman özel istihdam bürolarının işçileri oluyor. Ki Türkiye'de maalesef birçok alanda hâlâ devlet ve özel sektörde fazlasıyla çeşitli işçi var; taşeron, 4/C, 4/A, 4/B, birçok alanda yani aklı gelmeyecek işçiler çalıştırılıyor.

Bu kayıt dışının da ne kadarı kayıt altına alınacak, o da tartışmalı bir konu. Özel istihdam büroları işçi komisyonculuğu yapacak yani amele pazarında resmen hem dayıbaşılık hem de simsarlık yapacak. Bu, kabul edilecek bir şey değil. “İşçi güvencesi”, “iş yeri” kavramları ortadan kalkacak. Bürolar, daha fazla kâr etme amacıyla işçileri sağlıksız koşullarda çalışmaya zorlayacak ve iş gücü azalacak.

Bu konudaki özelleştirmelerin tamamına baktığımız zaman bunu görmemiz mümkün. Devletin kontrolünden çıkan işlerde, hem özelleştirmede hem diğer alanlarda bu konunun tamamen kâra odaklı olduğunu görüyoruz ve maalesef de devletin bunu kontrol etmesi, işçinin yanında olması da mümkün olmuyor. Bunu geçmiş uygulamalarda birçok kez gördük.

Türkiye'de işçilerin, tazminatları, yasal izinleri, hastalık durumunda çalışmama gibi 1900'lerin ortalarından itibaren elde ettiği en temel işçi hakları dahi fiilen ortadan kalkacak. İşçiler ne kadar ve kaç gün çalıştıysa o kadar ücret alabilecek. İşçilerin sendikal örgütlenme, grev ve toplu sözleşme hakları da fiilen kullanılamaz duruma gelecek. Geçici işçilerin başka bir iş kolunda çalışacakları ve sendikaya üye olurken geçirilen bürokratik aşamalar süresi varsayıldığında bu kişilerin belirli bir iş kolundan sendikaya üye olmaları mümkün olmayacak. Sendikalı olmak tam bir yalandır, kandırmacadır; onu da söylemek istiyoruz.

Tasarıya göre “Geçici işçi çalıştıran işveren, belirtilen sürenin sonunda aynı iş için altı ay geçmedikçe yerine geçici işçi çalıştıramaz.” İşverenin geçici işçiyi devamlı hâle getirmesine engel olmak için tasarıya eklenen bu cümle bu ihtimali ortadan kaldırmıyor. İşveren belli sürelerde başka kişilerle değişik işler şeklinde işçi kiralayabilir, lakin bu işçilere devamlı olarak aynı işi yaptırarak yasanın arkasında dolaşabilir. Tasarı, bu istismarları engellemiyor ve işverenin belli işler için sürekli geçici işçi çalıştırabilmesinin önü açılıyor.

İşçilere daha az ödenmesi için çalışma saati eksik gösterilecek. İşçi emeğinin sömürülmesi yaygınlaşacak. İşçiler köle gibi çalıştırılarak insan onuru ayaklar altına alacak. Buna rağmen sözleşme yapmayan, işçilere sözleşmenin altında ücret ödeyen, kayıt dışı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 44

işçi çalıştıran, ayrımcılık yapan özel istihdam bürolarının yetkileri hemen iptal edilmeyecek; iki yıl içinde 3 kez bu ihlali yapmaları şartı aranacak. İşçileri ve devleti dolandırmaya çalışan bürolar cezalandırılmak yerine ödüllendirilecek.

CHP'nin emekçilerin sömürülmesine, köleleştirilmesine, sendikasılaştırılmasına, işten çıkarılmalarının kolaylaşmasına ve emekçilerin kazanılmış haklarının ortadan kaldırılmasına karşı olduğunu belirtmek istiyoruz.

Ayrıca, sadece bu alanda değil, birçok alanda, hem komisyonlarda hem Meclis çalışmalarında, sadece Türkiye Büyük Millet Meclisine seçilmiş milletvekillerinin görüşleriyle karar almamak gerekiyor. En doğal ve sözlerinin en dinlenilmesi gerekenler, dikkate alınması gerekenler, konunun muhataplarıdır. Bu konunun en önemli muhatapları da sendikalarıdır. Bu konuda sendikaların mutlaka görüşlerinin dikkate alınması gerekiyor. Türkiye'de belki demokrasinin, işçi emeğinin işletilmediği, eksik demokrasi varsaydığımız alanlar bu alanlardır. Maalesef, sadece parmak sayısına bakarak kararlar alınmasını doğru bulmuyoruz. Mutlaka, tekrar ediyorum, ilgili sendikaların görüşleri alınmalıdır.

Bu konuda talebimizi bir kez daha iletiyoruz. Sayın Atıcı'nın dediği gibi alt komisyonda bu konunun tartışılmasını savunuyoruz. Tekrar bu karardan geri dönmek için bir kez daha alt komisyonda tartışarak yine sendikaların, ilgili kuruluşların görüşlerinin alınmasını talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Bir söz talebi mi var efendim?

Buyurun.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım; şimdi, burada tartışmaları dinliyorum, dinledim epeyce. Bir defa, şunu anlamıyorum: İş yaşamına ilk defa gelecek bir yasa tasarısı, çok büyük bir yığın işçiyi, işvereni ilgilendiren bir yasa tasarısı. Burada arkadaşlarım “Bu tasarımı alt komisyona havale edelim. İki gün, üç gün alt komisyonda bu tartışılın.” diyor. Buna neden karşı çıkıldı, ben anlamıyorum. Öncelikle bunu anlamak isterim. Yani, iki gün, üç gün alt komisyonda bunu tartışılmasının sakıncası ne Sayın Bakanım? Var mı böyle bir sakınca? Bizim bilmediğimiz, görmediğimiz bir sakınca var mı? Yok.

BAŞKAN – Efendim, Sayın Bakana söz vereceğim ben. Yani, sorunuzun cevabını da hemen, bittiyse eğer...

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Yani 10 milyon kişiyi ilgilendiren ve dolaylı olarak da bütün ülkeyi ilgilendiren bir yasa tasarısı. İki gün de bunu alt komisyonda tartışalım. Ne sakıncası var? Bilmiyorum, Adalet ve Kalkınma Partili Komisyon üyelerimiz bu konuyla ilgili ne düşünüyorlar, bununla ilgili sakınca nedir; onu bilemiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ülkemizde uzun zamandan beri uygulanan bir taşeronlaşma sistemi vardı, değil mi? Bunun yanlısını, sakıncasını hep söyledik, seçim meydanlarında söyledik. En son, 1 Kasım seçimleri öncesi AKP de söyledi, AKP de taşeronlaşma sistemini kaldıracağını söyledi. Şimdi, bu getirilen yasayla daha da işçi aleyhine, emekçi aleyhine bir uygulama söz konusu.

Değerli arkadaşlar, çalışma barışından, çalışma yaşamındaki barıştan söz ediyoruz. Böyle bir barışın ülke ekonomisine, ülke huzuruna çok önemli bir katkısı olacak. Nedir çalışma yaşamındaki barış? Yani, emekçi arkadaşım gelecek, emeğini verecek, o emeğin karşısında ücretini alacak, o emeğini helal edecek, diğeri de verdiği ücreti helal edecek ve herkes evine, işine, aşına dönecek. Bunu bozacak her uygulama çalışma yaşamının barışına gölge düşürür. Şimdi, burada, bakıyoruz, işçi arkadaşımızın, işçi kardeşimizin hiçbir güvencesi yok, hiçbir güvencesinin olmadığı bir yasa tasarısı. Taşeron uygulamasından daha sıkıntılı, taşeron uygulamasından daha güvencesiz bir yasa tasarısıyla karşı karşıyayız. Nasıl sağlayacağız biz çalışma yaşamındaki başarıyı? Sendikalar karşı çıkıyor. Burada anlatıyoruz sakıncalarını. Bu, gerçek anlamda bir kölelik anlayışına doğru gider. Hele hele bu yasa tasarısıyla işverenin karşısında bütün gücü elinden alınmış, pazarlık gücü olmayan “Ne iş olsa yaparım.” diyen bir anlayış da, acımasızca çalıştırılacak bir anlayış da doğru değil arkadaşlar. Bu yasa tasarısı, gerçekten, ülkemizde zaten sıkıntılar taşıyan iş dünyasına ciddi bir sıkıntı yükü daha getirecektir.

Bu nedenle, ben Sayın Bakanıma da, sizlere de, Komisyon üyelerine de bunun biraz tartışılması gerektiğini ve konunun muhatapları, uzmanları tarafından tartışılması gerektiğini... Deminden beri arkadaşlarım söylüyor; bu yasa tasarısıyla mutlaka güzel şeyler yapılmak isteniyor, burada arkadaşlarımız da, bizler de bu güzelliğe bir şeyler katmak istiyoruz ama bunu uygulamada göstermemiz gerekir. Burada bir inatlaşma söz konusu değil ki. Demin Aytuğ Hocam doğru bir şey söyledi. Yani, burada “Şunu şöyle yapalım, bunu böyle yapalım.” diye bir inatlaşma olayı söz konusu değil. Burada iş yaşamına, ülkemizin ekonomisine katkı sağlıyacak bir yasanın çıkmasına olanak sağlayalım, hep birlikte yapalım. Bunun birinci koşulu alt komisyona gitmesi, alt komisyonda tartışılması. Oradan çıktıktan sonra elbette ki tartışmalar devam edecek.

Ben teşekkür ediyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Usul hakkında bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Bir cümle mi efendim?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Usul hakkında bir şey öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Şimdi, efendim, söz alacaksınız önce bir söz hakkı var, ondan sonra.

Buyurun efendim.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli katılımcılar...

Sayın Bakan, biraz önce, geçen haftalarda Meclisten geçen torba yasadaki bahsettiniz. Şimdi ben de onunla ilgili tekrar şunu söylemek istiyorum: Onu, yarı zamanlı çalışmayı kadın kamu emekçileri açısından bir devrim olarak nitelendirdiniz ama aslında işin esasına baktığımızda, mevcut düzenleme de göz önünde bulundurulduğunda tam tersine mevcut haklardan daha geriye gider bir durum

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 45

var. "Nasıl?" dersiniz şimdi, mevcut düzenlemede analık izninden sonra altı aylık bir süt izni hakkı var ve üç saatlik, kadının kullanımına bırakılmış saatler itibarıyla. Şimdi, getirilen yarı zamanlı çalışmayla ilgili olarak da süt izni kullanılmadığı zaman bunun iki aya düştüğünü görüyoruz. Şimdi yarı zamanlı dediğiniz saat zaten ne oluyor? Yani dört saat. O da yasada içeriğine baktığımızda ki min ini siyatifinde olduğu belli değil kadının, o saatlerin kullanımıyla ilgili olarak takdir hakkının. Aslında iki aya düşmüş olan bir süreç var.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Kalanını kullanıyor.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Hangi kalanını?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bu birbirine geçişkenli bir şey yani alternatifli, onu da kullanabilir, onu da kullanabilir. Şöyle, onu da tercih edebilir ama iki ay yarı zamanlı kullanır, geri kalan dört ayını süt izni olarak kullanmaya devam eder. Yani buradaki hak iki aylık, dört aylık ve altı aylık o hakkın onda baki olmasıdır. İsterse onu kullanmaz, isterse süt iznini kullanır ama iki ay yarı zamanlı şey yapabilme hakkı var, ardından da geri kalan dört ayı kullanabiliyor. Yani böyle bir hak kaybı yok. Tam tersi...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Ha, ben metinden öyle anladım. Süt iznini kullanmazsa yarı zamanlı çalışmayı kullanır ve iki ay...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Yok, yok, geçişkenli ve alternatifli. Anlamsız olur o zaman yani.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Evet, çok. Bana da öyle geldiği için onu tekrar burada dile getirmek istedim.

Şimdi, biraz önce kendiniz de söylediniz aslında bu geçici işçiyle ilgili... "Holdingle bu zaten yapıyor. Biz bunu yasallaştırıyoruz ve millileştiriyoruz." dediniz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Yapan bir iki tane var, iyi sayıda var yani.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Şimdi, eğer bir yerde emek sömürüsü varsa, kanun dolanılyorsa bence iktidarın görevi o sömürüyü engelleyecek tedbirleri almaktır. Yani bu şekilde, evet, maalesef bizim ülkemizde yasalar dolanılyor. Bunu Mediste biz bile yapıyoruz, yani Mediste bir kürsü konuşmasında da söylemişim. Yasalar maalesef bunun önünü açıyor. Bazen antidemokratik olduğu için, bazen başka nedenlerle, bazen daha fazla kâr için insanları hep yasaları dolanmaya iten bir sistem var. Hani biz bile Mediste konuşma yapmak için, usulen bir önerge verip dile getirmek istediğimiz konuyu dile getiriyoruz; aslında söz istediğimiz konuyla ilgili konuşmuyoruz falan. Tabii o, İç Tüzük'ün antidemokratik olmasından kaynaklanıyor ama yasalarla ilgili de dediğiniz gibi daha fazla kâr hırsı veya başka nedenler yasaların dolanılmasına sebebiyet veriyor.

Şimdi, böyle bir gerçeklik varken her ne kadar, birtakım kısıtlamalar getirildi, bu her alanda uygulanmayacak dense de buradaki bu kısıtlamaların bir şekilde dolanılmayacağını düşünüyor musunuz işverenler tarafından? Bir şekilde şekli şemali uydurularak, kılıfına, yasal çerçeveye sığdırılarak bu "geçici işçi" kavramının aslında kalıcılaştırılacağı kaygısı taşıyor musunuz diye soruyorum.

Bir de şunu söylemek istiyorum, o da çok yanlış bir şey: Emegın sömürüsünün millîsi, gayri millîsi olmaz. Emek sömürüsü emek sömürüsüdür. Yani "Onlar sömürüyor, biz de sömürelim; en azından bizimki millî." gibi bir bakış açısı da doğru değil. Ben de aynı şekilde bu yasa tasarısının muhataplarıyla daha ayrıntılı bir şekilde bu söylediğimiz kaygıların da, çekincelerin de göz önünde bulundurularak tartışılması gerektiğini düşünüyorum, arkadaşlarımı destekliyorum bu anlamda. Sizlerin de bu kaygıları taşıyacağınızı umut ediyorum, bekliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Saygılar sunuyorum Sayın Başkan, Sayın Bakan.

Bir şeyi usulen öğrenmek istiyorum öncelikle. Siz Sayın Bakana söz verdikten sonra Komisyon Başkanımızın, Cumhuriyet Halk Partisi Komisyon Başkanının bir talebi oldu. Alt komisyona sevgiyle ilgili bir oylama yaptırtacaksınız. Bunu yaptırtacak mısınız?

BAŞKAN – Efendim, şimdi siz görüşmeleri tamamladıktan sonra Sayın Bakana söz vereceğim. Yaklaşık beş saattir bir konuşmamız var ve pek çok konuda Sayın Bakanın da yanlış bilgiler aktarıldığı yönünde iddiaları var. Bunlar tamamlandıktan sonra biz maddelere geçiş oylayacağız. Maddelerden sonra maddelere geçer geçmez ben teamülü alacağım. Genel olarak soracağım Sayın Atıcı'nın bu teklifini ve bununla ilişkili olarak iktidar milletvekilleri bu konuda eğer alt komisyon yönünde bir görüş beyan ederlerse alt komisyona maddelerini görüşmek üzere havale edeceğiz ama eğer iktidar milletvekilleri bu konuyu burada kendileri görüşmeyi arzu ederlerse, devam ederlerse, bu teamülü belirlerlerse o takdirde de bu şekilde devam edeceğiz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, komisyon başkanımızın bu konuyla ilgili bir teklifi var. Bu teklifin oylamaya sunulması gerekiyor. Yani İç Tüzük gereği de böyle. Oylamaya sunulması gerekiyor. Bunun yazılı olarak yapılmasını talep ediyorsanız, bu önergenin, onu da biz yaparız ama Sayın Bakana söz verdikten sonra görüşmelere geçilmeden önce Sayın Başkanımızın bu önerisinin oylamaya sunulması gerekiyor. Bunun için iktidar partisine mensup vekillerin bizi onaylaması, bu kararımızı onaylaması gerekmiyor; kabul ederler ya da etmezler, bu sadece bu teklif görüşülürken söyleyebilecekleri sözler varsa söylerler, oylanır, kabul edilir ya da edilmez. Bunu daha önceden ifade etmek istememin nedeni, daha önceki komisyonlarda yaptığımız çalışmalarda bu hatalara düşüldü, gerginlikler çıktı ve çıkan gerginlikler neticesinde komisyon çalışmalarına devam edemedi. Bizim amacımız, burada gerçekten çok iyi bir görüşme ortamı var yani ben özellikle hiç katılmak istemedim. Neden? Bu konuda söz söyleyen bütün arkadaşlarımız sözlerini söylüyor, Sayın Bakan da büyük bir iyi niyetle araya giriyor, diyor ki: "Hayır o konu öyle değil, böyledir." Bu konuda tamam ama sizden ricam, Sayın Bakan konuşmasını bitirdikten sonra bunu oylamanızdır. Yani bir başka şeye ikna olmamıza neden olmadan yani bir iktidar partisini onayına ihtiyaç duyulmadan yapılmalıdır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 46

Bir kelimeyle Sayın Bakana da bir şey ifade etmek istiyorum: Değerli Bakanım, Millî Eğitim Komisyonunda görev yaptım. Millî Eğitim Komisyonunda 4+4+4'le ilgili karar çıkarken Sayın Bakanıma büyük bir iyi niyetle, samimiyetle dedim ki: "Efendim, bu konuyu alt komisyonda görüşelim." Sayın Bakan da bu konunun yeteri kadar Komisyonda tartışıldığını, bu konuda bir alt komisyona ihtiyaç duyulmadığını söyledi. Ben de kendisine ifade ettim ki: Sayın Bakan, bu Komisyonda getirdiğinizi bazı maddelerde hemen söyleyeceğim şeyler var yani doğru olmadığını hemen kabul ettireceğim şeyler var. "Nedir?" dedi. Bu konuyla ilgili kendisine uyarıda bulundum. Nedir? Çıracılık yaşının 16 olmasıyla ilgili biz 14 yaşına indiriyorduk. ILO sözleşmelerinde bizim imzamız var, sayın bakanlarımızın imzası var; siz burada 14 yaşına indiriyorsunuz... "Olur mu öyle şey?" dedi. Ama efendim burada böyle yani sizin getirdiğinizde böyle, dedim. "Onu değiştirelim." dedi. Şimdi, burada tam bir iyi niyet hâkim. Burada sizin görüşünüz elbette ki budur ve siz ısrarcı olacaksınız. Bunu doğru karşılıyoruz yani bu yanlıştır demiyoruz ama sanki burada şöyle bir şey doğuyor Değerli Bakanım: Biz bu konuyla ilgili konuştuğça ve bu konuyu uzattıkça sanki biz bu kararın çıkmasını bu yöntemle engelliyormuşuz gibi, genellikle muhalefete böyle bir bakış açısı var. Bu yöntemle engelliyormuşuz gibi bir kanaat oluşuyor. Oysa ki burada harcadığımız enerjiyi bir alt komisyonda ilgilileri de tarafları da dinleyerek, sendikaları da dışlamayarak onlarla görüştüğkten sonra bu toplantının çok daha sağlıklı ve tatmin edici bir şekilde sonuçlanacağı kanaatini taşıyorum. Sayın Bakan o gün izin vermedi. Ben de dedim ki kendisine: Efendim siz böyle yaparsanız sen sendikalarımızın, sivil toplum örgütlerimizin, akademisyenlerimizin görüşlerini gerekirse on iki saat boyunca burada anlatmak durumunda kalırım dedim. Kendisi de "Buyurun, anlatın." dedi. Ben de on iki saat boyunca Komisyonda bunu anlattım.

Şimdi, buna gerek yok, böyle bir şeye gerek yok. Bunu ben istekli... Bir insan on iki saat boyunca konuşmak ister mi? On iki saat boyunca bunu gündemde niye turalım? Çok samimiyetle arkadaşlarımız şunu ifade ediyorlar ve konuşurken de gerçekten Sayın Bakanım, sizin bu konudaki davranışınızı öne koyarak konuşuyoruz, bütün muhalefet milletvekilleri. Biz de diyoruz ki bu samimiyetin burada bir oylamayla "Bizim yeteri kadar oyumuz var. Bu konuda sizi de, bu işlerle ilgili sendikaları da dinlemeye gerek yok. Biz bu kararı burada bu oyumuzla, burada konuşun konuşabildiğiniz kadar, çıkartacağız." ısrarından vazgeçerseniz hem kamuoyunu hem tarafları hem de bizleri bu konuda daha doğru bir noktaya çekmiş olursunuz. Bu konuda anlayışınızı bekliyorum Sayın Başkandan ve sizden. Umut ediyorum ki bu süreci böyle tamamlarız.

Hepinize saygılar sunuyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, Sayın Bakanımız gitmeden önce...

BAŞKAN – Vereceğim efendim, söz hakkı sizin miydi?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Evet, bir cümle söyleyeceğim.

BAŞKAN – Bir cümle, tamam.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Bakan, bir konuda benim tasarımı okumadığımı iddia ettiği için çok...

BAŞKAN – Efendim, bir beş dakika çay molası verelim mi?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Olur.

BAŞKAN – Peki, hem de ihtiyaç olsun.

Bir beş dakika mola veriyoruz efendim.

Kapanma Saati: 23.12

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 47

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 00.05

BAŞKAN: Vural KAVUNCU (Kütahya)

BAŞKAN VEKİLİ: Celil GÖÇER (Tokat)

SÖZCÜ: Mehmet Ali PULCU (İstanbul)

KÂTİP: Mahmut KAÇAR (Şanlıurfa)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Yasama faaliyetlerine ilişkin gösterdiğiniz anlayıştan dolayı teşekkür ediyorum bir kez daha.

Söz hakkı vardı.

Sayın Atıcı, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, ara vermeden önce benim bu kanun tasarısını iyi okumadığımı söylemişsiniz, beni itham etmişsiniz. Konu şuydu hatırlarsanız: Özel istihdam bürosunun kapatılması durumunda işçi haklarının öncelikli olarak ödeneceğini söylemişsiniz. Şimdi, 4'üncü sayfanın son paragrafını size okuyorum Sayın Bakan, muhtemelen siz de okumamışsınız öyle anlaşılıyor çünkü. Diyorsunuz ki: “Özel istihdam bürosunun aracılık faaliyetinin iptal edilmesi halinde birinci fıkranın (f) bendine göre alınan teminat...” Hani bahsettiğimiz teminat var ya, alıyorsunuz bürodan. “...varsa vergi dairesi ve Sosyal Güvenlik Kurumunun özel istihdam bürosundan olan alacakları ile işçinin alacakları ödendikten sonra Kuruma gelir kaydedilir.” Sayın Bakan, siz bana dediniz ki: “Önce işçinin parası ödenecek, ondan sonra SGK ve vergi ödenecek. İyi okumamışsınız.” Gördüğünüz gibi, sizin dediğiniz gibi değil.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bankaları attık.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, “Bankaları attık.” demediniz. Bakın, farklı fikirlerde olabiliriz Sayın Bakan ama bizim emeğimizle ne olur şey yapmayın yani bunu ne olur hiçe saymayın çünkü biz çok ciddi okuyarak, çalışarak, emek ederek buraya geliyoruz. Biz size dedik ki: İşçiye öncelik vermiyorsunuz. “Bankayı attık.” demediniz bana, dediniz ki: “Önce işçinin parasını ödeyeceğiz.” Eğer ısrarınız varsa gelsin tutanak, bakalım. Yani, bakın, gerçekten, ne olur konuşmalarınızı hakikaten çok...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Düzeltiyorum Sayın Atıcı.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Peki, teşekkür ederim Sayın Bakan.

Bu kadar söyleyeceğim.

BAŞKAN – Efendim, teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Demirtaş.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Tabii, az önce konuşmamı yaparken bazı konulardan bahsetmişim, kısaca onlardan yine bahsetmek istiyorum.

Yani, özellikle 4857 sayılı Yasa'nın işçiye sağlamış olduğu güvencelerden bu geçici iş ilişkisiyle çalışan işçilerin faydalanamayacağını açık ve net bir şekilde ortaya koymuştuk ve çalışma yaşamına yönelik barışı tehdit edecek boyutta olabileceğini, yaklaşık 10 milyon civarında çalışanı etkileyeceğini ifade etmiştik. Ama, tabii, detaylara girdiğimiz zaman, bazı konular daha ortaya çıkıyor yani konuştuğumuz bunlar değerlendiriliyor. Geçici iş ilişkisiyle mesela kaç kişi çalışabilir? Yani, kanunun metnine baktığımız zaman, tarım işçileri diyoruz, işte ev hizmetlerinde çalışan işçiler diyoruz ve aynı zamanda 10 kişiden daha düşük istihdam edilen iş yerlerini ifade ediyoruz. Bize göre 10 milyon ama bu konuda bir çalışma yapılmış mı? Bürokratlar bize bu konuda hiçbir bilgi vermediler. Yani, kaç milyon insan bu yasadaki etkilenecek, kaç milyon insanın hayatını derinden etkileyecek bu yasa? Bu konuda bize hiçbir bilgi verilmedi.

Yine, tarımda çalışan bir işçi diyoruz. Kamyon kasalarında yolculuk yaparken yaşamlarını yitiren, hiçbir sosyal güvencesi olmayan kişileri, işçileri bu yasanın dayanağı haline getirmişiz. Bu işçilerimizi nasıl güvence altına alacağız? Bu insanların çoğu zaten ilkokul mezunu veya okuryazar olmayan insanlarımız, vatandaşlarımız. Yani, bunlar nasıl gelecekler, özel istihdam bürolarına müracaat edecekler veya özel istihdam büroları bunları nasıl bulacak?

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Soyacaklar.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yani, nasıl olacak bu? Bunun bir cevabı yok, bu tasarıda ben aradım, bulamadım. Yani, kulağa hoş geliyor, “Bu kadar mağdur insan var, bu mağdur insanların sorunlarını çözeceğiz.” diyoruz ama maalesef bu sorunun cevabı yok.

Yine, evde çalışan temizlik hizmetçileri nasıl özel istihdam bürolarıyla bulacaklar ve bu insanlar nasıl güvence altına alınacak, sosyal güvenceleri nasıl olacak? Yani, günübirlik çalışıyor bu insanlar, iş buldukça gidip geliyorlar, haftada belki üç gün çalışıyor, iki gün çalışıyor. Özel istihdam bürosu bunlara nasıl iş temin edecek? Yani, dört ay diyoruz ama bu insanların belki dört ay çalışma şansları bile olmayacak yani dört ayda belki bir ay ancak çalışıyor veya bir buçuk ay ancak çalışıyor. Bunların, maalesef, bu tasarıya baktığımız zaman düzenlemesi yapılmamış. 2 sayfalık kanun tekniğine aykırı bir madde var, 1'inci madde var. Bu maddenin içerisinde bu soruların cevapları yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 48

Yine, geçici işçinin yasal haklarını nasıl güvence altına aldık? Hani, güvenceli diyoruz, güvenceli esnek çalışma diyoruz, nasıl güvence altına aldık? "İşçi ücreti ödenmediğinde -asıl işveren çalıştığı yerdeki şeyi ödenir diyor- oradaki asıl işverenle birlikte sorumludur." diyor. Ama, bunun dışında, ücretin dışında başka hakları da var; sosyal güvenlik primi var, fazla çalışması var, hafta tatili var, var oğlu var. Bunları nasıl bir güvence altına aldık? Burada, bu kanunda bu güvence konusu da yok.

Öte yandan, diyoruz ki: İşveren özel istihdam bürosu ama işçinin çalıştığı iş yeri asıl patronun olduğu yer, fabrika veya üretimin yapıldığı yer. Bu nasıl olacak yani? Şimdi, özel istihdam bürosu, adı üzerinde "büro" yani burada gördüğümüz masa, sandalyenin olduğu bir yer, ofis gibi bir yer ama üretimin yapıldığı iş yeri, fabrika vesaire daha farklı bir yer. Burada işte bir makine var, bir teçhizat var, bir donanım var, bu donanıma yönelik bir üretim yapılıyor, mal üretimi yapılıyor. Şimdi, dört ay boyunca çalışabilecek olan bir işçi buraya gidip nasıl çalışacak? Yani, eğitimi yok, belki eğitim olsa bile, gerçi bazı ağır ve tehlikeli iş kollarında, çok tehlikeli iş kollarında elbette bazı belgeler isteniyor ama sadece ve sadece deneme süresinin bile iki ay olduğu bir iş alanında, bu kadar teknik bir iş yerine nasıl bu işçi gönderilecek, bu işçiden nasıl verim alınacak? Bunların hiçbiri ortaya konulmamış. İşçi açısından iş yeri neresi? Özel istihdam bürosu diyoruz ama üretimin yapıldığı yer farklı bir yer yani burada bir çelişki olduğu çok açık ve net bir şekilde ortada.

Yine, bir başka konu, çalışma yaşamımızı derinden etkileyen ve çalışma yaşamımıza son derece olumsuz noktalarda sorun yaratan taşeron işçilik konusu var. Şimdi, burada asıl işverene taşeron işi aldı, bu özel istihdam bürosundaki işçi taşeronu mu verilecek, yoksa asıl işverene mi verilecek yani özel istihdam bürosundaki işçi taşeronun taşeronu mu olacak? Buna yönelik yani özel istihdam bürosunda çalışan işçinin taşeron işçisi olmasını engellemenin yolu nedir? Çünkü, bakıyoruz, kayıt dışılık var, çok açık ve net bir şekilde kayıt dışılık var iş ve çalışma yaşamında. Burada taşeron işçisini, zaten güvencesi yok, taşeron işçisine işçi temin eden istihdam büroları olacak mı? Yani, bu şekilde bu işçiyi -dediğim gibi, ifade etmişim daha önce- sanki bir Kunta Kinte yapıyoruz yani bir köle yapıyoruz, hiçbir güvencesi olmayan 10 milyon Kunta Kinte geliyor diyoruz. Bunlarla ilgili şeylerde bir düzenleme göremedik.

Öte yandan, işçi ile işveren arasına neden özel istihdam bürosunu koyuyoruz? Yani, zaten taşeronu koymuşuz, başarılı olamamışız. Normalde iş yaşamının kuralları bir işçi ile işverenin karşılıklı mutabakatı üzerine kurulan bir model üzerine kurgulanmıştır. Ama bakıyoruz, burada daha önce işçi ile işverenin arasına taşeron koyuyorduk, şimdi de özel istihdam bürosu koyuyoruz. Yani, bir muhabbet tellalı gibi, işçi ile işverenin arasına yasal dayıbaşı sistemini getiriyoruz. Bunun sonuçları, işverenler tarafından ben kötüye kullanılacağına da inanıyorum, görüyorum, sözümüz Meclisten dışarı ama geçmişten gelen uygulamalara baktığımızda, taşeron uygulamaları, geçici iş ilişkisi uygulamaları, ödünç işçi uygulamaları, bunlara baktığımızda hep işverenler kötüye kullanmışlar. Muvazaa davaları yani asıl işverenin işçinin yükümlülüklerinden kurtulmasıyla ilgili muvazaalı birçok olay olmuş yani "500 bin şu anda derdest dava var." diyoruz, az önce bir sendikacı arkadaşımız ifade etti, doğrudur. Yani, bu 500 bin dava nereden geldi? İşte bu, karmaşık, toplumsal temeli olmayan ve gerçek hayattan kopuk iş ilişkilerinin kurulmasıyla geldi. Geçici iş ilişkisi, bakın, belirli süreli iş akdiyle bu düzenlenebilir.

Şimdi, diyoruz ki mesela mevsimlik işçi. Ya, mevsimlik işçi nedir? Bir pamuk toplayan işçi. Ne kadar çalışır pamuk toplayan bir işçi? İki ay, bilemediniz üç ay çalışır. E, bunun İş Kanunu'nda aslında bir düzenlemesi var. Belirli süreli iş akdi yapabiliyorsunuz, buna engel bir durum yok, işçi ile işveren arasında belirli süreli iş akdi yapabiliyorsunuz yani bir süre koyuyorsunuz, o süre kadar işveren işçinin sorumluluklarından, yapmış olduğu şeylerden sorumlu olabiliyor. Yani, belirli süreli iş akdiyle bunu düzenlemeyi... Zaten kanunda mevcut bu. Yine, fındık işçisi veya bir başka... Arızı bir durum ortaya çıktı diyelim yani fabrika sahibi işi dönemsel olarak bir yerden sipariş aldı, artıracak. E, şimdi, ne kadar bir süre devam edecek bu iş? Az çok öngörülebilir. Yani, örnek veriyorum: Yurt dışından, işte İtalya'dan bir sipariş aldı tekstil firması. Bunu -atıyorum- işte üç ayda yetiştirebilir, üç ayda yapacağı bir şey. Buna yönelik olarak üç aylık belirli iş sözleşmesi yapılabilir, buna engel bir durum yok ki. Bunun yapılabilmesi için neden özel istihdam bürosunu araya koyuyoruz? Neden özel istihdam bürosuna işçinin sırtından para kazanma şeyi veriyoruz? Yani, bu parayı işçimize verelim, madem kayıt dışı; kayıt içine çekelim, işçimize verelim. Özel istihdam bürosunun bu topluma katacağı bir şey yoktur.

Bakın, hepimizin başına geliyor, milletvekiliyiz, sürekli geliyor insanlar, bizden iş talebinde bulunuyor, şu oluyor, bu oluyor, talepleri oluyor. Burada devletin buna yönelik yapması gereken şey bize göre, İŞKUR vasıtasıyla daha güzel bir sistem getirilebilir. İŞKUR'da bunu çözebilecek donanım da var, personel de var, para da var İşsizlik Sigorta Fonu'nda olduğu gibi, 93 katrilyonluk bir para var. Dolayısıyla, biz diyoruz ki: Gelin, bu uygulamadan vazgeçin; gelin, bu modern kölelik yasasından vazgeçin; hiç değilse alt komisyona götürülmeli, bunu tartışalım teknik olarak. Bakın, konuştuğça birçok farklı yönü çıkıyor meselenin yani hiç de görüldüğü gibi değil. Dolayısıyla, doğrusunu, halkımız için, milletimiz için en güzel olanını beraberce ortaya koyalım. Sendikalarımızın hiçbiri bunu kabul etmiyor. Bakın, HAK-İŞ gibi bir kurum, yandaş diyoruz, şey diyoruz ama HAK-İŞ bile vicdanı rahat etmemiş ki "Yandaş değiliz." diyor bu konuda, işçinin hakkını savunuyor; ben tebrik ediyorum kendilerini. Bize de yazı göndermişler, çekincelerini ortaya koymuşlar. 3 tane büyük konfederasyon buna karşı. Bakın, diğer meslek örgütlerinden görüş alın, onlar da karşı olacaktır. Ama, ne yapıyoruz? Sadece işverenlerin kuruluşlarından görüş alarak, onların desteğiyle bunu Avrupa Birliğinin direktifi yani emri gibi uygulamaya çalışıyoruz.

Sabırla dinlediğiniz için teşekkür ederim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Sayın Bakan, Aytuğ Bey'in dikkatine çok teşekkür ediyorum. Öncelikle, buradan da özür diliyorum çünkü ben Bakanlar Kuruluna sunduğumda işçi alacakları birinci sıradaydı. Buna dikkate ederek ve arkadaşlarla böyle çalışarak yaptık fakat sonra, bu son yoğunluklar dolayısıyla Maliye ile arkadaşların yapmış olduğu çalışmada Maliye vergi dairesini öne koymuş. Eğer takdir olursa, bunu tekrar Bakanlar Kuruluna sunduğumuz gibi yani işçi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 49

alacaklarını birinci sıraya getirebilecek şekilde gerçekleştireceğiz. Arkadaşlarımızın da dikkatini çektik, en azından bizim haberimiz olsaydı iyi olurdu, bu böyle bir gelişme.

Dikkatiniz için teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Demirtaş, ben de teşekkür ediyorum. Yalnız, bir konuda hassasiyetinizi rica ediyorum. Görüşmelerimizi büyük bir olgunluk içerisinde devam ettiriyoruz. Sendikalarımız ve sosyal paydaşlarımız var, kurumsal kimlikleri var. Yani, bu birtakım hitaplar bu noktada kurumsal kimliklerine, şu andaki tartışmamızın olgunluğuna çok uygun olmuyor. Onun için, bu konu şu anda sendika ile bizim aramızda olan bir konu değil. Biraz daha dikkat ve hassasiyet göstermenizi istirham ediyorum.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Tamam efendim.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, hoş geldiniz, buyurun.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, çok değerli Komisyon üyeleri; özel istihdam büroları şu an Türkiye için...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Erkan Bey, oradaki şeyi bir daha düzeltelim de. Yani, kendi isteğiyle kapatırsa esas itibarıyla vergi alacaklar, aslında biz onu da öyle söylemiştik ama tekraren düzeltelim. Eğer kendisi iflas ederse veya böyle bir durum ortaya koyuyorsa işçi alacakları birinci sırada gene burada ama öbürünü de öyle düzelterek yani ikisini de öyle çünkü orada aslında benim söylediğim de doğru, sizin söylediğiniz de doğru ama ikisini bir araya getirmek lazım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Aydın.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri; özel istihdam büroları şu an Türkiye için tehlikeleri de beraberinde getirmektedir çünkü bu düzenleme kölelik sisteminin yolunu açacaktır. Unutulmamalı ki çalışma hakkı temel bir insan hakkıdır. Devlet, vatandaşlarının bu haklarını fonksiyonel kılmakla işsizlerin iş bulmalarının önündeki ekonomik, sosyal engelleri ortadan kaldırmakla yükümlüdür. Özel istihdam büroları devletin bu yükümlülüğünü yerine getirmemesinin ya da getirememesinin doğal sonucudur. Bu sonuç devletin görevini yerine getirememesinin de yaptırımıdır. Özel istihdam büroları geçmişte uygulanan ama ağır sonuçlar doğuran bir sistemdir. 20'nci yüzyılın başında işçi istismarı yapan özel istihdam bürolarının bugün istismardan kaçınan, ahlaki bir olgunluğa ulaştıklarını, kendilerine istismarı önleyen meslek ahlakı yaratmış olduklarını söylemek de olanaklı değildir. Özel istihdam büroları dün olduğu gibi bugün de işsiz işçileri istismar ederek kâr eden ticari kuruluşlar olmaya devam edecektir.

Özel istihdam bürolarının yeniden ortaya çıkıp bir anlamda moda olmalarının bir nedeni de kapitalist sistemin kendisini terbiye eden karşıtımdan kurtulması, işçi hareketinin zayıflamasına bağlı olarak iş gücü üzerinde denetimi yoğunlaştırma olanağına kavuşmasıdır. Özel istihdam büroları işverenin ele geçirdiği işçiye az güvence verip çok kâr etme olanağını işletmelerde işçilik maliyetini düşürecek şekilde kendilerine “esnek işletme modeli” adı altında yeniden organize etmeleridir. Özel istihdam büroları yasaklansa da işsizlik olduğu sürece her zaman iş bulmaya aracılık yapan yasa dışı örgütlenmeler, işçi ile işvereni bir araya getiren işçi pazarları var olmuştur, gelecekte de var olmaya devam edecektir. Devletin sorunu, işçiyi piyasaya terk edip “En kötü işsiz bile işsizlikten iyidir.” diye kenara çekilmesi, piyasayı denetliyormuş gibi oyunu oynamasıdır. Bu düzenlemeyle emeğin meta hâline gelmesi, işçilerin kazanç konusu olması, işsizlerin istismar edilmesi, işçilerin insan onuruna yakışmayacak koşullarda çalıştırılması, işçi simsarlığına yol açılması, iş yeri kavramının ortadan kalkması, iş güvencesinin ortadan kalkması, işçilerin örgütlenme hakkının ortadan kalkması, grev hakkının kullanılamaz hâle gelmesi, iş yerinde aynı işi yapan farklı statüdeki 2 işçi grubu oluşması gibi nedenlerle çalışma yaşamının düzenini bozacaktır. O yüzden, bu konunun bir alt komisyon kurularak daha detaylı bir şekilde görüşülüp ondan sonra tekrar gündeme gelmesini talep etmekteyiz.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

Sayın Arık, buyurun efendim, size söz verdim.

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Sayın Bakanım, biraz önce ülkemizde kadın ve genç istihdam oranının düşük olduğunu, amacınızın bunu artırmak olduğunu söylediniz. Yanlış anlamadım herhâlde, değil mi? Bu tasarıyla getirilmek istenenlerden birinin de bu olduğunu söylediniz. Oysaki daha önce getirdiğiniz tasarıda doğum yapan kadınlar için ilk doğum için iki ay, sonraki doğum için dört ay ve daha sonraki doğum için altı ay ve eğer istenirse çocuk ilkökul çağına başlayıncaya kadar yarım gün çalışabileceğini... Bu, kadın istihdam oranını düşürmüyor mu? Yani, özel sektöre gittiğiniz zaman bunu nasıl izah edebileceksiniz? Şu anda özel sektöre bir bayan, bir kadınızdır iş başvurusunda bulunduğu anda ona ilk sorulan soru evli olup olmadığı, evliyse çocuk düşünüp düşünmediği ve çocuk düşünüyorsa da “Hayır.” denildiği ve hatta ve hatta işten çıkarıldığını biliyoruz.

Aynı şekilde, ev endekslisi çalışma da kadın istihdam oranını düşürecektir mi? Bir aydınlatır mısınız burada yani kadın istihdam oranını nasıl artırmayı düşünüyorsunuz? Yani, getirdiğiniz iki tasarı da sanki kadın istihdam oranını ve genç istihdam oranını düşürecek gibi geliyor bize.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım, söz almak ister misiniz efendim bu konuşulanlar üstüne?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Genel bir söz mü? Bana sıra geldi mi?

BAŞKAN – Genel efendim yani şu anda sadece son konu değil; tasarının geneli üstünde milletvekillerimiz görüşmeler yaptılar, konuşmalar yaptılar. Pek çok konuda bilgi verme...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 50

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakandan önce uygun görürseniz ben de bir...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Özgür Bey söz istiyor da.

BAŞKAN – Söz mü istiyorsunuz? Peki efendim.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, öncelikle, bu Komisyon benim Parlamento'ya ilk girdiğimde ilk görev aldığım komisyondu. Sayın Başkanla da birlikte çok ciddi çalışmaların içinde bulunduk; karşı karşıya oturduk, zaman zaman karşı karşıya geldik, zaman zaman birlikte çok olumlu çalışmalar yaptık. Öncelikle, Sayın Başkanın nezdinde, Komisyonun tüm partilerden seçilerek gelmiş olan tüm üyelerine başarılar diliyorum. Sayın Bakanın şahsında, bürokrasisinin değerli temsilcilerini saygıyla selamlıyorum.

Bu Komisyon, tabii, Parlamento'da görev yapan milletvekillerinden oluşuyor. Herkesin farklı siyasi kimlikleri var. Her partinin farklı hedefleri, farklı eğilimleri, farklı programları var. Buna göre de iktidar iktidar olma sorumluluğunda, muhalefet muhalefet olma sorumluluğunda kendi programları çerçevesinde de bir şeyler yapmaya çalışıyor. Burada zaten aynı fikirde olunacak olsa aynı partilerde siyaset yapıldı. Burada farklı fikirlerde olmak elbette siyasetin ve hayatın akışının gereği. Burada önemli olan, tartışmaları belli bir ciddiyet içinde ve hem bu Komisyona emek veren, işte stenografından sesleri kaydeden arkadaşımıza, burada bulunan sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinden, yöneticilerinden onların çok değerli uzmanlarına kadar bu Komisyonun en etkin, en sağlıklı, en verimli çalışma şartlarını sağlaması lazım.

Şimdi, bu Komisyonun çıkardığı yasalar, Sayın Bakanın yürütmeye görev aldığı pek çok konu, örneğin işçilere zulmedilmemesi, angarya yapılmaması, insani şartların dışında çalıştırılmaması, çalışma sürelerinin aşılmaması, kanunda verilen sürelerin aşılması durumunda yaptırımlar, hatta faaliyetten men etmeye kadar giden yaptırımlar var ve bunların hepsi bu Komisyonun ilgi, etki, sorumluluk alanında ve Sayın Bakanın sorumluluk alanında olan işler.

Şimdi, mesela öyle bir çalışma yapıyoruz, biz geçmişte bunun on altı, on sekiz saatlere ulaştığını da hep birlikte yaşadık. Belki burada siyasetçiler "Kardeşim çok meraklı olmasaydın, siyasete girmeseydin..." Ama, ben biliyorum ki meslek odalarının, sendikaların uzmanları, çalışanları, bizim buradaki yasama uzmanlarımız, biraz önce saydığım bütün arkadaşlar, biz burada insani çalışma şartlarını zorlayacak şekilde onları çalıştırdığımızda çok ciddi hak ihlallerine uğruyorlar. Yani, ilk başta bu Komisyonun en temel sorumluluğu, görev alanlarından biri sağlıktır, ağırlıklı olarak sağlıkçılardan müteşekkildir, bir kere insanların sağlığını tehdit edecek çalışma şartları ve sürelerinde çalışmamayı kendisine temel ilke edinecek. Siz bunu yapacaksınız ki daha sonra sizin yönettiğiniz ülkede kimse çalışmasını sağlıksız şartlarda çalıştırmayacak. Siz bunu sağlayacaksınız ki Türkiye'nin herhangi bir yerinde, herhangi bir ilçesinde, herhangi bir devlet hastanesinde bir yönetici buradaki kötü örnekten esinlenerek bir iş yapmasın.

Bu Komisyonun diğer tarafı, çalışma komisyonu. Orada, işte, saatlerle, mesaiyle, fazla mesaiyle, emeğin ücretlendirilmesiyle, ücretlendirilse dahi belli aşımaların yapılmamasıyla ilgili müeyyideler var. Ama daha burada, bunun kaynak bulunduğu, ortaya çıktığı, en emsal olunması gereken yerde bunun ihlali kabul edilebilir değil. Kaldı ki burası Parlamento kampüsünün bir parçasıdır. Anayasa'nın en etkin maddelerinden, en amir hükümlerinden biri de angaryanın yasak olduğudur. O yüzden, ben, bir kere, böyle geçen yarım, biri çalışmanın, bu çalışma saatlerinin uzamasının muhalefetin direncini kırmaya, "Belki yorulurlar, belki sesleri kısılır, belki geri çekilirler, belki yarını düşünerek giderler de biz de hedeflediğimiz bu yasa'yı bir an önce geçiririz." mantığına bürünmesi hem demokrasi anlayışı açısından sakıncalı hem de Komisyonun esas etki ettiği iki alan açısından sakıncalı. Üçüncü alan aile. Buradaki herkesin ailesi, çocuğu çocuğu var. O ailelerin birliğinin korunması önemli. O açıdan, nereden bakarsanız bakın, Komisyon şu anda, en doğru şeyleri de konuşsak, kimsenin inkâr etmeyeceği, üzerinde en ittifakla fikir birliğine varabileceğimiz bir konuyu da savunuyor olsak bugün yaptığımız işin şekli kısmı Komisyonun ruhuna, oluşturulma sebebine tezat teşkil etmektedir, Komisyonun var oluş sebepleriyle çalışmaktadır; bir kere onun altını çizelim.

Sayın Başkan çok değerli bir hocadır. Özellikle geçmiş dönemde hidroterapi konusunda kendisinin Komisyonumuza yaptığı sunumlar, Türkiye'deki insan sağlığına yönelik olarak, mevcut olup da bilmediğimiz kaynaklardan haberdar olmamız, bunların hepsi Sayın Kavuncu'nun bu Komisyona yaptığı olumlu katkıları. Yapıcı bir kişiliği vardır, uzlaşmacıdır, iktidar partisinin ortalama algısının üzerinde güven telkin eden bir kimliği vardır. O yüzden, biz kendisinden, bu Komisyondaki hem bizim 6 üyemiz, hem Milliyetçi Hareket Partisinin 2 üyesi, HDP'nin 3 üyesi... Ki benim düşündüğüm kamu yönetimi anlayışı içinde hem geldiği, geçmişte yapmış olduğunu bildiğimiz görevler gereği hem de aldığı eğitim gereği Sayın Başkanın öncelikle muhalefet partilerinin milletvekillerinin hukukunu gözetme ve bu Komisyona iştirak eden, bizim bünyemizde çalışan ya da dışarıdan gelen misafirlerimizin çalıştırdığı çalışanların hakkını, hukukunu ve hepimizin sağlığını gözetme gibi bir sorumluluğu var. Öncelikle, bunun önemini ve bu konudaki sorumluluğu, aramızdaki, geçmişte birlikte çalışmış olmanın verdiği hukuka dayanarak hatırlatmayı kendimde bir hak ve bir borç biliyorum.

Şimdi, aslında şu dakikada Sayın Başkan belki de bu konuşmayı yarın sürdürmemizin daha doğru olacağına ikna olmuş olabilir. Öyle bir şeyiniz varsa...

BAŞKAN – Yok, lütfen siz devam edin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Devam mı edelim?

BAŞKAN – Devam edin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Aslında bu paradoksun içinde ben de dönmeye devam edeyim çünkü yanlış yapıyoruz, biraz önceden söylediğim gibi. Bu vakitten sonra olmaz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 51

Bir de kimse, sakın, öyle, hani, yanlış anlamasın ama yaşadıklarımızdan öğrendiğimiz bir şey var: Müzakereler uzadıkça muhalefet kendi sorumluluğunu, iktidar kendi sorumluluğunu yerine getirmek için ilerleyen zamana, yorgunluğa, strese, gerginliğe başlayınca burada -her birimiz parçası olmuşuzdur, tarafı olmuşuzdur- yaşanması hiçbirimizin hoşuna gitmeyeceği, ertesi gün hatırlamak istemediğimiz şeyler var. Bunu, hani, böyle bir tehdit olarak değil tecrübelerimizi buraya taşımak olarak söyleyelim. Öyle, on altı saatin, on yedi saatin sonunda kimsenin ne metne yapacağı olumlu bir katkı ne kaliteli yaşamayla ilgili ortaya koyabileceği bir şey... Ateş ile barut bir arada durmaz misali, bir yerden bir şekilde bir kıvılcım çıkıyor, olmadık bir söz ters anlaşılıyor, "Ters baktın, ileri gittin." derken burada birbirimize olmadık sözler konuşmak zorunda kaldığımız da oldu. Ama bunların hepsi hep bu üretim baskısı, fazladan yasama baskısı ve bu saatler ilerlemesine rağmen iki tarafın bu konudaki karşılıklı ısrarının yarattığı sonuç. Ama burada bir sorumluluk varsa temel sorumluluk iktidardadır. Yani, şundan dolayı iktidardadır: Çünkü yasaları çıkarma, kaliteli yasa yapma, bu yapılanları Meclise en uygun zamanda, zeminde, en uygun şekilde sevk etme sorumluluğu iktidarda. Ha, iktidar diyorsa ki: "Ya, biz normal çalışma saatleriyle, insani çalışma şartlarıyla bu işleri beceremiyoruz, olmuyor." O zaman başka bir mekanizma devreye girer. Öz eleştirinizi anlayışla karşılarsınız ama halktan aldığınız oyla size teslim edilmiş bu koltukların size verdiği sorumluluğu yerine getiremiyorsunuz demektir. O yüzden, biz sizden kaliteli, zamanında, yormadan, yıpratmadan, kavga ettirmeden, hataya açık olmayan bir çalışma düzeninin teminini isteriz. Ben, o açıdan, Sayın Başkandan ve Sayın Bakandan bunu özellikle göz önünde bulundurmalarını rica ediyorum.

Şimdi, bu kısa girişten sonra, bu Komisyonun geçmiş dönemdeki bir üyesi olarak yaşadığım bazı tecrübeleri Komisyonun çok değerli üyeleriyle paylaşmak durumundayım, bugünkü konuyla ilgili olmak üzere.

Bu Komisyon geçmişte -geçmiş dönem için söylüyorum ama daha önceki dönemlere de haksızlık etmeyelim, ama bizim içinde bulunduğumuz ve ortak üyesi olarak Sayın Aytuğ Hocamızla birlikte buradayız- birlikte uzlaşının, birlikte bir şeyler üretmenin çok olumlu örneklerini verdi. Böyle birçok madde, birçok kanun söylenebilir ama -İlksen Hanım'a da bir atf olsun buradan, değerli meslektaşına- örneğin eczacılar 1956'da çıkmış kanunları değiştirmek istiyorlardı. On sekiz yıldır Türk Eczacıları Birliği, kanununu değiştirmek, nüfusa göre eczane sayılarını sınırlamak isterdi; bu konuda bir türlü mesafe alınamaz, iktidar ikna olur muhalefet olmaz, muhalefet olur iktidar olmaz, birtakım çelişkiler yaşanırdı. Biz geçen sene bu Komisyonunda, 4 siyasi partinin eczacı milletvekilleri, meslek örgütleriyle uyum içerisinde, bir kanun teklifini buraya getirdik -sadece bir örnek- ve getirdiğimiz kanun teklifinin Komisyona genel sunumunu yaptıktan sonra dedik ki: "Bu konuda bir alt komisyon kurulmasını talep ediyoruz." 4 parti birlikte çünkü Komisyonu eczacılıkla ilgili teknik detaylarla daha fazla meşgul etmeyelim. Komisyon anlayış gösterdi, alt komisyon kuruldu; iki gün içinde Türk Tabipleri Birliği, Türk Eczacıları Birliği, işte, hemşireler birliği, Türk Hemşireler Derneği, Sağlık Emekçileri Sendikası ve ilgili tüm paydaşlarla görüşüldükten sonra, Rekabet Kurumunun görüşleri alındıktan sonra üzerinde uzlaştığımız bir metin, 4 partinin önerisiyle alt komisyon metni geldi. Komisyon üyelerimiz nezaketle, bu alt komisyonunda bu kadar uyumlu bir çalışmadan sonra ortaya çıkan metne saygı gösterdiler, ufak tefek katkılarını yaptılar, hep birlikte Meclise sevk ettik. Mecliste, yine, geneli üzerindeki konuşma süreleri tam olarak bile kullanılmadan, birer teşekkür konuşması olarak eli yıllık, altmış yıllık bir ihtiyaç, on sekiz yıllık bir ütopya ve 24 bin eczacının bir talebi iktidar-muhalefet partileri uyumuyla çıktı. Ama o gün dahi alt komisyonunda öyle önemli katkılar aldık, öyle önemli işler yaptık ki üst komisyona geldiğimizde düzeltecek yerler bulamayacak olduğunu düşündüğümüz metin yine de katkıya muhtaçmış, birtakım düzeltmeleri oldu ve büyük bir uzlaşma örneğiyle gitti. Bugün, o metnin altında Adalet ve Kalkınma Partisinin dönem milletvekili Mehmet Domaç'ın ismiyle başlayan, yanılmıyorsam 53 milletvekilinin ismi yazıyor, bizim 26 milletvekilimizin ismi yazıyor, her partinin. Ve o çerçeve olarak benim odamda asılı. Hiç de, işte, iktidar partisinin döneminde çıkmış bir kanun olarak değil, doğru yapılmış, eczacılıkla ilgili doğru atılmış bir adım olarak onu gördük.

Bugün, bizim 6 üyemizden eczacı yok Komisyonumuzda. Bir eczacı, Sevgili Erkan'ın 1'inci tercihiydi ama çok sayıda hekimimiz var, mutlaka bir avukat buldurmamız lazım, bir milletvekilimizin sendika kökenli olması lazım. Bizim arkadaşlarımız dediler ki: "Sen Komisyonun geçmiş dönem milletvekilisin, üyesisin ve Grup Başkan Vekili olarak her zaman o Komisyona katkı mümkün, bu yüzden böyle bir şey yapalım." Biz eczacılar olarak fedakârlık yaptık ve bugün geldiğimiz noktada ben bu Komisyonun fahri bir eczacı üyesi olarak size, bu geçmişteki olumlu örneği ama bunun gibi tıp alanında, sosyal güvenlik alanında -Sayın Faruk Çelik'in kulakları çınlasın- zaman zaman hiç ummadıkları olumlu katkıları tüm partilerden aldılar ve bu Komisyon uzlaşmayla götürdü. Geçmiş dönem, özellikle Necdet Ünüvar'ın döneminde zaman zaman çelişkilerimiz olmuş olmasına rağmen, bir konu şuydu, şu noktadaydı: Eğer muhalefet partileri alt komisyon ihtiyacına vurgu yapıyorlarsa biz bir prensip olarak hemen bir alt komisyon kuruyorduk aramızda. Bu, bu Komisyonun üyelerinin ekip çalışmasına yatkınlığından geliyor. Bu Komisyonunda doktorlar var; bir ameliyata girdiklerinde veya basit bir muayeneye girdiklerinde dahi sağlığın bir ekip çalışması olduğunu bilirler. Hiçbir zaman tek başına yapılan bir iş değil. Bu Komisyonunda sendikacılar var, onlar bu işe ilk başladıklarında önlüklerinin düğmelerini arkadan yapmışlardı ki işçilerin, önlüklerini giyerken birbirlerine ihtiyaç duysunlar, tek başına önlüğünü bile giymesin, örgütlülüğün önemini kavrasınlar diye.

Bu Komisyonunda çok farklı katkılar aldığımız, uzmanlık alanları çok çeşitli milletvekilleri var; bu milletvekillerinin her biri ekip çalışmasına son derece yatkın. Bu yüzden, hem Sağlık Bakanları, birlikte çalıştığımız hem Recep Akdağ hem mevcut Sağlık Bakanımız hem Sayın Faruk Çelik hem Aile Bakanlığımız, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanları bu Komisyonunda şunu biliyorlar: "Biz alt komisyon kurmazsak ayıkla pirincin taşını." Çünkü maddelere geçildiğinde, hem geneli üzerinde hem maddeleri üzerinde... Hem çok sayıda hekim var. Cumhuriyet Halk Partisi Grubunda 30'a yakın hekim var, 3 eczacı var, dünya kadar avukat var, bu işe katkı sağlayabilecek

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 52

herkes var. Ayrıca sosyal demokrat bir parti olduğumuz için mesele böyle istihdam, sosyal güvenlik falan filan olduğu zaman Cumhuriyet Halk Partisinin tüm milletvekilleri bu işe katkı sağlama niyetinde, azminde, gücünde ve bu zamanı ayıracak durumdalar.

Şimdi, bir tercih yapıyoruz. Geçmişte biz bunu yaşadık, pratiğini yaşadık. "Alt komisyon kurmayalım." Hatta hiçbir komisyonda olmayan bir şey var, Aytuğ Hocam onu çok güzel ifade eder, der ki: "Ya, bir alt komisyon kuralım, bu gece saat şu oldu, yarın öğleden sonra bir kendi içinde toplansın veya yarın öğleden sonra sivil toplum örgütlerini, sendikaları çağıralım, üç dört saat onları dinleyelim, öbür gün sabah da toplansınlar, akşama kadar bu işi bitirsinler. Bizim ağzımızdan çıkan söz senettir." deriz, bu Komisyonda bir kişi de, ne CHP -biz de şahitlik edelim, şimdi burada temsilcilerini çok göremedim ama- MHP ve HDP de geçen dönem bu alt komisyonda verdiği sözü hiç kimse yemedi.

Şimdi, sayın bakanların geçmişte bunun tersini tecrübe etmek isteyenler şöyle yaptılar: "Yok ya, bu alt komisyon... Üst komisyonda biz bunu görüşelim. Mesafe alalım, yol yürüyelim." Bu sefer, mesaj atacaksın, 25 doktor milletvekili gelecek, her madde üzerinde, işte, dili döndüğünce, on dakika, on beş dakika önemli gördüğü hususları söyleyecek; gelecek sendika kökenliler söyleyecek. Mesele bu boyutta -işte, modern köle pazarı falan filan, bu yargılara, bu içeriğe girmeyeceğim şimdi, eğer devam edeceksek ilerleyen saatlerde o katkıları yapma arzusundayım ama- öyle bir noktaya gelecek ki mesele "Hadi, o zaman her maddede gelelim." Ve göreceksiniz, sizi, Sayın Bakanım, samimiyetle ve buradaki, geçmiş dönemden olan başta Sayın Başkanımızın şahitliğinde temin ederim, alt komisyon kurmadığınız zaman kazanmayı murat ettiğiniz süreyi bir ya da iki maddeyle zaten kaybedeceğiz. Bu doğru bir şey değil. Oysa bu Komisyon ekip çalışmasına yatkın. Cumhuriyet Halk Partisinin bir sorumluluğu var, şimdi, sosyal demokrat bir parti; kendini bu anlamda tanımlayan, bu konuda sorumluluklarını bilen, programında, tüzüğünde yazan, tarihinde... Bu ülkede Sayın Bakan herhâlde kendi Bakanlık tarihine baktığında başta rahmetli Karaoğlan, Bülent Ecevit'e, o dönemlerde, öncesinde, sonrasında daha önce bu onurlu görevi yapmış olan bakanlara baktığında sosyal demokratların bu konudaki katkıları yadsınmaz. O zaman, biz bu katkıyı vermek istiyoruz. Ve biz bugün şunu görüyoruz: İktidara yakın, muhalefete yakın veya farklı siyasi görüşlerde olan veya bağımsız, işçi sendikaları çok başka bir yerde duruyorlar ve ortaklaştıkları endişeleri var, işveren sendikaları başka bir yerde duruyorlar. Biz CHP olarak ne işverenin ne işçi sendikalarının tek başına söylediği bir şeyi motamot burada hayata geçirme niyetinde falan değiliz. Doğruyu arama, doğruyu bulma önemli. Elbette ki kendi dünya görüşümüz gereğince, işçilerin haklarıyla ilgili, hele hele böyle -hani, detaya girmeyeceğim ama- fevkalade sakıncalı durumlar varsa hassasiyet gösteririz ama biz masanın kurulmasından yanayız.

Bir masa kurarsınız, o masaya yarın uygun saatte sosyal tarafları davet edersiniz. Biz burada muhalefet olarak şunu asla kabul edemeyiz: "Biz bu masaları çok kurduk." Yok. Şimdi, zurnanın zırt dediği yer bu çünkü bu tasarı bir kez geldi, Meclise kadar gitti, oradan döndü. Bu tasarı bir kez kadük oldu, bu tasarı bir kez görüşme aşamasında yarım kaldı; bu tasarı böyle çok kolay, herkesin üzerinde mutabakata varacağı, gideceği bir tasarı değil. Şimdi burada biz sosyal tarafları gözümüzün önünde, bu demin söylediğim gibi zurnanın zırt dediği yerde bir araya getirmesiz -elbette çoğunluğu sizden olacak yine kurulacak olan alt komisyonun- orada oturup hep birlikte bir alt komisyon raporunun yazılmasına katkı sağlanmazsa burada murat edilen zaman kazancı, sizi temin ederim Sayın Bakanım ortaya çıkmayacak. Yani burada biz diyorsak ki: "Yarın bir başlangıç olsun sosyal taraflar dinlensin, perşembe günü de alt komisyon çalışmalarını tamamlasın." burada hiçbir endişeye mahal yok o iş hallolmuştur. Yok olmazsa, bakarız saatlerimize inanın perşembe günü o saat geldiğinde alt komisyon metnine muhtaç hâlde oluruz hem zaman olarak hem uzlaşma olarak hem pek çok yönü açısından. Bu yüzden, benim çok önemseydiğim bir meseledir, alt komisyonun kurulması. Bu salonun gönlünü kazanır, tansiyonunu düşürür, yaptığınız işin kalitesini artırır, Sayın Aytuğ Atıcı'nın deminki dikkati, evet, ama eğer bu saatte onun dikkatinden kaçsaydı, siz, biraz önce fevkalade hoşumuza giden bir şekilde, takdir edeceğimiz bir şekilde özür dilediniz, bürokrasi o konuda bilgilendirmede bir eksiklik içinde olmuş. Ama alt komisyonun niçin kurulması gerektiğine, âdeta, böyle müşahhas bir örnek gözümüzün önünde cereyan etti. O yüzden, bizim şimdi burada yapmamız gereken önemli bir şey alt komisyon kurmak oldu. Eğer alt komisyonu kuracaksak zaten bu gece birbirimizi daha fazla üzmemelim, daha fazla yormayalım; yok, kurmayacaksak içeriğe yönelik çok şey tartışacağız.

Bu Komisyonun geçmişte yaptığı bir iş daha Komisyon üyelerinin bilgisinde ve hafızalarında yer alması açısından son derece önemlidir. Zaman zaman bu Komisyona her komisyona yapıldığı gibi haksızlıklar yapılır. Öyle ki, torba yasa şeklinde yasalar Plan ve Bütçe Komisyonuna yollarız ya da öyle yasalar vardır, mesela geçen dönem Sanayi Komisyonuna sevk edilmiş olan Patent Yasası. Bir gün, ben gelen evrakları incelerken, baktım, Sanayi ve Ticaret Komisyonunda Patent Yasası var. Bu yasa bizim Komisyonumuza yollanmamıştı. Ben Sanayi Komisyonuna gittim ve Sayın Bakanın varlığında sayın bürokratlara dedim ki: "Bu yasa ne yasası?" Sayın Bakanım, aldığımız cevap şuydu, dediler ki: "Bu yasa Vestel'den bir Samsung yaratma idealininin, Arçelik'ten bir Sony yaratma idealininin yasasıdır. O yüzden gecikmemesi lazım, yeri de burasıdır." Baktım bizim Komisyon üyeleri de sağ olsunlar diyorlar ki: "Sayın vekil, Özgür' cüğümü bu kadar faydalı bir şeye hep birlikte olumlu katkı yapalım. Bizim Vestel Samsung olacak, Arçelik Sony olacak. Hadi bakalım gidiyorlar, yol alıyorlar." Dedim ki: "Bir sorum var. Lütfen, Patent Enstitüsünün Sayın Başkanı, Türkiye'deki patentlerin yüzde kaçının ilaçla ilgili veya burada yapılacak olan düzenlemenin, yüzde kaçının televizyon üretimiyle olduğunu döksün." Biraz süre istediler. Bir baktık yasa yüzde 85 bizim komisyonu, yüzde 10 civarında Sanayi Komisyonu. Ama orada yakasında "basın" yazan ama aslında "Araştırmacı İlaç Firmaları Derneğinin dergisini çıkarıyoruz." diyerek o işin lobiciliğini yapan ama meseleyi burada gözden kaçırıp Sanayi Komisyonundan o yasayı geçirerek Türkiye'de -yurt dışında yani biz Arçelik'i koruyoruz diye öyle bir patent korumasıyla- yerli firmaların jenerik ilaç üretmelerine, ucuza üretmelerine, alternatif üretmelerine çok ciddi ketler vuracak bir yasaymış. Ve ben hemen Necdet Ünüvar'ı aradım. Necdet Ünüvar Sayın Domaç'a danıştı ve biz Komisyon olarak İç Tüzük'ün ilgili maddesini kullanarak o yasayı Komisyonumuza çekme yazısı yazdık hep birlikte, acil toplandık. Yasa geldi, burada görüşüldü, alt

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 53

komisyon kurduk. Alt komisyona yerli ilaç sanayisini, yabancı ilaç sanayisini, araştırmacısını, jenerikçisini çağırarak öyle şeyler duyduk, öyle rapor yazdık, öyle bir yolladık ki bize gelen ve bizi ilgilendiren 19 maddenin 16'sında akıl almaz değişiklikler oldu. Sanayi Komisyonuna gitti, ben de gittim. Kulakları çınlasın Sayın Zeybekci -o zaman o Komisyonun iktidar partisi grubunun sözcüsü- gördü "Ya, neler olmuş?" dedi, onlar da bir alt komisyon kurdu. On yedi gün oranın alt komisyonuna devam ettim, on yedi gün ve yasayı getirenler, bizim yapmış olduğumuz değişiklikleri gördükten sonra, bizim Arçelik'ten bir Samsung olmayacağı belli ama onların menfaatlerine o kadar aykırı bir iş olmuş, tutanaklarda vardır Sayın Zeybekci'nin "Kardeşim, siz bizi kandırırsınız? Özgür Özel'e..."

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Ama konu o değil ki Özgür Bey. Şimdi, siz maziye anlatıyorsunuz ki vakit geç oldu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Aslında Sayın Vekilim o kadar ilgili ki.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Hayır ama yani hem zamanı güzel kullanalım...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Neyse ben, şu çayı nasıl içeyim diyordum.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Güzel örnekler ama bu saatte biraz...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Onu Komisyonu bu saatte çalıştıran Sayın Başkana söyleyeceksiniz.

BAŞKAN – Sayın Özel dinliyoruz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben de bunu yarın on birde anlatmayı çok tercih ederim yani inanırım.

BAŞKAN – Efendim, bu arada talep ettiğiniz konuyu ben daha sormadım ki. Yani o soruyu sormama fırsat vermiyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, o zaman şöyle, konuşmamın giriş kısmını tamamlamış olayım, artık belli bir yere gelelim.

Şimdi, şöyle söyleyeyim, o gün, bakın orada ben şundan bahsediyorum: Bu Komisyonun bir irade koyarak çektiği Patent Yasası; kendi alt komisyonu, tekrar kendisi gitti ve oradaki alt komisyon. Sayın Zeybekci -tutanaklarda vardır- oradaki bürokratlara... Patent Enstitüsünün Sayın Başkanı, kırmızı bir kravatı vardı, bembeyaz yüzlü bir bürokratımızdır, kravatından daha kırmızı oldu. Sayın Zeybekci dedi ki: "Siz bunu nasıl yutarsınız, nasıl bize bunu getirirsiniz? Sağlık Komisyonu yazmasaydı ne olacaktı?" Ve o günkü gazete kupürleri: "Sağlık Komisyonunun müdahalesiyle Türkiye Cumhuriyeti yılda 7,5 milyar TL zarara uğramaktan her yıl için kurtuldu." Bu sadece ve sadece bu Parlamentoda bize verilen görev, ettiğimiz yemin, işte bu yeminin... Çok önemli yemin ediyoruz biz. Bu mesele öyle hafife alınacak bir şey değil. O komisyondaki o kanunu fark etmesek, Necdet Ünüvar buraya çekmeyi kabul etmese, Mehmet Domaç desteklemese, bu Komisyonun tüm üyeleri çalışmasa yılda 7,5 milyar TL para kaybedecek Türkiye. Burasında "basın" yazan ama esas olarak Sanayi Komisyonunda yabancı ilaç sanayisinin güya "Dergisini çıkarıyoruz." diye lobisini sürdüren takip eden ekip... Ben bu durumu sizinle açık açık paylaşmak için söyledim.

O yüzden, bu Parlamentoda hiçbir cümle bazen yazıldığı manaya gelmez. Bu Parlamentoda hiçbir bürokratin kendinden emin tavrı -sözüm meclisten dışarı- Sayın Bakanı yanıltmadığı anlamına gelmez. Bu Parlamentoda hiçbir zaman gerçekten içinizdeki o halis duygularla, halis niyetle geldiğiniz, evinizden sabah kapıdan çıkarken ki niyetinizle niyet ettiğiniz işi yaptığınızdan emin olamazsınız. Bu yüzden, istişare, görüş alma ve komisyonlarda alt komisyon marifetiyle bu meseleyi biraz daha, işte tam tutanağın tutulmadığı, bürokratların daha rahat olduğu, komisyon üyelerinin hafta sonu kravatsız gelebildiği, böyle birazcık daha rahat, daha sakin, daha dikkatli ve daha yapıcı, daha iş birliği içinde işlerle yakalarsınız. Şimdi, siz, bugün burada "Biz alt komisyon kurmayalım." diyebilirsiniz. Bu ne kadar zaman kaybettirir ne kadar zaman kazandırır onu konuştuk, konuşuruz, anlatırız. Biz orada samimiyetle bir yaklaşım koyuyoruz. Biz bu işi perşembe günü akşam üstünden geçte bırakmayız. Tutanak altında veriyoruz bu sözü. Bugüne kadar sözümüzü yemedik. Zaten perşembe günü akşamüstüne kadar normal şartlarda siz bu yasayı bitiremezsiniz. Tutun ki bitirseniz, Meclis zaten tıkanmış, Meclis zaten bloke durumda. Bir de Sayın Bakanın Cumhuriyet Halk Partisinin grubuna grup başkan vekilinin iş birliğine, kolaylaştırıcılığına, katkıcılığına, birlikte iş görmesine sadece bugün bu Komisyonunda ihtiyacı yok ki, Genel Kurul'a gelecek orada var, yarın başka kanunlar gelecek orada var. Şimdi, siz, burada çoğunluk gücüyle bizim bileğimizi bükebilirsiniz ama mesela bugün AR-GE Kanunu biterken Sayın Bakanın yaptığı teşekkür konuşmasına dikkat edin. Muhalefetin olumlu gördüğü yerlere yaptığı katkılar. Biz bugün 4 maddede önerge verdik, yoksa şu anda o kanun daha yarımdaydı ve yarın Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gelmezdi. Bizim bu meselede elbette "Sayın Bakan bugün alt komisyon kurmazsa bunu kan davasına dönüştürürüz." tehdidi gibi algılamasın ama hani alt komisyon kurulursa bu kapıdan çıkarken ki memnuniyetimiz üzerimizde olmaz. O yüzden, biz dört yıl boyunca birbirimize lazımız, biz dört yıl boyunca birlikte çalışacağız; biz muhalefet olarak elimizden geleni yapacağız, siz iktidar olarak yapacaksınız. Ama benim şimdi burada verdiğim bütün örnekler bu Komisyona özel ve Sayın Ünüvar'a yaptığımız atıflar, o kurduğu alt komisyonlardan bir tanesinden zarar gördüyse, bir tanesinden rahatsızlık duyuyorsa Sayın Ünüvar bunu söylesin, biz vazgeçelim. O yüzden, alt komisyon kurulmasının son derece önemi var. Bu konuda ben oylama yapmadan önce... Çünkü bu iş fevkalade tehlikeli bir iş. Yani oylamayı öyle ezberler içinde yapıyoruz ki daha sonra telafisi mümkün olmuyor. Oylama yapmadan önce kısa bir ara verilebilir. Sayın Bakan bunu, özellikle biraz önceki tecrübesinden sonra, biraz daha istişare imkânı bulabilir, Sayın Başkanla yaparlar, dilerlerse gruplar buna katkı sunarlar. Biz bir alt komisyon kurulursa bu işin hepimiz için iyi olacağını düşünüyoruz.

Bunun dışında, elbette yaklaşık 30-37 maddede itirazımızın olduğu noktalar var yani geneli üzerinde 37 itiraz noktamız var. Bunlarla ilgili örneklerimiz, katkılarımız; evde çalışmanın kadına ne getireceği, götüreceğinden çocuk sağlığına, göğüs hastalıkları uzmanlarının bu konuda o evdeki kottardan iplik ayıklanan evlerde çocukların akciğerlerinden neler çıkardıklarına kadar ayrı ayrı anlatacak, her birisi sayın vekilimin dikkatini çekecek, yine böyle dinlemekten keyif alacağı ama zaman konusunda sıkıntıya düşebileceği önemli noktalarımız var. Bu konuda ben kurulacak bir alt komisyonun son derece faydalı olacağını düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 54

Cumhuriyet Halk Partisi, alt komisyona üye verir, Komisyonunda da makul miktarda ve olabildiğince kısa katkılarla bu işi halletme yoluna gidebilir. Diğer durum, tabii iktidarın tercihidir. Bu anlamda bu söyleyeceklerim bunlardan ibaret.

Bir kez daha Komisyonun değerli üyelerini saygıyla selamlıyorum ama öyle şey yerine, derhâl Sayın Bakanla bir istişarenin Sayın Başkan için son derece faydalı olacağını değerlendiriyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Beş dakika ara verelim isterseniz.

BAŞKAN – Tabii ama bir saniye.

Sayın Özel, ben öncelikle şahsıyla ilgili övgü dolu sözleriniz için çok teşekkür ediyorum. Ben de şahsınızla ilgili en az bana gösterdiğiniz övgü kadar sözleriniz size aynıyla söylemeyi bir görev biliyorum.

Geçen dönem gerçekten fevkalade güzel bir çalışma örneği gösterdik. Bahsettiği Patent Yasası çok önemliydi, çok önemli bir millî, beraber görev yaptık. Bu noktada uzlaştığımız yasalar oldu, uzlaşmadıklarımız oldu. Alt komisyon kurulanlar oldu, kurulmayanlar oldu. Tabii, örneğin burada kurmadığımız ve çok uzlaşmadığımız noktalardan biri de tıpkı, aynı bu yasanın geçen sene konuştuğumuz versiyonuydu. Onda da gene uzlaşmadık ama orada konuşuldu, görüşüldü ve Kurula indi ama kadük kaldı çünkü süre yetmedi.

Şimdi, bu saatte tabii bunları konuşmak ve anıları dinlemek gerçekten sıra dışı bir hadise. Doğru bir çalışma yöntemi değil ama doğru olmayan başka bir şey daha var: Sekiz saatte biz henüz daha maddelere geçemedik yani böyle bir şey var. Kaldı ki aslında böyle durumlarda biz de nasıl yorulurlar, nasıl bıkarlar diye beklenti içinde değiliz. Çok iyi biliyoruz, böyle bir imkânınız olmadığını, çok geniş olanaklarınızın olduğunu, değerli milletvekili arkadaşlarımızın burada çok geniş konuşmalar yapabileceği konusunda hiçbir şüphemiz de yok. Ama, sanki bizim öyle değil ama şahsınızın, özellikle Sayın Reyhanlıoğlu'na yaptığınız konuşmalardan tam tersi anlamdaki bir yapıyı özellikle vurguladığınız anlaşılıyor yani yapabileceğiniz. Şimdi, işin aslında özü şu: Yani bazı noktalarda anlaşmazlık olabilir. Muhalefetin bu noktadaki, kendi üstündeki seçmenlerine ve siyasi sorumluluğu gereği birtakım iddialarını ortaya koyması, söylemlerini ortaya koyması, kayıtlara geçirmesi, itiraz noktalarını kullanması da son derece anlaşılabilir. Yani bir siyasi vebal gördüğünüzü ifade ettiniz. Eğer bu böyle de kabul edilirse gerektiğinde kamuoyunda, televizyonlarda bunların anlatılabileceğini söylediniz. Bunlar bizim, belki de iktidarın da siyasi olarak karşılayabileceği konular ki böyle bir durumda... Yani, siz siyasi sorumluluğunuzu ve vebalinizi şu anda üzerinizden zaten atıyorsunuz ama ben bir şeye dikkatinizi çekmek istiyorum: Yaklaşık sekiz saatir konuyla ilgili görüşüyoruz. Aslında benim de söyleyeceklerim vardı ama fırsat bulamadım. Sayın Bakana söz hakkı bile veremedik. Yani, Sayın Bakana söz hakkı elbette verelim, bahsettiğiniz oylama ondan sonra olacak. Ondan önce bir ara talebiniz var, makuldür, yani beş dakika bir çayımızı içeriz, ihtiyaç görülür, bunlar da olabilir, sorun değil ama müsaade ederseniz Sayın Bakan da konuşulanlara toplam bir cevap verme hakkını kullansın, ondan sonra bahsettiğimiz işleme geçelim.

Söz hakkı vardı ama uygun mudur efendim?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Yani, birkaç şey daha eklemek isterdim.

BAŞKAN – Peki, ekleyin, ben size açıyorum.

Buyurun efendim.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Şimdi, Anayasa'mızda tabii Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal bir devlet olduğu belirtiliyor. Bunun gereği de toplumdaki dezavantajlı kesimler, zayıflar, güçsüzler güçlülere karşı korunur ve buna ilişkin yasal düzenlemeler yapılır. İşte, kira kanunu, başka kanunlar, iş yasası da bu kapsamda yapılan yasalar arasındadır. Çünkü biz de biliyoruz ki bir gerçeklik olarak; işçi, işveren karşısında zayıftır ve devlet tarafından korunması gerekir, buna ilişkin tedbirlerin alınması gerekir.

Şimdi, uygulamada işçiler zaten çok fazla sorun yaşıyorlar. Biraz önce bahsettiğimiz, kanunun dolanılması vesilesiyle yaşanan sorunlar var. İşte, asıl işlerin taşeron şirketlere yaptırılması, daha düşük ücretle daha güvencesiz, sendikası bir şekilde çalıştırılmaları var. İşte, kıdem tazminatlarının ödenmemesi için bir yılın dolmasına bir iki hafta kala işten çıkarılıp tekrar giriş çıkış yapılması falan böyle saymakla bitmez birçok sorun var. Biz, seçim bildirgesinde de bahsettiğimiz gibi, işçiler lehine bunların düzenlenmesini, işte taşeron sisteminin kaldırılmasını, bütün işçilerin, özellikle aynı iş yapanların aynı ücrete kavuşturulması konusunda düzenlemeler yapılmasını beklerken gördük ki gündeme gelen yasalar, tam tersine, esnek, güvencesiz çalışmayı, özellikle kadın emekçilerle ilgili hem kamuda hem özel sektörde onları iş alanından uzaklaştırmayı hayata geçirmektedir. Hem geçen torba yasadaki geçen maddelerle ilgili, kadınlarla ilgili benzer itirazlarımız vardı hem bu tasarıyla ilgili olarak da kamuoyunda, emek kesiminde işçilerin benzer itirazları ve kaygıları vardır. Bunlarla ilgili bizim beklentimiz, biraz önce bahsettiğimiz o olumsuzlukların tam anlamıyla karşılanması, kamuoyunun, tabii özellikle de yasanın muhatabı olan işçilerin, emekçilerin bu kaygılarının giderilmesidir.

Biraz önce bu işçi alacaklarının önceliğiyle ilgili bir konuşma geçti, orada dediniz ki: "Hani, yok ama biz bunu tekrar yasadaki bu şekilde düzenleyeceğiz." Şimdi, asıl mesele işçi alacaklarının öncelikli olması değil, biz bunu uygulamada çok yaşıyoruz. Yani, işçi alacakları öncelikli de olsa biliyoruz ki şirketler iflas ediyor, bir şekilde kapanıyor veya fiilen hiçbir mal varlığı olmuyor ve açılan o davalarla kazanılan tazminatlar hiçbir şekilde fiilen işçiye ödenmiyor, geri dönmüyor. Şimdi, burada, yasadaki teminat 25 işçinin sekiz aylık ücreti. Yani, hani, dört ay, dört ay, sekiz aylık ücreti. Yani, 25 işçiyi ancak güvence altına alıyor. Bununla ilgili elbette ki sorunla karşılaşılacağını düşünüyoruz.

Şimdi, yine söyledik. Yani 1'inci maddenin ikinci fıkrasında diyor ki: "...işçi sayısı, işyerinde çalıştırılan işçi sayısının dörtte birini geçemez." Geçici iş ilişkisi kapsamında çalıştırılanlar. Çok iyi biliyoruz ki aynı kişiye ait farklı farklı firmalar oluşturularak birtakım şeyler, bu engeller, kısıtlamalar bu şekilde aşılabiliyor. Bunlar mutlaka hayata geçirilecektir. İşverenler birden fazla şirket kurarak bu maddeleri çok kolay aşacaklar, kanunu dolanacaklardır ve işçilerin bu şekilde, güvencesiz bir şekilde çalıştırılması maalesef

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 55

yasal kapsamda mümkün olacaktır. Yani, bu arada, güvence ile esneklik kavramının da yan yana kullanılması hakikaten biraz ilginç olmuş. Yani, esnek çalışmada nasıl bir güvence geliyor, onu da anlayamıyoruz; anlatamıyoruz işçilere, emekçilere, bunu soran vatandaşlara.

Bu nedenle, tekrar, bu kaygıların, özellikle kamuoyunun, işçilerin, emekçilerin bunlara ilişkin bu kaygılarının giderilmesi, bu hususların göz ardı edilmeden ve gerekli tedbirlerin daha güçlü bir şekilde alınması için, bu maddeler üzerinde daha ayrıntılı görüşmeler yapılması için biz de tekrar tekrar alt komisyona havalesini talep ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Bakana genel üstünde görüşme için bir söz vereceğim, daha sonra ara teklifinizi değerlendirip sonra bir oylama, daha sonra da gündeme devam edeceğiz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şey oldu ama Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Efendim?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – İhsasrey oldu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İhsasrey oldu, daha doğrusu Komisyonu... O zaman hiç boşu boşuna oylama yapmayın yani. Eğer alt komisyon kurarsak çalışmalara devam etmeyiz.

BAŞKAN – Efendim, şimdi, Sayın Bakan -müsade ederseniz, sekiz saat oldu- konuşmalara bir cevap, bir bilgi versin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, hayır, şunu dediniz...

BAŞKAN – Daha sonra ara vereceğiz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Sonra oylama, sonra çalışmalara devam edeceğiz.” dediniz de. Hayır, oylamanın sonucunu şimdiden söylüyorsunuz.

BAŞKAN – Gündeme devam edeceğiz efendim, gündemin ne şekilde olacağı...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gündemimizde istirahate çekilmek de olabilir.

BAŞKAN – O da olabilir, gündeme devam edeceğiz.

Buyurun Sayın Bakanım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Ben konuşmama başlamadan önce, biraz önce Ayтуğ Bey’le ilgili karşılaştığımız meseleyi tekrar bir değerlendireyim. 6’ncı sayfada yani 7’nci maddenin hemen üzerindeki 6’nci maddenin sondan ikinci bendinde çok açık bir şekilde şöyle yazıyor: “Herhangi bir nedenle özel istihdam bürosunun kapanması halinde ise geçici işçi çalıştıran işverene bu durumun tebliğ edilmesi ile geçici iş ilişkisi sona erer. İş ilişkisinin devam etmesi durumunda, geçici...”

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Neresi Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – 6’nci sayfa, 6’nci maddenin sondan ikinci fıkrası. Sizde önce gerekçe olabilir, ana metinde.

“Geçici işçinin iş ilişkisinden kaynaklanan alacakları, 17’nci maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendine göre alınan teminattan Kurumca öncelikli olarak ödenir.” Buradaki ayırım şu, ondan sonra hemen konuşmama geçeceğim: Yani, eğer, kendisi kapatıyorsa ilk önce bilgi dâhilinde kapatıyordur bu, vergi dairesi ve SGK alacakları ödenir, sonra işçi alacakları ödenir ama başka bir durum söz konusu olmuşa ilk önce işçiye müracaat edilir ama bu tabii arada bir detay, bu detayı da şimdi arkadaşlarımız şey yapıyorlar.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Bakanım, kapanması durumda değil, devam etmesi durumunda.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Aslında bizim de, sizin de söylediklerimiz aynı ama orada da...

Hayır, kendi isteğinin dışında kapanması durumda.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – “İş ilişkisinin devam etmesi durumunda...” diyor Sayın Bakanım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Yok, yok, o ayrı bir şey.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – “İş ilişkisinin devam etmesi durumda...”

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Değil “işverenle devam etmesi...”

Bakın, Ayтуğ Bey, diyor ki, o işverene, o iş devam eder o kapansa da, bürodan işverene geçer ama buradaki alacakları, bürodan kaynaklanan alacakları kurumun teminatından ilk önce onlara ödenir.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Peki, neyse...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Şimdi, öncelikle katkı yapan bütün milletvekillerimize, Komisyonumuzun tüm üyelerine, ayrıca sivil toplum örgütlerimize ve sendikalarımıza ve çok Kıymetli Başkanımıza çok teşekkür ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Tabii, 21’inci asır bizim için çok farklı başladı ve biz 1990’ları belki siyasetin kabahatiyle değil ama karşı karşıya kaldığımız birçok faktörle iskaladık. Iskalamız iyi mi oldu? İyi olmadı Türkiye için. Çünkü soğuk savaş dönemi bitmiş ve bütün dünya kendine ait bir yeni bir süreç başlatmıştı. Türkiye’de bir taraftan ekonomik kriz, diğer taraftan terör, diğer taraftan 28 Şubat, diğer taraftan deprem derken 1990’lı yıllarda hakikaten çok sıkıntılı bir süreç yaşadık ve on yılda kendi yapılanmamızı tam anlamıyla ortaya koymamız gerekirken ve özellikle soğuk savaş dönemi sonrası Türkiye’nin penceresine konan fırsatı değerlendirmesi gerekirken maalesef değerlendiremedik. Acaba bize 21’inci yüzyıl ne getirecekti? Bu çok önemliydi bizim için de, bizi izleyenler için de, milletimiz için de. Biz 21’inci yüzyıla Allah’a şükür iyi başladık. Çok derdimiz vardı, dertlerimizden bir tanesi şu: Türkiye çok

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 56

travmayla karşı karşıya kaldı ve maalesef bu travmaların önemli bir bölümünü hep halının altına süpürdü, bunu da beraber yaşadık. Türkiye'de Kürtlük meselesi, Alevilik meselesi, dindarlık meselesi, köylülük meselesi, bunların hepsi halının altına süpürüldü. Biz bunların hiçbirini yüzleşemedik ve bu siyasetin de, Türkiye'nin de önünde çok ciddi bir engel oluşturdu. Bir karar vermeliydi Türkiye 21'inci asrın başında. Ya bunlarla yüzleşerek yola devam etmeliydi ya da çok büyük bir sıçrama yapıp artık bunları tarihin behrinde bırakıp bir hafıza "reset"lemeye ihtiyacı vardı. İkincisini yapmak ütopyik bir şeydir, milletler tarihleriyle vardır. Türkiye bir taraftan bunlarla yüzleşti, çok önemli bir adım attı -bu çok tehlikeli bir şeydir- halının altından bunların hepsini çıkardı. Bu memlekette herkesin bir derdi var, bu cumhuriyeti hep beraber kurduk ama öyle bir noktaya karşı karşıya kaldık ki, bakın silsileyle söyleyeceğim: İlk önce Şeyh Said meselesiyle, onu bahane ederek Kürtleri ötekileştirdiler; iki, İskilipli Atıf ve İstiklal Mahkemeleriyle dindarları ötekileştirdiler; üç, Dersim meselesiyle Alevileri ötekileştirdiler ve Adnan Menderes'in idamıyla bu milletin evlatlarına siyaset sınırı koydular. Böyle bir tablo var. Şimdi, biz ne yapmalıydık ki gelişmiş ülkeler ile Türkiye'yi rekabet konumuna getirebilecek hem zihni bir berraklığı hayal etme, tasavvur edebilme gücünü ortaya koymalıydık?

Şimdi, şunu söylemek istiyorum: Türkiye bu fırsatı -işte biraz önce Özgür Bey de anlattı- yine iktidarıyla muhalefetiyle birlikte bazen tartışarak, bazen yüksek seviyede demokrasinin içerisinde çatışarak, bazen uzlaşarak, bazen uzlaşmayarak çözmeye çalıştı. Çözdü mü? Benim kanaatim şudur ki: Türkiye, bu konuda demokrasinin içerisinde atılabilecek en büyük mesafeyi ortaya koydu. Çünkü benim bir sözüm var, söylemek isterim, bu söz bana aittir, özür dileyerek, edep ederek söylüyorum: Bu topraklar dünyanın en pahalı topraklarıdır ve bu arsa dünyanın en pahalı arsasıdır. Bu arsanın üzerinde siyaset yapmak da, değişim ortaya koyabilmek de çok zor bir iştir, kolay da değildir. Bunu hangi alanda yaparsak yapalım, hangi noktada da ortaya koyarsak koyalım ve biz bu toprakları yönetmek için çaba sarf ederken bu kabiliyetimizi azaltmak isteyenler de muhakkak olacaktır ama Türkiye Büyük Millet Meclisinin bakışı, bu tip komisyonların bakışı her zaman bu milletin kendi lehine olmuştur, olmaya da devam edecektir. Farklı düşünceler içerisinde olabiliriz, bu da çok normal zaten; farklı cephelerden de bakabiliriz, bu da çok normal ama günün sonunda yapacağımız özette, şunu söylemeliyim ki, hepimizin, bu memleketin insanının daha rahat yaşayabilmesi ve bu memleketin insanın yarına ümitle gidebilmesini sağlamak lazım. Ben İstanbul'da Sirkeci'den Gaziosmanpaşa'ya kadar 11 kere arandığımı biliyorum. Bugün, böyle bir Türkiye yok. İnsanların kimliklerine göre minibüslerden aşağıya indirildiğini, yağmurda bekletildiklerini biliyorum. Bugün, böyle bir Türkiye de yok. Ve yine ifade etmeliyim ki bugün geldiğimiz noktada biz, örneğin, rejim tartışması yapmıyoruz artık yani Türkiye, bir rejim tartışması içerisinde değil, çok normal bir tartışmanın içerisinde, sistem tartışmasının içerisinde: Başkanlık sistemi mi olur, parlamenter sistem mi olur; "Başkanlık sistemi olursa siz şuna gitmek istersiniz, şöyle yapmak istersiniz." veya "Biz daha iyisini yapmak isteriz..." Türkiye, her gün, attığı her adımla normalleşiyor. Bu travmalardan sonra normalleşmek kolay mı? Elbette kolay değil, zor ama biz bu zoru başarıyoruz ve bugün karşı karşıya kaldığımız durum da tedirginliklerimizden, endişelerimizden, geçmişte yaşadıklarımızdan, biraz önce verdiğiniz örnekler gibi, iyi olduğunu zannettiğimiz ama bize başka türlü algılarla farklılaştırılan meselelerden oluşuyor belki de.

Şimdi, bu ülkenin bir zengin olma muradı var. Biz zenginliği sadece bireysel yaşantımız, toplumsal standartlarımız en yükseğe çıksın diye istiyor değiliz. Zenginliği biraz da şunun için istiyoruz: Geçmişte yaşadığımız travmalarla bir daha karşılaşmayalım diye istiyoruz, dayanıklı olalım, kendi adımıza ifadelerimizi ortaya koyabilelim diye istiyoruz, başka hiçbir şey için değil. Bir de değerlerimiz var. Bu değerlerini insanlar istediği gibi yaşayabilsinler. Bu topraklarda hep o oldu, bu toprakların teminatı da o. Belki bu toprakların bu kadar dayanıklılığa aşılı olmasının sebebi de o, bu kadar meselelerle karşı karşıya kalması. Ve yine kendi tecrübemi söylemek istiyorum: Belki de dünyada çok az ülke bu kadar demokrasiyi hak etmiştir. Biz demokrasinin bedelini ödedik. Oysa bize çocukken hep "Bu ülkedeki insanlar demokrasiyi hak etmiyor." dediler ve bugün, eğer biz zenginleşmek istiyor isek elbette ki bu, bizim, kapital sistemin bütün baskılarını veya bize yaptırmak istediklerini kabul etmemiz anlamına gelmez. Şu Bakanlığa geldiğim iki buçuk aydan beri, her birimizin hayatımızın düsturu olan, insanı meta görmeyen, rakamlar arasına sıkıştırmayan, onun bir varlık olduğunu ve onun tam anlamıyla birlikte de üretimin bir parçası olmadığını düşünen bir anlayışla hareket ediyorum. Bizim çalışma arkadaşlarımız da öyle hareket ediyor. Eğer bu kanunda veya ortaya koyduğumuz bu öneride, burada... Biz de bir anadan doğduk, siz de dokuz ayda doğdunuz, biz de dokuz ayda doğduk. Şimdi, bunu şunun için söylüyorum: Sorumluluklarımız var, bu görevlerimiz bittiği zaman döneceğimiz yerler var. Başında ifade ettim, elbette ki sendikalarımızın büyük tecrübeleri var, elbette ki muhalefet partilerimizin de büyük tecrübeleri var ama dünya, istihdam konusunda kendisinin daha iyi bir noktaya gelebileceği uygulamaları ortaya koyuyor. Bir taraftan yaşlanma problemimiz var; Türkiye'nin de var, diğer ülkelerin de var. Bir taraftan meslekleşme problemimiz var, becerilerimizi geliştirme problemimiz var; Türkiye'nin de var, diğer ülkelerin de var. Bir taraftan 55 yaş üstü insanların istihdamda olmasının zorunluluğunu artık yavaş yavaş oluşturma mecburiyetimiz var; Türkiye'nin de var, gelişmiş ülkelerin de var, ayrı değiliz. Ve Avrupa Birliği'nin oluşması, sınırların ortadan kalkması, kişi başına gelir seviyelerinin yükselmesi, refahın yükselmesi, teknolojinin gelişmesi, bilgi toplumuna geçilmesi, hepsi bizi etkiliyor şu anda ve biz hepsinden etkileniyoruz ve bu çalışma hayatımızın disiplinini, bir şekilde, olduğu gibi değiştiriyor. Tedbir almak zorundayız, buna ait de bir süreç ortaya koymak zorundayız. Elbette ki tüm bunlar, üzerinde çalıştığımız yasayı bir iki defa Türkiye Büyük Millet Meclisine getirdi. Bağlılıklarımız var: Milletimiz, çalışanlarımız, sendikalarımız, siyasi partilerimiz. Çalışma hayatının dinamikleri, uymak istediğimiz kurallar var: Avrupa Birliği, ILO normları. O dünyadan da kopmak istemiyoruz ama bütün bunları bir araya getirmek durumundayız.

Şimdi, kadın istihdamını artırmak zorundayız. Bu bizim Ulusal İstihdam Stratejimizin en önemli ayaklarından bir tanesi. Engelli istihdamını artırmak zorundayız. Genç istihdamını artırmak zorundayız. İstihdam-egitim bağlantısını kurmak zorundayız ki kuruyoruz, daha bu sene, 2015 yılında 370 bin kişiyi, bu konuda, eğitim-istihdam ilişkisi içerisinde bir programa dâhil ettik. Sosyal koruma-

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 57

İstihdam ilişkisi yani insanları sosyal korumadan alıp istihdamın içerisine koymak zorundayız, bu da bir problem. Çalışma hayatının esnekliğini de bugün söylüyor değiliz. Mesela, bir arkadaşımız "Bu, sizin programınızda yok, vaatlerinizde yok." dedi. Bir sayfada değil birkaç sayfada var, hem "esnek çalışma" diye var hem kadın bölümünde var hem genç bölümünde var. Biz esnek çalışma olarak bunu önermişiz. Nasıl önermeyelim? Bu bizim Ulusal İstihdam Stratejimizin en önemli 4 maddesinden biri. Bu var. Özel istihdam bürosu bunun içerisinde bir araç yani bunu sağlayabilecek bir araç. Bu bizim iddiamız. Bizim "özel istihdam bürosu" dediğimiz büro zaten var, varlığı var yani. Bunu sağlayabilecek, gerçekleştirebilecek, bize araçsallık yapacak bir yapı olarak orada duruyor ama esas itibarıyla esnek çalışma modeli yani katı çalışmanın biraz daha esnek çalışmaya dönmesi gibi.

Tekrar söylüyorum: 6 Ocak ve 29 Ocakta sosyal diyalogu topladık 2 defa. Yaklaşık 8 defa teknik komite toplandı -veya 7 defa- karşılıklı konuşuldu. Bu, yaklaşık bir aydır, bir buçuk aydır kamuoyunda zikrediliyor. Biz seçimden önce siyasi parti mensupları olarak -her biriniz aday oldunuz, aday olduk- gücümüz yettiğince, her birimiz kendi alanlarımızla, ilgili olduğu alanlarla ilgili bunları milletimize zikrettik ve anlattık.

Şunu söylemek istiyorum tekrar, örneğin, kadın istihdamı konusunda oranları söyleyeyim: İş gücüne katılma oranı 2008 Kasımında 24,5; 2009 Kasımında 26,4; 2010 Kasımında 27,5; 2011 Kasımında 28,3; 2012 Kasımında 30,2; 2013 Kasımında 30,4; 2014 Kasımında 30,5; 2015 Kasımında 31,6. İstihdam da 21,3'ten 27,5'lara, 28'e kadar gelmiş. Yani, burada istikrarlı bir artış var. Kayıt dışı da yüzde 52'den, demin söyledim, yüzde 32,6'ya düştü. Ama, başka bir şey var. Bizim bu sistemde bunu getirebileceğimiz yer burası. Eğer biz bu esnek çalışmayı ortaya koyamazsak bu kayıt dışı istihdamı aşağıya alabilecek bir tabloyu sergileyemeyeceğiz. Yani, çok minik minik aşağı düşüşler olacak, belki sistem yorulacak ve artık kayıt dışı istihdamla mücadele etmekten yorgun olduğu için uğraşamayacak. Yani, böylece, sistem yorulacak. Onun için, bunun metotları var. Biz bunun metotlarının oluşturucusu değiliz. Dünya buna ait çalışmalar yapmış ve en nihayetinde, esnek çalışmayla ilgili bir "Kayıt dışını düşürürüm." diyor; iki "Özel politika gerektiren grupları bu işin içerisine katarım." diyor. Yani, yeni bir çalışma disiplini var. Üç ay, dört ay çalışmak istiyor insanlar, sekiz ay çalışmak istemiyor; trekking yapıyor, yurt dışını geziyor veya okumak istiyor, master yapıyor, doktora yapıyor ama bir taraftan da bunu elde etmek istiyor. Bizim sosyal hukuk devleti olarak temel görevimiz, bunun sosyal güvenlik sistemi içerisinde olmasını sağlamak. Bugün, kadınlar evde çalışıyor mu? Elhak çalışıyor. Bugün, tarım işçileri sosyal güvenlikten yoksun bir şekilde çalışıyorlar mı? Siz de ben de biliyoruz ki çalışıyorlar. Bugün, gençler iki aylık, üç aylık, dört aylık işlerinde sosyal güvenlikle beraber mi çalışıyorlar? Belki çok az bir kısmı, bu da piyango gibi bir şeydir. Bütün bunların tamamı, yukarıdan aşağıya hepsini sayabilirim... Biz burada yeni bir sistem oluşturuyoruz. Burada, bu masanın etrafında biraz önce anlatıldığı gibi, oluşturulmuş bir İş Kanunu var, bu İş Kanunu çerçevesinin içerisine, tamamen bu İş Kanunu'nun kurallarına dâhil olan, her türlü temel kuralına dâhil olan, kayıt dışında şu anda varlığı devam eden işlerin bir bölümünün adına "esneklik" diyerek işin içine katıyoruz. Güvencesi nerede? Biraz önce anlattıklarımızda. Bir taraftan diyoruz ki özel istihdam bürosuna: Eğer istismar edersen hııı! Bir taraftan diyoruz ki işverene: Eğer sen orada çalışan kadının, orada emsal işçi olarak çalışan kişinin kreş hakkını kullandırmazsan, onun servis hakkını kullandırmazsan, yemek hakkını kullandırmazsan hııı! Yani, güvence derken daha bir sürü sayabilirim. Eğer bu gelir işinde, iş sağlığı ve güvenliği konusunda sen buna eğer bunu öğretmezsen, eğer sendika temsilcisine "Bak, buraya bir adam geldi." demezsen hııı! Veya kalker "Kardeşim, ben açık iş ilan ediyorum." dersin ve bu açık iş ilan ederken ilk önce oradaki geçici işçiye bunu bildirmezsen yine ona uyarı. Bunun güvencesi burada.

Daha ötesi var. Bakın, biz "İşbaşı Eğitim Programı" diye bir program uyguluyoruz. Bunu hep beraber uyguluyoruz. Parlamento sistemde iktidar kadar muhalefet de yetkindir, varlık sebebi bu zaten. Bakın, bunu hep beraber uyguluyoruz. İşbaşı eğitiminden biz şunu anladık, anladığımız şudur işbaşı eğitiminden: Bir tecrübe ettik, dikkat edin, bu tecrübeden sonra biz bunu bir yıla çıkardık; altı aydı bu, bir yıla çıkardık. Ne tecrübe ettik ki biz bunu bir yıla çıkardık, derdimiz neydi? Derdimiz şu: Biz, işbaşı eğitimiyle karşı karşıya kalan bireylerin, altı ay içerisinde, verdiğimiz işbaşı eğitiminden dört-dört buçuk aylık, beş aylık zaman zarfı içerisinde yüzde 70'inin o işte daimî bir işçi olduğuna yönelik bir çıktımız oluştu. Bu, bizim istihdam açısından çok önemli bir süreç olarak önümüzde duruyor. Aman bir fırsat yakaladık dedik çünkü istihdamı genişletici bir süreç arıyorduk.

Şimdi, bakın -geçen gün bir yerde konuşurken ben "İtalya" dedim, "İspanya" diye yazmışlar- İtalya'da -krizde şu anda- en temel problem uzun süreli işsizlik, aşamıyorlar ve bunu aşabilmek için yaptıkları en önemli işlerden bir tanesi, bu kısa süreli geçici işçi kontratlarını -elinde bir geçici işçi kontratı var kısa süreli- uzun süreliye döndüren işletmelere ciddi bir şekilde teşvik veriyorlar. Eğer "Sen bunu uzun süreye döndürürsen ben seni şunlar, şunlar, şunlardan istifade ettireceğim." diyor. Şimdi, bu tip çalışma yöntemleri bir taraftan istihdam alanı açarken bir taraftan da şu çok nettir ki tüm kırılmalıklara karşı ciddi bir koruma, muhafaza oluşturuyor. Ya, bu bizim oluşturduğumuz bir şey değil. Sadece istihdam konusunda, işbaşı eğitimi konusunda bir tecrübeyi yansıtarak söyledim.

Şimdi, şu çok nettir: Yani, burada bizim karşı karşıya kaldığımız süreçte biz... Bunu anlayışla karşılarım, sendikalarımızı anlayışla karşılarım, muhalefet partisi milletvekillerimizi anlayışla karşılarım, burada özellikle acaba bir istismar edilir mi kaygısı olmasını. Bu, bizim de kaygımız. Zaten bu yapının tamamını oluştururken biraz da kısmamızın -bence haddinden fazla kısmamızın- temel sebeplerinden bir tanesi, bunun istismar edilmesinin bile tartışılmasının önüne geçmektir yani zihinlerde böyle bir şey olmamasıdır. Ama şunu söyleyeyim: Bakınız, dünyada da bu sürelerin önünü açmışlar, gidiyorlar. Biz kısıyoruz, tamam ama dünyada da bu sürelerin önünü açmış, gidiyorlar çünkü çeşitli tecrübeleri var. Bunlar, bu yöntemler sosyal meseleler. Muhakkak ki deneme yanılma yoluyla biraz bu konulardaki tecrübelerini ortaya koyacaklar ama Türkiye'de şimdi öyle şeyler burada, çok doğal olarak, kaygı olarak, endişe olarak dile getiriliyor ki -biz daha bunu denemedik- yani 10 milyonluk bir yapıyı ilgilendirmesi bunun mümkün değil çünkü çok sınırlı bir şey bu. Çok basit. Yani Türkiye'de 22 milyon civarında şu anda aktif çalışan insan var. Avrupa'da 1,8 ortalama,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 58

Amerika'da 2,2 ortalama, onların da kendi adlarına çeşitli kısıtları var, kısıtları yok. "İnşaat meselesinde niye kısıtlınız yok?" diyorsunuz, çok doğru. İnşaat meselesinde bizim "asgari işçilik" diye bir sistematığımız var, onu da bırakın kayıt dışılığını tam tersi kayıt fazlalığı var. Yani mecburen oraya belli sayıda insan yapmak durumunda. Yani mesela bizim bazı uygulamalarımız ile -çok haklısınız- Avrupa'daki bazı uygulamalar birbirinden farklılık arz ediyor.

Şunu elbette ki söylemek gerekir: Bizler sekiz-sekiz buçuk saattir, dokuz saattir -Sayın Başkanımız söyledi- burada çok öğrenerek dinliyoruz. Ama elbette ki bir kategorik farklılık var, bu da doğru. Yani bu kategorik farklılığı da görmüyor değiliz, siz de görüyorsunuz, biz de görüyoruz. Yani farklı düşünüyoruz, belki de onun için zaten farklı fırkalardayız, farklı partilerdeyiz, farklı düşüncelerdeyiz. Ama o kadar derin bir kategorik farklılık var ki, bunu bir taraf olarak söylüyor değilim. Bu kategorik farklılığın bir günde, iki günde, bir alt komisyonda bir arada olabilmesi mümkün değil, çok zor bir şey bu. Ha, burada sendikalarımızla muhakkak ki örtüşmediğimiz taraflar olabilir, bizim bu konuda birtakım düzeltmeler yapma konusunda böyle katı bir tutumumuz yok.

Yani 10 işçinin altında bunu niye düşündük? Küçük ve orta boy işletmelere hareket kabiliyeti sağlayabilmek için düşündük. Buradaki işçi sayısı belli, yüzde 28'i toplam oranını; orada da sadece 1 maddede bunu verdik, verdiğimiz madde çok net ve açık. Ancak öngörülemeyen bir şekilde bir artış söz konusu olursa... Başka bir madde de yok, bir önceki şeyden... Sayın Atıcı onları saydı, 4-5 maddede farklılık var, onların hepsi ayındır, hiçbiri birbirinden farklı değil. Yani öngörülemeyen de ayındır, işlem hacminin artması da ayındır, öbür işletmenin içerisinde bulunmadığı farklı işler...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – 2015'e göre, 2015'te getirdiğiniz yasaya göre...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Muhakkak ama dışarıda konuşurken benim bahsettiğim aslında bir çerçevenin içerisinde, bir fark dediğim o farktır.

Onun için, burada 2014'te, 2015'te bu yasa çok tartışıldı, kamuoyunda da tartışıldı, her tarafta tartışıldı ama şunu çok net bir şekilde ifade etmek istiyorum: Elbette ki eksik olabilir, maddelere geçince bunlar tartışılacaktır ama bu o kadar çok tartışılmış ki, o kadar her maddesiyle ilgili sendikalarımız, o kadar her maddesiyle ilgili siyasi partilerimiz donanım içerisinde ki ve o kadar herkesin kafasında buna ait şekillenmeler oluşmuş ki. Yani bu diyelim ki yüzde 1,5-2'lik bir alan oluşturan ve o alanı oluşturup oluşturmayacağını da ne sizin bildiğiniz ne bizim bildiğimiz... Biz de bilmiyoruz. Ama onun üzerine geçme ihtimali hiç yok. Neden hiç yok? Böyle bir alan açmıyor bu.

Bu açıdan, şunu ifade etmek istiyorum ki: Tabii Komisyonun vereceği karar bizim için mühim bir karardır, önemli bir karardır, hem alt komisyon kararı hem devam etme kararı mühim bir karardır. Muhakkak ki Komisyonun vereceği bu karara uymak da bizim temel görevimizdir.

Ama şu çok nettir ki, bir cümle daha var, yani İŞKUR bu işi yapmalı mı yapmamalı mı? Yani elimizde inove ettiğimiz bir marka var, bu markanın da içini şişirmeyelim. Bakın, çok net söylüyorum, bu markayı daha yeni büyütüyoruz, bir bebek gibi büyütüyoruz bu markayı ve inovasyon özellikle var olan kurumlarda çok zor bir şeydir. Şu anda 2016 yılında İŞKUR yaklaşık 1 milyon işe aracılık edecek ama İŞKUR sözleşme imzalamaz. Biz İŞKUR'a burada bir sözleşme imzalama yetkisi vermeye çalışıyoruz. İŞKUR sözleşmeci bir kuruluş değildir. İŞKUR istihdamı artırıcı, politikaları buna göre yönlendirmeye çalışan ve biraz önce söylediğim Ulusal İstihdam Stratejisi içerisinde kalan ve burada kendi konumunu ortaya koyan bir kuruluştur ama eğer biz buna bir sözleşme ayracı getirdiğimiz andan itibaren İŞKUR bir iş holdingine döner ki bu kendi esasından ayrılır.

Biz, kolay kurum oluşturmuyoruz, bakın, kolay kurum oluşturmuyoruz ve bu oluşturduğumuz kurumları da hep beraber iyi muhafaza etmek zorundayız. Büyük devletler, büyük ülkeler köklü kurumlarıyla beraber adımlarını atarlar, köklü gelenekleriyle beraber adımlarını atarlar. Yani bunu elbette ki hep birlikte sağlamak durumundayız.

Ben öncelikle verilecek kararın hayırlı olmasını temenni ediyorum hem çalışma hayatı için hem de buradaki ortaya koyacağımız süreçler için. Tekrar katkılarınızdan dolayı, Sayın Başkanımız başta olmak üzere, bütün Komisyona teşekkür ediyorum, çok sağ olasınız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Bir saniyelik bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Ama bir cevap hakkı olmaması açısından...

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Evet, cevap hakkı doğurmayacak bir şey.

BAŞKAN – Buyurun.

TUR YILDIZ BİÇER (Manisa) – Kusura bakmayın, geç bir saat oldu gerçekten.

Bakanım şöyle dedi: "Biz bu sistemi denemedik, bırakın deneyelim." Onun üstüne böyle kısacık bir fıkra anlatmak istiyorum: Karadenizli bir vatandaşımız idama mahkûm olmuş, idam sehpasında "Son sözün var mı?" diye sormuşlar, düşünmüş, "Bu da bana ders olsun." demiş. Yani biraz onun gibi, bazı şeyler vardır ki geri dönüşümü olmaz, geri dönüşümü olmayan şeylerden dönemeyeceğimizi düşünerek bir kere daha düşünelim diyorum ben.

Çok teşekkür ediyorum.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Demirtaş, konuşmaları tamamladık.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Başkan, bir cevap verme anlamında değil sadece bir bilgi vereceğim, Komisyona sunacağım. Sayın Bakanım, çünkü ben 10 milyon rakamını ifade etmişim, 10 milyon kişiyi ilgilendirmediğini ifade etti. Nereden geldiğini açıklayacağım bu 10 milyon rakamının.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 59

BAŞKAN – Maddelerde açıklasınız.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ama önemli bir bilgi...

BAŞKAN – Peki, buyurun efendim.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Bakın, 2015 verilerine göre Türkiye’de toplam 1 milyon 736 bin 830 iş yeri var. Bu, 1 ila 9 işçinin çalıştığı iş yeri sayısı 1 milyon 482 bin 226. Yani büyük bir çoğunluk, yani sayısal bazlı bir çoğunluk 1 ila 9 işçinin çalıştığı iş yeri, KOBİ dediğimiz yerler. Peki, ne kadar işçi var? Toplamda 12 milyon 800 bin işçimiz var. 1 ila 9 işçinin çalıştığı iş yerlerindeki çalışan işçi sayısı 4 milyon 96 bin. Bu kadar kişiyi ilgilendiriyor; bu bir.

İkincisi, 10 ve daha yukarı işçi çalıştıran iş yerlerinde çalışan işçi sayısı ise 8 milyon 704. 10 ve yukarı şekilde çalışan iş yerlerinde yüzde 25’ini bu yasa kapsamı içerisine almış, o sayı da 2 milyon 176 yapıyor. 8 milyon 704’ün yüzde 25’i 2 milyon 176. Ne yapıyor toplam işçi sayısı? 6 milyon 272 kayıtlı işçiyi yasa kapsamı altına alıyor, 6 milyon 272 kayıtlı işçiyi, güvencesi olan, 4857 sayılı Yasa’ dan faydalanabilen işçiyi kapsıyor. Bu yasayla 6 milyon 272 bin işçiyi 4857 sayılı Yasa’nın kapsamı dışına itebiliyorsunuz; bu iki.

Üçüncüsü: Türkiye’de kayıt dışı rakamlarla ilgili -aslında ben onu kastetmişim- bürokratlarınız bir bilgi vermediler bize. Tahmini 3 milyon-4 milyon kayıt dışı işçi olduğunu düşünsek tarım sektöründe ve diğer sektörlerde toplamda 10 milyon kişiyi bu iş bal gibi ilgilendiriyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bir cümle söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Yaklaşık dört yıllık ömrüm sadece bilanço okumakla geçti. Türkiye’nin bir ara -çocuk yaşayken- temel analizcilerinden bir tanesiydim. Sizin söylediğiniz hesapta Türkiye’de kişi başına gelir seviyesi 30’la 35 bin dolar arasında olur, eğer o iş 10 milyon... Keşke 10 milyon kişiyi ilgilendirse, keşke 20 milyon kişiyi ilgilendirse, keşke 50 milyon kişiyi ilgilendirse çünkü bunun bir tek sebebi var. Bakın, iş hacmi artacak, iş hacminin artması ne demek biliyor musunuz? Öngörülemeden bir şekilde, o işletmelerin tamamının beklemediği bir şekilde işleri o kadar çok yükselecek ki, keşke yükselse, keşke yükselse de onlar o insanlara, geçici işçilere talip olsa işsizlik kalmaz Türkiye’de, işsizlik kalmaz; böyle bir şey mümkün değil. Keşke olsa, hepimiz dua edelim, hepimiz aynı taraftayız zaten.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Olmayacağını bildiğimiz için endişe ediyoruz Sayın Bakan.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Ya adamlar işini kaybetmeyecek ki ya. Bu adamları çıkarıp başkasını mı alacaklar?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Yok, yok...

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, söz talebim vardı.

BAŞKAN – Sayın Akkaya, neydi acaba söz talebinizin konusu? Ara vereceğiz çünkü, nedir?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Öyle bir insan kitlesi yok zaten bir taraftan birisini çıkaracaksın, bir taraftan birisini alacaksın.

Bakın, ben iş yeri de idare ettim, hâlâ ediyorum. Bakın, ben on beş yıldan beri aynı insanlarla çalışıyorum aynı iş yerinde ve o insanlarla mutluyum. Kapıdan girdiğimde, bankaya gideniyle, bilgisayarının başında oturanıyla, müşteriye gideniyle... Bakın, hepimiz, hepimiz bir yerlerden geliyoruz; iş hayatı sadece bu dediğiniz ilişkiler üzerinden yürümüyor, bunun böyle olmadığını hepimiz biliyoruz. Duygusal bağlılıklarınız var, işletmenizin alışkanlıkları var, güvencileriniz var; sadece babanızdan, atanızdan, dedenizden kalanlar var, verimlilikler var; bir tek parametre üzerinden yürümüyor ki iş hayatı, hepimiz yaşıyoruz bunları. Bir tek parametre... Benim iş yerimdeki bir tek çalışanı geçici işçiye şey yapmam.

Bakın, geçen günlerde, iş yerinde çalışan kadıncağızın ayağı kırıldı kardan, oğlum telefon açtı “Baba ne yapmamız lazım?” dedi, “Bilmiyorum.” dedim. “Ben bir hanım buldum ama dört ay sonra gelecek.” dedi, “Ne yapacaksın?” dedim, oğlum “Anlaştım, sigorta yapacağız, dört ay sonra çıkacağını söylüyor ama beğenirse o da devam etsin, o da devam etsin.” dedi. Burada ne yapması lazım? Özel istihdam bürosuna diyecek ki: “Benim dört aylık bir şeye ihtiyacım var, böyle bir değerlendirmeniz var mı?”, “Var, buyurun gelsin.” Peki iş yerleri niçin bundan kaçıyorlar? Dört ay girdikten sonra o insanlar karşılıklı... Siz de ben de biliyoruz -hanımefendi avukat galiba- avukatlar hemen ilgili kişiyi buluyorlar yani bütün Bursa, bütün Türkiye hep bunu konuşuyor zaten, yani buluyorlar, bulduktan sonra diyorlar ki “Ben senin yerine bir dava açayım.” O iş öyle bir noktaya geliyor ki işçi ile işveren arasında bu sefer herkes tedirgin oluyor “Benim nasıl bir iş ilişkisi kurmam lazım?” diye.

Biz bir sosyal hukuk devletinin yapması gereken bütün bu “case”lerden, bütün bu konulardan ortaya çıkan bir konuyu sadece bütün dünyanın kendine ait ortalama olarak bulduğu bir çözümü Türkiye’ye yansıtarak gerçekleştirmeye çalışıyoruz, yapmak istediğimiz başka bir şey değil.

BİR TEMSİLCİ – Ne iş yapıyorsunuz özelde Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Ben yirmi iki yıldır sigortacılık yapıyorum, bir tek işim o. Yani ben ömrüm boyunca siyasetten hiç para kazanmadım, ilk kez iki üç aydır veya beş altı aydır maaş alıyorum ve kazandıklarımın önemli bir bölümünü de siyasete harcıyorum. Yani emekçi siyasetçilerdenim, emekçi siyasetçiler bilir.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Herkes öyle Sayın Bakanım.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, söz talebim vardı.

BAŞKAN – Sayın Akkaya, biz şöyle bir planlama yapmıştık, müzakereleri tamamlayalım, bir ara verelim, sonra oylamalarımızı yapıp...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 60

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Burada Sayın Bakanın konuşmasında... Geçen sefer de aynısını yaptı Sayın Bakan, burada hepimiz siyasetçiyiz.

BAŞKAN – Efendim, özür diliyorum, daha henüz söz verip başlamadık da. Yani bir öğrenebilir miyim nedir söz isteme talebiniz?

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – İlk baştaki konuşmasında Sayın Bakan...

BAŞKAN – Müzakerelere devam mı edeceğiz efendim?

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Hayır efendim, ben bu konuyla ilgili değil, başka bir şey, en baştaki... İzin verirseniz anlatayım isterseniz.

BAŞKAN – Tabii ki, lütfen kısa olsun.

Buyurun.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Yani tarihî olaylardan bahsetti; işte, İskilipli Atif Hoca'dan, Dersim meselesinden, Adnan Menderes'in idamından, Şeyh Sait'ten. Yani bunları yaparken, hep o dönemlerde Cumhuriyet Halk Partisini işaret eden bir konuşması var, şimdi buradaki.

Bakın, biz siyasetçiyiz, biz tarihçi değiliz ama bu şey var bunun altında. Biz siyasetçiyiz, tarihçi değiliz. Eğer İskilipli Atif Hoca diyorsanız tarihçilere verirsiniz. O gün, vatan hainliğinden yargılanmıştır; cumhuriyetin o kuruluş mücadelesi, Kurtuluş Savaşı sırasında bildirileri yazan ve Yunan uçakları tarafından Anadolu'ya atıldığı için. Öyle iddia edilmektedir, vatan hainliğiyle suçlanmıştır.

Efendim, Dersim olayı. Dersim olayı, cumhuriyet kurulmadan önce cumhuriyete kadar Osmanlı döneminde 9 kez orada, Osmanlı tarafından orada müdahale yapılmıştır Dersim'e, 2 kez de cumhuriyet döneminde yapılmıştır. Evet, kötü olaylar olmuştur orada ve hatta, cumhuriyet döneminde yapılan olaylar sonucunda aşırıya kaçan yetkililerden idama mahkûm edilenler olmuştur. Eğer o günkü olaylar suçsa -ki, tartışılabilir, bunu tarihçiler tartışmalıdır- o hâlde bu 21'inci yüzyılın on beş yılını geride bıraktığımız bir dönemde iki aydır doğuda, güneydoğuda, Sur'da, Şırnak'ta yapılanlar nedir? Onun için, lütfen, biz, burada bu Komisyonunda konuşurken bundan seksen, doksan yıl önce olmuş olayları, burada lüks koltukların üzerinde...

AHMET EŞREF FAKİBABA (Şanlıurfa) – Şu andaki olaylarda hassasiyetleri siz de görüyorsunuz. Orada vatandaşlarımızın herhangi bir zarar görmemesiyle ilgili aylarca devam ediyor ama geçmişte...

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Orada haddini aşan yöneticiler yok mu Sayın Vekilim? Orada haddini aşan polisler yok mu? Orada haddini aşan askerler yok mu? Bununla biz sizi suçlamıyoruz, eğer öyle suçlular varsa onlar da elbette ki kanun önünde yargılanmalıdır diyoruz.

BAŞKAN – Sayın Akkaya...

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Ama şimdi, gelip, doksan yıl önceki olayları, burada lüks koltukların içinde, böyle sıcak mekânlarda o günkü ortamları yaşamadan, Cumhuriyet Halk Partisi işaret eder gibi ince bir noktayla burada bulunmayı ben reddediyorum.

AHMET EŞREF FAKİBABA (Şanlıurfa) – Alınganlık gösteriyorsunuz.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Hayır, değil. Bunu her zaman yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akkaya, konu, itiraz noktanız kayıtlara geçti. Teşekkür ediyorum.

Anlaştığımız üzere, biz, şu anda tasarı metninin tümü üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Oylamaya geçmeden önce bir on dakika arayla birlikte, hem alt komisyon kararının oylanması hem de maddelerine geçilmesi oylamasını birlikte inşallah tamamlayacağız.

On dakika bir ara veriyorum.

Kapanma Saati: 01.48

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Kom.

Tarih : 16/02/2016 Saat : 16.30 Kayıt: Sağlık

Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 61

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 02.28

BAŞKAN: Vural KAVUNCU (Kütahya)

BAŞKAN VEKİLİ: Celil GÖÇER (Tokat)

SÖZCÜ: Mehmet Ali PULCU (İstanbul)

KÂTİP: Mahmut KAÇAR (Şanlıurfa)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; ara için göstermiş olduğunuz anlayış için teşekkür ediyorum.

VI.- ALT KOMİSYON

A) ALT KOMİSYONA SEVKLER

1.- *İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/597), alt komisyona sevk edilmesi*

BAŞKAN – Aradan sonra alt komisyonla ilişkili Komisyonun görüşlerine başvuracağız.

Alt komisyon kurulmasını oylarınıza sunacağım.

Alt komisyon kurulmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle alt komisyon kurulması kabul edilmiştir.

Şimdi, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler kapsamında tasarının daha ayrıntılı olarak ele alınabilmesi için bir alt komisyon kurulması gerektiği düşüncesi hâkim olmuştur.

Bu çerçevede, (1/597) esas numaralı Tasarı'nın alt komisyona gönderilmesini, söz konusu alt komisyonun 9 üyeden oluşmasını ve bu kapsamda da şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen 5 üyelik, Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna düşen 2 üyelik, Halkların Demokratik Partisi Grubuna düşen 1 ve Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna düşen 1 üyeliğin seçilmesini oylayacağız.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen 5 üyelik için Sayın Mahmut Kaçar, Sayın Mehmet Ali Pulcu, Sayın Alim Tunç, Sayın İlker Çitil, Sayın İlksen Ceritoğlu Kurt'un; Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için Sayın Yakup Akkaya ve Sayın Ünal Demirtaş'ın; diğer 2 parti grubu için de yarın kendilerinden isim almak suretiyle seçilmelerini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun.

Alt komisyon çalışmalarına 17 Şubat 2016 tarihinde saat 15.30' da başlamak üzere karar verdik.

Hepinize saygılar sunarak toplantıyı kapatıyorum, hayırlı geceler diliyorum.

Kapanma Saati: 02.32